భారతదేశంలో 'జాతీ'యత

- డా॥ ఎ.పి.విఠల్

JTRB018290

విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం

రచన : పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య (1946)

మొదటి అధ్యాయం

తెలుగుతేజము దీప్తిజెందగ తెలుగు వెలుగులు దిశలనిండగ
తెలుగుతల్లిని గొలువ దీక్షతో తరలిరావోయ్ తమ్ముడా॥
జీవనదులై కృష్ణగౌతమి శ్రీ పినాకిని తుంగభద్రలు
కులనగంబుల పగిది నొప్పెడు నల్లమలలును పాపికొండలు
ఘనవనంబులు గనులు మిక్కిలి గణుతిగాంచిన యోదరేవులు
మేల్మిబంగరు తెనుగు తల్లికి మేనిభూషలు తమ్ముడా॥

శకపురుషుడౌ శాలివాహను, శౌర్యసాహసులు చాళుక్యుల
కాకతీయుల కదనతలముల కృష్ణరాయల జైత్రయాత్రల
అరిభయంకరులై, నిపుణులై అసమసాహస మెసగ వైరుల
గసిమసంగిన తెలుగు వీరుల ఘనత పాడరా తమ్ముడా॥

సిద్ధ నాగార్జునుని కొండ ప్రసిద్ధి పొందిన బౌద్ధశిల్పము
అమరకీర్తి విరాజితం బయరావతీ స్థూపాల శిల్పము
సరిగమల క్రమమెడలకుండగ స్వరము పలికెడు హంపి శిల్పము
తెలుగు శిల్పకళా ప్రపూర్ణత తెలుపుచున్నవి తమ్ముడా॥

ఆంధ్ర భారత గ్రంథ రచనా పండితుడు తిక్కన కవీంద్రుడు
మేటి తంబురమీటి రాగము లాలపించిన త్యాగరాజును
సరళ పదములజేర్చి ముత్యపుసరులు గూర్చిన అప్పరావును
తెలుగు సాహిత్యంపు పట్టులతేనె జేర్చిరి తమ్ముడా॥

- ముక్కామల నాగభూషణం

ఆంధ్రప్రజల చరిత్ర చాలా ప్రాచీనమయింది. 3000 సంవత్సరాల క్రితమే మన ఆంధ్ర జాతిని గూర్చి ప్రాచీన పుస్తకాలలో ఉదహరించబడి వుంది. బుద్ధుడు, అశోకచక్రవర్తుల కాలానికే ఆంధ్రుల రాజ్యం చాలా బలిష్ఠంగా ఉండేది. కోటగోడలతో కూడిన పట్టణాలు, వర్తక వ్యాపారాలతో అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చాయి. బౌద్ధమతాన్ని విజ్ఞానాన్ని ఒక తెలుగుదేశంలోనే గాక ఇండోనేషియా దీవులకు, సయాం, కంబోడియాలకు కూడా తీసుకువెళ్ళాం. 1867 సంవత్సరాల క్రితం శాలివాహన చక్రవర్తి కాలంలో మనదేశం మీదికి విరుచుకుపడ్డ శత్రుదాడులను మన ప్రజలు అరికట్టారు. విజయసూచకంగా శాలివాహన శకాన్ని, మన ఆంధ్రశకాన్ని ఏర్పాటుచేశాం. ఆ రోజులలో తూర్పున చైనాతోను, పడమట రోమను సామ్రాజ్యంతోను వర్తక వ్యాపారం ఆంధ్రులం సాగించేవారము. ఆ కాలపు రోమను నాణ్యములు ఆంధ్రలో అనేక స్థలములలో దొరికాయి. మన ఓడలు మోటుపల్లి, ముఖలింగం మొదలగు రేవుల నుండి బయలుదేరి సముద్రాలను దాటి వర్తక వ్యాపారాన్ని, విజ్ఞానాన్ని యితర దేశాలకు తీసుకువెళుతూ ఉండేవి.

ఆ రోజులలోని ఆంధ్రుల గొప్పతనం, విజ్ఞాన చిహ్నాలు అమరావతి, జగ్గయ్యపేటలలోని బౌద్ధస్థూపాలలో నేటికీ కనబడుతూ వుంది. ఘంటసాల, నాగార్జునునికొండ, ఎల్లోరా శిల్పాలు, అజంతా చిత్తరువులు మన విజ్ఞానాన్ని, గొప్పతనాన్ని నేటికీ జ్ఞప్తికి తెస్తున్నాయి. 1500 సంవత్సరాల క్రితం పల్లవులు, చాళుక్యుల రాజ్యకాలంలో మన ప్రజల కళా నైపుణ్యాన్ని నెల్లూరు, కంచి, మహాబలిపురం, వేంగి శిల్పాలలో నేటికీ చూడవచ్చు. కాకతీయ శిల్పాలు వరంగల్లులోను, రాయలనాటి శిల్పం హంపీ కట్టడాలలోను నేటికీ మన విజ్ఞానాన్ని చాటుతున్నాయి.

వేయి సంవత్సరాల క్రితం రాజరాజనరేంద్రుని కాలంలో నన్నయ్య మహాభారతాన్ని తెలుగులో వ్రాశాడు. తిక్కన పండితుడు నెల్లూరు మనుమసిద్ధి ఆస్థానంలో నన్నయ్య ముగించని 15 పర్వాలు ముగించాడు. తెలుగు భాష, తెలుగుదేశంలోని వివిధ భాషల నుండి, ప్రాకృతం నుండి అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చింది. మహాభారతం వ్రాయడానికి ముందే మన భాష చాలా అభివృద్ధి చెందినది. కాని భారతానికి ముందున్న ఆంధ్ర గ్రంథాలు నశించాయి. దొరకడము లేదు. ఇప్పుడు మనకు దొరికిన తెలుగు భాషా పుస్తకాలలో మొదటిది, తరువాత మన కవులకు, పండితులకు దారి చూపించింది. మన ప్రజల నిత్య జీవితంలో పారాయణంచేసే ఉద్గ్రంథం గాబట్టి, మహాభారతాన్ని ఆదికావ్యమంటున్నాం. బమ్మెర

పోతన భాగవతం నేటికీ ప్రజలను ఆకర్షిస్తూ వుంది. శ్రీనాథుడు, కృష్ణదేవరాయల ఆస్థాన పండితులు, అల్లసాని పెద్దనలాంటి పండిత కవులు తెలుగుభాషలో ప్రబంధ రచనలను చేశారు. బద్దె భూపాలుడు, పాల్కురికి సోమనాథుడు మొదలు వేమన, వీరబ్రహ్మం వరకు సంఘ సంస్కర్తలు మన ప్రజలలో చైతన్యం కలిగించడానికి ప్రజలకర్థమయ్యేటట్లు పద్యాలలోను, గేయాలలోను వ్రాసిన ప్రజా సాహిత్యం మనకు కొల్లలుగా వుంది.

తెలుగు సంగీతమెంతో అభివృద్ధి చెందింది. కర్ణాటక సంగీతానికి పునాదులు వేసినవాడు కాకతీయ కాలపునాటి సారంగదేవరాయలు. త్యాగరాజు భక్తిగేయాలు కర్ణాటక సంగీతానికి పరిపూర్ణ వికాసం కల్గించాయి. దక్షిణ భారత దేశమంతటా, త్యాగరాజు కీర్తనలు సంగీతానికి ఓనమాలయ్యాయి.

మొల్లలాంటి కవయిత్రులు, రుద్రమదేవి నాయకురాలిలాంటి రాజకీయ పరిపాలనాదక్షులు, మాంచాలలాంటి వీరకన్యకలు తెలుగు స్త్రీలను ముందుకు నడువమంటున్నారు.

వేలకొలది సంవత్సరాలుగా అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చిన మన తెలుగు ప్రజలు, కాపు, కమ్మ, రెడ్డి, గౌరవకళింగ, బలిజ, గౌడ, యాదవ మొదలగు వ్యవసాయకులు, పద్మశాలీ, దేవాంగ, తొగటి, కరక్రారీ మొదలగు చేనేత పారిశ్రామికులు, కమ్మరి, కుమ్మరి, వడ్రంగి, రజకులు, అగ్నికులక్షత్రియులు, విశ్వబ్రాహ్మణులు మొదలగు వృత్తిదారులు, వైశ్యులు, బ్రాహ్మణులు, ఆదిమాంధ్రులము అందరం కలసి ఒక తెలుగు జాతి అనే చైతన్యంతో ఒక తెలుగు రాజ్యాన్ని ఏర్పరచుకోకముందే మనదేశం దాదాపు 200 సంవత్సరాల క్రితం ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల చేతుల్లో పడింది. 1766 నైజాం నవాబు కోస్తా జిల్లాలను ఇంగ్లీషు వారికి వశంచేశాడు. రాయలసీమ జిల్లాలను 1800 సం॥లో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి ఇచ్చివేశాడు. దీనికి ప్రతిఫలంగా మిగిలిన తెలుగుదేశంపైనా, నైజాంక్రింద వున్న కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర ప్రాంతాలపైనా, నైజాం నిరంకుశ పరిపాలనాన్ని కాపాడుతామనీ ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది.

రెండవ అధ్యాయం

కల్లోల గౌతమీ వెల్లువల కృష్ణమ్మ
తుంగభద్రావల్లి పొంగి పారినచాలు
ధాన్యరాసులె పండుదేశాన
కూడుగుడ్డకు కొదువ లేదోయ్

పసిడి పాతరనీది పరుల నోరూరెనోయ్
నీలో నీకే పెట్టి నెత్తి చేయెట్టారు
దేశాన్ని దిగమ్రింగి పోయినారోయ్
మోసాన్ని గుర్తెరిగి కాపాడవోయ్

ఉత్తరాదీ మొదలు దత్తమండల మంత
తెలంగాణ ప్రాంతములో చెలిమి గలిగించాలి
కలసి మెలసీ నేడు పోవాలోయ్
కలిమి బలము గూర్చుకోవాలి

ముక్కోటి బలగమోయ్ ఒక్కటై మనముంటె
యిరుగుపొరుగూలోన వూరు పేరుంటాది
చేయెత్తి జైకొట్టు తెలుగోడా
జైకొట్టి మేల్కొలుపు తెలుగోడా

- శ్రీ కృష్ణ

జన్మభూమి ఛిన్నాభిన్నమైనది

తెలుగుదేశం నేడు ముక్కలు ముక్కలై వుంది. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద మద్రాసు రాజధానిలో కోస్తా, రాయలసీమ జిల్లాలు 11 ఉన్నాయి. వీని వైశాల్యం 67 వేల చదరపు మైళ్ళు. రెండు కోట్ల మంది తెలుగు ప్రజలు నివసిస్తున్నారు. మరి 9 జిల్లాలు నైజాం క్రింద 44 వేల చదరపు మైళ్ళ విస్తీర్ణంలో వున్నాయి. దీనినే

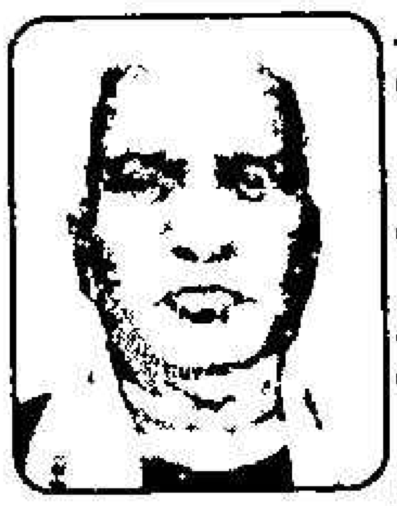

తెలంగాణా అని అంటాం. దీనిలో 90 లక్షల ప్రజలు నివసిస్తున్నారు. మరికొన్ని లక్షల మంది తెలుగుప్రజలు మనకు ఆనుకునే మైసూరు సంస్థానంలోను, ఒరిస్సా సరిహద్దులలోను, మధ్య పరగణాలలోను నివసిస్తున్నారు. మన ప్రజలు ఇంగ్లీషు నిరంకుశ పాలన క్రింద, దాని తాబేదారులైన నైజాం నవాబు, మైసూరు మహారాజులు క్రింద నలిగిపోతున్నారు. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం ఈ నవాబులు, మహారాజులు ప్రజలపై తమ నిరంకుశ ప్రభుత్వాన్ని సాగించడానికి పరస్పర సహాయం చేసుకుంటూ వుంటారు. 1957లో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా మన దేశంలో వచ్చిన తిరుగుబాటును అణచివేయడానికి నైజాం సేవలు ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికెంతో తోడ్పడ్డాయి.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం, దాని తాబేదారులైన నైజాం, మైసూరు రాజుల క్రింద గత రెండు వందల సంవత్సరాలుగా మన ప్రజలు బానిసలయి వుంటున్నారు. మన జన్మభూమి ముక్కలు ముక్కలైపోయింది. మన ఆర్థిక సంపదంతా ధ్వంసమయింది. మన రైతులు, కార్మికులు, మన ప్రజలంతా దారిద్ర్యంతో కరువు కాటకాలకు గురి అయ్యారు. తెలుగుదేశంలో తిండి దొరకక బర్మా, దక్షిణాఫ్రికాలకు వలసపోయారు. అష్టకష్టాలకు గురి అవుతూ ఉన్నారు. బొంబాయి, కలకత్తా పట్టణాలకు పని వెదుక్కుంటూ వెళుతున్నారు. అక్షరజ్ఞానం కూడా లేకుండా అజ్ఞానంలో మునిగి ఉన్నారు.

జమిందారీ దోపిడీ

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు, మన రైతులను తమ గుప్పెటలో ఉంచుకొని శిస్తులు, పన్నులు గుంజుకోవడానికి జమీందారులను తయారుచేశారు. ఇంగ్లీషువాళ్ళు రాకముందు పన్నులు వసూలు చేస్తున్న వారినందరినీ, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం జమీందారులుగా చేసివేసింది. అంతకు ముందు రైతు నుండి పన్ను వసూలుచేసి పైకి పంపడం వీరి పని. భూమిపై వీరికెట్టి అధికారమూ ఉండేదికాదు. భూమిపై సర్వాధికారం రైతులదే. కాని ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం భూమినంతా జమీందారులదిగా లెక్కలేసింది. జమీందారులు తాము వసూలుచేసిన పన్నులో కొంతభాగాన్ని తమకిస్తే చాలు, పొలాన్ని సాగుచేసే రైతాంగంపై జమీందారులు తమకిష్టం వచ్చినంత పన్ను మగతాలు వసూలు చేసుకోవడానికి అవకాశమిచ్చింది. ఈ రీతిగా ఈ జమీందారీ తాబేదార్లను, మన ప్రజలపై తమ అధికారాన్ని చెలాయించడానికి మద్దతుగా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం తయారుచేసింది.

ఇంగ్లీషు వారి ప్రత్యక్ష పరిపాలనలో వున్న కోస్తా జిల్లాలలో ఒక 80 మంది జమీందారులే సంవత్సరానికి 85 లక్షల రూపాయల నికరాదాయం రైతుల

నుండి శిస్తు రూపంగా వసూలు చేసుకుంటున్నారు. ఈ లెక్కలు వారి చెప్పినవే. కాని దీనికి కనీసం రెండింతలయినా వసూలు చేస్తున్నట్లు అందరికీ తెలిసిన చిదంబర రహస్యమే! ఈ 85 లక్షల రూపాయలలో నూటికి 90 పాళ్ళు దాదాపు 76 లక్షల రూపాయలు కేవలం 24 మంది జమీందార్లు భుక్తం చేసుకుంటున్నారు.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వంలాగానే, దాని తాబేదారు నైజాం నవాబు కూడా తన పరిపాలనలోని రైతులపై అధికారం చెలాయించడానికి జాగీర్దార్లు, పాలెగాళ్ళకు సర్వాధికారాలిచ్చాడు. రెవెన్యూ, సివిల్, క్రిమినల్ కోర్టు అధికారాలు కూడా ఈ జాగీర్దార్లకున్నాయి. నైజాం సంస్థానంలోని ఐదింట రెండు పాళ్ళు (నూటికి 42పాళు ళ్ళ) భూమి ఈ జాగీర్దార్ల పెత్తనం క్రింద ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం 110 మంది జాగీర్దారులు రు.6 కోట్లు రైతుల నుండి వసూలు చేస్తూ ఉన్నారు. ఇందులో 5 1/2 కోట్లు ఒక్క 19 మంది జాగీర్దారులకే పోతుంది. మొత్తం నైజాం ప్రభుత్వానికంతా అన్నివిధాల వచ్చే ఆదాయం యుద్ధానికి ముందు 8 కోట్లయితే, ఈ జాగీర్దార్లు ఒక్క రైతాంగం నుండి 6 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారంటే జాగీర్దారులు రైతాంగాన్ని ఎంత పీల్చి పిప్పిచేస్తున్నదీ స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఇదివరకు పన్ను వసూళ్ళు చేస్తున్న దేశముఖులకు ఆ హక్కు నైజాం ప్రభుత్వం కొంతకాలం క్రితం తొలగించింది. దానికి ప్రతిఫలంగా వందలకొలది ఎకరాలు మంచి పొలాలను వీరి సొంతానికిచ్చి వేసింది. అదే చాలక కాబోలు ప్రతి సంవత్సరం 16 లక్షల రూపాయలు పెన్షన్‌లు కూడా ఇస్తూ వుంది.

జాగీర్దార్ల అన్యాయం మరీ విపరీతమయి రైతులు తిరగబడతారనే భయంతో అక్రమ వసూళ్ళు చేయకూడదంటూ నైజాం ఒక ఫర్మానా పంపాడు. దానిలో 82 రకాల అక్రమ వసూళ్ళ జాబితా ఉంది. అయితే ఫర్మానా వట్టి కాగితపు ముక్కగానే ఉండిపోయింది. లంచగొండి ఉద్యోగస్తుల తోడ్పాటుతో జాగీర్దారులు తమ అక్రమ వసూళ్ళు సాగిస్తూనే ఉన్నారు. విసునూరు రామచంద్రారెడ్డి అనే ఒక నిరంకుశ దేశముఖు నల్లగొండ జిల్లా జనగామలో రైతుల పొలాన్ని బలవంతంగా అక్రమించుకుంటూనే ఉన్నాడు. తాను పెద్దభవనం రెండు లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కట్టుకొన్నాడు. దానిలో 80 వేల రూపాయలను రైతుల నుండి నిర్బంధించి వసూలు చేశాడు. మూడు రోజుల పసిబిడ్డను ఇంటి వద్ద వదలివేసి వచ్చి పొలంలో పనిచేయమని బాలింత తల్లిని బలవంతం చేశాడు. తల్లి పొలంలో పని చేస్తున్నప్పుడు పసిబిడ్డ పాలులేక చనిపోయింది. ఇటువంటి నిరంకుశ చర్యలకు,అన్యాయాలకు వ్యతిరేకంగా నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ తీవ్రాందోళన, పోరాటం సాగిస్తూ

వుంది. ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకర్తలపై నైజాం పోలీసులు ఎన్నో దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారు. ఆ పనులలో కారపుపొడి కొట్టడం, బలవంతాన నోటిలో మూత్రం పోయడం, కొట్టడం సాగిస్తున్నారు. వీనికి జంకక ఆంధ్ర మహాసభ తెలంగాణా తెలుగు ప్రజల ఉద్యమాన్ని బ్రహ్మాండంగా నిర్మిస్తూ ముందుకుపోతూ ఉంది.

నైజాం నవాబే ఒక పెద్ద జమీందారు. నైజాం ప్రభుత్వ బడ్జెటు నుండి ప్రతి సంవత్సరం నైజాంనవాబుకు, అతని కుటుంబానికి 70 లక్షల రూపాయలిస్తారు. ఇదిగాక నైజాం సొంత పరగణాలంటూ 18 తాలూకాలున్నాయి. వీటి విస్తీర్ణం 8,014 చదరపు మైళ్ళు. అంటే సంస్థానంలో పదోవంతు భూమి నైజాము సొంత సొత్తు అన్నమాట! సంవత్సరానికి రెండు కోట్ల రూపాయలు యుద్ధానికి ముందు ఈ సొంత పరగణాల నుండి నైజాంకు వచ్చేది. ఇచ్చటి రైతులు సంస్థానంలోని మిగిలిన ప్రదేశాలలో కన్న మరీ నికృష్ట దశలో ఉంటున్నారు.

మన వ్యవసాయం పాడుపడింది!

నైజాం, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాలు జమీందారులను ఈ రకంగా పోషిస్తున్నాయి. కాని రైతులకు కావలసిన నీటిపారుదల వసతులను ఉపేక్షిస్తూ వచ్చారు. వీరు రాక పూర్వమున్న నీటివసతులు కూడా నిర్లక్ష్యంచబడి పాడయ్యాయి. పంటలు పండక క్షామం నిత్యదేవతై మనదేశంలో తాండవమాడసాగింది. 1850-60లో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం వచ్చిన వంద సంవత్సరాలలో అనేక క్షామాలకు మన ప్రజలు గురియైన పిదప కృష్ణా, గోదావరి, పెన్నలకు ఆనకట్టలు కట్టి 25 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల వసతి ఏర్పరిచారు. తరువాత మరొక వంద సంవత్సరాలు గడిచాయి. నేటికీ కూడా రాయలసీమ జిల్లాలు, తెలంగాణా జిల్లాలు నీటి సదుపాయాలు లేక క్షామదేవతకు గురియవుతూనే వున్నాయి. కోస్తా జిల్లాలలో పడమటి భాగాలకు కూడా అదే గతి నేటికీ వుంది.

1780-1900 మధ్య 120 సంవత్సరాలలో 30 సంవత్సరాలు క్షామ దేవత తెలుగుదేశంలో ఒక ప్రాంతంలో గాకపోయినా మరో ప్రాంతాన ప్రత్యక్షమవుతూనే వచ్చింది. 1875-78లలో "ధాత" తరువు తెలుగుదేశమందంతటా వ్యాపించింది. 10,00,000 మంది చనిపోయారని ప్రభుత్వపు గ్రుడ్డి లెక్కలే చెప్తుతున్నాయి. 1800-1807లో 7 సంవత్సరాలు వరుసగా విడిచిపెట్టక క్షామం తెలుగుదేశంలో చెలరేగింది. రాయలసీమలో 1920-45ల మధ్య, ఈ 25 సంవత్సరాలకు 15 సంవత్సరాలు కరువు సంవత్సరాలు. మద్రాసు ప్రభుత్వ అడ్వైజరు శొంఠి రామమూర్తిగారు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేస్తూ, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ

హయాంలో దాదాపు 200 కోట్లు కరువు నివారణ కోసం ఖర్చుపెట్టిందిగాని 2 1/2 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును నిర్మించలేకపోయిందని విచారించాడు. తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును, కృష్ణా సంగమేశ్వర ప్రాజెక్టులను కట్టివుంటే రాయలసీమ జిల్లా ప్రజలూ, నైజాంలోని రాయచూరు, మహబూబ్‌నగర్, నల్లగొండ జిల్లాల ప్రజలూ కరువులకు గురికాక డెల్టా ప్రజలలాగానే పాడిపంటలను పెంపొందించుకోగల్గి వుండేవారు.

అయితే ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి, నైజాం ప్రభుత్వానికి, వీటి ఉద్యోగస్థులకు ప్రజలేమయితే వారికేమి పట్టింది! కృష్ణా, తుంగభద్రా నదులలో నీరు ప్రతి సంవత్సరమూ నూటికి 90 పాళ్ళు సముద్రంలోకి పోతూవుంది. అయితే ఈ ప్రభుత్వాలు మాత్రం ఈ నీటిలో ఎవరికి ఎంతనీరు పంచుకోవాలో బేరాలాడుకుంటూ ఒక ఒడంబడికకు రాకుండా దశాబ్దాలు గడిపేశాయి. నేటికీ కృష్ణా ఆనకట్ట క్రింద 10లక్షల ఎకరాలకు మించి సాగుచేయరాదు. సాగు చేయాలనుకుంటే నజాం ప్రభుత్వపు అనుమతి కావాలట! యుద్ధానంతర స్కీములలో కూడా కృష్ణానదిపై సంగమేశ్వర జటపల్లి ప్రాజెక్టుల గూర్చిన ప్రస్తావనే లేదు. గోదావరికి పోలవరం వద్ద ప్రాజెక్టును కట్టడాన్ని గూర్చి, గోదావరి నీటి పంపకాన్ని గూర్చి మరల రాయబారాలు, కీచులాటలు జరుగుతున్నాయి. ఎప్పటికి తేలుతుందో ఎవరికీ తెలియదు. ఈ లోపల గోదావరి నదీమతల్లి తన ప్రవాహాలతో ప్రతి సంవత్సరం వేలకొలది ఎకరాలను ముంచెత్తి వేస్తుంది. గ్రామాలను తుడిచిపెట్టేస్తూ వుంది. మనదేశాన్ని ఇంగ్లీషు వాళ్ళు, నైజాం పంచుకుని ఉండబట్టి మన నదులకు ఆనకట్టలు కట్టుకోలేకపోతున్నాం. మనపొలాలకు నీరుమళ్ళించలేకపోతున్నాం. మనదేశాన్ని సస్యశ్యామలం గావించి మన ప్రజలను సిరిసంపదలలో తులతూగించలేక పోతున్నాం!

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రిందున్న తెలుగు జిల్లాలో సాగయ్యే 161 లక్షల ఎకరాలలో నాల్గవ వంతుకు మాత్రమే (నూటికి 27 పాళ్ళకే) నీటి వనరులున్నాయి. చెరువుల క్రింద, నూతుల క్రింద సాగయ్యే పొలాన్ని తీసివేసి కాలువల క్రింద గ్యారంటీగా నీటిపారుదల గల పొలాలు తీసుకుంటే, అవి నూటికి 15 కన్నా ఎక్కువ లేవు. మరొక 109 లక్షల ఎకరాలు, నీటి వనరులు, చెరువులు, ఆధునిక యంత్రాలులేక సాగుచేయకుండా వదిలివేయబడి వుంది.

నైజాం తెలంగాణా జిల్లాలో సాగయ్యే పొలం 102 లక్షల ఎకరాలు వుంటే అందులో నీటి వనరులు కల పొలాలు ఏ పదో వంతు మాత్రమే. కాలువ నీటి సౌకర్యాలున్న ప్రాంతం నూరవ వంతు మాత్రమే. నీటి సదుపాయాలు, చెరువులు, ఆధునిక యంత్రాలు వుంటే మరొక 40 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తీసుకురావచ్చు.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రిందున్న తెలుగు జిల్లాలలో ఎకరానికి సంవత్సరానికి 1300 పౌనులు బియ్యం సంగటున పండుతుంది. అంటే అయిదుంపాతిక బస్తాలు (బియ్యపు బస్తా 108 శేర్లు కొలత లేక 246 పౌనులు తూనిక) పండుతుంది.నైజాం జిల్లాలో దీనిలో ముప్పాతికే ఎకరాలని పండుతుంది. ఇంగ్లీషు జిల్లాలో ఎకరానికి పండే పంటలో జొన్నలు సగం, సజ్జలు నాల్గవ వంతు మాత్రమే నైజాం జిల్లాలో పండుతున్నాయి. నీటి వసతులు లేక ఎకరంలో పండించే దానికన్నా నీటి వనరులుంటే వడ్లు రెండురెట్లు, జొన్నలు, సజ్జలు రెండున్నరరెట్లు, ప్రత్తి 5రెట్లు పండించవచ్చును.

నైజాంలో వ్యవసాయం ఇంత అధోస్థితిలో వున్నప్పటికీ ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం తనకు మద్దతుగా నైజామును బలపరుస్తూ వుంది. మన తెలుగు ప్రజలను చెల్లాచెదురుగా వుంచి మన స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని అణచివేయాలని నైజాముకు మద్దతు ఇస్తూ వుంది.

మన పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కాలేదు

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు మన పరిశ్రమలను, మన ఖనిజ సంపదలను అభివృద్ధి పరచడానికి సుతారం అంగీకరించరు. వారికి కావలసినదంతా మన ముడిసరుకులు. మన ముడి సరుకులను వాళ్ళ దేశానికి తీసుకువెళతారు. దానిని వాళ్ళ పరిశ్రమలలో వస్తువులుగా తయారుచేస్తారు. ఆ వస్తువులను తిరిగి తెచ్చి మన దేశంలో విపరీత లాభాలతో అమ్ముకుంటారు. మన చేతి పరిశ్రమలనన్నింటినీ ఈరకంగా ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు నాశనం చేశారు. నేటికీ మన తెలుగుదేశంలో పొగాకు మీద ఐ.ఎల్.టి.డి. కంపెనీకి, చెరకు, తాటిబెల్లం, చక్కెర మీద ప్యారీ అండ్ కంపెనీకి, వేరుశనగ, యితర చమురు గింజలు మీద ర్యాలీ అండ్ కంపెనీకి గుత్తాధికారం వుంది. మన ఖనిజ సంపదను గూర్చి ఎవరూ పరిశీలనలు సరిగా జరిపించలేదు. మన పరిశ్రమలు కూడా అభివృద్ధి చెందనివ్వలేదు. నైజాంలోని తెలంగాణాలో కొత్తగూడెం బొగ్గు గనులు మొన్న మొన్నటి వరకు ఇంగ్లీషు కంపెనీ వాళ్ళ చేతులలోనే ఉంటూవచ్చాయి. మన ఖనిజ సంపద కొంత నైజాంలో, మరికొంత ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద ఉండబట్టి వీటిని జతపర్చి ఏ పెద్ద పరిశ్రమను నిర్మించడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. మన తెలుగుదేశం పారిశ్రామికంగా ఎంత వెనుకబడి వుందో ఈ క్రింది లెక్కల వలన తెలుస్తూంది. ఇంగ్లీషు వారి పాలన క్రింద వున్న 11 జిల్లాలో 1941కి 900 ఫ్యాక్టరీలు కేవలం 46 వేల మంది కార్మికులతో పనిచేస్తూ వున్నాయి. నైజాం తెలంగాణాలో 500 ప్యాక్టరీలు కేవలం 28,000 మందితో పనిచేస్తున్నాయి.

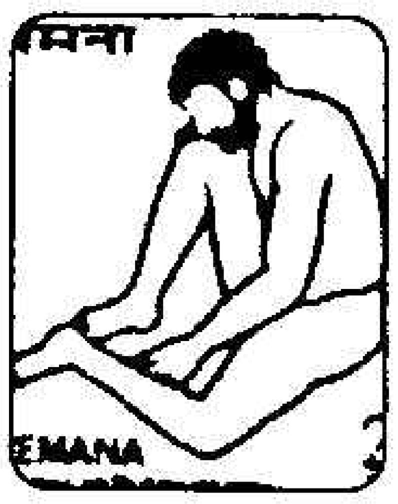

మన వ్యాపారం కూడా నైజాం తెలంగాణాకు, కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాలకు మధ్య సుంకాల వల్ల, ఇతర ఆటంకాల వల్ల అభివృద్ధి చెందడంలేదు. తెలుగు ప్రజలము, మన తెలుగుదేశంలో కడకు మన ముడిసరుకులు, ఆహార పదార్థాలు నైజాం నుండి ఇచ్చటికి, ఇచ్చటి నుండి నైజాంకు తేలికగా పంపుకోవడానికి, వ్యాపారం సాగించడానికి అవకాశం లేకుండా వుంది.

మన విజ్ఞానం కుంటుపడింది

కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాలో బడులలో (పాఠశాలల్లో) ఇంగ్లీషు నిర్బంధం చేయబడింది. ఇంగ్లీషులోనే అందరికీ అన్ని విషయాలు నేర్పుతూ వచ్చారు. ఇప్పటికీ కాలేజీలలో పరాయిభాష అయిన ఇంగ్లీషునే చదువు చెప్పుతున్నారు. నైజాం సంస్థానంలో ప్రాథమిక తరగతులలో తప్ప మిగిలిన అన్ని తరగతులలోను ఉర్దూలోనే పాఠాలు బోధిస్తారు. ఉర్దూ నిర్బంధ భాషగా చేశారు. దీని వలన మన ప్రజల చదువు వెనుకబడింది. కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాలో 5-15 సంవత్సరాల వయసు గల బాలబాలికలలో నూటికి 13 మంది బడికి వెళుతున్నారు. నైజాం తెలంగాణాలో నూటికి 9 మంది మాత్రం పోతున్నారు. స్త్రీల చదువు మరింత వెనుకబడి వుంది. కోస్తా రాయలసీమలలో ప్రతి యిద్దరు బాలురకు ఒక బాలిక మాత్రమే ప్రాథమిక పాఠశాలకు పోతూ వుంది. నైజాం తెలంగాణాలో ఆరుగురు బాలురు బడికి వెళితే, ఒక బాలిక మాత్రమే పోతూ వుంది.

నైజాం సంస్థానంలో పత్రికలు మరీ తక్కువ. వాటిని కొనేవారు కూడా మరింత తక్కువ. అచ్చు ఆఫీసులు కూడా తక్కువే. ఒక కొత్త అచ్చు ఆఫీసు తెరవాలంటే చాలా తతంగం. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిగిన పిదపగాని అనుమతి దొరకదు. అది కూడా చాలా అరుదుగా దొరుకుతుంది.

ఒక వైద్య సహాయం తీసుకుంటే దానికి ఇదే గతి. ఇంగ్లీషు వారి క్రింద నున్న ప్రాంతాలు తీసుకుంటే 38,000 జనాభాకు ఒక హాస్పిటల్ వుంది. తెలంగాణాను తీసుకుంటే 1,10,000 మందికి ఒక హాస్పిటల్ వుంది.

పౌరసత్వ హక్కులు

పౌరసత్వ హక్కులు చూస్తే నైజాంలోని మధ్య యుగపు నాటి పురాతన జమీందారీ నిరంకుశత్వం మరింత స్పష్టంగా బయటపడుతుంది. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ఇంతవరకు ఎట్టి రాజకీయ సంస్కరణలు అమలులో పెట్టలేదు. నామినేట్ చేయబడిన కార్యనిర్వాహకవర్గంతో నైజాం నవాబు పూర్తి నిరంకుశాధికారం చెలామణీ అవుతూ వుంది. జాగీర్దారులు, దేశముఖుల ప్రాబల్యం క్రింద ప్రజలు

కుంగిపోతున్నారు. అనేక రకాలయిన అక్రమ వసూళ్ళతో ప్రజలు అలమటపడుతున్నారు.

ముందుగా అనుమతి లేనిదే ఎట్టి సభలూ పెట్టుకోవడానికి వీలులేదు. తాలూకా, జిల్లా కేంద్రాలలో మాత్రం ముందుగా తెలియజేసి పెట్టుకోవచ్చునని కొద్దిరోజుల క్రితమే ఆజ్ఞలు వచ్చాయి. కాని ఏక్షణమైనా ప్రభుత్వోద్యోగులు వారిని ఆపివేయవచ్చు. దానికి తిరుగులేదు. ఒక్క రాజకీయ సభలకే కాదు ఈగతి. కడకు సారస్వత సభలకు కూడా ఇట్టి గతే. హైదరాబాద్ సంస్థానం పౌరుడుకాని వారెవరూ ప్రత్యేక అనుమతి పొందనిదే మాట్లాడడానికి వీలులేదు. ఒకవైపు ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు సంస్థానాదీశులు రక్షణ చట్టం క్రింద సంస్థానాలలో జరిగే అన్యాయాల గూర్చి ఆందోళన చేయకుండా కట్టుదిట్టాలు చేస్తూ వుంది. రెండో వైపు నైజాం రాజకీయంగా అభివృద్ధి చెందిన ఇతర ప్రాంతాల నుండి సంస్థానంలోకి ఎవ్వరినీ రానీయకుండా చేస్తే తన నిరంకుశాధికారం క్రింద తెలంగాణా, మరాట్వాడా, కర్ణాటక ప్రజలను శాశ్వతంగా ఉంచుకోవచ్చునని ఆశిస్తున్నాడు. సంస్థానంలోని తెలుగు, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక ప్రజలు సంస్థాన సరిహద్దులానుకొని వున్న తమ తోడి జాతీయులతో కలిసిపోతారేమోనని నైజాం కంగారుపడుతూ అనేక నిర్బంధాలు పెడుతున్నాడు. మిగిలిన 11 తెలుగు జిల్లాలను కూడా తన నిరంకుశాధికారం క్రిందికి లాక్కోవాలని చూస్తున్నాడు. ఐదింట రెండుపాళ్ళు తెలుగు భూమి, మూడవ వంతు తెలుగు ప్రజలు నైజాం నిరంకుశ బానిసత్వం క్రింద ఉన్నంతకాల ఇంగ్లీషు సైనిక సన్నీలతో నైజాం నిరంకుశ పాలన సాగుతున్నంతకాలం మనకు స్వాతంత్ర్యం లేదు. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా మనం సాగించే పోరాటానికి కూడా నైజాం నిరంకుశాధికారం పెద్ద ఆటంకం. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు, దాని తాబేదారుడు నైజాం నవాబు ఈ రెండు ప్రజా నిరోధక శక్తులే మన జన్మభూమిని చీల్చాయి. మన ఆర్థిక విధానాన్ని చీల్చి తారుమారు చేశాయి. మన ప్రజలను కరువు కాటకాలకు, అంటువ్యాధులకు గురిచేశాయి. మనకు చదువు లేకుండా అజ్ఞానంలో పెట్టి వుంచాయి. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల పరిపాలనను, దాని తాబేదారులయిన స్వదేశ సంస్థానాధీశుల పరిపాలనను తొలగించిననాడే మన తెలుగు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యం, శాంతి, అభ్యుదయాలు లభిస్తాయి.

అందుకోసమే తెలుగు ప్రజలమందరమూ, మిగిలిన తోటి భారతీయులతో భుజమూ భుజమూ కలపి ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వానికీ, ఆని తాబేదారులు, సంస్థానాధీశుల పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని సాటిస్తున్నాం.

భారతదేశమందలి వివిధ జాతులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించడానికి కాంగ్రెస్- లీగ్-కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కలిసి ఐక్య స్వాతంత్ర్య పోరాటం సాగించాలని కోరుతున్నాం.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్వతంత్ర భారతదేశంలో ఐక్య విశాలాంధ్ర కావాలంటుంది. విశాలాంధ్ర రాజ్యాంగాన్ని తెలుగుదేశమందలి వయోజనులందరూ ఎన్నుకొన్న ప్రజాపరిషత్తే నిర్ణయించాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతుంది. తెలుగుప్రజలు భారత ప్రజల ఐక్య కూటమిలో కలిసి వుండటానికి తమ రాజ్యాంగ ప్రజా పరిషత్తులో నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతుంది. భరత ఖండంలోని వివిధ జాతులు స్వేచ్ఛగా తమ స్వతంత్ర రాజ్యాంగ ప్రజా పరిషత్తుల ద్వారా నిర్ణయించుకొని, స్వతంత్ర భారత సమాఖ్యను (రాజ్యాన్ని) ఏర్పరచాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతుంది. దానికోసం కమ్యూనిస్టు పార్టీ పనిచేస్తుంది.

హైదరాబాద్ సంస్థానంలోని ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక తదితర ప్రజలు స్వతంత్ర రాజ్యాంగ పరిషత్తు ద్వారా తమ భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకోవాలి. ఈ జన్మహక్కును వీరు సంపాదించుకోవడానికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిరంతరం పనిచేస్తుంది.

30 సంవత్సరాల క్రితం ఆంధ్ర దేశ భక్తులు ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలంటూ ఆంధ్రోద్యమాన్ని ఆరంభించారు. ఆ ఉద్యమాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకుపోదాం. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద వున్న తెలుగు జిల్లాలే కావు, తెలుగుగడ్డ అంతా ఒకటి కావాలి. మద్రాసు, మైసూరు, నైజాం మధ్య పరగణా, బస్తరు, ఒరిస్సాలలో ముక్కలు ముక్కలుగా వున్న తెలుగు గడ్డ అంతా ఒకటి కావాలి! ప్రత్యేక రాష్ట్రం సరిపోదు, తెలుగు జాతి స్వతంత్ర భరతఖండ సమాఖ్యలో స్వతంత్ర తెలుగురాజ్యంగా వుండాలి.

మూడవ అధ్యాయం

ఒడలు తెలియని పరవశంబున కడలి జేరెడు నదుల జలముల
తెలుగు పొలముల మరలజేసి, నిలుపుకొందము లక్ష్మినింటను ॥పా॥
పాడరా ఓ తెలుగువాడా! పాడరా ఓ తెలుగువాడా!
పాడరా మన తెలుగుదేశపు భవ్యచరితపు దివ్యగీతము ॥పా॥

– కొండేపూడి లక్ష్మీనారాయణ

మన గ్రామసీమలు

తెలుగు ప్రజలలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు. కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాలో 16,000 గ్రామాలు. 10వేల జనాభాకు మించిన పట్టణాలు 80 ఉన్నాయి. నూటికి 91 మంది గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు. నూటికి 9 మంది మాత్రమే పట్టణ వాస్తవ్యులు.

గ్రామ ప్రజలలో అత్యధిక మంది తమ జీవనానికి వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నారు. ఈ రెండు వందల సంవత్సరాలుగా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద మన చేతి పరిశ్రమలు నశించాయి. క్రొత్త పరిశ్రమలను వాటి స్థానాన బయలుదేరనివ్వలేదు. అందుచేత ఎక్కువమంది ప్రజలు క్రమేణ పొలం మీద తమ జీవితం కోసం ఆధారపడవలసి వచ్చింది. ఏ కొద్దిమందికో తప్ప మిగిలిన వారికి పోషణకు సరిపోయేటంత పొలం కూడా లేకుండాపోయింది. రైతుకు పొలంలేదు.

1931 జనాభా లెక్కల వివరణను బట్టి మన రైతాంగపు స్థితి, ఈ క్రింది లెక్కలు తెలియజేస్తున్నాయి :

	మొత్తం రైతాంగంలో నూటికి
పొలాన్ని స్వంతంగా సాగుచేయని భూస్వాములు కౌలుదార్లు ఎస్టేటు మేనేజర్లు	5గురు
స్వంత పొలాన్ని సాగుచేసుకునే రైతులు	46
పొలాన్ని స్వంతంగా సాగుచేసుకునే కౌలుదార్లు	15
వ్యవసాయ కూలీలు	34

సొంతంగా సాగు చేసుకునే కౌలుదార్లకు సామాన్యంగా పొలం వుండదు. ఒకవేళ వుండినా తమ జీవితానికి సరిపోనంతటి తక్కువగా వుండబట్టే ఇతరుల

నుండి ఎక్కువ పొలాన్ని కౌలుకు తీసుకోవలసి వచ్చింది. వీరి ఆదాయం తమ సొంత పొలాన్నుంచి వచ్చే ఆదాయం కన్నా ఎక్కువగా తాము కౌలుకు తీసుకున్న పొలాల నుండి వస్తుంది. అందువల్లనే వీరికి కొద్ది పొలమున్నా సొంత పొలమున్న రైతుల క్రింద లెక్కపెట్టక కౌలుదార్ల క్రింద చేర్చారు. మన గ్రామసీమలలో పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలు రైతాంగం నూటికి 49 మందికి అంటే సగానికి సగంమంది ఉన్నారు. ఇది 1931లో పరిస్థితి. 1931 పిదప మన తెలుగుదేశంలో ఆర్థిక సంక్షోభం వచ్చింది. ధరలు చాలా పడిపోయాయి. అప్పులు చెల్లించుకోవడానికి రైతాంగం తమ పొలాలను అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. 1938-45 యుద్ధకాలంలో ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. మధ్య తరగతి రైతాంగం, ధనిక రైతాంగం కొంత వరకు తమ అప్పులను ధాన్యాలకు మంచి ధరలు రావడం వల్ల తీర్చుకున్నారు. కాని ఎక్కువమంది బీదరైతాంగం తమకు కావలసిన గుడ్డ, కిరసనాయిల్, వ్యవసాయపు పనిముట్లు, పశువులు విపరీతంగా ధరలు పెట్టి కొనుక్కోలేక చాలా బాధపడ్డారు. ఈ పరిస్థితులను గూడా మనస్సులో పెట్టుకుంటే పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలు, కౌలుదార్ల సంఖ్య మరింత పెరిగి ఉంటుందని చెప్పవచ్చు. మొత్తం రైతాంగంలో సగానికి పైగానే పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలు కౌలుదార్లు వుంటారని చెప్పవచ్చు.

సొంత పొలమున్న రైతుల స్థితి చూద్దాం. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన 1935, 1941 లాండు రెవెన్యూ సెటిల్మెంట్ రిపోర్టును బట్టి ప్రక్కపుటలో వివరాలు లెక్కవేయబడ్డాయి. ఈ లెక్కలలో చాలా లోపాలున్నా ఉజ్జాయింపుగా మన రైతుల స్థితిని తెలియచేస్తుంది. 5 ఎకరాలలోపు రైతాంగం ఈ ఐదు సంవత్సరాలలోనే నూటికి 5 వంతులు పెరిగింది. రైతులు రోజుకు రోజుకు బీదలయిపోతున్నారని తెలుస్తోంది.

ఈ రెండు రకాల లెక్కలను బట్టి చూస్తే నూటికి ఏ పదిమందికో తప్ప మిగిలిన మన గ్రామ ప్రజలకు తమ జీవితానికి సరిపోయేటంత పొలం కనీసం ఐదు ఎకరాలు కూడా లేదని తేలుతూ వుంది.

జమీందారీలను రద్దుచేయాలి

మన గ్రామ ప్రజలు, కొద్ది కొద్ది పొలాల మీద జీవితం కోసం కష్టపడుతుంటే వీళ్ళపై జమీందారీలను ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం తెచ్చిపెట్టింది.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద వున్న 11 తెలుగు జిల్లాలను తీసుకుంటే జమీందారీల క్రింద 88 లక్షల ఎకరాలు అంటే మొత్తం పొలంలో నూటికి 23 వంతులుంది. ఈనాందార్ల క్రింద 27 లక్షల ఎకరాలు అంటే మొత్తం పొలంలో

నూటికి 7 వంతులుంది. జమీందార్లు, ఈనాందార్లు వ్యవసాయానికి ఏరీతిగాను తోడ్పడకుండా రైతులు పండించే పంటలో భాగాన్ని తీసుకుంటూ సోమరిపోతులై జీవిస్తున్నారు. ఈ సోమరిపోతులను పోషించడానికి మొత్తం మన పొలంలో మూడవ వంతు మీద మన రైతులు వీరికి శిస్తు చెల్లించవలసి వస్తూ ఉంది. జమీందార్లున్న కోస్తా జిల్లాలు, చిత్తూరును మాత్రమే తీసుకుంటే జమీందారీ పొలాలు నూటికి 46 వంతులు, ఈనాందార్ల పొలాలు నూటికి 11 వంతులు వుంది. అంటే ఈ ప్రాంతాలలో

	పట్టాదారుల సంఖ్య		ఒక పట్టాదారునికి ఎన్ని ఎకరాలు వస్తాయి	
	1936	**1941**	**1935**	**1941**
1. 5 ఎకరాలలోపు పట్టాదారుల సంఖ్య	34,40,000	38,50,000	1.5 (ఎకరంన్నర)	1.72 (ఒకటి ముప్పాతిక ఎకరం)
వీరు మొత్తం పట్టాదారులలో నూటికి ఎంతమంది	85%	90%		
2. 5 ఎకరాలకు పైన 15 ఎకరాలకు లోపు గల పట్టాదారుల సంఖ్య	5,17,000	3,42,000	7.5 (ఏడున్నర ఎకరాలు)	8.25 (ఎనిమిదిం బాతికెకరాలు)
పట్టాదారులలో నూటికి ఎంతమంది	12.7%	8%		
3. 15 ఎకరాలకు పైన 100 ఎకరాలకు లోపు గల పట్టాదారుల సంఖ్య	94,000	90,000	28 (ఏడున్నర ఎకరాలు)	24.5 (ఎనిమిదిం బాతికెకరాలు)
వీరు మొత్తం పట్టాదారులలో నూటికి ఎంతమంది	2.3%	2%		
4. 100 ఎకరాలకు పైన గల పట్టాదారుల సంఖ్య	2,500	1.100	134 ఎకరాలు	179 ఎకరాలు

ఈ సోమరిపోతులను మేపడానికి ప్రతి ఐదు ఎకరాలకు మూడు ఎకరాల నుండి వీరికి శిస్తు చెల్లించవలసి వస్తుంది.

ప్రభుత్వానికి చెల్లించాల్సిన పేష్కస్ పోను ప్రతి సంవత్సరం 96 లక్షల రూపాయలు నికరం రైతుల నుండి శిస్తు వసూలు చేస్తున్నట్లు ప్రకాశం కమిటీ ముందు 1938లో వాగ్మూలాలిచ్చారు. కానీ వీరు వసూలు చేసే అక్రమ వసూళ్ళు, వీళ్ళు రైతుల నుండి అన్యాయంగా లాగుకొన్న పొలాల నుండి (సొంత శేరీల నుండి) వచ్చే ఆదాయాన్ని కలుపుకుంటే వీళ్ళాదాయం కనీసం రెండు మూడు కోట్లయినా ఉంటుంది.

ఈ 96 లక్షలలోను 76 లక్షల రూపాయలను అంటే నూటికి 80 వంతులు 24 మంది జమీందారులే కాజేస్తున్నారు. దీనిలో కూడా ఈ క్రింది పది మంది జమీందార్లకు 60 లక్షలు పేష్కస్ పోను నికర శిస్తులు వస్తాయి

1. విజయనగరం	రు. 16,00,000
2. వెంకటగిరి	11,00,000
3. కార్వేటినగర్-తిరుపతి	8,75,000
4. పిఠాపురం	5,50,000
5. బొబ్బిలి	5,50,000
6. ఉయ్యూరు	3,40,000
7. చల్లపల్లి	2,70,000
8. కాళహస్తి	2,70,000
9. నారాయణపురం-చెట్టినాడు	2,60,000
10. పర్లాకిమిడి	2,30,000
	60,50,000

చల్లపల్లి రాజాకు, శిస్తు రూపంగా వచ్చేదిగాక సొంత పొలాలని 17,350 ఎకరాలున్నాయి. గత శతాబ్దంలో వచ్చిన ఉప్పెనలో నశించిన రైతు కుటుంబాల పొలాలను భుక్తం చేసుకున్నట్లు, అందుచేతనే ఈయనకు ఇన్ని వేల ఎకరాలు సొంత శేరీ పొలాలు వచ్చినట్లు రైతులు విరివిగా చెప్పుకుంటారు. ఒకవైపు మన ప్రజలకు తలకు 30-50 రూపాయలు సంవత్సరానికి సగటున ఆదాయమయితే మరొకవైపు 10 మంది జమీందార్లకు లక్షల కొలది ఆదాయం. ఈ జమీందార్లు తమ డబ్బును, అధికారాన్ని రైతులను అనేక విధాల పీడించడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. అడవుల నుండి ఎండిన కట్టెపుల్లలను, పొలాలకు ఆకు సత్తువలను తెచ్చుకోనివ్వకుండా అటకాయిస్తారు. 1940 మందసా రైతులు అడవి నుండి కట్టెలు తెచ్చుకుంటూ ఉంటే మందసా జమీందారీ మనుష్యులు, పోలీసులు మద్దతు అయి వారిపై తుపాకులు కాల్చారు. రైతుల పశువులను అడవులకు మేతకు

పోనివ్వరు. విపరీతమయిన పుల్లరులు అడుగుతారు. వెంకటగిరి జమీందారీలో రైతులు కంచెల పుల్లరి విషయమై 1929 నుండి బ్రహ్మాండమయిన ఆందోళన సాగించారు. రైతుల పొలాలను ధ్వంసం చేస్తూ ఉండే అడవి మృగాలను కూడా రైతులు వేటాడకూడదని నిషేధిస్తారు. జమీందార్లు తమకు వచ్చే అత్యధిక ఆదాయంతో తృప్తిచెందక అనేక రకాల అక్రమ వసూళ్ళు చేస్తూ ఉంటారు. చెరువులు మరమ్మత్తు చేయకపోవుటచే రైతుల పొలాలకు నీటి వసతులు లేకుండా పోతూ వున్నాయి. కడకు ఇంతటితో ఆగక రైతుల పొలాన్ని, గ్రామ సాముదాయక పొలాలను అనేక కుంటిసాకులు చెప్పి ఆక్రమించుకుంటున్నారు.

ఈ బొబ్బిలిరాజా, చల్లపల్లి, పిఠాపురం, వెంకటగిరి రాజాలే మొదటి నుండి కాంగ్రెస్‌ను వ్యతిరేకిస్తూ కాంగ్రెస్‌ను ధ్వంసం చేయాలని పనిచేస్తూ వచ్చారు. గత ఎన్నికలలో జవహర్‌లాల్ మీటింగ్‌పై ఏనుగులను బొబ్బిలిరాజా తోలించాడు. జమీందారులెప్పుడూ ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి తాబేదారులు. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం ఆడించినట్లు ఆడుతూ వుంటారు. ఈరోజు కాంగ్రెస్ అధికారానికి రాబోవుతోందని గ్రహించారు. కాంగ్రెస్‌లో చేరితేగానీ తమ అన్యాయాలను, తమ లాభాలను పెత్తనాలను కొనసాగించుకోవడానికి మరో మార్గంలేదని కాంగ్రెస్‌లోకి దూరుతున్నారు. దురదృష్టవశాత్తూ కాంగ్రెస్ నాయకులు కాంగ్రెస్‌లోకి వీరిని ఆహ్వానిస్తున్నారు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ నినాదం ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం, వారి తాబేదారులయిన ఈ జమీందారీలు రద్దుకావాలి. మన రైతులు చెమటోడ్చి పండించే పంటలను దోచుకొని తినే ఈ జమీందారులు పోవాలి. విపరీత పన్నులువేసి అనేక నిర్బంధాలు సాగిస్తున్న ఈ జమీందారీలు రద్దుకావాలి. జమీందారీ విధానం వుండడం మన వ్యవసాయానికి పెద్ద ఆటంకం. కాబట్టి జమీందారీలు రద్దు కావాలి. ఈ జమీందారీలు రద్దుచేసి వారి పొలాలను నేడు సాగుచేస్తున్న వ్యవసాయ కూలీలకు, రైతులకు వానిని స్వాధీనం చేయాలి. (జమీందారులకు ఎట్టి పన్నులు చెల్లించకుండా) రైతులు కూలీలు ఆ పొలాలను సాగు చేసుకుంటూ అనుభవించే హక్కు ఇవ్వాలి.

జమీందార్లు మిగిలిన రైతులతోపాటు సాగు చేసుకుని జీవించడానికి 100 ఎకరాలు ఇవ్వబడుతుంది. అంతకు మించి ఒక్క సెంట్ భూమి కూడా ఇవ్వబడదు. 10వేల రూపాయలలోపు సంవత్సరాదాయం గల జమీందారులకు ఒక సంవత్సర శిస్తు నష్టపరిహారం ఇవ్వబడుతుంది. ఆ డబ్బుతో వారు జీవనోపాధికి ఏదైనా వృత్తి చూచుకోవడానికి వీలవుతుంది. అయితే పెద్ద జమీందార్లు, 100 ఎకరాలు పొలం వదిలిన జమీందార్లకు మాత్రం ఎట్టి నష్టపరిహారం ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. వారివద్ద సుఖంగా జీవించడానికి కావలసినసంపత్తి ఉంది.

జమీందారీ, ఇనాందారీ, ముఠాదారీ పద్ధతులను రద్దుచేయడంవల్ల మన తెలుగు ప్రజలు ఈ 11 జిల్లాలో మూడవ వంతు భూమిపై వారికి చెల్లించే పన్ను ప్రజల ప్రభుత్వానికి మిగులుతుంది. సంవత్సరానికి జమీందార్లకు వచ్చే 96 లక్షలు, ఇనాందార్లకు వచ్చే 23 లక్షలు మొత్తం కోటీ 20 లక్షల రూపాయలు ప్రజా ప్రభుత్వం నీటి వసతులను (ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను) నిర్మించడానికి, జమీందారీ ప్రాంతాలలోని చెరువులు మరమ్మతు చేయడానికి, మన గ్రామాలలో విద్యా వైద్య సదుపాయాలు నెలకొల్పడానికి ఖర్చుపెట్టగలుగుతుంది. మన ప్రజల రాజకీయ, సామాజిక జీవితాల్ని అణగద్రొక్కుతున్న ఈ అభివృద్ధి నిరోధక జమీందారీ నిరంకుశత్వానికి స్వస్తిచెప్పేస్తాం.

సాగుచేసుకోక పొలాలను కౌలుకిచ్చే భూస్వామిక విధానాన్ని రద్దుపరచాలి!

మన వ్యవసాయాభివృద్ధికి మరొక ఆటంకం, పొలాలను సొంతంగా సాగుచేసుకోక కౌలుకిచ్చి జీవించే భూస్వాములు. 1931లోనే మొత్తం రైతాంగంలో నూటికి ఐదుగురు తమ పొలాలను సాగుచేయక కౌలుకిచ్చి మగతాలమీద జీవించే వారిని మనం చూచాం. వీళ్ళవద్ద పొలాలను కౌలుకు తీసుకుని జీవించే కౌలుదార్లు వీరికి మూడు రెట్లు అని, మొత్తం రైతాంగంలో నూటికి15 మంది అని చూచాం. గత 15 సంవత్సరాలలో 1930-34లలోని ఆర్థిక సంక్షోభ ఫలితంగాను 1939-45 యుద్ధకాలంలోనూ అనేకమంది రైతులు తమ అప్పులను తీర్చుకోవడానికి తను పొలాలను అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. ధనిక భూస్వాములకు, పట్టణ షావుకార్లకు ఈ పొలాలు చేజిక్కాయి. వీరు ఈ పొలాలను విపరీతమైన మగతాలను (కౌలుకు) రైతులకిస్తారు. జనాభా ఎక్కువై పొలం తక్కువగా వుండే డెల్టా ప్రాంతాలలో పండిన పంటలో సగానికి తక్కువ లేదా పొలాలను కష్టపడి సాగుచేస్తున్న రైతుపై మూడు వంతులు కౌలుండేది. ఏ పరిస్థితులలోను పండిన పంటలో ఈ కౌలు భారాన్ని తొలగించాలి. అందుచేతనే 100 ఎకరాలకు మించిన భూస్వాముల నుండి 100 ఎకరాలకు పైబడి వున్న పొలాన్నంతా న్యాయమైన నష్ట పరిహారమిచ్చి ప్రజా ప్రభుత్వం వశపర్చుకోవాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతుంది. ఈ 100 ఎకరాల ఆసాములు గూడా సొంతంగా వానిని సాగుచేయాలిగానీ కౌలుకిచ్చి కూర్చోరాదని ప్రజా ప్రభుత్వం శాసించాలి. ఈ భూస్వాములు వ్యవసాయ కూలీలకు న్యాయమైన జీతాలిచ్చి వారికి మంచి సదుపాయాలు కల్పించాలని కూడా ప్రజా ప్రభుత్వం శాసించాలి. పొలాలను సాగుచేసుకోవడానికి తయారుకాని వారు వ్యవసాయం మీద, రైతాంగం మీద మెడ గుది గాకుండా చేయాలి. అట్టి వారికి కొద్దిగా నష్టపరిహారమిచ్చి వారి పొలాలను నేడు సాగుచేస్తున్న కౌలుదార్లుకు స్వాధీనం చేసివేయాలి.

పెద్ద భూస్వామి, పట్టణ షావుకారులే పొలాలను సాగు చేసుకోక కౌలుకిచ్చి ఇతరులు కష్టపడి పండిస్తే అనుభవిస్తుంటారు. సామాన్యంగా ఎక్కువ మంది రైతులు తమ పొలలను కౌలుకివ్వరు. అయితే బీద రైతులు పశువులు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు దొరకక తమ కొద్ది పొలాలను సాగు చేసుకోలేకపోతున్నారు. అందుచేత వీరిలో కొంత మంది కౌలుకిచ్చి మరేదో వృత్తి చూసుకోవడం కూడా జరుగుతుంది. మరికొంత మంది బీద రైతాంగం తమ కొద్ది పొలం మీద వచ్చే ఆదాయం చాలక, ఆ పొలాన్ని కౌలుకిచ్చి తమ ఆదాయం మరికొంచెం పెంచుకోవడానికి మరేదో వృత్తికోసం పట్టణాలకు, ఇతర ప్రాంతాలకు పోతున్నారు. అట్టి బీదరైతులు తిరిగి వ్యవసాయం ఆరంభించడానికి కావలసిన సౌకర్యం ప్రజా ప్రభుత్వం చేయాలి.

1. వారి చిన్న పొలాలకు మరికొంత పొలం కలిపి, వ్యవసాయం మీద జీవితానికి సరిపోయే ఆదాయం వచ్చేటట్లు చూడాలి.

2. తమ పొలాలను సాగుచేసుకోడానికి కావలసిన పనిముట్లు, ఎరువులు, విత్తనాలు, అప్పు కూడా ప్రజా ప్రభుత్వం వారికివ్వాలి.

సాగు చేసుకొనే రైతుకే పొలం (దుక్కి దున్నేవాడికే పొలం) ఈ సూత్రాన్ననుసరించి పనిచేస్తేనే వ్యవసాయాభివృద్ధికి అడ్డు తగిలే వాటన్నింటిని తొలగించి మన ప్రజలకు కావలసిన తిండినంతా తయారుచేసుకోగలం.

సాగుచేసేవాడికే పొలం

ధనిక భూస్వాముల పొలాలు పంచితే తలకొక అరెకరంకన్నా ఎక్కువరాదు. కాబట్టి అలా పంచడం తెలివితక్కువ అని ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులు డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారు సెలవిచ్చారు. తన ధనిక మిత్ర బృందపు ఆస్తులను కాపాడడానికి ఆయన ఆతురత ఇది తెలియజేస్తుందే కాని మరేమీకాదు. ఈ జమీందారీ, ఈనాందారీ, ముఠాదారీ పద్ధతి, సొంతంగా సాగుచేసుకోని భూస్వామిక పద్ధతి వ్యవసాయాభివృద్ధికి అడ్డు గాబట్టి వీనిని రద్దుగావించాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతూ ఉంది. వీటిని రద్దుచేయబట్టి రైతు మీద వున్న ఈ పరాన్న భుక్కుల బాధపోతుంది.

రైతులు నేడు జమీందార్ల నుండి కౌలుకు తీసుకుని చేస్తున్న పొలాలు రైతులకు శాశ్వతంగా చెందాలి. జమీందారుల సొంత కమతాలలో వ్యవసాయ కూలీలు సాగుచేస్తున్న పొలాలు ఆ వ్యవసాయ కూలీలకు శాశ్వతంగా చెందాలి. ఈ రైతు కూలీలు తాము సాగుచేసి పండించే పంటలో ఏమాత్రం సోమరిపోతులయిన జమీందార్లకు, ఈనాందార్లకు, ముఠాదారులకు చెల్లించనవసరం లేకుండా ప్రజా మంత్రివర్గం ఒక్క సంవత్సరంలోపున చట్టం చేయాలి.

ఇప్పుడు సాగుచేయక బంజరులుగా పెట్టియున్న పొలాలను, బీదరైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచిపెట్టాలి. ఈ వరకు 15 ఎకరాలకు తక్కువ ఉన్నవారికి కనీసం 5 ఎకరాల పొలం వచ్చేటట్లు పంచిపెట్టాలి. అలా చేస్తేనే వారు తమ భుక్తికి కావలసినంత పండించుకోగలరు. ఏమీ పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలకు వందలకొలదీ ఎకరాలు బంజరుగా వున్న ప్రాంతాలలో కాలనీలు ఏర్పరచి సహకార పద్ధతుల ద్వారా ఆ పొలాన్ని సాగు చేయడానికి ఇవ్వాలి.

మన పొలాన్నంతా సాగుకు తెస్తే మన గ్రామాలలో వ్యవసాయం మీద జీవించే కుటుంబాలన్నింటికీ 5 ఎకరాలకు తగ్గకుండా పొలం ఇవ్వగలం. మద్రాసు ప్రభుత్వపు 1941 రెవెన్యూ సెటిల్మెంట్ ద్వారా 5 ఎకరాలలోపు పట్టాదారుల సంఖ్య నూటికి 90 మంది ఉన్నారనీ, వారికి సగటున ఒకటి ముప్పాతిక ఎకరం ఉందని మనమిది వరకే చూచాం. జమీందారీ రైతులలో కూడా ఈ దామాషానే బీదరైతులున్నారని అనుకుందాం. అప్పుడు మన గ్రామసీమలలో నివసించే 34 లక్షల కుటుంబాలలో 5 ఎకరాలకు తక్కువ వున్న కుటుంబాల సంఖ్య 34000×90=30,60,000 వుంటుంది, ఈ 31 లక్షల కుటుంబాలకు సగటున చెరొక మూడుంపాతిక ఎకరాలిస్తే 5 ఎకరాలు ప్రతి ఒక్క కుటుంబానికీ వస్తుంది. అంటే 31×3.25 లక్షల ఎకరాలు. 10 లక్షల ఎకరాలు అదనంగా సాగుకు తీసుకొని రావాలి.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రిందనున్న "తెలుగు జిల్లాలలో 44 లక్షల ఎకరాలు వెంటనే సాగుకు లాయకు అని, కాని సాగు చేయక భూస్వాములు బంజరుగాపెట్టి ఉన్నారని ప్రభుత్వపు లెక్కలు తెలియజేస్తున్నాయి. వీనిని సాగులోకి తెస్తే ఈ 31 లక్షల కుటుంబాలకు వెంటనే చెరొక ఎకరన్నర ఇవ్వవచ్చు.

మరొక అరవై అయిదు లక్షల ఎకరాలు, లాభసాటి వ్యవసాయానికి పనికిరాని పొలాలుగా ప్రభుత్వపు లెక్కలు తెలియజేస్తున్నాయి. వీనికి కావలసిన నీటి సదుపాయాలు, ఎరువులు, ఆధునిక వ్యవసాయ యంత్రాలు ఉపయోగిస్తే ఈ పొలాలలో కూడా లాభసాటి పంటలు పండించవచ్చు. ఈ 65 లక్షల ఎకరాలను 31 లక్షల కుటుంబాలకు తలకొక రెండు ఎకరాలు వస్తాయి. అంటే మొత్తం యీ కుటుంబాలకన్నింటికీ 5 ఎకరాల చొప్పున పొలం ఇవ్వగలమని తేలుతుంది.

అయితే ఈ పొలాన్ని ఈ రీతిగా రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచిపెట్టి సాగులోకి తీసుకురాకుండా అడ్డుపడేది ఎవరు? పెద్ద భూస్వాములు, జమీందారులు, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం. పొలంపై తమకున్న గుత్తాధికారాన్ని వదులుకొని రైతు కూలీలకు పంచిపెట్టడానికి ఇష్టపడక అడ్డు తగులుతున్నారు.

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద వున్న ఈ జిల్లాలోని పొలమే కాకుండా తెలంగాణాలో కూడా 40 లక్షల ఎకరాలు సాగుచేయకుండా వున్నాయి. అచ్చటి రైతులకు, కూలీలకు వారు సాగుచేయడానికి కావలసిన పొలం ఇచ్చిన పిదప కూడా ఇతర ప్రాంతాల నుండి మనుష్యులను తీసుకురాకపోతే సాగుకాని పొలం ఎంతో వుంటుంది. నైజాం నేడు తెలంగాణాలోని పొలాలను బీద రైతులకు, కూలీలకు ఇవ్వక, తనకు జోహుకుంగా వుండేవాళ్ళను సంస్థానంలోకి పిలిచి పొలాలు ఇస్తున్నాడు. ఆ రకంగా ప్రజలమీద తన అధికారాన్ని బలపర్చుడానికి ఒక ముఠాను తయారుచేసుకోవాలని చూస్తున్నాడు. మన తెలుగు గడ్డనంతా ఒకటిగా చేయగలిగినప్పుడు తెలంగాణా, రాయలసీమ, కోస్తా జిల్లాల ప్రజలందరికీ కావలసినంత పొలముంటుంది. ఉన్న పొలాన్నంతా ప్రజలందరికీ కావలసిన పంటలు పండించటానికి ప్రజలు వుంటారు.

పొలాలు సాగుచేయడానికి నీటివసతులు కావాలి

నైజాం, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాలు మన ప్రజల సౌకర్యాలను మనస్సులో పెట్టుకోక ఏరీతిగా మన నీటి వసతులను, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను నిర్లక్ష్యించారో ఇదివరకే చూశాం. ఒక ప్రక్క కృష్ణా, గోదావరీ ప్రవాహాలు వేల కొలది ఎకరాలను ముంచుతూ సముద్రంలోకి వృధాగా వెళుతున్నాయి. మరొక ప్రక్క నీరులేక రాయలసీమ జిల్లాలు, కోస్తా జిల్లాలో పడమటి ప్రాంతాలు, తెలంగాణాలోని రాయచూరు, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాలు ఏరీతిగా క్షామానికి గురి అవుతూ వచ్చాయో చూశాం. నీటిపారుదల వసతులు ఎంత తక్కువగా వున్నవో తెలుసుకోవాలంటే అనంతపురం జిల్లాలో సాగయ్యే ప్రతి 100 ఎకరాలకు 9 ఎకరాలకు మాత్రం నీటి వనరులున్నాయి. అవైనా చెరువులు, నూతులు, ఏటి ఇసుక తెరలలో త్రవ్విన ఊటకాలువలు అన్నీ కలిపితేనే 9 పాళ్ళయినా సాగవుతున్నాయి. బళ్ళారి జిల్లాలో నూటికి 98 పాళ్ళకు ఎట్టి నీటి వసతులు లేవు. నీటి సదుపాయం వుంటూ ధాన్యాన్ని రెండు రెట్లు, జొన్నలు, సజ్జలు మూడు రెట్లు, ప్రత్తిని ఐదురెట్లు పండించగలం. నీరు ఎక్కువగా వున్నప్పుడే ఎక్కువ ఎరువులు వేసి సాగుచేయడానికి వీలవుతుంది.

ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, మురుగు పోవుటకు కాలువలు మన వ్యవసాయాభివృద్ధికి పునాదులు. యుద్ధానంతర స్కీములంటూ నైజాం, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాలు కొన్ని తయారుచేశాయి. కాని అవి సమగ్రంగా లేవు. మన ప్రజల అవసరాలన్నింటినీ తీర్చడానికి ఏమాత్రం సరిపోవు. మన నదులనన్నిటినీ పూర్తిగా ఉపయోగించడానికి సమగ్రమైన స్కీములు తయారుచేసి అమలులో పెట్టాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతుంది. ఈ స్కీములు వ్యవసాయానికి కావలసిన నీరు

వుండేటట్లు, విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయడానికి వీలయ్యేటట్లు వుండాలి. వర్తక వ్యాపారాలను రవాణాకు అనుకూలించే కాలువలతో ఈ స్కీములు తయారుచేయాలి. ప్రవాహాలను అరికట్టేటట్లు, మురుగు నిలువకుండా వుండేటట్లు ఈ స్కీములను ఏర్పరచాలి. మురుగు నిలవడంవల్ల పంటలు నష్టమగుటయేగాక మలేరియా జ్వరాలకు దారితీస్తుంది.

(1) గోదావరి నదీ స్కీమును అతి త్వరగా ఆరంభించి పూర్తిచేయాలి. గోదావరికి తెలంగాణాలో ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోనూ, తూర్పు గోదావరిలో పోలవరం వద్ద రామపాద సాగర్ ఆనకట్టను కట్టాలి. ఆదిలాబాద్ స్కీము 20 లక్షల ఎకరాలకు ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాలో నీటిపారుదల కలుగజేస్తుంది. అచ్చట తయారయ్యే విద్యుచ్ఛక్తి ద్వారా పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు కూడా స్థాపించడానికి వీలవుతుంది. పోలవరం ప్రాజెక్టు వలన, విశాఖలోను, ఉభయ గోదావరులలోను, కృష్ణా, వరంగల్ జిల్లాలలో 24 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల కల్గుతుంది. పోలవరం, మాచ్‌ఖండ్ ప్రాజెక్టుల వలన పై జిల్లాలో, ఏజెన్సీ ప్రాంతమంతా విద్యుత్ పరిశ్రమలనభివృద్ధి చేయవచ్చు.

(2) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును త్వరగా పూర్తి చేయడంతోపాటు కృష్ణానది మీద సంగమేశ్వరం వద్ద, జటపల్లి వద్ద ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలి. వీనిని కృష్ణాకు ఇప్పుడున్న ఆనకట్టలు కలిపి కృష్ణానదీ స్కీమును అభివృద్ధి చేయాలి. ఇది రాయలసీమ జిల్లాలు, గుంటూరు, తెలంగాణాలో మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాలను సాగుచేస్తాయి. సంగమేశ్వర ప్రాజెక్టు వలన తయారయిన విద్యుచ్ఛక్తి వలన అచ్చట పెద్ద పరిశ్రమలను స్థాపించటానికి వీలవుతుంది.

(3) కృష్ణానదీ స్కీముతో కలుపుతూ పెన్నానదికిప్పుడున్న ఆనకట్టలేగాక నెల్లూరులో సోమశిలవద్ద, కడపలో గండికోట ప్రాజెక్టును, అనంతపూరులో మారుట్ల పేమారు, పెన్నార్ కుముద్వతి ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలి.

(4) ఈ పెద్ద నదీస్కీములతోపాటు ప్రతి జిల్లాలోను పెద్ద ఇరిగేషన్ స్కీములకు అనుబంధ స్కీములుగా మైనరు ఇరిగేషన్, మురుగు నివారణ స్కీములను తొలగించాలి (వాని జాబితా అధ్యాయం చివర అనుబంధంలో ఉంది) వ్యవసాయానికి అవసరమయినచోట్ల లోతుబావులు తీయించాలి. ఆ నీటిని పైకి తోడడానికి విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రభుత్వం సరఫరా చేయాలి.

(5) బర్హంపురం నుండి మద్రాసు వరకు (ప్రస్తుతం బకింగ్‌హామ్ కాలువతో కలిసి) కోస్తా నుండి ఆదిలాబాద్ వరకు, ఆదిలాబాద్ నుండి కర్నూలు, కడప, అనంతపురం వరకు, ఆ పిదప మైసూరు కాలువలతో కలిపి పడవల ప్రయాణానికి అనుకూలించే కాలువలు త్రవ్వించాలి.

మన ప్రజలకు కావలసిన ఆహారాన్ని తయారుచేసుకుంటాం

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద ఉన్న తెలుగు జిల్లాలో 2 కోట్ల మంది ప్రజలకు సంవత్సరానికి 50 లక్షల టన్నుల (టన్ను 9 బస్తాలబియ్యం) బియ్యంగాని సరిపోవు. ఇతర ధాన్యాలుగాని కావాలి. అయితే పండే ధాన్యం 38 లక్షల టన్నులు మాత్రమే. 12 లక్షల టన్నులు తక్కువయ్యాయి. కాని ప్రస్తుతం సాగు అవుతున్న పొలాలకన్నింటికీ నీటిపారుదల వసతులుంటే మరొక 15 లక్షల టన్నులు అదనంగా పండించుకోవచ్చు. దానితో కొరత తీరిపోతుంది.

ఇదిగాక ఇప్పుడు వెంటనే సాగుకు లాయకు భూములు 44 లక్షల ఎకరాలను సాగుకు తెస్తే మరొక పదిహేను లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలను పండించవచ్చును. వానికి నీటి సదుపాయాలు ఏర్పరిస్తే 30 లక్షల టన్నులు పండించవచ్చును. అంటే ప్రస్తుతం సాగవుతున్న పొలాలకన్నింటికి సాగుకు లాయకై బంజరుగా వున్న పొలాలకు నీటిపారుదల వసతులేర్పరచి సాగుచేస్తే మనం పండించే ఆహారధాన్యలను రెండు రెట్లు చేయవచ్చు. ఎరువులువేసి జాగ్రత్తగా పైరువేస్తే నాల్గురెట్లు పండించవచ్చు. వెంటనే సాగుకు లాయకు భూములు, ఇప్పుడు సాగవుతున్న పొలాలను కలిపితే మొత్తం సాగుకు తీసుకురావడానికి వీలున్న పొలాలలో మూడు వంతులు మాత్రమేనని జ్ఞాపకముంచుకుంటే మనం ప్రజలకు కావలసినదానికన్నా ఐదురెట్లు పండించుకోవచ్చు. ఇతర ప్రజలకు కూడా కావలసినంత పంపవచ్చు.

ఇంత ఎక్కువ పండించడానికి వీలున్నప్పుడు దీనినంతా ఏమిచేయడం? ఇంత ఎక్కువగా పండిస్తే రైతుకు ధరలు పడిపోయి నష్టపడక తప్పదుకదా అనే భయం కల్గుతుంది. అది కేవలం నిరాధారమైనది. ఎందుకంటే మనకున్న పొలాన్నంతా ఒక్క ఆహారధాన్యలు వేస్తూ ఊరుకోము. మనకు కావలసిన చమురు గింజలు, ప్రత్తి, చక్కెర, జ్యూట్ ఇతర ముడి పదార్థాలకు చాలా పొలాలలో పైరువేసి పండించవలసి ఉంటుంది. మన ప్రజలకు కావలసిన పాలు, వెన్న, గ్రుడ్లు, మాంసం కోసం లక్షల కొలది ఎకరాలు, ఆవులు, గొర్రెలు, మేకలు వగైరా పశుసంపదను పెంపొందించడానికి అట్టే పెట్టవలసి వస్తుంది. అంతేగాక మన జనాభా ప్రతి సంవత్సరమూ పెరిగిపోతూ వుంది. వారికి కావలసిన ఆహారానికి కూడా మనం ప్రతి సంవత్సరమూ కొత్త పొలాలను సాగుచేసి ఎరువులను, శాస్త్రజ్ఞానాన్ని వినియోగించి ఎక్కువ పంటలు తయారుచేయవలసి వుంటుంది. అంతేగాక రైతులు పండించే పంటలకు కనీసపు ధరలు ప్రజా ప్రభుత్వం గ్యారంటీ చేస్తున్నది. అతనికి వ్యవసాయ ఖర్చులు పోను సుఖంగా జీవించడానికి తగిన ఆదాయం వచ్చేటట్లు ధరలు వుండాలి.

ఈరకంగా వ్యవసాయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి ప్రధాన అడ్డంకి ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం, దాని తాబేదారులయిన జమీందారులు. వీరి దోపిడీలో రైతులకు తమ వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి గావించడానికి ఏమీ మిగులుటలేదు.

బీదరైతులపై పన్నులేదు - ధనిక భూస్వాములపై అధికపన్నులు

జమీందారీ, ఇనాందారీ రైతుల నుండి 120 లక్షలు నికరశిస్తులు జమీందార్లు, ఇనాందార్లు తీసుకోవడం, అచ్చటి రైతుల దైన్యస్థితిని మనం చూశాం. రైత్వారీ ప్రాంతాలలో కూడా పన్నుభారం బీదరైతుల మీదనే ఎక్కువగా వుంది.

1941 ల్యాండ్ రెవెన్యూ సెటిల్మెంట్ రిపోర్ట్ ద్వారా ఈ క్రింది విషయాలు తెలుస్తున్నాయి. 5 ఎకరాల లోపు వున్న రైత్వారీ ప్రాంతపు రైతాంగం 124 లక్షల భూమిశిస్తును 66 లక్షల ఎకరాల మెట్ట మాగాణి మీద ప్రతి సంవత్సరం చెల్లిస్తున్నారు. భూమి శిస్తులో దాదాపు సగం బీదరైతులే చెల్లిస్తున్నారు. తమ కొద్ది పొలం మీద వచ్చేది తమ భుక్తికే చాలదు. అందుచే ఈ చిన్న రైతుల మీద పన్నులు వేయడం అన్యాయం. వందల కొలది ఎకరాలున్న రైతు మీద ఎకరానికి ఒకటేశిస్తు, బీదరైతు భూమిపై కూడా ఒకటే శిస్తు ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి పోవాలి. 5 ఎకరాలలో వున్న రైతాంగం మీద అసలు పన్ను వేయకూడదు. ధనిక రైతుల పొలాల మీద ఎక్కువ పన్నులు వేయాలి. ఎక్కువ పొలమున్న వారికి ఎకరానికి ఎక్కువగా పన్ను వేయాలి. తక్కువ పొలమున్న వారికి తక్కువ పన్ను. 5 ఎకరాల లోపు వారికి అసలు పన్నే ఉండరాదు. ఈ పన్ను పద్ధతికే ఆదాయాభివృద్ధి క్రమం (గ్రేడెడ్ టాక్స్) అని అంటాం.

ఈరకంగా ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చే భూస్వాముల మీద పన్ను వేస్తే వచ్చిన లోటును పూడ్చగలం. ప్రజా మంత్రివర్గాలు తమ నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని, ప్రజోపయోగ పనులను కుంటుపడనీయకుండా కొనసాగించవచ్చును.

రైతుల పొలాలు అన్యాక్రాంతం కాకూడదు

జమీందారీ ప్రాంతాలలో విపరీత వడ్డీ వ్యాపారాన్ని అరికట్టాలి. కౌలుల నిర్బంధాలతోను, రైత్వారీ ప్రాంతాలలో శిస్తుల బాధతోను రైతులు క్రుంగిపోతున్నారు. రైతు వద్ద ఏమీ నిలువలు లేకుండాపోయాయి. విత్తనాలు కొనవలసి వచ్చినా, ఎరువులు, పశువులు, పనిముట్లు కొనుక్కోవలసి వచ్చినా, పన్నులు, మగతాలు కట్టవలసి వచ్చినా, తన యింటికి కావలసిన వస్తువులు కొనుక్కోవలసి వచ్చినా అప్పుకోసం వడ్డీ వ్యాపారస్తుని వద్దకు పరుగెత్తవలసి వస్తూవుంది. వడ్డీ వ్యాపారస్తుడే స్థానిక ధాన్యపు వ్యాపారిగా కూడా ఉంటున్నాడు. తాను ముందుఇచ్చిన అప్పులకోసం

ధాన్యాన్ని వసూళ్లలో తక్కువ ధరకు కొలుచుకుంటాడు. రైతుకు డబ్బు ఎంత అవసరమయితే అంత త్వరగా ధాన్యాన్ని అమ్ముకుంటాడు. తాను పండించే ధాన్యనికి తక్కువ ధరలు వస్తాయి. తన అప్పులూ తీరవు. తన అవసరాల కోసం, తిరిగి అప్పులకోసం వడ్డీ వ్యాపారి వద్దకు పరుగెత్తుకు పోవలసి వస్తుంది. ఈ విధంగా రైతు క్రమేణా అప్పులలో మునిగిపోతూ ఉంటాడు. అప్పులు తీర్చడానికి తన పొలాలన్నీ అమ్ముకుంటాడు.

గత యుద్ధానంతరం కూడా యుద్ధాన్నుండి తిరిగివచ్చిన సైనికులకు ప్రభుత్వం భూములిచ్చింది. కాని వారు వానిని సాగుచేయడానికి కావలసిన పశు వులు, పనిముట్లు, పరపతిలేక అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. ధనిక భూస్వాములు, వడ్డీ వ్యాపారస్తులు సాధ్యమైనంత ఎక్కువ పొలాన్ని గుంజుకోవడానికి ఎప్పుడూ ఎదురుచూస్తూ వుంటారు. ఈవిధంగా లాక్కున్న పొలాలను తిరిగి రైతులకు విపరీతమైన కౌలుకిచ్చి లాభాలు గడిస్తారు.

సాగుచేసే రైతు నుండి వడ్డీ వ్యాపారస్తుని చేతిలోకి, ధనిక భూస్వామి చేతిలోకి భూమి పోకుండా చూడాలి. సాగుచేసే వాడి వద్దనే భూమి శాశ్వతంగా వుండేటట్లు చూడాలి. దీనికోసం ప్రజా ప్రభుత్వం పొలాలను ఇతరులకు అమ్మకూడదని శాసించాలి. అమ్ముకోదలచినవారు ప్రభుత్వానికే అమ్ముకోవాలి. ప్రభుత్వం ఆ పొలాలను కొని సాగుచేసే రైతుకు, వాని అవసరాల కొద్దీ పంచిపెడుతూ వుంటుంది.

సామాన్యంగా ఏరైతు కూడా పొలాన్ని అమ్ముకోవాలని చూడడు. వ్యవసాయానికి తగు సదుపాయాలు లేకనో లేక తన అప్పును తీర్చడానికో అమ్ముకుంటాడు. అందుచే ప్రజా ప్రభుత్వం రైతుల అప్పుబాధను తొలగించాలి. దీనికోసం...

(1) వ్యవసాయ కూలీల, బీదరైతుల అప్పులను ఇక చెల్లించనవసరంలేదని శాసనం ద్వారా రద్దుచేయాలి.

(2) మద్రాసు రుణ నివారణ చట్టాన్ని ఈ క్రింది మార్పులతో రైతుల రుణబాధను తొలగించడానికి అమలు జరపాలి.

(అ) ఒక సవరణ, ధనిక భూస్వామికి తన అప్పులు చెల్లించడానికి కావలసిన ఆస్తి ఉన్నపుడు అతని అప్పులు కూడా తగ్గించవలసిన అవసరం లేదు.

(ఆ) వడ్డీరేటునూటికి సంవత్సరానికి 6-4-0 నుండి 3రూపాయలకు తగ్గించాలి.

(3) 3 రూపాయలకు మించిన వడ్డీలను నిషేదిస్తూ శాసనం చేయాలి. వడ్డీ వ్యాపారాన్ని కంట్రోలులో ఉంచడానికి ప్రభుత్వమే మూలమూలల కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులనేర్పరచాలి. కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులు ఏర్పడనిచోట ప్రభుత్వ

బ్యాంకులేర్పరచి, రైతులకు మూడు రూపాయల వడ్డీ అప్పులివ్వాలి.

సహకార పద్ధతులపైన వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేస్తాం

మన వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి, బీదరైతులు తమ పొలాలను సాగుచేసుకోడానికి ఈ క్రింది చర్యలను ప్రజా ప్రభుత్వాలు వెంటనే అమలు జరపాలి.

(1) రైతులకు వ్యవసాయ పనిముట్లు, ఎరువులు, విత్తనాలు ఇంకా కావలసిన ఇతర సదుపాయాలను, పరపతిని ప్రభుత్వం సరఫరా చేయాలి. ఈ పనిని వ్యవసాయ డిపార్ట్‌మెంట్‌ను మరింత పెంచి రైతు సంఘాల సాయం తీసుకొని పనిచేయాలి.

(2) ప్రతి తాలూకాలోను వ్యవసాయాభివృద్ధికి శాస్త్ర పరిశోధనలు సాగించడానికి, చుట్టుప్రక్కల రైతులకు ఆదర్శవంతంగా ప్రదర్శించడానికి వ్యవసాయ క్షేత్రాలు, పరిశోధనా కేంద్రాలు నెలకొల్పాలి. పంటలకు వచ్చే తెగుళ్ళను నాశనం చేయడానికి తోడ్పడాలి.

(3) ప్రతి తాలూకాలో పశువులు పెంచే కేంద్రాన్ని ఏర్పరచాలి. తాలూకా కేంద్రంలో ఒకపెద్ద పశువైద్యశాల, ప్రతిఫిర్కాకు ఒక టూరింగ్ పశువైద్యుడు వుండాలి.

(4) రైతుల పశువులు అడవులలో మేయడానికి అవకాశాలివ్వాలి. పుల్లరులు చాలా కొద్దిగా వసూలు చేయాలి. ఆకు సత్తువను ప్రోగుచేసుకోడానికి అడ్డుపెట్టరాదు. కట్టెలు చౌకగా కొట్టుకోవడానికి అనుమతినివ్వాలి. వ్యవసాయ పనిముట్లు, ఇండ్లకు కావలసిన కలప బీద రైతులకు చౌకగా ఇవ్వాలి. కొండజాతులవారికి, అడవులలో నివసించే జాతులకు, అడవి పండ్లు, తేనె మొదలగునవి ప్రోగుచేసి అమ్ముకోవడానికి ఎట్టి రుసుం లేకుండా అనుమతినివ్వాలి.

వ్యవసాయాభివృద్ధికి కావలసిన రీతిలో అటవీ సంపదను అభివృద్ధిపరచాలి. అడవులు పెంచాలి.

(5) గ్రామాలలో రైతులందరూ కలిసి సహకార పద్ధతులపై వ్యవసాయం చేసుకోడానికి ప్రోత్సహించాలి. ముఖ్యంగా బీదరైతులు ఆధునిక యంత్రాలు ఉపయోగించి తమ పంటలను, ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చేసుకోవడానికి సహకార పద్ధతి మీద వ్యవసాయాన్ని కలిసి చేసేటట్లు ప్రోత్సహించాలి. ప్రజా ప్రభుత్వం అటువంటి సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలను నెలకొల్పడానికి కావలసిన యంత్రాలు, తదితర టెక్నిక్‌లు సహకారాన్నంతా ఇచ్చి ప్రత్యేక కృషిచేయాలి. వెంటనే ప్రజా ప్రభుత్వమే బంజరులను వ్యవసాయ కూలీలకు ఇచ్చి సాగుకు తెచ్చేటప్పుడు ఆదర్శప్రాయమైన వ్యవసాయ క్షేత్రాలను నెలకొల్పాలి. వానిని చూసి ఇతర రైతాంగం కూడా సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలను నెలకొల్పుతారు. కొత్త పొలాలను సాగుకు తేడానికి,

వ్యవసాయానికి కావలసిన సామాగ్రినంతా అమెరికన్ యుద్ధ సామాగ్రి నుండి ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి.

మనదేశంలో చిన్న చిన్న పొలాలను, లక్షల కొలది రైతాంగం నేడు వేరువేరుగా సాగుచేస్తున్నారు. ఈ చిన్న చిన్న పొలాలన్నిటిని కలిపి విశాల వ్యవసాయ క్షేత్రాలుగా, సహకార పద్ధతుల మీద ఆధునిక యంత్రాలను విరివిగా ఉపయోగించి సాగుచేయాలి. ఈ రకంగా మనం మన వ్యవసాయాన్ని పూర్తిగా పునర్నిర్మించినప్పుడే మన రైతాంగాన్ని దారిద్ర్యాన్నుండి పూర్తిగా తొలగించగలుగుతాం. అప్పుడే మన ప్రజలకు కావలసిన పంటలన్నింటినీ మన వ్యవసాయం ద్వారా పండించుకోగలం. అప్పుడే రైతులు, వృత్తిదారులు, కూలీలు అందరూ ఒకే వ్యవసాయ క్షేత్రంలో ఒకరితో ఒకరు సహకారంతో పనిచేసి వారి శ్రమకు తగిన ఆదాయాన్ని పొందుతారు. ఈ ఐక్య కృషి మీదనే ఆధునిక గ్రామసీమలను ఏర్పరచగల్గుతాం. అయితే ఇలాంటి గ్రామసీమల నిర్మాణం ప్రజా ప్రభుత్వమున్నప్పుడే సాధ్యమవుతుంది. ఈ ప్రజా ప్రభుత్వం ధైర్యంగా ముఖ్య పరిశ్రమలన్నింటినీ, రవాణా సౌకర్యాలను, గనులను, బ్యాంకులను ఈ ప్రభుత్వాధీనం చేసుకొని దేశమంతటా పారిశ్రామికాభివృద్ధికి పూనుకోవాలి. ఈ పరిశ్రమాభివృద్ధితోపాటు జమిందారీ పద్ధతి, భూస్వామి, ముఠాదారీ, ఇనాందారీ పద్ధతులను రద్దుచేసి, భూమినంతా ప్రభుత్వపరం చేసుకొని వ్యవసాయాభివృద్ధికి పూనుకోవాలి. బీద రైతాంగానికి, పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలకు కొత్తగా సాగుకు తెస్తూ వున్న పొలాలను, బంజరు పొలాలను ఇచ్చి సహకార పద్ధతులపై వ్యవసాయాభివృద్ధికి కృషిచేయాలి. అప్పుడే కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరిన వ్యవసాయాభివృద్ధి, నూతన గ్రామసీమలు మనం చూడగలుగుతాం.

రైతుకు గిట్టుబాటయ్యే ధర ఇవ్వాలి!
ప్రజలకు చౌకగా ఆహారాన్ని అందించాలి

గత యుద్ధానంతరం ధాన్యల ధరలు మూడు సంవత్సరాలు పిదప పడిపోసాగాయి. 1930-34లో ఆర్థిక క్షభ సమయంలో కూడా పంటల ధరలు పూర్తిగా పడిపోయాయి. 1919-21 మధ్య వున్న ధరలలో నూటికి 42 పాళ్ళు మాత్రమే 1930-34లలో వుండేవి.

పరిశ్రమాధికారులు, ఆర్థిక సంక్షోభం తామెదుర్కొని తమ లాభాలు తగ్గేట్లున్నప్పుడు తాము తయారుచేసే వస్తువుల ధరలు పడిపోకుండా అనేక కుటిల ప్రయత్నాలు చేస్తారు. ఉత్పత్తిని తగ్గించివేస్తారు. కార్మికులను పనిలో నుండి తీసివేస్తారు. వారి జీతాలను తగ్గిస్తారు. పెట్టుబడిదారులు, పరిశ్రమాధికారులు బ్యాంకులమీద, పరపతి కరెన్సీ విధానంమీద, వ్యాపారం మీద తనకున్న పెత్తనాన్ని

పురస్కరించుకొని తమ వస్తువుల ధరలు ఎక్కువగా వుండేటట్లు రైతుల నుండి తాము కొనే ముడిసరుకుల ధరలు తక్కువగా వుండేటట్లు అనేక పనులు చేస్తూ వుంటారు.

ప్రత్తి, చక్కెర, పొగాకు, వేరుశనగ మొదలగు వర్తకపు పంటల ధరలు ప్రపంచ మార్కెట్ ధరల ననుసరించి, పెట్టుబడిదారులు సరాసరి కంట్రోలు చేస్తూ వుంటారు. ఆంధ్రలో రాయలసీమ జిల్లాలో తయారైన ప్రత్తిని ఈ యుద్ధకాలంలో బొంబాయి మిల్లు యజమానులు కొనలేదు. ఒక కనీసపు ధర నిర్ణయించి అంతకన్నా ధరలు పడిపోతే తానే కొంటానని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కాని అది కూడా కొనలేదు. ఇది జరిగిన రోజులలో మనదేశంలో గుడ్డల కరువు విపరీతంగా వుంది. గుడ్డల ఖరీదులు యుద్ధానికి ముందుకంటే మూడురెట్లు, ఐదురెట్లు వున్నాయి. గుడ్డల మిల్లుల యజమానులు కోట్ల లాభాలు గడిస్తూ వచ్చారు. కాని రైతుల నుండి ప్రత్తిని రైతుకు గిట్టుబాటయ్యే ధర ఇచ్చి మన ప్రజలకు కావలసిన గుడ్డను తయారుచేయడానికి మాత్రం ఈ మిల్లు యజమానులు నిరాకరించారు.

చెరకు ధరలు కూడా ప్యారీ కంపెనీలాంటివి నిర్ణయిస్తాయి. ప్రభుత్వం చేత రైతులకు నష్టకరమైన ధరలు నిర్ణయించేటట్లు చూస్తాయి. ఈ తక్కువ ధరలకు చక్కెర ఫ్యాక్టరీలకే అమ్మవలసిందనీ, కడకు బెల్లం కూడా తయారుచేయకూడదని ప్రభుత్వం శాసిస్తున్నది.

రూతులు చెరకు వేయకుండా ఇతర ధాన్యాలు వేసుకుంటామంటే దానికి నీటి సరఫరా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిరాకరిస్తుంది. పడమట పంపింగ్ ప్రాజెక్టును ఆరకంగా ఆపివేసింది.

తుమ్మపాల తదితర ప్రాంతాలలో రైతుకు చెరకు ధర గిట్టుబాటయ్యేటట్లు నిర్ణయించాలని రైతు సంఘాలు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతి సంవత్సరం ఆందోళనచేసి, కొంతవరకు రైతుల కనుకూలంగా నిర్ణయించేటట్లు చేయగలిగాం.

సామర్లకోట చక్కెర ఫ్యాక్టరీ (ప్యారీకంపెనీవారిది) 1931-43 మధ్య 45 లక్షల రూపాయలు లాభాలు సంపాదించింది. తాను పెట్టిన పెట్టుబడి 13 లక్షల 64 వేలయితే, దానికి మూడున్నర రెట్లు లాభాలు గడించింది. అయితే రైతులకు మాత్రం గిట్టుబాటయ్యే ధరలివ్వడానికి తయారుకాదు.

వేరుశనగ ధరలను ర్యాలీ అండ్ కంపెనీ కంట్రోలు చేస్తుంది. ఈ కంపెనీయే తెలుగు జిల్లా నుండి ఎక్కువ వేరుశనగను కొని ఎగుమతి చేస్తూ వుంటుంది. పొగాకు ధరలను ఐ.ఎల్.టి.డి. కంపెనీ కంట్రోలు చేస్తుంది. ఇవన్నీ ఇంగ్లీషు వారి కంపెనీలు, వ్యాపార పంటలను మన తెలుగుదేశంలో మూడవ వంతు పొలంలో వేస్తున్నారు. అంటే ఇంత పొలంపై ఈ పంటలను పండించే రైతాంగమంతా ఇంగ్లీషు పెట్టుబడిదారుల చేతులలో ఇరుక్కొని వున్నారు.

బియ్యం, సజ్జ, జొన్న మొదలగు ఆహారధాన్యాలను తీసుకుంటాము. ఈ రోజు తిండి కరువు దేశమంతటా వుంది. ప్రజలకు ధాన్యం కావాలి. అయినా ఎక్కువమంది రైతాంగానికి గిట్టుబాటయ్యే ధర కూడా పోతుంది. ఎందువల్లనో చూద్దాం.

బెంగాల్ కరువు నుండి మనం పాఠాలు నేర్చుకోవాలి. 1943వ సంవత్సరం బెంగాల్‌లో ఆహార ధాన్యాలలో కొద్ది కొరత ఏర్పడింది.జమీందారులు, వర్తకులు రైతుల నుండి మాసూళ్ళలోనే ధాన్యాన్ని ప్రోగుచేసుకొని కూర్చున్నారు. వీరు కరువునెలలో విపరీతమయిన లాభాలు వేసుకొని అమ్మారు. బస్తా బియ్యం రూ.100-120లకు మధ్య అమ్మారు. కొన్ని స్థలాలలో రూ.300 లకు కూడా అమ్మారు. దొంగ మార్కెట్‌లో దొంగ వ్యాపారం చేసి 150 కోట్ల లాభాలు గడించారని, 15 లక్షల మంది కరువులో చనిపోయారని ప్రభుత్వపు లెక్కలు తెలిపాయి. అంటే దొంగ వ్యాపారస్తులు తాము గడించిన ప్రతి రూ.1000 లకు ఒక మనుష్యుని బలి తీసుకున్నారన్నమాట!

1943 అక్టోబర్, నవంబర్‌లలో ఇంత విపరీతంగా బెంగాల్‌లో బియ్యపు ధరలు వున్నాయి. కాని కొత్తపంట వచ్చేసరికి ధాన్యాన్ని దాచి వుంచిన వర్తకులు తమ పాత ధాన్యాన్ని మార్కెట్‌లోకి దించి చౌకగా అమ్మసాగారు. కొత్త పంటల ధరలు కూడా కారుచౌకగా రైతులు అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. బస్తా ధాన్యాన్ని రూ.5 లకు కూడా కొన్ని స్థలాలలో రైతులు అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. ఈ తక్కువ ధరలకు వర్తకులు కొత్త పంటను చాలా వరకు కొనివేశారు. ఆ మాసూళ్ళు అయిపోయిన కొన్ని నెలలకు మరలా బస్తా బియ్యాన్ని రూ. 72 మొదలు రూ.90ల వరకు అమ్మసాగారు. జమీందారులు, దొంగ వ్యాపారస్తులు బియ్యపు వ్యాపారన్నంతా తమ స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకొని, మాసూళ్ళలో రైతుకు తక్కువ ధర ఇస్తున్నారు. తదుపరి ప్రజలకు అమ్మే సమయం వచ్చినప్పుడు చాలా ఎక్కువ ధరకు అమ్మడం సాగిస్తున్నారు. రైతాంగం పేదరికం హెచ్చే కొద్దీ నిస్సహాయులై, మాసూళ్ళలోనే తమ ధాన్యాన్ని తక్కువ ధరకు జమీందారులకు, పెద్ద భూస్వాములకు, వ్యాపారస్తులకు అమ్ముకోవలసి వస్తుంది.

ఆంధ్రలో కూడా బీద రైతులు, చిన్న రైతులు, తమ ధాన్యాన్ని మాసూళ్ళలో 2 మణుగుల బస్తా, రూ.10ల మొదలు 8 రూపాయలకు కూడా మిల్లు యజమానులకు అమ్ముకోవడం మనం చూస్తున్నాం. మూడు మణుగుల బస్తా బియ్యం రూ. 24ల కంట్రోలు ధర వున్నప్పుడు న్యాయమైన లాభాలు వేసుకొని రైతుకు బస్తా ధాన్యానికి 11 రూ. వరకు ఇవ్వడానికి అవకాశముంది. కాని రెండు మూడు రూపాయలు తగ్గించి వర్తకులు కొంటున్నారంటే రైతాంగాన్ని ఏవిధంగా దోచుకొంటున్నదీ తెలుస్తుంది. ఇంతేగాదు. ఈ వర్తకులు బియ్యాన్ని కంట్రోలు

రేటుకు అమ్మడం అరుదు. బస్తా బియ్యాన్ని రు. 27 లు మొదలు 36 రూపాయల వరకు అమ్ముతుంటారు. కొరత ప్రాంతాలలోను, కరువు ప్రాంతాలలోను మరింత అధిక ధరలకు అమ్ముతారు. మొన్న ఈ మధ్య తుఫాను వచ్చినపుడు వచ్చే సంవత్సరానికి పంటలు తగ్గుతాయని అందరికీ తెలిసింది. వెంటనే మిల్లు యజమానులు, పెద్ద భూస్వాములు, వర్తకులు, తమ వద్దనున్న ధాన్యానికి ధరలు పెంచేశారు. కంట్రోలు రేటు రూపాయికి నాలుగు శేర్లు బియ్యం అయినా, రూపాయికి రెండున్నర, మూడు శేర్ల చొప్పున దొంగమార్కెట్‌లో అమ్మడానికి మొదలుపెట్టారు. దీనినిబట్టి ఆంధ్రలో కూడా బెంగాల్‌లో వలె బియ్యపు ధరలను కంట్రోల్ చేయడానికి జమీందారులు, పెద్ద భూస్వాములు, దొంగ వ్యాపారస్తులు ప్రయత్నిస్తున్నారని తేలుతూ వుంది. వీరి ఆటలు సాగితే రైతులకు తక్కువ ధరలిచ్చి, ప్రజలకు ఎక్కువ ధరలకు ఆహారాన్ని అమ్ముతారు!

ఈ పరిస్థితులీ విధంగా వుంటే ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తూ వుందో చూద్దాం. యుద్ధకాలంలో కొట్ల కొలది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తూ వచ్చింది. కాని యుద్ధం పూర్తయ్యాక, యుద్ధం నుండి తిరిగి వచ్చే సైనికులకూ, యుద్ధ పరిశ్రమలో నుండి పంపించి వేయబడే కార్మికులకూ యుద్ధకాలంలో లాగనే కోట్లు ఖర్చుపెట్టి, పని కల్పించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడంలేదు. పెద్ద పరిశ్రమలను, రోడ్లు, రైలుమార్గాలను, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను నిర్మించడానికి పూనుకోవడంలేదు. కార్మికులను యుద్ధ పరిశ్రమల నుండి తీసేస్తూ వుంది. దీని ఫలితం మరింత నిరుద్యోగం రోజురోజుకు పెరిగిపోతుంది. ప్రజలు సంపాదించేది రోజురోజుకు తగ్గిపోతుంది. ప్రభుత్వపు ఖర్చు తగ్గేకొద్దీ ప్రజలు సంపాదించి ఖర్చుపెట్టడం కూడా తగ్గినప్పుడు అన్ని వస్తువుల ధరలు పడిపోతాయి. ధరలీరకంగా పడిపోవడానికి ఆరంభించినపుడు పెట్టుడిదారులు, పరిశ్రమాధికారులు తమ వస్తువుల ధరలు పడిపోకుండా ఆహార పదార్థాలు, ప్రత్తి, పొగాకు, వేరుశనగ, చెరకు మొదలగు ముడి సరుకుల ధరలు తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అందులో కొంతవరకు కృతకృత్యులు కావడానికి కూడా అవకాశముంది. రైతులు పండించే ముడి సరుకుల ధర ఫ్యాక్టరీలలో తయారయ్యే వస్తువుల ధరలకన్నా హెచ్చుగా పడిపోతాయి. అందుచే రైతు తానమ్మే వస్తువులకు తక్కువ సంపాదించుకుంటాడు. తాము కొనుక్కోవలసిన వస్తువులకు ఎక్కువ ఇచ్చుకోవలసి వస్తుంది. ప్రజలు తాము కొనుక్కొనే వస్తువులకన్నింటినీ, తిండితో సహాఎక్కువ ధరలు బ్లాకు మార్కెట్‌లో తెచ్చుకోవలసి వుంటుంది.

అందుచే కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యక్రమంలో ముఖ్యాంశం ఇది. భూస్వామి, వడ్డీవ్యాపారి, దొంగ వ్యాపారస్తుడు ఈ త్రిమూర్తుల బారి నుండి రైతును రక్షించడానికి, అమిత లాభాపేక్షకులయిన దొంగ వ్యాపారస్తుల చేతుల నుండి ధాన్యపు వర్తకాన్నంతా తొలగించివేయాలి. ప్రజా ప్రభుత్వమే ప్రతి గ్రామంలో ధాన్యాన్ని కొని అమ్మే సహకార విక్రయ సంఘాలను (కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్‌ను) ఏర్పాటుచేయాలి. వానిపై తాలూకా కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్, జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్, ముఖ్య పట్టణాలలో పట్టణ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్‌ను ఏర్పరచాలి. కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ రైతుల నుండి వారికి గిట్టుబాటయ్యే ధరకు మిగులు ధాన్యాన్నంతా కొంటాయి. ప్రజా ప్రభుత్వం గిట్టుబాటయ్యేటట్టు ధరను నిర్ణయిస్తుంది. గ్రామాలలో ఈ ఆహార ధాన్యాలను నిలువ చేయడానికి ఏర్పాటుచేస్తాయి. గ్రామాలలో పంటుల లేని ప్రజలకు, ఇతర వృత్తిదారులకు చౌకగా న్యాయమైన రేట్లకు అమ్ముతాయి. గ్రామాలకుపోను మిగులు ధాన్యాన్ని జిల్లా, రాష్ట్ర, కేంద్ర ధాన్యపు స్టోర్స్‌కు అమ్ముతాయి. ఈరకంగా పట్టణ ప్రజలకు కూడా న్యాయమైన చౌక ధరలకు ఆహార ధాన్యాలు దొరుకుతాయి. ఈ సహకార విక్రయ సంఘాలే (కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్) రైతులకు కావలసిన పనిముట్లు - ఎరువులు, గుడ్డలు, కిరసనాయిల్, చక్కెర, ఉప్పు వగైరా సామాగ్రిని కంట్రోలు రేట్లకు అమ్ముతాయి.

ధాన్యాలలోని వ్యాపారమంతా వ్యక్తిగత వర్తకుల చేతుల నుండి తీసివేసి, కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ ద్వారా నడవడం వల్ల చిన్న వర్తకులకు, చిల్లర వర్తకులకు, జీవనోపాదిపోదు. ఎందుకంటే నేడు వారిస్థితి దొంగ మార్కెట్‌చేసే పెద్ద వ్యాపారస్తుల క్రింద ఏజంట్లు తప్ప మరేమీ కాదు. రేపు ఈ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్‌లలో ఉద్యోగులుగా వుంటారు. అప్పుడు దొంగ వ్యాపారస్తులకు లాభం సంపాదించి పెట్టడానికిగాక ప్రజలకు వస్తువులను సక్రమంగా అందించి ప్రజల యెడల తమ కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చుకోవడానికి తమ జీవనోపాధిని సంపాదించుకోవడానికి తమ అనుభవాన్ని వినియోగిస్తారు. వారు న్యాయమైన వ్యాపారం చేసేటప్పుడు సంపాదించే దానికన్నా ఏమాత్రం తగ్గకుండా ఈ స్టోర్స్‌లలో వారికి జీతభత్తెములుంటాయి. ఈ స్టోర్స్‌లవలన నష్టపడేది 1943-45ల మధ్య గుత్తాధికారం సంపాదించిన పెద్ద పెద్ద దొంగ వ్యాపారస్తులు మాత్రమే. వారి వ్యాపారము మాత్రమే లేకుండా చేయబడుతుంది.

ఈ స్టోర్స్ వలన రైతుకు తాను పండించిన పంటకు గిట్టుబాటయ్యే ధర ఖచ్చితంగా దొరుకుతుంది. గ్రామ, పట్టణ ప్రజలు తమ తిండిని న్యాయమైన ధరలను కొనుక్కోగలుగుతారు. మిగులు ధాన్యాన్ని గ్రామాలలోను, పట్టణాలలోను సిమెంటు కాంక్రీటు గిడ్డంగులలో నిలువచేయబడి ఎప్పుడు ఎక్కడ అవసరమైతే అచ్చటికి పంపించడానికి వీలవుతుంది.

వ్యవసాయ కూలీలు

మన గ్రామాలలో సగానికి సగం మంది వ్యవసాయ కూలీలను చూశాం. వీరిలో ఎక్కువ మంది ఆదిమాంధ్రులు. తెలుగు ప్రజలు మొత్తం జనాభాలో షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ ప్రజలు (నిమ్నజాతి ప్రజలు) ఐదవ వంతు ఉన్నారు. వ్యవసాయ కూలీలలో వీరుగాక గౌడ, శెట్టిబలిజ, యాదవ, కాపు, కమ్మ, రెడ్డి కుటుంబాల నుండి కూడా కొద్దిగా వున్నారు.

ఆదిమాంధ్రులు గ్రామాలకుబయట పల్లెలో నివసిస్తున్నారు. వారి ఇండ్లు మురుగు కూపాలలో, చాలా అపరిశుభ్ర స్థలాలలో క్రిక్కిరిసి ఉంటున్నాయి. సాంఘికంగా వారిని అంటుకోరాదని ఇతరకులస్తులు దూరంగాపెట్టారు. వీరిని, గ్రామస్థులందరూ ఉపయోగించే చెరువులనుండి, నూతుల నుండి నీళ్ళు తెచ్చుకోనివ్వరు. కొన్ని గ్రామాలలో వారిని కొన్ని వీధులగుండా కూడా పోనివ్వరు. గ్రామంలో పాఠశాలలకు ఇతర కులస్తులు వస్తే వారిని రానివ్వరు. వారికి ప్రత్యేకంగా వారి పల్లెలో వేరే స్కూళ్ళు కొద్దిగా ఏర్పాటు చేశారు.

పాలేరుకు సంవత్సరానికి రూ.100 మొదలు రూ. 250ల వరకు జీతముంటుంది. దినకూలీకి రోజుకు 4 అణాల నుండి రూపాయి వరకు ఆయా స్థలాన్నిబట్టి, ఫలితాన్నిబట్టి వుంటుంది. స్త్రీలకు పురుషులకన్నా తక్కువ జీతాలిస్తారు. నెలకొక రోజు కూడా పాలేరుకు సెలవు ఉండదు. అతనికి నియమిత గంటలని వుండవు. రాత్రనక, పగలనక ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు పనిచేయాల్సి ఉంటుంది. కోతలు, ఊడ్పులు (నారువేతలు) మొదలగు పని రోజులలో ఎక్కువ గంటలు పనిచేయాల్సి వుంటుంది. జబ్బుపడితేగాని, ఏమైనా ప్రమాదం కల్గినగాని, ముసలితనంలోగాని అతని పోషణకు తగిన ఏర్పాటేమీ లేదు.

1932 నుండి కమ్యూనిస్టు పార్టీ వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలను ఏర్పరచి పనిచేస్తూ వుంది. వీరిలో ఆదిమాంధ్రులు, క్రైస్తవులు లేక ఏ ఇతర కులాలకు చెందిన వారినైనా వ్యవసాయ కూలీలనందరినీ కలపి సంఘాలు ఏర్పాటు చేయడానికి కృషిచేస్తూ వచ్చింది. ఈ వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమం గ్రామాలలో రైతులతో దగ్గరి సంబంధాలు పెట్టుకొంటూ, పరస్పర సహకారంతో అభివృద్ధి అవుతూ వచ్చింది. వ్యవసాయ కూలీల కోర్కెలను, రైతుల కోర్కెలను రెండూ గ్రామంలో వీరిరువురి ఐక్య ఉద్యమాభివృద్ధి వల్లనే సాధించగలిగాం. బంజరుపొలాలు కావాలన్నా, న్యాయమైన కూలిరేటు కావాలన్నా, పరిశుభ్రమైన ఇండ్లు, విద్యా సౌకర్యాలు, సాంఘిక, ఆర్థిక రక్షణ కావాలన్నా రైతు కూలీ సామరస్యం వల్లనే అవి సాధ్యమవుతాయి. వారిద్దరి ఐక్య ఉద్యమం వల్లనే గ్రామాన్నంతా పీడించుకుంటున్న ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాన్ని, దాని తాబేదారులయిన జమీందారులు, పెద్ద భూస్వాములు, దొంగ వ్యాపారస్తులను ఎదుర్కొని తమ కోర్కెలను నెరవేర్చుకోగలరు. చాలా గ్రామాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ

వ్యవసాయ కూలీ సమ్మెలను ధనిక భూస్వాములు గావించే అన్యాయాలను వ్యతిరేకిస్తూ నడిపింది. జీతాలు హెచ్చుజేయాలనీ, సక్రమ కొలత పాత్రలతో యివ్వాలనీ, ఇతర సదుపాయాలు కల్గించాలనీ చేసిన ఈ సమ్మెలను తదితర రైతాంగం బలపర్చుతూ వచ్చింది.

ఆదిమాంధ్రులు వేలకొలది సంవత్సరాలుగా సామాజికంగానూ, ఆర్థికంగానూ అణగద్రొక్కబడి ఇప్పుడిప్పుడే మేల్కొంటున్నారు. అంటరానితనం పోవాలని కాంగ్రెస్ చేస్తూ వచ్చిన ప్రచార ఉద్యమం సరిపోదని, కొన్ని హరిజన హాస్టల్స్, హరిజన విద్యార్థులకు కొంతమందికి చదువుకోడానికి కొంత నెలసరి జీతాలేర్పరచడం యివి సరిపోవని తెలుసుకుంటున్నారు. మొట్టమొదట కాంగ్రెస్ ఉద్యమంలో గాంధీజీ నాయకత్వాన వారు మేల్కొన్నారు. గత 25 సంవత్సరాల జాతీయోద్యమం, ఆంధ్రలో గత 15 సంవత్సరాల వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమం వీని ప్రభావంచేత నేడు వారు సమాన ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక అధికారాలను కోరుతున్నారు. వారిలో చదువుకున్న యువకులు, ఉపాధ్యాయులు తమకొక సంఘం కావాలంటూ షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ ఫెడరేషన్ నిర్మించుకుంటున్నారు. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ ఫెడరేషన్‌లో ఆదిమాంధ్రులకందరికీ ఏ రాజకీయ పార్టీకి చెందినా శ్రీ అంబేద్కర్ అనుయాయులుగాని, కాంగ్రెస్‌కు చెందినవారుగాని, కమ్యూనిస్టు పార్టీని బలపరిచేవారుగాని, అందరికీ స్థానముండాలని కమ్యూనిస్టులం పనిచేస్తున్నాం. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ ఫెడరేషన్, ఇతర కులాలలోని వ్యవసాయ కూలీలతోను, క్రైస్తవ షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ కూలీలతోను కలిసి ఒక ఐక్య వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమాన్ని నిర్మించడానికి కమ్యూనిస్టులం కృషిచేస్తాం. ఈ ఐక్య వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమం గ్రామాలలో రైతులతోను, పట్టణాలలో అభివృద్ధి కోరే ప్రజలతోను, కాంగ్రెస్, లీగ్-కమ్యూనిస్టు పార్టీలతోను కలిసి ఇంగ్లీష్ ప్రభుత్వాన్నుండి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించుకోవడానికి పనిచేస్తుంది. వ్యవసాయ కూలీల ఈ క్రింది కనీసపు కోర్కెల కోసం కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిరంతరం కృషిచేస్తూ వుంటుంది.

1. వ్యవసాయ కూలీలకు, బీదరైతులకు బంజరుభూములను ఇప్పించాలి.
2. వ్యవసాయ కూలీల అప్పులను పూర్తిగా రద్దుచేయాలి.
3. కనీసపు కూలీని నిర్ణయిస్తూ చట్టంచేయాలి.

ఈ రోజు పరిస్థితులలో ఊడ్పులు, కోతల కాలంలో బస్తా ధాన్యం (72శేర్ల బస్తా) ఎన్ని రూపాయలు అమ్ముతుందో అన్ని అణన్నరలకు తక్కువగాకుండా దినకూలీ వుండాలి. మిగిలిన కాలాలలో బస్తా ధాన్యం ఎన్ని రూపాయలు అమ్ముతుందో అన్ని అణాలకు తగ్గకుండా వుండాలి. ప్రస్తుతపు ధరలను బట్టి రోజుకు 10 అణాలకు తగ్గకుండా రు. 1 వరకు దినకూలీ గ్యారంటీ చేయాలి. కూలీ ధాన్య రూపంగా ఇస్తే డబ్బుకు సరిపోయే ధాన్యాన్ని కొలిచి ఇవ్వాలి.

4. వెంటనే సంవత్సరానికి కనీసం ఒక నెల రోజులు సెలవులుండాలని చట్టం చేయాలి. క్రమేణా వ్యవసాయాభివృద్ధి జరిగేకొద్దీ పారిశ్రామిక కార్మికులకెట్టి సెలవులున్నాయో అట్టి సెలవులే వ్యవసాయ కూలీలకు కూడా యిప్పిస్తూ చట్టం చేయవలసి వుంటుంది.

5. వ్యవసాయకూలీలయెడల మర్యాదగా ప్రవర్తించాలి. వారిని దూషించరాదు.

6. ప్రభుత్వం వ్యవసాయ కూలీలు జబ్బుపడినప్పుడు, ప్రమాదానికి గురైనప్పుడు, ముసలితనం, నిరుద్యోగాలకు గురైనప్పుడు వారికి భీమా పద్ధతి మీద జీవనభృతి కలిగించాల్సి వుంటుంది. దానికయ్యే ఖర్చంతా ప్రభుత్వమే పెట్టుకోవాలి.

7. వారికి మంచి ఇండ్ల వసతి కల్పించాలి. దానికోసం కావలసిన భూమిని ఎచ్చటనున్నా తీసుకోవాలి. వారి పల్లెలో మంచి వీధులు, దీపాలు వేయించాలి. త్రాగడానికి ఎక్కువ నూతులు త్రవ్వించాలి. ఎక్కువ విద్యా సౌకర్యాలు కల్గించాలి.

8. ఉద్యోగాలలోనూ జనాభాకు తగినట్లు స్థానాలివ్వాలి. శాసనసభలలోను, పంచాయతీ, జిల్లా బోర్డులలో షెడ్యూల్డ్ లోకాస్ట్ ప్రతినిధులు వారి జనాభాకు తగినట్లు ఉండాలి. వారు ఆర్థికంగానూ, సామాజికంగానూ వెనుకబడి ఉన్నంతకాలమూ వారు కావాలంటే, ప్రత్యేక నియోజకవర్గాల ద్వారానే వారి ప్రతినిధులను వారు ఎన్నుకోవచ్చు.

9. పబ్లిక్ స్థలాలలో వున్న బావులు, చెరువులు, వీధులు, సత్రములు, స్కూళ్ళలోకి వారు స్వేచ్ఛగా పోవచ్చు. దీనికి అడ్డంకులు కల్గించడం నేరంగా పరిగణింపబడుతుంది. అంటరానితనాన్ని పాటించి వారిని హేయంగా చూడడం కూడా నేరంగానే పరిగణింపబడుతుంది.

10. పొలాలు, వ్యవసాయంలో పని చూపించలేని వ్యవసాయ కూలీలందరికీ కొత్త పరిశ్రమలను నిర్మించడంలోనూ, పెద్ద పెద్ద ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, రోడ్లు, రైల్వే స్కీములను నిర్మించడంలోనూ పని కల్పించాలి.

సైన్యంనుండి తిరిగి వచ్చే సైనికులు

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం నేడు వ్యవసాయ కూలీలు, బీద రైతులు, సాగుచేస్తున్న బంజరు భూములను వారి నుండి తీసుకొని సైన్యాన్నుండి తిరిగి వచ్చిన వారికివ్వాలని చూస్తూ వుంది. అదేవిధంగా రైల్వేలలోను, ఇతర ఫ్యాక్టరీలలోను కార్మికులను ఉద్యోగంలో నుండి తీసివేసి సైన్యంలో నుండి వచ్చినవారికి ఇవ్వాలని ప్రయత్నాలు చేస్తూ వుంది. దీని వలన యుద్ధకాలంలో బంజర్లు సాగుచేస్తున్న వ్యవసాయ కూలీలకు యుద్ధకాలంలో సైన్యంలో చేరిన కూలీలకూ మధ్య చీలికలు, తగాదాలు పెట్టడానికి చూస్తూ వుంది. అదే రీతిగా పరిశ్రమలలో ఇదివరకు పనిచేస్తూ వున్న కార్మికులకు, యుద్ధంలో సైనికులుగా చేరి టెక్నికల్‌గా తయారయిన కార్మికులకు మధ్య తగాదా

పెట్టడానికి చూస్తూ వుంది. అంతేకాని సైన్యంలో నుండి తిరిగి వచ్చేవారికీ గ్రామ, పట్టణాలలో వుండే నిరుద్యోగులకీ పని కల్పించే మార్గం చూడటంలేదు. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలను, ఇరిగేషన్, రైలు, రోడ్ల ప్రాజెక్టులను పెద్ద యెత్తున ఆరంభించి నిరుద్యోగం లేకుండా చేయడంలేదు.

ఆంధ్రలో ఒక లక్షమంది సైనికులు సైన్యాన్నుండి తిరిగి వస్తారు. దీనికి కొన్ని రెట్ల మంది కూలీలు యుద్ధ పరిశ్రమల నుండి, పనుల నుండి తిరిగివస్తారు. వీరందరికీ పని కల్పించడానికి ప్రభుత్వం 16వేల ఎకరాల బంజరును మాత్రం ప్రత్యేకించింది.

రైతుల పొలాన్ని, వ్యవసాయ కూలీల పొలాన్ని తీసుకోకూడదు. జమీందారుల బంజరుపొలాన్ని, ఇంతవరకు సాగుకు తీసుకురాని ప్రభుత్వపు బంజరుభూములను, సైన్యంలో నుండి తిరిగి వచ్చేవారికివ్వాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతోంది. పొలాలు ఇవ్వగా మిగిలిన సైనికులకు పని కల్పించడానికి వెంటనే పరిశ్రమలను, ఇరిగేషన్, రైలు, రోడ్ల ప్రాజెక్టులను నిర్మించడానికి పూనుకోవాలి.

చేపల పరిశ్రమ : అగ్నికుల క్షత్రియులు

వీరిలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు సముద్రతీరాన నివసిస్తున్నారు. చేపలు పట్టి తమ జీవితాన్ని గడుపుకుంటారు. కాని చేపలు చాలాకాలం వరకు చెడిపోకుండా భద్రం చేయడానికి కావలసిన సదుపాయాలేమీ లేవు. చేపనూనె తీయడానికి కూడా పరిశ్రమలేమీ లేవు.

సముద్రంలో దూరంగావెళ్లి లోతు నీటిలో చేపలు పట్టడానికి వారికి చిన్న పడవలు చాలవు. సముద్రపుటొడ్డుకు సమీపంలో చేపలు సరిగా పడక తిండికి అగచాట్లు పడవలసి వస్తూ వుంది. కృష్ణా జిల్లా దివి తాలూకాలో చేపలు పడక ఒక విషపు చేదుకాయ తిని మత్తుతో కొన్ని నెలలు జీవితం గడుపుతున్నారు. విశాఖలో 1943 తుఫాను వల్ల కోస్తా గ్రామాలలో అగ్నికుల క్షత్రియుల పల్లెలు ధ్వంసమయ్యాయి. అప్పటినుండి వారిలో చాలామంది తిండిలేక, చలిజ్వరానికిగురై మంచానపడ్డారు.

వీళ్ళ కష్టాలను తొలగించడానికి చేపలు పట్టే వారి కోసం కో-ఆపరేటివ్ సంఘాలను ప్రభుత్వం కావలసిన డబ్బుపెట్టి ఏర్పాటుచేయాలి. అవి :

1. చేపలు పట్టే వారికి కావలసినంత నూలును వలలు అల్లడానికి సరఫరాచేయాలి.

2. సముద్రంలోకి దూరంగా వెళ్ళి లోతు నీటిలో చేపలు పట్టడానికి సరిపోయే పడవలు తయారుచేయాలి

3. చేపలను పెంచడానికి తగు ఏర్పాటు చేయాలి. చేప నూనె పరిశ్రమ స్థాపించాలి. చేపలు ఎక్కువకాలం చెడిపోకుండాచేసి, దూర దూర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి ఏర్పాటు చేయాలి.

తాటిబెల్లపు పరిశ్రమ : శెట్టిబలిజ, గౌడకులస్థులు

శెట్టి బలిజ, గౌడకులస్థులు చాలా మంది తాటి, ఈత, కొబ్బరి చెట్ల గీత మీద జీవిస్తున్నారు. వీరు గీసిన తియ్యకల్లు(చారు)ను బెల్లంగా వండితే, దానిని ప్యారీ అండ్ కంపెనీ చాలా తక్కువ ధరకు కొని పిప్పరమెంట్లుగా, చాక్లెట్లుగా మార్చి విపరీత లాభాలు సంపాదించుకుంటూ వుంది. ప్యారీ అండ్ కంపెనీని ప్రజాప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని, ఇంకా అట్టి ఫ్యాక్టరీలను ఎక్కువగా కట్టి ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేసి చెట్ల గీత గీసిన వారికందరికీ జీవనోపాధి ఏర్పాటు చేయాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతోంది. ఈరోజు గ్రామాలలో నిరుద్యోగులుగా వున్న చాలా మంది గీత గీసేవారు ఈ ఫ్యాక్టరీల వలన తమకు అనుభవమున్న పనిలో జీవనోపాధి కల్గి వుంటారు.

ఆదిమ నివాసులు

తెలుగుదేశంలో ఆదిమ నివాసులు, చెంచులు, ఎరుకలు, యానాదులు, దొమ్మరులు, కోయలు, సవరలు, గరబరలు, లంబాడీలు మొదలగు జాతుల వారు నివసిస్తున్నారు. ఎరుకలు, యానాదులు, దొమ్మరులు, లంబాడీలు తప్ప మిగిలినవారు ఏజన్సీ ప్రాంతాలలోను, అరణ్య ప్రదేశాలలోను నివసిస్తున్నారు. వీరందరిపై ప్రభుత్వోద్యోగులు అధికారం చెలాయిస్తూ వెట్టి చేయించుకుంటున్నారు. అనేక నిర్బంధాలకు గురిచేస్తున్నారు. క్రిమినల్ ట్రైబ్స్ యాక్ట్‌ను వినియోగించి వీరిని బానిసలుగా చేసివేశారు. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలను ప్రజా మంత్రివర్గాల క్రిందకు రానివ్వలేదు. గవర్నర్ ప్రత్యేకాధికారాలను వినియోగించి వీరిపై పాలన సాగిస్తున్నారు. వీరిపై అధికారులు గావించే అక్రమాలను సహించలేక ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో అనేక పర్యాయాలు తిరుగుబాటులు, పితూరీలు జరిగాయి. 1923లో అల్లూరి సీతారామరాజు నడిపిన ఆదివాసుల పోరాటం రెండేండ్లపాటు నడిచింది.
వీరి అభివృద్ధికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ క్రింది కార్యక్రమంతో పనిచేస్తోంది.

1. ఇప్పుడు గవర్నర్ ప్రత్యేకాధికారాల క్రింద వున్న ప్రాంతాలనన్నింటినీ ప్రజా ప్రభుత్వం క్రిందకు తీసుకురావాలి.

2. వీరిపై పెత్తనం చేసే ముఠాదారుల, ప్రభుత్వోద్యోగుల అన్యాయాలను అరికట్టి, వీరు స్వేచ్ఛగా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశాలు కల్పించాలి.

3. వీరిపై ప్రత్యేకంగా ఉపయోగించే నిర్బంధ చట్టాలను రద్దుచేయాలి. క్రిమినల్ ట్రైబ్స్ యాక్ట్‌ను రద్దుచేయాలి.

4. వీరు అడవులలో నుండి తెచ్చి అమ్మే సరుకులకు న్యాయమయిన ఖరీదులు ఇచ్చేటట్లు చూడాలి. అమాయకులు కాబట్టి మోసంచేసి చాలా తక్కువ ఖరీదులకు కొనే పద్ధతి మాన్పించాలి.

5. వెట్టి చేయించుకోవడాన్ని నేరంగా శాసించి వెట్టిని ఆపుచేయాలి. న్యాయమైన దినకూలి ఏర్పరిచి వారికిప్పించేటట్లు చూడాలి.

6. వీరికి చదువు, వారి జీవనోపాధికి కావలసిన వృత్తులు ప్రత్యేక శ్రద్ధతో నేర్పాలి. వారి సాంఘికాచారాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి అందులో వారి అభివృద్ధికి నష్టమైన వానిని నిరుత్సాహపరుస్తూ, అభివృద్ధికరమైన ఆచారాలను ప్రోత్సహిస్తూ, వారు ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు పోయేటట్లు పనిచేయాలి.

ముగింపు

కమ్యూనిస్టు వ్యవసాయాన్ని వృద్ధిచేసి మన ప్రజలందరికీ తిండిని సమృద్ధిగా తయారుచేయడానికి ఈ క్రింది కార్యక్రమాన్ని ఇస్తూ వుంది. దానిని అమలు పెట్టడానికి తీవ్రంగా కృషి చేస్తుంది :

ఏ ప్రజామంత్రివర్గమయినా తాను అధికారం తీసుకొనిన ఒక సంవత్సరంలోపు మూడు ప్రధాన శాసనాలు గావించాలి :

ఒకటి భూమిచట్టం : ఇది జమిందారీ, ఇనాందారీ, ముఠాదారీ పద్ధతిని రద్దుచేసి వారి పొలాలను నేడు సాగుచేస్తున్న రైతుకూలీలకు చెందేటట్లు చేస్తుంది. నూరు ఎకరాలకు మించిన పొలాన్ని నష్టపరిహారమిచ్చి, స్వాధీనం చేసుకొని పొలంలేని వారికి పంచడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారమిస్తుంది. కౌలుదారీ పద్ధతి లేకుండా చేసి ప్రతి రైతు తన పొలాన్ని సాగు చేసుకొనేటట్లు చేస్తుంది. ప్రభుత్వానికి తప్ప, ఇతరులెవరికీ పొలాన్ని అమ్ముకోడానికి వీలు లేకుండాచేసి, సాగుచేసే రైతుల నుండి పొలం అన్యాక్రాంతము గాకుండా గ్యారంటీ చేస్తుంది. 5 ఎకరాల లోపు రైతుపై భూమి పన్ను లేకుండా చేస్తుంది. ఇతర రైతులపై ఆదాయాభివృద్ధి క్రమానుసారం ఎక్కువ పొలమున్న వారికి ఎక్కువ పన్నురేటు, తక్కువ పొలమున్న వారికి తక్కువ పన్నురేటు విధిస్తుంది.

రెండవ చట్టం వడ్డీ వ్యాపారాన్ని నిషేధించే చట్టం : ఇది విపరీత వడ్డీల పద్ధతిని రద్దుచేసి రైతులకు, వృత్తిదారులకు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా (సహకార పరపతి సంఘాల ద్వారా)గాని, లేక ప్రభుత్వ బ్యాంకుల ద్వారాగాని నూటికి సంవత్సరానికి మూడు రూపాయల రేటున అప్పులు దొరికేటట్లు చేస్తుంది. దీనికి కావలసిన పెట్టుబడిని ప్రస్తుతపు షావుకార్ల నుండి స్వల్ప వడ్డీలనిచ్చి తీసుకుంటుంది. వ్యవసాయ కూలీల, బీదరైతుల అప్పులను రద్దుచేసి, ఇతర రైతుల రుణబాధను తగ్గిస్తుంది.

మూడవ చట్టం దొంగ మార్కెట్ వ్యతిరేక చట్టం : ఇది ప్రజల తిండిమీద, రైతుకు కావలసిన వస్తువుల మీద దొంగ వ్యాపారస్తులు అధికారాన్ని పూర్తిగా తొలగిస్తుంది. ఆ వ్యాపారాన్నంతా సహకార విక్రయ సంఘాల ద్వారా నడుపుతుంది. ఆ సహకార విక్రయ సంఘాలలో ఇప్పుడు వర్తకం చేస్తున్న చిల్లర దుకాణాదారులకు, చిన్న వర్తకులకు పనులు కల్పిస్తుంది.

ఈ చట్టాలను సమగ్ర రూపంలో పాసుచేసేలోపల, ప్రజమంత్రివర్గాలు వచ్చిన వెంటనే ఈ క్రింది చర్యలు అమలు జరపడానికి ఆర్డినెన్స్‌లు ప్రకటించాలి.

1. జమిందారులు, ఇనాందారీ, ముఠాదారులు రైతుల నుండి తాము వసూలు చేసుకొన్న శిస్తు ఆదాయాలపై ఆదాయపు పన్ను విధించాలి. రు. 6,000 కన్నా మించిన శిస్తు ఆదాయమంతా ప్రజా ప్రభుత్వ ఖజానాకు వచ్చేటట్లు శాసిస్తూ ఆర్డినెన్సు జారీచేయాలి.

2. ఐదు ఏకరాలలోపు వారి శిస్తు వసూళ్ళు ఆపుచేస్తూ ఆర్డినెన్సు.

3. జమిందార్ల బంజరు భూములను, ప్రభుత్వ బంజరుభూములను పొలంలేని వ్యవసాయ కూలీలకు, బీద రైతులకు ఇస్తూ ఆర్డినెన్సు.

4. కౌలుదార్ల కౌలు కమతాలను న్యాయంగా ఉండే రకంగా తగ్గిస్తూ కౌలుదార్లను భూమిచట్టం వచ్చేవరకు వారీ రోజూసాగుచేస్తున్న పొలం నుండి తొలగించకుండా ఆర్డినెన్సు.

5. వ్యవసాయకూలీలకు కనీసపు జీతాలు నిర్ణయిస్తూ ఆర్డినెన్సు. అంటరానితనాన్ని నిషేధిస్తూ ఆర్డినెన్సు.

6. అప్పులపై మారిటోరియం ప్రకటిస్తూ రైతులకు అప్పు ప్రభుత్వ బ్యాంకుల నుండి దొరికేటట్లు ఆర్డినెన్సు.

7. సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రజల పలుకుబడి క్రిందికి వచ్చేటట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతుకు గిట్టుబాటయ్యే కనీస ధరలు నిర్ణయించాలి. ప్రజలకు కావలసిన అత్యవసర వస్తువులకు ధరలను కంట్రోలు చేసి ఇవి అన్నీ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ ద్వారా అందించడానికి ఆర్డినెన్సులు ప్రకటించాలి.

8. వ్యవసాయాన్ని శాస్త్రపద్ధతుల మీద నడపడానికి గ్రామ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్, సొసైటీలను నిర్వహించడానికి, పశు ఉత్పత్తిశాలలను నడపడానికి, రైతు యువకులకు తర్ఫీదు ఇచ్చే ఏర్పాట్లు చేస్తూ ఆర్డినెన్సు.

9. కొత్త స్కూళ్ళు, ఆస్పత్రులు నెలకొల్పుతూ, కొత్త కాలువలు, రోడ్లు వేస్తూ, చదువుకొన్న గ్రామ యువకులకందరికీ పనులు కల్పించడానికి ఆర్డినెన్సు.

10. స్త్రీలకు గ్రామాలలో లెట్రిన్ సౌకర్యాలు, విద్యా సౌకర్యాలు, ప్రసూతి సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేస్తూ ఆర్డినెన్సు, స్త్రీలకు జీతాలలోను, పనులలోను సమానావకాశాలు ఇస్తూ ఆర్డినెన్సు. వ్యవసాయాన్ని ఈరీతిగా పునర్నిర్మాణం చేస్తేనే

మన ప్రజలకు తిండిపెట్టగలం. కరువు కాటకాలు, అంటువ్యాధుల నుండి రక్షించగలం. జమిందార్లతోను, పెద్ద ధనిక భూస్వాములతోను, దొంగ వ్యాపారస్తులతోను చేతులు కలపడం వల్ల ఇది సాధ్యంకాదు. గ్రామంలో రైతాంగమంతా ధనికరైతులు మొదలు వ్యవసాయ కూలీల వరకు తమ రైతు సంఘాలను, కూలి సంఘాలను బలపర్చుకోవాలి. జమీందారులను, గ్రామాలలో అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేసే పెద్ద ధనిక భూస్వాములను, దొంగ వ్యాపారస్తులను, లంచగొండి ఉద్యోగస్తులను ఎదుర్కొని పనిచేయాలి. ఈ ప్రజా శత్రువులకు వ్యతిరేకంగానూ, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగాను రైతు ఉద్యమం, వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమం పట్టణ ప్రజలతోను, కాంగ్రెస్, లీగు, కమ్యూనిస్టులతోను కలసి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాటం సాగించినపుడే ఈ పునర్నిర్మాణం సాధ్యమవుతుంది. ఇదివరకే అనేక పోరాటాలలో ఆరితేరిన రైతు సంఘాలు, వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలు ముందుండి ఈ ఉద్యమాన్ని నడుపుతాయి.

అనుబంధం

వివిధ జిల్లాల్లో వెంటనే ఆరంభించవలసిన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు

విశాఖ : ఉత్తర విశాఖ జిల్లాలో నగరికటకం, హంసరాళి మెళియాపుట్టి ఆక్విడెక్టు, జలంతరలోని పాడిగాం ప్రాజెక్టులు నిర్మించి 15 గ్రామాలకు నీటి సదుపాయాలు కల్పించాలి. నాగావళి, వంశధార ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలి.

పశ్చిమ గోదావరి : ఎర్రవాగు, తమ్మిలేరు ప్రాజెక్టులను, కానూరు, పెండ్యాల స్కీములను నిర్మించాలి.

కొల్లేటి ముంపును తీసివేయడానికి ఉప్పుటేరును వెడల్పు చేయాలి.

కృష్ణా : బుడమేరు రిజర్వాయర్‌ను నిర్మించి కొల్లేటి ముంపును తగ్గించాలి. పెదలంక, గుండేరు మురుగు స్కీంలను త్వరలో ముగించాలి. విజయవాడ ఆనకట్టకు పై నుండి గొల్లపూడి కాలువను నిర్మించాలి.

గుంటూరు : బాపట్ల తాలూకాలో రొంపేరు స్కీము. ఇది మురుగు ఇబ్బందిని తొలగించి అచ్చట పొలాలను సాగుచేయడానికి తోడ్పడుతుంది.

గుండ్లకమ్మ : మూసీ ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేసి ఒంగోలు ప్రాంతపు పొలాలకు నీటిసరఫరా ఇవ్వాలి.

వినుకొండ తాలూకాకు సంబంధించిన కంతేరు స్కీంను పూర్తిచేయాలి.

తెనాలి-రేపల్లె తాలూకాలో భట్టిప్రోలు మురుగుకాలువను పూర్తిచేయాలి.

నెల్లూరు : గూడూరు తాలూకాలో కళింగనదికి సూళ్ళూరుపేట వద్ద ఆనకట్ట కట్టి రిజర్వాయర్ ఏర్పరచాలి. స్వర్ణముఖికి రిజర్వాయర్, కండ్లేరుకు మనుబోలు వద్ద

ఆనకట్ట కట్టాలి. వెంకటగిరి వాగుకు అడ్డుకట్ట కట్టాలి.

ఆత్మకూరు తాలూకాలో బొగ్గేరు, నక్కలవాగు, చేజెర్ల కాలువ, కొమ్మలేరులకు అడ్డుకట్టలు కట్టి ఆ నీటిని చెరువులకు మరలించాలి.

నెల్లూరు తాలూకాలో కాలువలను వెడల్పుచేసి ఎక్కువ సాగు చేయడానికి ఉపయోగించాలి.

కావలి తాలూకాలో ఉప్పుటేరు, తాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలి.

కందుకూరు తాలూకాలో మైపాడు, మాచవరం చెరువులకు మన్నేటి నుండి కాలువ త్రవ్వించాలి. మన్నేటి డెల్టా కాలువను చుండి చెరువులో కలపాలి. పాలేటి వెంకనపాలెం వద్ద ఆనకట్ట కట్టాలి. దోర్నపు వాగుకు పొతకమూరు వద్ద రిజర్వాయరు.

ఉదయగిరి తాలూకాలో కోడిగుడ్లపాడు వద్ద ఉప్పుటేరుకు ఆనకట్ట

చిత్తూరు : మదనపల్లి తాలూకాలో బాహుదా బేసిన్ స్కీమ్, చెయ్యేరు ప్రాజెక్టు, నిమ్మనపల్లి రిజర్వాయర్.

పలమనేరు తాలూకాలో లోయర్ పాలారు బేసిన్ స్కీమ్.

పుత్తూరు తాలూకాలో కుశస్థళ బేసిన్ స్కీమ్

వాయల్పాడు తాలూకాలో పీలేరు రిజర్వాయర్, చంద్రగిరి తాలూకాలో చంద్రగిరి నది రిజర్వాయర్.

పుంగనూరు సరుంనది రిజర్వాయర్

కాళహస్తికి స్వర్ణముఖికి రిజర్వాయర్

అనంతపురం : కళ్యాణదుర్గ, రాయదుర్గ తాలూకాలలో భైరవాని తిప్ప, నగరి, మల్కాపురం, కొత్తకల్లి, కన్నేపల్లి, పిల్లలపల్లి ప్రాజెక్టులు నిర్మించాలి. పెనుగొండ తాలూకాలో నిడిమోమిడి, కదిరి తాలూకాలో ఈతోడుప్రాజెక్టు నిర్మించాలి.

కడప : పుల్లంపేట ప్రాజెక్టు, చెయ్యేటికి బాదినగడ్డ వద్ద ఆనకట్ట పెద్ద దాసరిపల్లె చెరువును పునర్మిర్మాణం చేయాలి.

కర్నూలు : వెలుగోడు స్కీంను నందికొట్కూరు తాలూకాలో నిర్మించితే 64 వేల ఎకరాలు సాగవుతాయి.

పత్తికొండ తాలూకాలో గాజులదిన్నె, కృష్ణాపురం ప్రాజెక్టులు.

మార్కాపురం తాలూకాలో తీగిలేరుకు తోకపల్లె వద్ద ప్రాజెక్టు. గుండ్లకమ్మకు తంగిరాల వద్ద ఆనకట్ట, దువ్వలూరు ప్రాజెక్టులు

కంభం తాలూకాలో నగిలేరుకు కృష్ణంశెట్టిపల్లె ప్రాజెక్టు, తిప్పాయపాలెం వద్ద రాళ్ళవాగు రిజర్వాయర్.

శిరువెళ్ళ తాలూకాలో అహోబిళం, చాగలమర్రి ప్రాజెక్టులు

డోన్ తాలూకాలో ఇంద్రావతి నదికి ఆనకట్ట

ఇవిగాక ఇంకా చాలా మైనర్ ప్రాజెక్టులు, ప్రతి జిల్లాలోనూ రైతు సంఘం లేనిచోట్ల స్థానిక ప్రజలకు తెలిసినవి వున్నాయి.

నాలుగవ అధ్యాయం

పసిడి పండెడు మనదు దేశపు ఖనిజ సంపదలన్ని గూర్చి
భారీ యంత్రాగారములను పాదుగొల్పగ కదలిపోదం
పాదరా ఓ తెలుగువాడా - పాదరా ఓ తెలుగువాడా
పాదరా మన తెలుగుదేశపు భవ్యచరితపు దివ్యగీతం ॥

– కొండేపూడి లక్ష్మీనారాయణ

. మన పరిశ్రమలు : పట్టణ ప్రజలు

గత 200 సంవత్సరాలుగా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం మన పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కాకుండా ఎన్నో అభ్యంతరాలు కలిగిస్తూ వచ్చింది. మన దేశాన్నుండి ముడి సరుకులను ఇంగ్లాండుకు ఎగుమతి చేయడానికి వర్తకులకు పూర్తిగా ప్రోత్సాహమిచ్చి అనేక సదుపాయాలు కలుగజేసింది. అచ్చట వానిని పారిశ్రామిక వస్తువులుగా తయారుచేసి, మనదేశానికి తిరిగి తెచ్చి ఎక్కువ ఖరీదులకు ఎక్కువ లాభాలు వేసుకొని అమ్ముకుంటూ వచ్చింది. మనదేశంలో వున్న చేతి పరిశ్రమలు, యంత్ర పరిశ్రమల పోటీకి నిలవలేక నశించాయి. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం ఈ చేతి పరిశ్రమల స్థానే, యంత్ర పరిశ్రమలు నెలకొల్పలేదు. మన చేతిపనులు చేసుకొనేవారికి పనులు కల్పించడానికి ఏమీ చేయలేదు. మనదేశంలో బయలుదేరిన పరిశ్రమలను నాశనంచేయడానికి ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం అనేక చట్టాలుచేసింది. కాని వాటినన్నిటినీ ప్రజల స్వదేశీ ఉద్యమ బలంతో ఎదుర్కోవడంతో పరిశ్రమలు ఇప్పుడన్నా కాస్తయినా అభివృద్ధి చెందాయి. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో మన పరిశ్రమలు కొంతవరకు అభివృద్ధి చెందాయి. కాని ఆ యుద్ధం అయిపోయిన వెంటనే తిరిగి అనేక అడ్డంకులను ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం కల్గించింది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో ఎట్టి ప్రధాన పరిశ్రమలను కూడా ప్రారంభించనివ్వకుండా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం అడ్డుపడుతూ వచ్చింది. యుద్ధానంతరం తమ పరిశ్రమలకు పోటీగా భారతదేశ పరిశ్రమలుండకుండా ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు పనిచేశారు. ఈ యుద్ధ కాలంలో ఆస్ట్రేలియా, కెనడాలు ఉక్కు పరిశ్రమను, యంత్రాలను తయారుచేసే పరిశ్రమలను, మోటారుకార్లు, విమానాలు, నౌకా నిర్మాణ పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసి పారిశ్రామిక దేశాలయ్యాయి. కాని ఈ ప్రధాన పరిశ్రమలు వేనిని కూడా మనదేశంలో అభివృద్ధి కానివ్వలేదు. యుద్ధానికి కావలసిన వస్తువులను, మరమ్మతులను చేసే

తాత్కాలిక ఫ్యాక్టరీలను ఏర్పాటుచేశారు. వానిని నేడు మూసివేస్తున్నారు. లక్షల కొలదీ కార్మికులు నిరుద్యోగులై వీధుల వెంట తిరుగుతున్నారు.

ఆంధ్రలో పరిశ్రమలు మరింత వెనుకబడివున్నాయి

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల ఈ నీతి మన తెలుగుదేశంలో మరింత పరిశ్రమలను కుంటుపడజేసింది. తమిళనాడు, గుజరాత్, బెంగాల్, బొంబాయి సంయుక్త రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసినా ఆ మాత్రమైనా ఇచ్చట పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందలేదు. మన ఖనిజ సంపత్తి, మన అడవులు పూర్తిగా పరిశీలించి మన పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఏర్పాట్లేమీ జరగలేదు. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు మన ముడి సరుకులను దోచుకోవడంలో మాత్రం చాలా ఆసక్తి, శ్రద్ధ చూపుతారుగాని ఇచ్చట పరిశ్రమలు స్థాపించి వానిని ఇచ్చటనే ఉపయోగించడం వారి నీతి కాదు.

1941లో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద వున్న జిల్లాలో విద్యుత్ యంత్రాలుగానీ, ఆవిరి లేక నూనె యంత్రాలుగానీ ఉపయోగిస్తూ 20 మందికి మించిన కార్మికులు పనిచేస్తున్న ఫ్యాక్టరీలు 888 మాత్రమే. వీనిలో రోజు 46 వేల మంది మాత్రమే పనిచేస్తున్నారు. ఈ ఫ్యాక్టరీల స్వభావమేమిటో ఈ క్రింది జాబితాలో ఇస్తున్నాం. దీనిలో ప్రధాన పరిశ్రమ ఒక్కటీ కూడా లేదనుట స్పష్టమవుతుంది.

ఫ్యాక్టరీ – పరిశ్రమ పేరు	ఫ్యాక్టరీల సంఖ్య	పనిచేసే కార్మికులు
నేత పరిశ్రమ	9	1,520
జూట్ పరిశ్రమ	4	7,123
ప్రత్తిగింజలుతీసి ప్రత్తిబేల్సుగా తయారుచేసేవి	255	10,413
వేరుశనగ	122	3,331
నూనెమిల్లులు	88	11,73
బియ్యపు మిల్లులు	–	362
చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు	6	1,460
పొగాకును బాగుచేసేవి	8	7,433
సిమెంటు	2	434
పెంకు	2	176
పెద్ద అచ్చు ఆఫీసులు	7	178
ఇంజనీరింగు మరమ్మతు ఫ్యాక్టరీలు	30	2,122
	888	**46,0013**

దీన్నిబట్టి పై ఫ్యాక్టరీలన్నీ వడ్లు, ప్రత్తి, వేరుశనగ, పొగాకు మొదలగు ముడి పదార్థాలను ఎగుమతికోసం తయారుచేసేవేగానీ అసలు పరిశ్రమ ఒకటి కూడా లేదని స్పష్టమవుతుంది. వేరుశనగను ఎంతో ఎక్కువ ఎగుమతి చేస్తాం.

వేరుశనగ నూనెను కూడా తీస్తున్నాం. గాని వనస్పతి (నెయ్యిని) తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలుగానీ, సబ్బు ఫ్యాక్టరీలుగానీ లేవు. అదేరీతిన రాయలసీమ జిల్లాలో ఎంతో దూది తయారవుతున్నా, ఆ దూదిని ఉపయోగించి గుడ్డలను తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలను ఏర్పరచలేదు. మన దూది అంతా బొంబాయి, అహ్మదాబాద్ మిల్లులకు పంపించాల్సి వస్తుంది. మన రైతులకు సరియైన ధరలు రావడంలేదు. బొంబాయి, అహ్మదాబాదులలో తయారైన గుడ్డ వ్యాపారంలో గుజరాతీ, బొంబాయి వర్తకులదే గుత్తాధికారం. వారు, వారి ఏజంట్లు దొంగ మార్కెట్‌లో విపరీత లాభాలు వేసుకొని అమ్ముతున్నారు.

ఇంగ్లీషు కంపెనీల విపరీత లాభాలు

ఈ తెలుగు జిల్లాలో 500 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్న ఫ్యాక్టరీలు జూట్‌మిల్లులు 4, చీరాలలో పొగాకు ఫ్యాక్టరీ, సామర్లకోటలో చక్కెర ఫ్యాక్టరీ, విశాఖ హార్బరు, రైలు కంపెనీలు, సింధియా నావిగేషన్ కంపెనీలు మాత్రమే. నెల్లిమర్ల, చిట్టివలస, చీరాల, సామర్లకోట ఫ్యాక్టరీలు ఇంగ్లీషు పెట్టుబడిదారులని, చిట్టివలసలోను, చీరాలలోను ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వపు ఉద్యోగులు పంపితే, ఇంగ్లీషు యజమానుల హక్కులను కాపాడానికి పోలీసులు వచ్చి తమ హక్కులు కోసం సమ్మె చేస్తున్న కార్మికులను లాఠీలతో కొట్టి తుపాకులతో కాల్చారు. సామర్లకోటలో కూడా సమ్మె చేస్తున్న కార్మికులను కొట్టి, అరెస్టుచేసి కఠిన శిక్షలు విధించారు. నేటికి కూడా 10 మంది జైళ్ళలో మ్రగ్గుతున్నారు. ఈ ఫ్యాక్టరీలు, వీటి ఇంగ్లీషు యజమానులే మన చెరకు, వేరుశనగ, పొగాకు వీని ధరలను కంట్రోలు చేస్తున్నారు. రైతులకు తక్కువ ధరలివ్వడం వల్లా, కార్మికులకు తక్కువ జీతాలివ్వడం వల్లా ఈ ఫ్యాక్టరీలు విపరీతమయిన లాభాలు గడిస్తున్నాయి.

నెల్లిమర్ల జూట్ మిల్లుకు పెట్టుబడి (వాటాలుగాని, డిబెంచర్లుగాని) 17 లక్షల 50 వేల రూపాయలైతే 3 సంవత్సరాలలోనే (1941-43ల మధ్య) 21 లక్షల రూపాయలు ఆదాయాన్ని సంపాదించారు.

చిట్టివలస జూట్‌మిల్లుకు పెట్టుబడి 27 లక్షలైతే 1941-43లలో (మూడేండ్లలో) 39 లక్షల ఆదాయాన్ని సంపాదించారు. ఈ కాలంలోనే ఈ ఇంగ్లీషు వారి ఫ్యాక్టరీ కార్మికులు నెలకు యుద్ధభత్యం 8 రూపాయల చొప్పున ఇమ్మని కోరితే చాలా మందిని పనిలో నుండి తొలగించి, అనేక తప్పుడు కేసులు, చిట్టివలస కాంగ్రెసు లేబరు పెట్టించి యూనియన్‌ను భగ్నం గావించడానికి విశ్వప్రయత్నం చేసింది.

సామర్లకోట చక్కెర ఫ్యాక్టరీ 13 లక్షల 64 వేల రూపాయల పెట్టుబడితో ప్యారీ అండ్ కంపెనీ ప్రారంభించింది. 1931-43ల మధ్య ఈ 13 ఏండ్లలో 45

లక్షల రూపాయలు లాభాలు గడించింది. పెట్టుబడి వాటాలను 23 లక్షల 60 వేల రూపాయలకు తన లాభాల నుండి పెంచింది. ఈ ఇంగ్లీషు కంపెనీలో 1940లో సమ్మె చేసిన కార్మికులు నేటికీ జైళ్లలో మ్రగ్గుతున్నారని మనం పైన చూశాం.

కార్మికులు కష్టాలు : కార్మిక సంఘాల కృషి

ఒకవైపు ఫ్యాక్టరీ యజమానులు లక్షల కొలది లాభాలు గడిస్తూ వస్తే కార్మికులకు వారిచ్చే జీతాలు 1941లో రోజుకు నాలుగు అణాల నుండి రూపాయి వరకు మాత్రమే. చాలా నైపుణ్యం గల టెక్నికల్ కార్మికులకు మాత్రం రోజుకు రెండు మూడు రూపాయిలిచ్చేవారు. 1941 నుండి యుద్ధభృతిని 5 రూ.ల నుండి 15 రూ.ల వరకు ఎక్కువ చేశారు. కాని ఈ హెచ్చింపు యుద్ధకాలంలో ధరలు పెరగడం వల్ల వచ్చే లోటును కూడా పూర్తి చేయడంలేదు. వారి ఇండ్లు చాలా అనారోగ్య ప్రదేశాలలో వుంటున్నాయి. ఇండ్లు చాలినన్నిలేక క్రిక్కిరిసి నివసించాల్సి వుంది. వీధులలో దీపాలు వుండవు. కావలసినన్ని నీటి పంపులు వుండక, ఎప్పుడూ కార్మిక స్త్రీలు ఒకే పంపు వద్ద గుమిగూడి వుండవలసి వస్తుంది. వారికి చదువుకోడానికి కావలసిన సదుపాయాలు లేవు. వైద్య సహకారం కూడా తక్కువ. ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు, కార్మిక ప్రమాదాలకు నష్టపరిహార చట్టం, ప్రసూతి సహాయ చట్టం మొదలగు కార్మిక చట్టాల క్రింద వారికి కల్గిన కొన్ని సదుపాయాలను కూడా సరిగా అమలు జరపడంలేదు. 10 మందికి తక్కువ వున్న పరిశ్రమలను ఫ్యాక్టరీల క్రింద పరిగణించడంలేదు. మునిసిపల్ కార్మికులు, తోళ్ళ కార్మికులు, లాగుడుబండివాళు ళ్ళ, ముఠా కార్మికులు, రిక్షా కార్మికులు ఇంకా ఇట్లే ఇటువంటి కార్మికులకు ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు, ఇతర కార్మిక చట్టాలు వర్తించవు. వర్తించే ఫ్యాక్టరీలలో కూడా ఫ్యాక్టరీ ఇన్‌స్పెక్టర్లకు లంచాలిచ్చి ఆ చట్టాలలో నియమాలను యజమానులు భగ్నం చేస్తూనే వున్నారు.

ఆంధ్ర కార్మికులకున్న ఇటువంటి అసౌకర్యాలను, కష్టాలను ఎదుర్కొని 1934 నుండి ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టులు కార్మిక సంఘాలు (ట్రేడ్ యూనియన్‌లను) నిర్మించి పనిచేస్తున్నారు. నేటికి 30,000 మంది కార్మిక సంఘాలలో సభ్యులుగా వున్నారు. ఈ కార్మిక సంఘాల పోరాట ఫలితమే కార్మికుల కష్టాలు కొంతవరకైనా తగ్గించడానికి సాధ్యమయింది. ఇవి కార్మికులకు సెలువు సంపాదించాయి. రోజు కార్మికులకు కలిగే అనేక చిన్న చిన్న అసౌకర్యాలను తొలగించాయి. తాము తమ సంఘాలు ఏర్పరచుకుంటే తమ యజమానుల అక్రమాలను ఎదుర్కొనగలమనే చైతన్యాన్ని కలిగించాయి. యుద్ధకాలంలో కూడా అనేక నిర్బంధాలకు గురి అవుతూ వచ్చిన ఎర్రజెండా క్రింద, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం క్రింద ఈ కార్మిక సంఘాలు

కార్మికుల హక్కులను కాపాడుతూ పనిచేస్తూ వచ్చాయి. బియ్యం దొరకక బాధపడుతున్నప్పుడు వారి సంఘాలు చౌక డిపోలు పెట్టించాయి. రేషనింగ్ అమలు జరిపి బియ్యం సక్రమంగా అందేటట్లు కార్మిక సంఘాలు కృషి చేశాయి. గుడ్డలు, కిరసనాయిల్ దొంగ మార్కెట్‌లలో అమ్ముతుంటే కార్మిక సంఘం వలంటీర్లు పట్టుకొని కార్మికులకు కంట్రోలు రేట్లకు ఇప్పించారు. మిల్లు యజమానులు, వ్యాపారస్తులు బియ్యాన్ని దాచి దొంగ మార్కెట్‌కు మార్చుతుంటే కాపలాగాచి పట్టుకొని ప్రజలకు కంట్రోలు రేట్లకు ఇప్పించారు. ఇనుప సామగ్రిని కూడా రైతులకు కంట్రోలు రేట్లకిప్పించడానికి, దొంగ వ్యాపారాన్ని పట్టుకోడానికి కార్మిక వలంటీర్లు పనిచేశారు. కార్మికులు రైలు ఇంజన్లను త్వరత్వరగా తమ (యూనియన్లు) సంఘాలు చెప్పినట్లు మరమ్మతుచేసి రైళ్ళను నడుపుతూ వచ్చారు. బొగ్గు కరువు వచ్చి రైళ్ళు కొన్నింటిని ఇంకా తగ్గించకుండా చూశారు. మునిసిపల్ కార్మికులు పట్టణ వీధులను, మురుగు కాలువలను, మరుగుదొడ్లను శుభ్రంగా వుంచి పట్టణ ఆరోగాన్ని కాపాడడానికి కృషిచేశారు.

కాని నేడు యుద్ధం పూర్తయ్యాక ఈ కార్మికులను పనులలో నుండి తొలగించడానికి ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం చూస్తూ వుంది. ప్రతి పట్టణంలోను, ప్రతి పరిశ్రమలోను కార్మికులను, గుమస్తాలను పనిలో నుండి తీసివేయడానికి యజమానులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారి జీతాలను తగ్గించడానికి ఇది మొదటి ఎత్తు. ఒకవైపు మన ప్రజలకు గుడ్డ, కాగితం, అగ్గిపెట్టెలు మొదలుకొని యంత్రాల వరకు అనేక సామాగ్రి కావలసివుంది. వానిని తయారుచేయక కార్మికులను పనిలో నుండి తీసివేస్తున్నారు.

ఆంధ్రలో పరిశ్రమాభివృద్ధికి మార్గం

మన ఆంధ్రలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడం వల్లనే ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నవారికి పని చూపించడమేగాక, సైన్యంలో నుండి తిరిగి వచ్చే వారందరికీ, మన గ్రామాలలో నిరుద్యోగులుగా వున్న ప్రజలకు కూడా పని చూపించగలం. అయితే లాభాపేక్షులైన పెట్టుబడిదారులకు, ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులకు వదలివేస్తే మన పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందవు. మన పారిశ్రామిక సంపత్తి కొద్ది మంది వ్యక్తుల లాభాలకోసం కాక మన ప్రజలందరి అవసరాలను తీర్చడానికి ఉపయోగపడాలి. ఇది జరగాలంటే ఆంధ్రలో ఏర్పడే ప్రజా ప్రభుత్వం ఆంధ్ర పరిశ్రమలను అఖిల భారత పరిశ్రమలతోపాటు అభివృద్ధి చేయడానికి పూనుకోవాలి. భారతదేశపు పారిశ్రామికాభివృద్ధి ప్లానులో ఆంధ్ర పరిశ్రమాభివృద్ధి కూడా ఒక ముఖ్య భాగంగా ఏర్పరచి ప్లానులు వేయాలి. పరిశ్రమాభివృద్ధి కోసం కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ క్రింది చర్యలను ప్రజా ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని కోరుతోంది. దానికోసం

కమ్యూనిస్టు పార్టీ పనిచేస్తోంది.

1. మనకి బాకీ వున్న స్టెర్లింగు తదితర అప్పులలోకి చెల్లింపుగా బ్రిటీష్ పెట్టుబడిదారుల పరిశ్రమలను, ఫ్యాక్టరీలను ప్రజా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలి. ఆంధ్రలో ఐ.యల్.టి.డి. పొగాకు కంపెనీలు, ప్యారీ అండ్ కంపెనీని, విశాఖలో జూట్ మిల్లులను ప్రజా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలి. వేరుశనగ, ఇతర ముడి సరుకులపై గుత్త వ్యాపారం చేస్తూ మన రైతులను దోచుకుంటూ వున్న ప్యారీ అండ్ కంపెనీ, వాల్కార్టు అండ్ కంపెనీలను కూడా ప్రజల ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలి.
2. భారతీయ పెట్టుబడిదారులు నడుపక మూసివేసి వుంచుతున్న ఫ్యాక్టరీలను కూడా ప్రభుత్వం వశపర్చుకోవాలి. రాజమండ్రి పేపరుమిల్సు, స్పిన్నింగ్ మిల్లుల వంటివి ప్రభుత్వం వశపర్చుకొని నడుపవలసి వుంటుంది.
3. యుద్ధకాలంలో దొంగ వ్యాపారంచేసి విపరీత లాభాలు ఆర్జించిన పరిశ్రమాధికారులు, వ్యాపారస్తులు, కాంట్రాక్టర్ల లెక్కలు తనిఖీ చేయాలి. వారు అన్యాయంగా దొంగ మార్కెట్ ద్వారా సంపాదించిన లాభాలన్నింటినీ ప్రభుత్వ నష్టపరిహారం మరేమీ ఇవ్వకుండా లాక్కోవాలి.
4. యుద్ధకాలంలో ప్రభుత్వం వసూలుచేసిన అమిత లాభాల పన్నును పెట్టుబడిదారులకు తిరిగి ఇచ్చేస్తామంటున్నది. తిరిగి ఇచ్చివేయకుండా ప్రజా ప్రభుత్వమే తీసుకొని పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఉపయోగించాలి.
5. బ్యాంకులు, రైలుమార్గాలు, ట్రామ్ కంపెనీలు, విద్యుత్ యంత్రాలు, బొగ్గుగనులు, ఉక్కు మొదలగు ప్రధాన పరిశ్రమలన్నింటినీ ప్రభుత్వం స్వాధీనపర్చుకొని నడుపుతుంది.
6. తాను స్వాధీనం చేసుకొనిన ఇతర పరిశ్రమలన్నింటినీ ప్రజా ప్రభుత్వం తన కంట్రోలు క్రింద నడుపుతుంది. కార్మికులకు న్యాయమైన జీతాలు, ఇతర సదుపాయాలు ఉండేటట్లు చేస్తుంది. ప్రజలకు కావలసిన వస్తువులను తయారుచేసేటట్లు చూస్తుంది. లాభాల కోసం యుద్ధకాలంలో బట్టలమిల్లు యజమానులు కావలసిన చౌకగుడ్డను తయారుచేయడానికి నిరాకరించారు. బొగ్గుగనుల యజమానులు మంచి బొగ్గును తీయకుండా దాచిపెట్టారు. ఇట్టి అవకతవకలు జరగకుండా ప్రజా ప్రభుత్వం జాగ్రత్త పడుతుంది.
7. కార్మికులు తమ సంఘాలను ఎట్టి ఆటంకాలు లేకుండా స్వతంత్రంగా నిర్మించుకోడానికి అవకాశాలు కల్గించుతుంది. ప్రజా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతోను, ఫ్యాక్టరీ యజమానులతోను కలసి, కార్మిక సంఘ ప్రతినిధులు కూడా ఉత్పత్తిని ఎక్కువ చేయడానికి పనిచేస్తారు. ఫ్యాక్టరీలను నడపడంలో కూడా

భాగస్వాములుగా వుంటారు.

8. కార్మికుల హక్కులకు భంగం కల్గించే శాసనాలన్నింటినీ రద్దు చేస్తుంది.

9. కార్మికులను పనిలో నుండి తీసివేయడాన్ని వెంటనే ఆపుజేస్తూ వారికి కనీసపు వేతనాన్ని నిర్ణయిస్తూ ఆర్డినెన్సు ప్రజా ప్రభుత్వం వెంటనే చేస్తుంది.

10. కార్మికుల ఈ క్రింది ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడుతూ చట్టాలు చేస్తుంది.

1. కార్మికులకు పని ఎప్పుడూ చూపించే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. కార్మికులకు పనిలేనప్పుడు, వారికి పూర్తి జీవితభృతి నివ్వడానికి భీమా పద్ధతిని ఏర్పరచాలి. దీనికయ్యే ఖర్చు ఫ్యాక్టరీ యజమానులు, ప్రభుత్వం పెట్టుకోవాలి.
2. రోజుకు 8 గంటలకు మించి పని ఉండకూడదు. వారానికి 44 గంటలకు మించకూడదు.
3. నెలకు కనీసపు జీతం రు.50లు ఉండాలి. అప్పులు రద్దుచేయాలి.
4. జబ్బుపడినప్పుడిచ్చే సెలవులు, ఇతర క్యాజువల్ సెలవులు కాక ప్రతి సంవత్సరం నిండు జీతంతో ఒకేసారి 15 రోజుల సెలవు ఇవ్వాలి.
5. పరిశుభ్రమైన స్థలాలలో, నీటి సదుపాయాలు, దీపపు ఏర్పాట్లు, మంచి వీధులుండేటట్లు ఇండ్ల వసతులేర్పరచాలి. ప్రభుత్వం, ఫ్యాక్టరీ యజమానులు వీనిని నిర్మించి కార్మికులకు తక్కువ అద్దెలకు ఇవ్వాలి.
6. ప్రమాదాలు కల్గినప్పుడు, జబ్బుచేసినప్పుడు, ముసలితనంలో కార్మికులకు జీవనభృతిని ఏర్పరచాలి.
7. స్త్రీ కార్మికులకు పురుషులతోపాటు సమాన పనికి సమాన జీతాలివ్వాలి.
8. కనడానికి ముందు ఆరువారాలు, కనీస పిదప ఆరువారాలు నిండు జీతంతో స్త్రీ కార్మికులకు సెలవు ఇవ్వాలి. శిశుపోషణకు ప్రత్యేక అలవెన్సు ఇవ్వాలి. తల్లులు పనిచేస్తున్నప్పుడు బిడ్డలను సంరక్షించడానికి (క్రెచీలు) శిశుపోషణ భవనాలను తర్ఫీదుచెందిన దాదుల యజమాన్యాన ఏర్పరచాలి.
9. కార్మికులకు ఉచిత వైద్య సహాయం
10. కార్మికులకు ఉచిత విద్యా సౌకర్యాలు, రాత్రి పాఠశాలలు ఏర్పరచాలి. వారు పనిచేసి తీరిక సమయాలలో తమ నైపుణ్యాన్ని, శాస్త్ర జ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోడానికి ప్రత్యేక పాఠశాలలు ఏర్పరచాలి.

ఆంధ్రలో అభివృద్ధి చేయడానికి వీలున్న పరిశ్రమలు

అఖిల భారత పారిశ్రామిక ప్రణాళికననుసరించి కార్మికులు, ప్రజా ప్రభుత్వం, దేశభక్తి గల ఫ్యాక్టరీ యజమానులు కలిసి ఆంధ్రలో ఈ క్రింది పరిశ్రమలను నిర్మించడానికి పూనుకోవాలి.

1. కడప-కర్నూలు, బెజవాడలలో ఇనుము-ఉక్కు పరిశ్రమ :

కర్నూలు జిల్లాలో డోన్ తాలూకాలోను, కడప జిల్లాలో పెండ్లిమర్రి ప్రాంతాన ఆధునిక పెద్ద పరిశ్రమను స్థాపించడానికి కావలసినంత ఇనుము దొరుకుతుందని పరిశోధనలు రుజువుచేశాయి. సంగమేశ్వరం, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుల నుండి విద్యుచ్ఛక్తిని సమీపంలో సొండూరు దగ్గర దొరికే మాంగనీసును వినియోగించి పెద్ద ఇనుము ఉక్కు పరిశ్రమను ఈ ప్రాంతంలో నెలకొల్పవచ్చును.

బెజవాడ ప్రాంతాన క్రోమైటు దొరుకుతూ ఉంది. కొత్తగూడెం ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోని రాక్షసి బొగ్గు, విశాఖ ప్రాంతంలోని మాంగనీసును ఉపయోగించి ఇనుప పరిశ్రమను బెజవాడ ప్రాంతాన స్థాపించడానికి అవకాశముంది.

2. విశాఖలో మాంగనీసు-అల్యూమినియం-రసాయనిక పరిశ్రమ:

పై లోహాలు విశాఖ జిల్లాలో దొరుకుతున్నాయి. సమీపంలో వున్న విశాఖ హార్బరు, రైలు మార్గాల సౌకర్యాలను ఉపయోగించుకుంటూ రసాయనిక పరిశ్రమను, ఇతర ప్రధాన పరిశ్రమలను ఇచ్చట అభివృద్ధి చేయడానికి వీలవుతుంది. (ఎలక్ట్రిసిటీకి) విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించిన బ్యాటరీలు కూడా తయారుచేయవచ్చును.

3. నెల్లూరులో అభ్రకం-రాగి విద్యుత్ పనిముట్లు:

నెల్లూరు జిల్లాలో అభ్రకం(మైకా) బాగా దొరుకుతుంది. దానిని త్రవ్వి విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. రాగి, తుత్తినాగం కూడా దొరుకుతుంది. వీనితో గొప్ప విద్యుత్ పరిశ్రమను నెల్లూరు జిల్లాలో నెలకొల్పడానికి వీలవుతుంది. మైకా పోలవరం తాలూకాలో కూడా దొరుకుతుంది. మైకా నుండి పెద్ద పెద్ద భారీ యంత్రాలు అరిగిపోకుండా వుండడానికి కావలసిన కందెన (లూబ్రికెంట్స్)ను తయారుచేయవచ్చును.

4. కర్నూలు-గుంటూరులలో సీసపు పరిశ్రమ:

సీసం కడపలోను, కర్నూలు జిల్లా కంభంలోను, గుంటూరు జిల్లాలో పల్నాడు తాలూకాలోను దొరుకుతుంది. ఇచ్చట పెద్ద సీసపు పరిశ్రమ ఏర్పరచాలి.

5. బంగారం: అనంతపురం జిల్లా ధర్మవరం తాలూకాలో దొరుకుతూ వుంది.

6. రాయలసీమ జిల్లాలలో ఆస్బెస్టాస్, సిమెంట్ పరిశ్రమ:

రాయలసీమ జిల్లాలో ఆస్బెస్టాస్ ఎక్కువగా దొరుకుతూ వుంది. దీనిని పెద్ద పరిశ్రమగా నడపవచ్చును. బెజవాడ, తాడేపల్లిలో ఇప్పుడున్న సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలేగాక రాయలసీమ జిల్లాలోను, డోన్, మదనపల్లిలోను, గుంటూరు జిల్లా పల్నాడులోను, నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరిలోను సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలు ఏర్పాటు చేయవలయును.

పల్నాడులో రంగురంగుల చలువరాయి దొరుకుతూ వుంది. మార్కాపురం తాలూకాలో పలకల పరిశ్రమను మరింత అభివృద్ధి చేయాలి.

7. గ్రాఫైట్ పరిశ్రమ:

కృష్ణా, ఉభయ గోదావరులలో గ్రాఫైట్ దొరుకుతూ వుంది. దీని నుండి బెజవాడ, రాజమండ్రిలలో పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీలు నిర్మించవచ్చును.

8. పింగాణీ(సిరామిక్) పరిశ్రమ:

రాజమండ్రిలో గ్రాఫైట్‌తోపాటు పింగాణీ పరిశ్రమకు కావలసిన మట్టి దొరుకుతూ వుంది. అందుచే ఇచ్చట పింగాణీ పరిశ్రమను ఏర్పర్చవచ్చును. సిరామిక్ పరిశ్రమ నెల్లూరు, రాయలసీమ జిల్లాల్లో కూడా ఏర్పర్చటానికి కావలసిన ఖనిజ సముదాయమంతా వుంది.

9. రంగుల పరిశ్రమ: రాయలసీమ జిల్లాలో వివిధ రకాలైన బొరైట్స్ దొరుకుతున్నాయి. దీని నుండి రంగులు తయారుచేయడానికి వీలవుతుంది.

10. కాగితపు పరిశ్రమ: రాజమండ్రిలోనేగాక కర్నూలు జిల్లాలోను, విశాఖలోను కాగితపు ఫ్యాక్టరీలను ఏర్పర్చడానికి కావలసిన అడుపులున్నాయి.

11. చందనపు నూనె: ఇతర అటవీ వృక్షాల నుండి నూనెలు తయారుచేసే పరిశ్రమలు కర్నూలు, విశాఖ ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో ఏర్పర్చవచ్చును.

12. బట్టల మిల్లులు: అదోని, తాడిపత్రి, గుంతకల్లులో చుట్టుప్రక్కల తయారవుతున్న ప్రత్తిని వినియోగించి గుడ్డలు తయారుచేయడానికి బట్టల మిల్లులు ఏర్పాటుచేయాలి.

13. వనస్పతి ఫ్యాక్టరీలు: విశాఖ, బెజవాడ, గుంటూరు, నంద్యాల, అనంతపురం, మదనపల్లి మొదలయిన ప్రాంతాలలో ఈ ఫ్యాక్టరీలను నెలకొల్పి చుట్టుప్రక్కల తయారయ్యే వేరుశనగ నుండి వనస్పతిని తయారుచేయాలి.

14. సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీని గుంటూరు జిల్లాలో ఏర్పర్చవచ్చును.

15. వివిధ జిల్లాల్లో తోళ్ళ పరిశ్రమలను నెలకొల్పవచ్చును.

16. పండ్లు తయారయ్యే ప్రాంతాలలో పండ్ల రసాన్ని జాగ్రత్తపెట్టే కానింగ్ పరిశ్రమలను ఏర్పర్చాలి.

17. బెజవాడ, విశాఖ, రాజమండ్రి, రాయలసీమ జిల్లాలో ఎరువులు తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలకు అవకాశాలున్నాయి.

రైలు మార్గాలు

మన తెలుగుదేశంలో చాలా ప్రాంతాలకు రైలు సౌకర్యం లేనేలేదు. ప్రయాణాలకు ఇబ్బంది కలుగుటే గాక అచ్చటి పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి కూడా పెద్ద రైలు మార్గాలు లేకపోవడం పెద్ద అడ్డంకిగా వుంది. ఇప్పుడు రైల్వే

కార్మికులకు కూడా పని కల్పించడానికి కొత్త రైలు మార్గాలు వేయడం వల్ల సాధ్యమవుతుంది. తెలుగుదేశంలో ఈ క్రింది రైలుమార్గాలను వెంటనే వేయడానికి పూనుకోవాలి.

1. (ఎ) విశాఖ పట్టణాన్నుంచి వరంగల్ వరకు ఇది తెలంగాణా ప్రాంతం. గోదావరి నదీ స్కీం పరిసర ప్రాంతాలు, ఏజెన్సీ ప్రాంతాలు దీని అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది.
   (బి) రాజమండ్రి నుండి భద్రాచలం వరకు, అచ్చుటి నుండి విశాఖ-వరంగల్ రైలు మార్గంలో కలుపుతూ ఒక రైలు మార్గం వేయాలి.
2. హైదరాబాద్ సిటీ, దేవరకొండ, మాచెర్ల, దొనకొండ, పొదిలి, ఒంగోలుకు రైలుమార్గం వేయాలి.
3. ఒంగోలు, అద్దంకి, నర్సరావుపేట, సత్తెనపల్లి, అచ్చంపేటను కలుపుతూ మరొక రైలు మార్గం.
4. ఒంగోలు, పొదిలి, కనిగిరి, బద్వేలి, కడవ, రాయచోటి, మదనపల్లి-బెంగుళూరులకు రైలు.
5. నెల్లూరు, బద్వేలి, మైదుకూరు, ప్రొద్దుటూరు, ఆళ్ళగడ్డ, నంద్యాల, బండి ఆత్మకూరులకు రైలు.
6. గూడూరు, రాపూరు, రాజంపేట, రాయచోటి, కదిరికి రైలు.
7. రాయదుర్గ, కళ్యాణదుర్గ, అనంతపురం, తాడిపత్రి, కోయిలకుంట్ల, నంద్యాలకురైలు.
8. బళ్ళారి,అదోని,కర్నూలు,ఆత్మకూరు,ఎర్రగొండపాలెం,మాచెర్లకురైలు.
9. కదిరి, పులివెందుల, ఎర్రగుంట్ల, ప్రొద్దుటూరులకు రైలు.
10. ఖమ్మంమెట్టు, తిరువూరు, చింతలపూడి, జంగారెడ్డిగూడెం, నిడదవోలుకు రైలు.
11. చల్లపల్లి, పామర్రు, గుడివాడ, నూజివీడు, తిరువూరులకు రైలు.

రేవు పట్టణాలు

విశాఖపట్టణాన్నేగాక కాకినాడ, నర్సాపురం, మచిలీపట్నం ఓడరేవు (గుంటూరు జిల్లా), కృష్ణాపట్టణం (నెల్లూరు)లన్నీ కూడా రేవుపట్టణాలుగా అభివృద్ధి చేయాలి.

మన ముఖ్య పట్టణములన్నింటికీ విమానాలలో ప్రయాణం చేయడానికి కావలసిన విమానాశ్రయాలు నిర్మించాలి.

చేనేత పరిశ్రమ

తెలుగుదేశంలో 1,30,000 మగ్గాలున్నాయి. చేనేత కుటుంబాలు ప్రధానంగా దేవాంగ, పద్మసాలి మొదలగు కుటుంబాల నుండి వస్తారు. కొద్దిమంది ముస్లిములు, ఆదిమాంధ్రులు కూడా వున్నారు. ఈ వరకు మిల్లు బట్టల పోటీ వల్ల

వీరి పరిశ్రమ చాలా కుంటుపడింది. ఇప్పుడు గుడ్డ కరువున్నప్పుడు, గుడ్డలు వేయడానికి కావలసిన నూలు దొరకడం లేదు. ఒకవైపు బట్టల మిల్లుల యజమానులు చేనేత పారిశ్రామికుని గుడ్డకు పోటీ వచ్చి అతని పరిశ్రమకు దెబ్బకొట్టేసారు. కాని చేనేత పరిశ్రమలను ఫ్యాక్టరీలలోకి ఇముడ్చుకోవడానికి తగిన ప్రయత్నాలు చేసేవారుకారు. వారికి పని లేనప్పుడు కావలసిన జీవనభృతి ప్రభుత్వం కలిగించేది కాదు. మరొక ప్రక్క చేనేత పరిశ్రమలోనే మాస్టర్ వీవర్స్ చేనేత పారిశ్రామికులపై పెత్తనం చేస్తూ వారికి ఫ్యాక్టరీ పనివారికన్నా తక్కువ జీతాలిచ్చి పనిచేయించుకుంటున్నారు.

బొంబాయి బట్టల మిల్లులో మగ్గంపై నేసే వ్యక్తికి 70 రూపాయలు నెలకు వస్తాయి. ఒక చేనేత పారిశ్రామికుడు అతని కుటుంబమంతా పనిచేసినా రు.50లకు మించి నెలకు ఆదాయం రాదు.

ఈ రోజు చేనేత పారిశ్రామికులు అత్యధిక సంఖ్యాకులు ఏదో ఒక మాస్టర్ వీవర్ క్రింద జీతం కోసం పనిచేసేవాళ్ళుగా తయారయ్యారు. అతనికి సొంత మగ్గమున్నా, తాను నేసిన బట్టను మాస్టర్ వీవర్‌కు అమ్ముకోక తప్పదు. చేనేత పారిశ్రామికునికి తక్కువ జీతాలిచ్చి నేయించడం వల్ల మాస్టర్ వీవర్‌కు బట్టలు తక్కువ ఖరీదుకు వస్తున్నాయి. వాళ్ళు ఆ బట్టలను ఎక్కువ ఖరీదుకు ప్రజలకు అమ్మి ఎక్కువ లాభాలు సంపాదించడానికి చూస్తున్నారు. అందుచేతనే మాస్టర్ వీవర్ చేనేత గుడ్డకు ధరలు కంట్రోల్ చేయవద్దంటున్నాడు. అదేరీతిగా చేనేత పారిశ్రామికునికి ఇవ్వాల్సిన కనీసపు జీతాలను కూడా నిర్ణయించడానికి ఇతడు వ్యతిరేకిస్తున్నాడు. ఎన్.జి. రంగా, ఆయన అనుచరులు మాస్టర్ వీవర్స్ అన్యాయపు కోర్కెలను బలపరుస్తున్నారు. చేనేత పారిశ్రామికుల దృష్టిని వారికి అన్యాయం చేస్తున్న ఈ మాస్టర్ వీవర్స్, బ్లాక్ మార్కెట్‌దారుల నుండి మరలించడానికి, బట్టల మిల్లుల వల్లనే వారి పరిస్థితి ఇంత శోచనీయంగా వుందని ఉపన్యాసాలు రంగాగారు కొట్టేస్తుంటారు.

చేనేత పారిశ్రామికుల్ని యుద్ధకాలంలో అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితులు ఎదుర్కొన్నప్పుడు కమ్యూనిస్టు పార్టీ అతనితో కలసి పనిచేసింది. ఆంధ్ర చేనేత పారిశ్రామికుల సంఘాన్ని నిర్మించడానికి తోడ్పడింది. నూలులో జరిగే దొంగ వ్యాపారాన్ని అరికట్టి అతనికి కావలసిన నూలు రేషన్ వచ్చేటట్లు కృషి చేసింది. ప్రతి చేనేత పారిశ్రామికునికి కిరసనాయిల్ రేషన్ వచ్చేటట్లు పనిచేసింది. మాస్టర్ వీవర్స్ చేనేత పారిశ్రామికునికి రావలసిన నూలు రేషన్‌ను, జీతాలను తగ్గించడానికి చూస్తే ఎదుర్కొని పనిచేసింది.

బట్టల యంత్రాలను తీసేస్తే చేనేత పారిశ్రామికునికి కావలసిన నూలు

లేదు. అతనికి పని కూడా దొరకదు. తన సంఘాన్ని బలపర్చుకొని నిరంతరం కృషిచేయడం ద్వారానే చేనేత పారిశ్రామికుని ఈ క్రింది కోర్కెలు నెరవేరుతాయి.

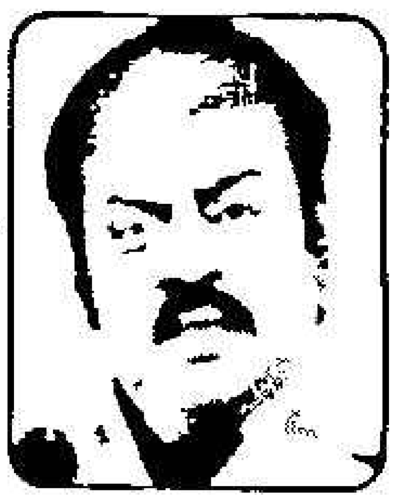

1. పనిపోయిన చేనేత పారిశ్రామికులకు కొత్తగా ఏర్పరిచే బట్టల మిల్లులో పని చూపించాలి. వారికి కనీసం నెలకు50 రూపాయలకు తగ్గకుండా జీతాలుండాలి.
2. చేనేత సహకార సంఘాలేర్పరిచి వాటి ద్వారా నూలు సరఫరా చేయాలి.
3. చేనేత పారిశ్రామికునికి మాస్టర్ వీవర్స్ ఇవ్వాల్సిన కనీసపు రేట్లు నిర్ణయించాలి.
4. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా, విద్యుచ్ఛక్తి మగ్గాలు సరఫరా చేయాలి. వీని వలన చేనేత పారిశ్రామికుడు ఎక్కువ బట్టను తయారుచేయగలడు. ఇంకా ఎక్కువ ఆదాయం సంపాదించగలడు.
5. చేనేత బట్టకు ధర నిర్ణయించి, ప్రభుత్వం దానిని పూర్తిగా కొని ప్రజలకు అమ్మడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. దీని వలన మిల్లు బట్టల పోటీ వల్ల చేనేత గుడ్డ విడుదల కాకపోవడం జరగదు.
6. చేనేత పారిశ్రామిక కుటుంబాలకు అన్నివిధాలాప్రభుత్వం తోడ్పడాలి. వారికి కావలసిన అప్పులు, నూలు వగైరాలు దొరికేటట్లు చూడాలి.
7. చేనేత పారిశ్రామికునికి పని దొరకనప్పుడు అతని జీవితానికి సరిపోయే నిరుద్యోగ భృతిని ఇవ్వాలి.

ఇత్తడి, కంచు వగైరా చేతిపనులు

వీరి స్థితి చాలా ఘోరంగా వుంది. వీరికి కావలసిన ముడి సరుకు దొరుకుట లేదు. ఎక్కువ గంటలు పనిచేసినా సంపాదించేది చాలా తక్కువ. వస్తువులను తయారుచేయడానికి ఆధునిక యంత్రాలు ఉపయోగించడంలేదు. ఈ వివిధ చేతి పనులను అభివృద్ధి చేయడానికి ఉత్పత్తి సహకార సంఘాలేర్పరచడానికి కృషిచేస్తుంది. వాని ద్వారా వీరికి కావలసిన ముడిసరుకులు దొరికేటట్లు చూస్తుంది. ఆధునిక యంత్రాలు ఉపయోగించి ఎక్కువ వస్తువులను తయారుచేయడానికి కృషిచేస్తున్నది. ఎక్కువ ఆదాయం ఆ రకంగా సంపాదించడానికి తోడ్పడుతుంది.

చిన్న దుకాణదారులు, వర్తక గుమస్తాలు

వర్తకుల క్రింద పనిచేస్తున్న గుమస్తాలు పట్టణాలలో అభివృద్ధి చెందుతూ వున్న కార్మికోద్యమాన్ని చూసి తాము కూడా గుమస్తాల సంఘాలను ఏర్పరచుకున్నారు. వారానికి ఒకరోజు సెలవు, కరువుభత్యం కూడా సంపాదించుకోగలిగారు. పట్టణ మధ్య తరగతి ప్రజా సామాన్యంలో వీరే కార్మిక వర్గానికి కొంత దగ్గరగా వుంటున్నారు.

చిన్న వర్తకుడు పెద్ద వర్తకుని ప్రాబల్యం క్రింద ఉన్నాడు. కమ్యూనిస్టులు దొంగమార్కెట్‌కు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తూ వుంటే, కమ్యూనిస్టులు చిన్న వర్తకులకు కూడా వ్యతిరేకమేనని దురభిప్రాయం కల్గివున్నాడు. చిన్న వర్తకుడు తాను అమ్మే వస్తువులను దొంగ మార్కెట్ నుండి కంట్రోలు రేటుకు మించి కొనుక్కోవలసి వస్తున్నదని అందరికీ తెలిసిన సంగతే. తాను కొన్నదే కంట్రోలు రేటుకు మించి ఉన్నప్పుడు, కొద్ది లాభంతో కలపి అమ్ముకోకపోతే తన జీవితానికి కావలసిన ఆదాయాన్ని గడించుకోలేడు. కమ్యూనిస్టులు చిన్న వర్తకులు కంట్రోలు రేట్లను మించి కొద్దిపాటి లాభాలను వేసుకొని తన భుక్తి కోసం అమ్ముకుంటూ వుంటే అతనిని దొంగ వ్యాపారస్తుడుగా పరిగణించరు. అయితే ఆ చిన్న వర్తకులకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ చేసే విజ్ఞప్తి. మీరందరూ దొంగ వ్యాపారాన్ని అరికట్టడానికి ప్రజలతో కలిసి పనిచెయ్యండి. దాని వలన మీకు కూడా వస్తువులు కంట్రోలు రేట్లకే వస్తాయి. అప్పుడు ప్రజలకు న్యాయమైన లాభాలు వేసుకొని అమ్మి మీరు న్యాయంగా జీవించడానికి వీలు కలుగుతుంది. మీరు పెద్ద దొంగ వ్యాపారస్తులతో కలిసి, అతను చేసే అన్యాయాలను కప్పిపెట్టడానికి పూనుకోవద్దు. అతను పట్టుబడకుండా కాపాడవద్దు. మొదట ఎంత కష్టమని తోచినా న్యాయమైన వర్తకం సాగించడానికి మీరు కూడా ప్రజలతో కలిసి దొంగమార్కెట్‌కు వ్యతిరేకంగా పనిచేయాలి.

చిన్న దుకాణాదారుడు కూడా చిల్లర దుకాణదారుల సంఘాలను ఏర్పరచుకోవాలి. ఈ సంఘాల ద్వారా తనకు కలిగే ఇబ్బందులను పోగొట్టుకోవడానికి పనిచేయాలి.

1. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులు అనవసరంగా చిన్న చిన్న విషయాలలో జోక్యం కల్గించుకొనకుండా చూడాలి.
2. చిల్లర దుకాణాదారుని వ్యాపారం కుంటుపడకుండా కావలసిన సామాగ్రి సరఫరా అయ్యేటట్లు చూడాలి.
3. మంచి సరుకును ప్రజలకు న్యాయమైన ధరలకు సకాలంలో అందించడానికి కృషిచేయాలి.
4. కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ ఉద్యమం చిల్లర దుకాణాదారులకు శత్రువు కాదు. అతనికి అది తోడ్పడుతుంది. ఆ స్టోర్స్ ద్వారా అతనికి, ప్రజలకు కావలసిన సరుకు కంట్రోలు రేట్లకు సరఫరా అవుతుంది. లంచగొండి ఉద్యోగస్తుడు, దొంగ వ్యాపారస్తుడు వీరిద్దరి బారి నుండి చిన్న దుకాణాదారులను రక్షిస్తుందని వారు గుర్తించాలి.
5. చిన్న దుకాణాదారులు ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలతో కలిసి పనిచేసేకొద్దీ ఎక్కువగా

బలపడతారు. కాంగ్రెస్ కమ్యూనిస్టు ఐక్యతను, కాంగ్రెస్ లీగ్ ఐక్యతను తేవడానికి కారకులవుతారు.

ఆంధ్రలో పరిశ్రమాభివృద్ధికి మార్గం

యుద్ధకాలంలో ధరలు పెరగడం వల్ల ప్రభుత్వంలోను, స్థానిక సంస్థలలోను, వర్తకుల క్రింద పనిచేస్తూ వున్న తక్కువ జీతపు ఉద్యోగస్తులు చాలా బాధపడ్డారు. వీరికి యుద్ధభత్యం చాలా కొద్దిగా ఇచ్చారు. అది కూడా చాలా ఆలస్యంగా ఇచ్చారు. పట్టణాలలో జన సమ్మర్దం ఎక్కువై ఇంటి అద్దెలు పెరిగిపోయిన ఈ రోజులలో వీరికి ఇండ్లు దొరకడమే కష్టమయింది. దొరికినా విపరీతమైన అద్దెలు ఇచ్చుకోవలసి వస్తుంది. తమ దైనిక జీవితావసరాలకు కావలసిన బియ్యం, ఉప్పు, పప్పు, కిరసనాయిల్, అగ్గిపెట్టెలు, గుడ్డలు, కాగితాలు, మందులు అన్నీ దొంగమార్కెట్లలో కొనుక్కోవలసి వచ్చి, తమకు ఇచ్చే జీతాలతో తమ సంసారాలను గడుపుకోవడం అసంభవమయింది. వారి జీవిత ప్రమాణం ఎంతో తగ్గించుకోవలసి వచ్చింది. తమ బిడ్డలకు కావలసిన చదువుకు పూర్తి ఏర్పాట్లు చేయలేకపోతున్నారు. తమ బిడ్డలకు, బంధువులకు వచ్చే జబ్బులకు, జ్వరములకు తగిన మందులు ఇచ్చి చికిత్స చేయించలేకపోతున్నారు. యుద్ధానికి ముందు మధ్య తరగతి చదువు కొన్నవారిలో నిరుద్యోగం ఎక్కువగా వుండేది. యుద్ధం వల్ల తాత్కాలిక పనులలో వారికి పని దొరికింది. కాని నేడు తిరిగి వారందరికి పనులు పోయి నిరుద్యోగులవుతున్నారు. తమ జీవితమంతా గాడాంధకారంగా తిరిగి కన్పడుతూంది.

ఉపాధ్యాయులు, డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు మొదలగు విద్యావంతులు ఒక్క సంగతి తెలుసుకోవాలి. వారికందరికీ పనులు, సౌఖ్యప్రదమైన జీవితానికి కావలసిన జీతాలు, ఇతర సౌకర్యాలు స్వతంత్ర విశాలాంధ్రలో ప్రజా ప్రభుత్వం క్రింద, వ్యవసాయిక పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఆరంభించినప్పుడే అవి అన్నీ సాధ్యమవుతాయి. అట్టి ప్రజాతంత్రయుత విశాలాంధ్ర రాజ్యాన్ని, ఒక నూతన విజ్ఞానాన్ని, నైతిక జీవితాన్ని సృష్టించాలంటే ఐక్య ప్రజా ఉద్యమం వల్లనే సాధ్యమవుతుంది. మరేమార్గం కూడా లేదు. నూతన ప్రజాతంత్ర ఆంధ్రలోనే విద్యావంతులందరూ తమ విజ్ఞానాన్ని, నైపుణ్యాన్ని, శక్తి సామర్థ్యాలను పూర్తిగా వినియోగించి మన ప్రజలకు కావలసిన నూతన పరిశ్రమలు, ప్రాజెక్టులు, స్కూళ్ళు, కాలేజీలు, విజ్ఞాన కేంద్రాలు, కళాకేంద్రాలు నెలకొల్పగల్గుతారు.

ముస్లిం ప్రజలు

పదకొండు తెలుగు జిల్లాలో ముస్లిములు నూటికి 5 నుండి 10 మంది వరకు వుంటున్నారు. వీరు ప్రధానంగా పట్టణాలలోను, పెద్ద గ్రామాలలోను ఎక్కువగా

నివసిస్తున్నారు. వీరిలో ఎక్కువ మంది బీదలు, చిన్న దుకాణదారులు, జట్కాబండివారు, బీద కార్మికులు, కుట్టుపనివారు. చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే కాస్త ఆస్తిపరులుగాను, వర్తకులుగాను, ఇతర ఉద్యోగులుగాను ఉంటున్నారు. వీరంతా ముస్లింలీగును బలపరుస్తున్నారు. కాని ప్రతి స్థలంలోను ఇంకా లీగును నిర్మాణరూపకంగా ఏర్పరచి సరిగా బలపరచుకోలేదు. ముస్లింలీగు కూడా ముస్లిం బీద ప్రజల ఆర్థిక, సామాజిక హక్కులు తీసుకొని పనిచేయడానికి ఇంకా ఆరంభించలేదు.

విశాలాంధ్రలో వీరికి న్యాయమైన హక్కులు గ్యారంటీ చేయబడతాయి. వారి మతాన్ని అనుసరించడానికి, విజ్ఞానాన్నభివృద్ధి చేసుకోవడానికి పూర్తి స్వాతంత్ర్యం వుంటుంది. ఉర్దూ భాషలో వారికి చదువు చెప్పబడుతుంది. స్థానిక సంస్థలలోను, శాసనసభలలోను వారి జనాభాకు తగిన ప్రాతినిధ్యం వుంటుంది. ఆ ప్రతినిధులను వారు ప్రత్యేక నియోజకవర్గాల ద్వారానే ఎన్నుకొని పంపుకోవచ్చు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలు అనవసరమని వారే వదులుకొనే వరకు ఈ పద్ధతి వుంటుంది. ప్రభుత్వోద్యోగాలో కూడా వారి జనాభాకు తగిన స్థానాలు వుంటాయి. ముస్లిం బీద ప్రజలకు పనులు, కనీసపు జీతాలు, సుఖంగా జీవించడానికి కావలసిన ఇతర జీవిత సదుపాయాలు కలుగజేయబడతాయి. ముఖ్యంగా వారు ఆర్థికంగా భద్రంగా జీవించడానికి కావలసిన చర్యలన్నీ తీసుకోబడతాయి.

* * *

ఐదవ అధ్యాయం

దేశమును ప్రేమించుమన్నా,
మంచి అన్నది పెంచుమన్నా,
వొట్టిమాటలు కట్టిపెట్టవోయ్!
గట్టిమేల్ తలపెట్టవోయ్!
పాడిపంటలు పొంగిపొర్లే
దారిలో నువు పాటుపడవోయ్;
తిండి కలిగితే కండ కలదోయ్,
కండ కలవాడేను మనిషోయ్!
యీసురోమని మనుషులుంటే
దేశమేగతి బాగుపడునోయ్?
జల్దుకొని కలలెల్ల నేర్చుకు
దేశి సరుకులు నించవోయ్!
వెనుక చూచిన కార్యమేమోయ్?
మంచిగతమున కొంచెమేనోయ్!
మందగించక ముందు అడుగేయ్
వెనుకపడితే వెనుకకేనోయ్!
దేశమనియెడి దొడ్డవృక్షం
ప్రేమలను పూలెత్తవలెనోయ్,
నరుల చెమటను తడిసిమూలం
ధనం పంటలు పండవలెనోయ్!
ఆకులందున అణగి మణగీ
కవితకోయిల పలుకవలెనోయ్!
పలుకులను విని దేశమందభి
మానములు మొలకెత్తవలెనోయ్!

- కీ॥శే॥ గురజాడ అప్పారావు

ఆంధ్ర ప్రజల నూతన ప్రజాస్వామిక రాజ్యం

నేడు మన తెలుగు ప్రజలు ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద మద్రాసు రాజధానిలో 11 జిల్లాలోను, నిజాం రాష్ట్రంలో తెలంగాణాలోను, మైసూరు, ఒరిస్సా మధ్య పరగణాలు, బస్తరు సరిహద్దు ప్రాంతాలలోను నివసిస్తున్నారు. వీరినందరిని కలిపి మన తెలుగు గడ్డనంతా ఒకే రాజ్యంగా చేయాలని మనం కోరుతున్నాం. మద్రాసు రాజధానిలో తమిళ, మలయాళ, తెలుగు సంకర (మిళిత) పరిపాలన వలన, మన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక జీవితం శిధిలమవుతూ వుంది. ఈ రోజున శాసనసభలో తెలుగు ప్రతినిధులు మూడవ వంతు మాత్రమే వున్నారు. అయినా ఈ శాసనసభే తెలుగు ప్రజలకు సంబంధించిన శాసనాలన్నీ చేస్తున్నది. పైగా ఇంగ్లీషు గవర్నర్ అతని వీటో నిరంకుశాధికారం క్రింద ఈ శాసనాలు చేస్తున్నారు.

మనలను ఈ రోజు పరిపాలించేది గవర్నర్, అతని ఏజెంట్లు. రాష్ట్రం మీద గవర్నర్, జిల్లాలలో కలెక్టర్లు, తాలూకాలలో తహశీల్దారులు, గ్రామాలలో గ్రామ మునసబులు, స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థలని గ్రామాలలో పంచాయతీలు, జిల్లాకంతకు జిల్లా బోర్డులు, పట్టణాలలో మున్సిపాలిటీలు ఉన్నాయి. కాని వీనిని ప్రజలందరూ ఎన్నుకోరు. యుక్త వయస్సు వచ్చిన వారిలో మూడవ వంతుకు మించని ఓటర్లు మాత్రమే ఎన్నుకుంటారు. మిగిలిన వారికి ఓటుహక్కులేదు. వీటికి మన ప్రజల జీవితానికి సంబంధించిన చాలా కొద్ది విషయాలలోనే జోక్యం కల్గించుకొని పనిచేసే అధికారముంది. రోడ్లు వేయడం, విద్య, ఆరోగ్య పరిస్థితులు ఇవి ప్రధాన విషయాలు. పన్నులపైగాని, మన ప్రజలార్థిక పునర్నిర్మాణంపైగాని వీటికి ప్రత్యేక సంబంధమేమీలేదు. ఈ కొద్ది హక్కులు కూడా బోర్డులను నామినేట్‌చేసి ప్రభుత్వం రద్దు చేసింది. వీని పరిపాలనాధికారాలను కమీషనర్లను నియమించి మరింత తగ్గించివేసింది. విద్యను, రోడ్లను వీని అధికారాన్నుండి తీసివేసి వీనిని మరింత సంకుచితం చేయడానికి ప్రభుత్వం చూస్తూ వుంది.

ప్రజాప్రాతినిధ్యంలేని ఈ నిరంకుశ ప్రభుత్వపు చట్టాలను, ఆజ్ఞలను ఆమలు జరపడానికి లంచగొండి నిరంకుశ పోలీసులు, 300 సంవత్సరాలు వెనుకబడి వున్న శిక్షాస్మృతి, కోర్టులు వున్నాయి. పై అధికారుల చెప్పుచేతలలో న్యాయ విచారణ జరుగుతూ ఉంటుంది. అరెస్ట్ చేయడానికి వారెంట్‌చేసిన మేజిస్ట్రేట్‌లే విచారణచేసే పద్ధతి నేటికీవుంది.

నూతన ప్రజాస్వామిక రాజ్యసూత్రాలు

ప్రస్తుతపు ఈ పరిపాలనా పద్ధతి అంతా పూర్తిగా పోవాలి. 18 సంవత్సరాలు దాటిన ప్రతి పురుషుడు, స్త్రీ ఎన్నుకొనిన ప్రతినిధులతో తెలుగు ప్రజల రాజ్యాంగ

ప్రజా పరిషత్ సమావేశం కావాలి. ఈ ప్రజా పరిషత్తే తెలుగుదేశపు రాజ్యాంగ చట్టాన్ని నిర్ణయిస్తుంది.

ఈ ప్రజాపరిషత్ మొదట ఇంగ్లీష్ ప్రభుత్వం క్రింద వున్న తెలుగు జిల్లాల ప్రజా ప్రతినిధులతో పని ఆరంభిస్తుంది. తెలంగాణాలోని మన సోదర దేశీయులు నైజాం నిరంకుశ ప్రభుత్వాన్నుండి బయటపడినప్పుడు మనతో కలుస్తారు. స్వతంత్ర భారతదేశంలో ఐక్య విశాలాంధ్రను తెలంగాణా ప్రతినిధులు, కోస్తా రాయలసీమ ప్రజలు కలిసి నెలకొల్పుదాం. దీనికి కావలసిన రాజ్యాంగాన్ని కలిసి ఏర్పాటు చేసుకుందాం.

ఈ రాజ్యాంగ ప్రజా పరిషత్తు ఈ క్రింది ప్రధాన హక్కులను గ్యారంటీ చేస్తూ రాజ్యాంగ చట్టాన్ని తయారుచేస్తుంది.

1. వాక్సభా సంఘ స్వాతంత్ర్యాలను, పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించి వానికి భంగం కలగకుండాజేస్తుంది. మత స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించి ప్రతిఒక్కరు తనకిష్టము వచ్చినవిధంగా ప్రార్ధనలు చేసుకొనే హక్కును కాపాడుతుంది.
2. ఆయుధ చట్టాన్ని రద్దుచేసి ప్రతి ఒక్కరికీ ఆయుధాలు తన వెంట ఉంచు కొనే హక్కును కల్గిస్తుంది.
3. విద్యను మాతృభాషల ద్వారా ప్రతి ఒక్కరికీ నేర్పుతుంది.
4. ప్రతి ఒక్కనికీ పని చూపించి, అతని సుఖజీవితానికి కావలసిన కనీసపు జీతాలు దొరికేటట్లు గ్యారంటీ చేస్తుంది. జబ్బు పడ్డప్పుడు, ప్రమాదాలు జరిగినప్పుడు ముసలితనమందు, స్త్రీలకు ప్రసవ సమయమందు నిండు జీతాలు వచ్చేటట్లు తగిన ఏర్పాటు చేసి గ్యారంటీ చేస్తుంది.
5. చదువులోను, పనులు, ఉద్యోగాలలోను, ఆస్తిహక్కులలోను, సాంఘిక హక్కులలోను, విజ్ఞానావకాశాలలోను (స్త్రీలకు పురుషులతో) సమానాధికారాలు సమానఅవకాశాలు ఉండేటట్లు చూస్తుంది.
6. ఏ కులానికి, ఏ మతానికి, ఏ జాతికి చెందినా ప్రజలందరికీ సమానహక్కులు, సమాన బాధ్యతలు, సమాన అవకాశాలు గ్యారంటీ చేస్తుంది. జాతి, మత, కుల విచక్షతను బట్టి, మరొక కులాన్ని, మతాన్ని జాతిని నిందించడం, వారియెడల సాంఘికంగా అణగదొక్కడానికి చర్యలు తీసుకోవడం, జాతి ద్వేషం కల్గించడం నేరం క్రింద ప్రకటించబడుతుంది. ప్రజలకోసం ఏర్పాటుచేసిన స్థలాలు, పార్కులు, సత్రాలు, ఆఫీసులు, బావులు, స్కూళ్లు ప్రతి పౌరుడు స్వేచ్ఛగా, ఎట్టి అడ్డంకులు లేక ఉపయోగించుకోవచ్చు.
7. తాము ఎన్నుకొన్న ప్రతినిధులు, ఉద్యోగస్తులు సంతృప్తికరంగా పనిచేయకపోతే

ప్రజలు వారిని నియమిత కాలం పూర్తికాకమునుపే తొలగించి కొత్తవారిని ఎన్నుకునే హక్కు ఉంటుంది. అంటే, ప్రతినిధులకు ఉద్వాసనమిచ్చే హక్కు ప్రజలకుంటుంది.

నూతన ఆంధ్ర ప్రజారాజ్యపు నిర్మాణరూపం

1. గ్రామం : ప్రతి గ్రామంలోను 18 సంవత్సరాలు దాటిన ప్రతి స్త్రీ, పురుషుడు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిని ఓటిచ్చి ఒక పంచాయతీ బోర్డును ఎన్నుకుంటారు.

(అ) ఈ పంచాయతీ బోర్డు గ్రామానికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలపై అధికారం కలిగి వానిని నడుపుతుంటుంది. ఆర్థిక విషయాలు, విద్య, ప్రజారోగ్యం, ప్రజల విజ్ఞాన సౌకర్యాలు (పార్కులు, రేడియోలు, గ్రంథాలయాలు, ఆటస్థలాలు, నాటకశాలలు,(థియేటర్స్) మొదలగు వానిపై అధికారం కల్గి ఉంటుంది.

(ఆ) పన్నులు ప్రజల నుండి వసూలుచేసి, పై ప్రజా ప్రభుత్వానికి పంపుతుంది. ఆ పన్నులలో కొంతభాగం గ్రామ సౌభాగ్యం పెంపొందించడానికి, గ్రామ పరిపాలనను సాగించడానికి గ్రామాలకు ప్రత్యేకించబడుతుంది. గ్రామ మునసబు, కరణం ఇప్పటి వలె వంశపారంపర్యంగా నియమించబడరు. గ్రామ పంచాయతీ యాజమాన్యాన ప్రజలచే కొన్ని సంవత్సరాల వరకు ఎన్నుకోబడిన ఉద్యోగస్తులుగా వుంటారు. వారు సరిగా పనిచేస్తే ప్రజలు వారిని తిరిగి ఎన్నుకుంటారు.

(ఇ) గ్రామంలో శాంతిభద్రతలను కాపాడే బాధ్యత పంచాతీ బోర్డుది. దానికి కావలసిన ప్రజారక్షణ దళాన్ని ప్రజల నుండి ఏర్పరుస్తుంది. అంటే పోలీసులపై అధికారం గ్రామానికి సంబంధించినంత వరకు గ్రామపంచాయతీ బోర్డుకే వుంటుంది.

(ఈ) గ్రామ పంచాయతీ బోర్డు గ్రామానికి సంబంధించినంత వరకు పై సంఘానికి లోబడి సంపూర్ణాధికారాలు కల్గిన సంస్థ. గ్రామానికి సంబంధించిన ఏ విషయంనైనా గ్రామ పంచాయతీ బోర్డు ద్వారానే పరిష్కరించాలి. చర్య తీసుకోవాలి.

గ్రామ పంచాయతీలు తాలుకా బోర్డుల యాజమాన్యం క్రింద, తాలూకా బోర్డులు జిల్లా బోర్డుల యాజమాన్యం క్రింద, జిల్లా బోర్డులు రాష్ట్ర ప్రజా పరిషసత్ యాజమాన్యం క్రింద పనిచేస్తూ వుంటాయి.

2. తాలూకా బోర్డులు : ఇప్పుడున్న తాలూకా ఆఫీసులు, తహశీల్దారుల పెత్తనం తీసేసి తాలూకాకు సంబంధించిన సకల విషయాలపై అధికారం వహించి తాలూకా బోర్డులు నడుపుతుంటాయి. వీని క్రిందనే ప్రస్తుతమున్న తహశీల్దారులు, రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు, తాలూకా పోలీస్ ఉద్యోగస్తులు అందరూ

పనిచేయవలసి వుంటుంది. తాలూకా బోర్డులు తమ క్రింది పంచాయతీ బోర్డులు తమ విధులను సరిగా నిర్వర్తించేటట్లు బాధ్యత వహించి చూస్తాయి.

ఈ తాలూకా బోర్డులను తాలూకాలోని వయోజన ఓటర్లందరూ రహస్య బ్యాలెట్ ద్వారా సరాసరి ఎన్నుకుంటారు.

3. పట్టణ మునిసిపల్ బోర్డులు : 10 వేల జనాభాకు మించిన పట్టణాలకు పై రకంగానే సర్వాధికారాలు కలిగిన మునిసిపల్ బోర్డులను ఎన్నుకుంటారు.

4. జిల్లాకంతటికీ జిల్లా బోర్డును జిల్లా ఓటర్లందరూ ఎన్నుకుంటారు. జిల్లా పోలీస్ ఉద్యోగస్తులూ, ఇతర జిల్లా కలెక్టర్లూ, జిల్లా ఉద్యోగస్తులందరూ జిల్లా బోర్డు క్రింద పనిచేయాలి. జిల్లా బోర్డు జిల్లా పరిపాలననంతా సాగిస్తుంది.

మన కోర్టులు

1. (అ) అరెస్ట్‌చేసి కేసులుపెట్టే మేజిస్ట్రేట్‌లే విచారించే ప్రస్తుత పద్ధతి తీసివెయ్యాలి. దీనికోసం ప్రతి గ్రామంలోను, పట్టణ వార్డులలోను అచ్చటనున్న వయోజన ఓటర్లు అందరూ రహస్య బ్యాలెట్ ద్వారా ఎన్నుకొని పంచాయతీ కోర్టులు ఏర్పాటుచేయాలి. వానికి సివిల్, క్రిమినల్ కేసులు విచారించడానికి హక్కు వుంటుంది. ప్రస్తుతం సబ్ మేజిస్ట్రేట్‌లు, జిల్లా మునసబులు విచారించే కేసులన్నిటినీ ఈ పంచాయతీ కోర్టులు విచారిస్తాయి.

(ఆ) పంచాయతీ కోర్టులపై ప్రతి జిల్లాలోను కొన్ని జిల్లా కోర్టులు సివిల్, క్రిమినల్ కేసులు విచారించడానికి ఉంటాయి.

(ఇ) జిల్లా కోర్టులపైన హైకోర్టు ఒకటి వుంటుంది.

(ఈ) ఈ అన్ని కోర్టులలోను జడ్జీలకు తోడ్పడడానికి ఇప్పుడు జ్యూరర్లు చేసే పని చేయడానికి ప్రతి సంవత్సరమూ కొంత మందిని ప్రజలు ఎన్నుకుంటారు. సంవత్సరం పూర్తి అయిన పిదప వీరి స్థానాలు ఖాళీ అవుతాయి, తిరిగి ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

2. ఏ నేరానికైనా లేక అనుమానముండి అరెస్ట్ చేసినా వెంటనే 24 గంటలు కాకమునుపే పంచాయతీ కోర్టు ముందు ఛారిషీట్ దాఖలు చేయాలి. ఛార్జిషీట్ పెట్టకుండా అరెస్ట్ చేసి పౌరసత్వ హక్కును భగ్నం గావించే పద్ధతి పోవాలి.

3. శిక్షాస్మృతిని ఆధునిక న్యాయసూత్రాల కనుగుణంగా ఉండేటట్లు పూర్తిగా తిరిగి వ్రాయాలి. అలా వ్రాసేటప్పుడు, ఈ క్రింది సూత్రాలు పాటించాలి.

(అ) 124ఎ, 153ఎ లాంటి రాజద్రోహపు నేరపు సెక్షన్లు, 1618 మూడవ రెగ్యులేషన్‌లాంటి రెగ్యులేషన్‌లు, పౌరసత్వ హక్కులను భగ్నం గావించే, ఇతర

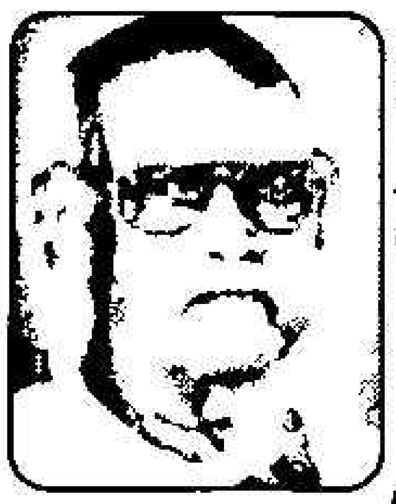

నిర్బంధ చట్టాలు, ప్రెస్సు ఆక్టులు, క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టాలు మొదలగు వానిని రద్దు చేయాలి.

(ఆ) కొన్ని జాతులను దొంగజాతులుగా నిర్వచించే క్రిమినల్ ట్రైబ్స్ యాక్ట్‌ను రద్దుచేయాలి. బీద ప్రజలను, తగిన జీవనాధారంలేదని అరెస్టుచేసి జామీను కేసులు పెట్టి శిక్ష విధించడానికి పనికివచ్చే 109, 110 జామీను సెక్షన్‌లు రద్దుచేయాలి. బీద ప్రజలకు అన్యాయంచేసే సెక్షనులన్నింటినీ సవరించాలి.

(ఇ) యావజ్జీవ ద్వీపాంతర శిక్ష 10 సంవత్సరాలకు మించి ఉండకూడదు.

(ఈ) ఏ శిక్షనయినా శిక్షితులను బాగుచేయడానికే ఉపయోగించాలి. కాని దండించాలనే ధోరణిలో వేయకూడదు. జైళ్ళు శిక్షితులను సంస్కరించే ఇండ్లుగా ఉండాలి కాని దండించే జైళ్ళుగా ఉండకూడదు. ప్రతి ఖైదీకి తను కోరిన పుస్తకాలు, పత్రికలు, బయట ప్రజలకు దొరికేవన్నీ ఇవ్వాలి. మంచి ఆహారం ఇవ్వాలి. ప్రతి ఆరు నెలలకు పెరోలు మీద తమ బంధువులను కలుసుకొని రావడానికి సెలవుయివ్వాలి. తనకు విధించిన శిక్షను తన ప్రవర్తన వలన సగం వరకు రిమిషనుల వలన తగ్గించుకోడానికి అవకాశమివ్వాలి. ఖైదీచేసిన పనికి పూర్తిజీతమివ్వాలి. అతని ఖర్చుకుపోను మిగిలినది అతనిపేర జమకట్టి వుంచి, అతడు విడుదలయ్యేటప్పుడు అతనికివ్వాలి. లేక అతని కుటుంబానికి పంపుతూ వుండాలి.

మన ప్రజలకు కావలసిన సదుపాయాలు

ఈ రోజు మన గ్రామాలలో అజ్ఞానం, మూఢవిశ్వాసాలు, కులబేధాలు ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. సరిగా గాలి, వెలుతురు రాని ఇండ్లలో నివసిస్తున్నాం. పశువులను మన ఇండ్లకు సమీపంలోనే కట్టేస్తాం. రాయలసీమ గ్రామాలలోను, కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాలలోను, ఇండ్లలోనే కట్టివేస్తుంటాం. గ్రామాల మధ్యనే ప్రతి ఇంటి పెరడులో ఎరువు ప్రోగులు పోసుకుంటాం. మురుగు నీరు పోవడానికి ఎట్టి సదుపాయంలేదు. అందుచే ఇండ్ల నుండి వచ్చే మురుగు నీరు వీధులలో మురుగు గుంటలు పెడుతుంది. వీధులు గడ్డి, దుమ్ముతో నిండివుంటాయి. వర్షాకాలంలో మోకాటి లోతు బురద ఉంటుంది. వీధులలో దీపాలు లేవు. ఇండ్లలో కూడా ఆముదపు దీపాలు లేక గ్రుడ్డి కిరసనాయిలు దీపాలు, కొంత ఆదాయం వున్నవారిండ్లలో లాంతర్లు వున్నాయి. ఆదిమాంధ్ర పల్లెలు మరీ అన్యాయంగా వుంటాయి. పూరిగుడిసెలు, మురికి ప్రదేశాలు ధనిక రైతుల పశువుల కొట్టాలకన్నా అన్యాయంగా వుంటాయి. ఇక కళావిజ్ఞానాలు చూస్తే మన ప్రజలకు గ్రామాలలో అవి

అందుబాటులో లేనేలేవని చెప్పవచ్చును. గ్రంథాలయాలు, పార్కులు, రేడియోలు, ఆటస్థలాలు నాటకశాలలు ఏమీలేవు.

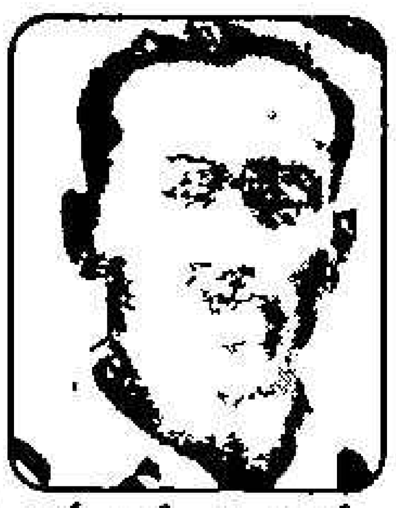

గ్రామ ఆరోగ్యం

గ్రామ పారిశుద్యం చాలా అధ్వానంగా వుంది. స్త్రీలకు కూడా మరుగుదొడ్లు లేవు. రోడ్లు, కాలువ గట్టులను మరుగుదొడ్లుగా ఉపయోగిస్తున్నాం. సరిగా ప్లాన్ వేసుకుని మరుగుదొడ్లు నిర్మిస్తే ఈ మలమంతా మన పొలాలకు మంచి ఎరువు అవుతుంది. చైనా ప్రజల లాగానే మనం పొలాలకు ఉపయోగించుకుంటూ ఉండవచ్చు. మన గ్రామాలు పరిశుభ్రంగా వుంటాయి. మన స్త్రీలకు, పురుషులకు చాలా సౌకర్యం కలుగుతుంది.

మనం త్రాగేనీరు ఏదో నూతులున్న కొన్ని గ్రామాలలో తప్ప మిగిలిన వానిలో చెరువుల, కాలువలనీరు. వీనిలో అనేక రకములైన కల్మషాలు చేరివుంటాయి. ఈ నీటిని త్రాగడం వల్ల అనేక జబ్బులు రావడానికి వీలవుతుంది.

మన గ్రామాలకు కడకు ప్రథమ చికిత్స సదుపాయాలు కూడా లేవు. వైద్యమంటే తెలియని బూటకవైద్యులపైనా, అర్థంలేని ఆకుల మూలికలపై ఆధారపడవలసి వస్తోంది. ఈ 11 జిల్లాలకు 515 ఆస్పత్రులున్నాయి. దానిలో సగం ఆయుర్వేద ఆస్పత్రులు. మిగిలిన సగమే ఆధునిక వైద్యశాస్త్రాన్ననుసరించి చికిత్స చేసే హాస్పిటల్స్. 130 చ.మైళ్లకు ఒక హాస్పిటల్ వుంది. 38,000 మంది ప్రజలకు ఒక హాస్పిటల్ వుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో 80 వేల మందికిగాని ఒక హాస్పిటల్‌లేదు. తెలంగాణాలో ఇంకా అధ్వానంగా వున్నాయి. మొత్తం 82 హాస్పిటల్స్ ఉన్నాయి. అంటే లక్షా పదివేల మందికి ఒక హాస్పిటల్ వుంది.

ఈ 11 జిల్లాలకు స్త్రీలకోసం, బిడ్డల కోసం ప్రత్యేక ఆస్పత్రులు 17 మాత్రమే ఉన్నాయి. ప్రసూతి సౌకర్యం మరీ తక్కువగా వుంది. 1,350 కాన్పులకు ఒక మంత్రసాని వుంది. నూరు కాన్పులకైనా ఒక మంత్రసాని ఉండనిదే తగిన జాగ్రత్తలు వహించడం అసంభవం. డాక్టర్ పరీక్ష క్రింద కాన్పు జరగడానికి హాస్పిటల్స్‌లో ఏర్పర్చిన పడకలు చూస్తే, 2,800 కాన్పులకు ఒక పడక వుంది.

స్త్రీల ఆరోగ్యాన్ని ఇంత నిర్లక్ష్యిస్తూ ఉన్నప్పుడు పుట్టిన ప్రతి 1,000 మంది బిడ్డలకు 180 మంది ఒక సంవత్సరం వచ్చే లోపలనే చనిపోతున్నారంటే ఆశ్చర్యమెందుకు? ప్రతి 1,000 కాన్పులకు 9 మంది తల్లులు చనిపోతున్నారు.

200 సంవత్సరాలుగా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం పరిపాలన లేకుండా, ప్రజా ప్రభుత్వ పాలనే ఉంటే మన ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటానికి ఎంత కృషిచేసి ఉ

ండగల్గేవారమో సోవియట్ యూనియన్‌ను చూస్తే తెలుస్తుంది. సోవియట్ ప్రభుత్వం ఏర్పడి 25 సంవత్సరాలే అయింది. ఈ 25 సంవత్సరాలలోనే సోవియట్ పౌరుని ఆరోగ్యం ఎంత పెంపొందినదో ఈ క్రింది లెక్కలు తెలియజేస్తున్నాయి.

మనదేశంలో 10,000 మందికి ఒక డాక్టరుంటే సోవియట్ యూనియన్‌లో 1,500 మందికి ఒక డాక్టరున్నాడు. మనదేశంలో హాస్పిటల్‌లోకి చేర్చుకొని చికిత్స చేయడానికి కావలసిన హాస్పిటల్ పడకలు చూస్తే 4,800 మందికి ఒక పడక ఉండే సోవియట్ యూనియన్‌లో 250 మందికి ఒకటి వుంది. అంటే సోవియట్ యూనియన్‌లో 20 రెట్లు ఎక్కువ వైద్య సదుపాయం ఉంది.

సోవియట్ యూనియన్‌లో 1920లో పుట్టిన 1,000 మంది బిడ్డలలో సంవత్సరం వయస్సు వచ్చే లోపల 224 మంది చనిపోయేవారు. కాని 1940 వచ్చేటప్పటికి 1,000 మంది బిడ్డలలో 58 మంది మాత్రమే చనిపోతున్నారు. మనదేశంలో 1940లో 180 మంది వరకు చనిపోయారు. బాలింత మరణాలు లెక్కలు వేస్తే రెండు వేల కాన్పులకు సోవియట్ యూనియన్‌లో ముగ్గురు చనిపోతున్నారు. మనదేశంలో రెండు వేల కాన్పులకు 18 మంది చనిపోతున్నారు.

మనదేశంలో వైద్య సహాయం ఇంత అన్యాయంగా ఉన్నప్పుడు కలరా, స్ఫోటకం, ప్లేగు, టైఫాయిడ్, ఇంఫ్ల్యుయంజా, మలేరియా జ్వరాలు వ్యాపిస్తున్నాయంటే ఆశ్చర్యంలేదు. మన దారిద్ర్యంతోపాటు, వైద్య సహాయం కూడా లేకపోవడంవల్ల మన ఆయుర్దాయం సగటున 23 సంవత్సరాలకన్నా లేదు. ఇంగ్లండ్‌లో 60 సంవత్సరాలకు పైన సగటున ఆయుర్దాయం.

వైద్య సహకారం వెంటనే ఎక్కువ చేయాలంటే ఈ రోజు చికిత్స చేస్తున్న వివిధ వైద్యులకు ఆధునిక వైద్యశాస్త్ర పద్ధతులననుసరించి కొద్దికాలం ప్రధాన పాఠాలు నేర్పాలి. మన ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేటట్లు వైద్యశాలలు (ఆస్పత్రులు) దేశమంతటా ఏర్పాటుచేయాలి. ఈ రకంగా తర్ఫీదు చేసిన వైద్యులను, ఇప్పుడున్న వైద్యులను, నర్సులను, కాంపౌండర్లను ప్రభుత్వం రిజిష్టర్ గావించి ప్రభుత్వ ఆస్పత్రులలోనే నియమించి ప్రజలకు వైద్య సదుపాయం కల్గించాలి. వారి జీవితానికి కావలసిన కనీసపు జీతాలు ప్రభుత్వమే ఇవ్వాలి. వారికి పని ఎక్కువ గాకుండునట్లు పనిగంటలు, సెలవులు నిర్ణయించాలి. జబ్బుపడినప్పుడు ముసలితనమున జీవనభృతిని ఏర్పర్చాలి.

500 మంది జనాభాగల గ్రామానికి చిన్న ఆస్పత్రి, 10,000 జనాభా గల ప్రాంతాలకు, పట్టణాలకు ప్రసూతి వార్డు, స్త్రీ డాక్టర్ వున్న పెద్ద హాస్పిటల్, 50,000 జనాభా గల పట్టణానికి పూర్తి సాధన సంపత్తి గల ఆధునిక వైద్యశాలలు

ఏర్పాటుచేయాలి.

మనకున్న విద్యా సౌకర్యాలు

ఈ పదకొండు తెలుగు జిల్లాలలో 7,000 ప్రాథమిక పాఠశాలలు 4 లక్షల 75 వేల మంది బిడ్డలకు చదువు చెప్పుతూ వున్నాయి. 150 హైస్కూళ్లు మాత్రమున్నాయి. వీనిలో చదువుకొనే విద్యార్థుల సంఖ్య 76 వేలు. గ్రామస్థులు బీదతనం వలన తమ బిడ్డలను త్వరగా చదువు మాన్పించి పొలం పనికి, పశువులు మేపడానికి పంపుతున్నారు. పొరుగూరికి బిడ్డలను పంపి, 8వ తరగతి వరకైనా చదివించడానికి శక్తి గల తల్లిదండ్రులు చాలా తక్కువ మంది వున్నారు. 8వ తరగతి వరకైనా చదవనిదే క్రింది తరగతులలో చదివింది మరిచిపోయి నిష్ప్రయోజనమవుతూంది.

ఉపాధ్యాయులకు గ్రామాలలో 15-20 రూపాయలలోపు జీతాలిస్తారు. ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళలో ఈ మాత్రపు జీతాలు కూడారావు. అందుచే ఇంత తక్కువ జీతాలు వస్తున్న ఉపాధ్యాయులు, తమ జీవితానికి మరేదో ఉపవృత్తిని వెదుక్కుంటూ వుంటారు. ఫలితం బిడ్డలకు తగిన శ్రద్ధతో చదువు చెప్పడానికి శిక్షణ పొందిన ఉపాధ్యాయులు లేకుండా పోయారు.

నేడు 5-15 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల బాలబాలికలలో నూటికి 14 మంది మాత్రమే స్కూళ్ళలో వున్నారు. హైస్కూళ్లలో చదువుతూ ఉండవలసిన 11-17 సంవత్సరాల వయస్సు గల బాలబాలికలలో నూటికి 6 మంది మాత్రమే చదువుకుంటున్నారు.

మన భవిష్యత్ప్రజలను పెంచవలసిన మన స్త్రీలు చదువులో మరింత వెనుకబడి వున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చదువుకొనే బాలుర సంఖ్యలో సగం మాత్రమే బాలుకలు ఉన్నారు. హైస్కూళ్ళలో బాలుర సంఖ్యలో 8వ వంతు మాత్రం స్త్రీలు వున్నారు.

మనం మన తెలుగుభాషను సరిగా నేర్చుకోకముందే ఇంగ్లీషును నిర్బంధంగా ప్రతివానికి నేర్పుతున్నారు. కళాశాలలో ప్రతి విషయం ఇంగ్లీషు ద్వారా నేర్పుతున్నారు. మన విద్యావిధానమంతా నేడు స్వతంత్ర జీవనం చేయడానికి తగిన శిక్షణ ఇవ్వడంలేదు.

మన విద్యావిధానమంతా తిరిగి కొత్త పద్ధతులపై పునర్నిర్మాణం చేయాలి. మన ప్రజలందరికీ అక్షరజ్ఞానం కలిగించాలి. మన ప్రజలు వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక జీవితాన్ని వివిధ శాఖోపశాఖలో నిర్మించడానికి తగిన విజ్ఞానం, శిక్షణను, టెక్నికల్ జ్ఞానాన్ని మన విద్యావిధానం ఇచ్చేటట్లు ఏర్పాటుచేయాలి. మన ప్రజలు సుఖంగా,

సంతోషంగా, కళాసంపదలతో విజ్ఞానవంతులుగా జీవించడానికి అనుగుణమైన విద్యావిధానముండాలి. దీనికోసం వెనువెంటనే, విశాఖపట్టణం, రాజమండ్రి, గుంటూరు, బెజవాడ, అనంతపురం, తిరుపతిలలో విశ్వవిద్యాలయాలు ఏర్పర్చాలి. ఈ విశ్వవిద్యాలయాల క్రింద ఆధునిక శాస్త్రాలన్నీ బోధించే కళాశాలలు పరిశోధనావకాశాలతో ఏర్పర్చాలి. ముఖ్యంగా వ్యవసాయ కళాశాలలు, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు, వైద్య కళాశాలలు ఏర్పాటుచేయాలి. విద్యనంతా మన మాతృభాష తెలుగులో చెప్పాలి.

కనీసం 500 మంది జనాభా గల ప్రతి గ్రామంలో ఒక హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను ఏర్పర్చాలి. వెంటనే 5–14 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల ప్రతి బాలబాలికకు ఈ బడులలో నిర్బంధంగాను, ఉచితంగాను చదువు నేర్పించాలి. త్వరలో 16 సంవత్సరాలు నిండేవరకు ప్రతి బాలుడు, ప్రతి బాలిక చదువుకునే ఏర్పాట్లు చేయాలి.

సరియైన ఆరగ్య సౌకర్యాలతో, విద్యా సౌకర్యాలతో మన గ్రామసీమలు, పట్టణాలు కొత్తరూపం తీసుకునేట్లు కమ్యూనిస్టులు పనిచేస్తారు.

మన కొత్త గ్రామసీమలెలా వుంటాయి?

1. గ్రామ వీధులన్నీ కంకరవేయబడి పరిశుభ్రంగా, గోతులు, మెరక పల్లాలు లేకుండా వుంటాయి. ప్రతి గ్రామము నుండి ప్రధాన రోడ్డుల వరకు రోడ్డులు వేసుకుంటాం.
2. వీధులలో దీపాలు పెట్టుకుంటాం. విద్యుద్దీపాలు ప్రతివీధిలోనూ, ప్రతి ఇంటిలోనూ వెలుగుతూ వుంటాయి.
3. పశువుల కొట్టాలు, ఎరువు ప్రోగులు గ్రామం బయట ఉంచడానికి ఏర్పాట్లు చేసుకుంటాం.
4. ఇండ్లలో నుండి వచ్చే మురుగు నీరు పెరడులలో చెట్టుమొక్కలు పెంచడానికి ఉపయోగించేటట్లు ఏర్పాట్లు చేసుకుంటాం. ఎక్కువైన నీరు పోవడానికి కావలసిన డ్రైనేజి ఏర్పాట్లు చేసుకుంటాం.
5. స్త్రీలకు, పురుషులకు ఇండ్ల పెరడులలో మరుగుదొడ్ల సౌకర్యాలేర్పాటు చేసుకుంటాం. బహిరంగ స్థలాలు సంపాదించి ప్రజలందరి కోసం మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటు చేసుకుంటాం. ముఖ్యంగా స్త్రీల కోసం వెంటనే ఏర్పాటుచేయాలి.
6. ఆదిమాంధ్రుల పల్లెలు పరిశుభ్రంగా నిర్మించడానికి కావలసిన ధనసహాయం వెంటనే చేయాలి. ప్రతి ఇంటిచుట్టూ తగినంత స్థలముండేటట్లు స్థలం ఇవ్వాలి.
7. త్రాగడానికి మంచినీటి నూతులు త్రవ్వించుకుంటాం. మంచినీటి నూతులు

పడనిచోట చెరువు నీటిని పరిశుభ్రంచేసి ప్రజలకందించాలి.

8. కనీసం 500 మంది జనాభా గల ప్రతి గ్రామంలోనూ ఒక చిన్న ఆస్పత్రి ఏర్పరచాలి. మూడు మైళ్ళలోపున ప్రజాసామాన్యానికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు 10 వేల జనాభాకు ఒక పెద్ద ఆస్పత్రి ఏర్పరచాలి. ఆసుపత్రిలో ప్రసూతి వార్డు స్త్రీలకోసం ప్రత్యేకించి ఏర్పాటుచేయాలి.

9 (అ) 10,000 జనాభా గల ప్రాంతంలో ఒక హైస్కూల్ కనీసం ఒక వృత్తిస్కూల్ (వొకేషనల్ స్కూల్) అందరికీ సమీపంగా ఉండేటట్లు ఏర్పాటుచేయాలి. గ్రామబడుల నుండి వచ్చే వారందరికి పై చదువుల కోసంగాని, ఏదైనా వృత్తిని నేర్చుకోవడానికిగాని అవకాశముంటుంది. 20 వేల జనాభాకు కళలు, శాస్త్రాలు నేర్పే కళాశాల ఉండాలి.

(ఇ) వయస్సు చెల్లి అక్షరజ్ఞానం లేనివారందరికీ అక్షరజ్ఞానం కల్గించడానికి వయోజన పాఠశాలలు ఏర్పరచాలి.

(ఈ) బీద విద్యార్థులకు ఉచితంగా భోజనం, ఉండటానికి ఇంటివసతి, పుస్తకాలు ఏర్పాటుచేయాలి.

(ఉ) ఉపాధ్యాయులకు గ్రామాలలో కనీసం 50 రూపాయలు కనీసపు జీతాలివ్వాలి. పట్టణాలో జీవితావసరాల ఖరీదునుబట్టి 100 రూపాయలకు తగ్గకుండా జీతాలివ్వాలి. జబ్బుచేసినపుడు, ముసలితనంలోను, పనిలేనప్పుడు జీవనభృతిని ఏర్పాటుచేయాలి.

10. కనీసం 500 మంది గల గ్రామంలో ఒక హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉంటుంది. 10వేల మంది జనాభా గల ప్రాంతాలలో అందరికీ దగ్గరగా వుండేటట్లు ఒకహైస్కూల్, ఒక వృత్తి స్కూల్ ఏర్పాటుచేయాలి.

11 (ఎ) కనీసం 500 మంది జనాభా గల గ్రామాలలో ఆటస్థలాలు, పార్కులు, రేడియోలు గ్రంథాలయాలు, సభలు, నాటకాలు, కళాప్రదర్శనలు జరుపుకోవడానికి నాటకశాలలు నిర్మించాలి.

(బి) ప్రతి గ్రామానికి రోజూ తపాలా సౌకర్యాలు ఏర్పాటుచేయాలి. పోస్ట్‌కార్డు ఖరీదు మూడు దమ్మిడీలుండాలి.

మన పట్టణాలు ఎలాగు ఉంటాయి?

10 వేల జనాభాకు మించిన పట్టణాలన్నింటికీ

1. చక్కగా కంకరవేయబడిన రోడ్లు వుంటాయి.
2. విద్యుద్దీపాలు వుంటాయి.
3. పైన మూసివేసి భూగర్భంలో మురుగునీటిని తీసుకొనిపోయే మురుగు

కాలువలు వుంటాయి.

4. అపరిశుభ్రమైన కూలీపేటలు బాగుచేసి చక్కని ఇండ్లతో పునర్నిర్మించుదాం. ఇండ్లు కార్మికులకు చౌక అద్దెలకు ఇవ్వబడతాయి.

5. కావలసినంత నీరు సప్లయ్ అగుటకు ఎక్కువ పంపులు పెట్టాలి

6. ఒక చక్కని ఆస్పత్రిని, దానిలో ప్రసవకేసుల కోసం ప్రత్యేక వార్డును ఏర్పాటుచేయాలి. 50,000 మందికి మించిన పట్టణాలలో అన్ని రకముల ఆధునిక వైద్య చికిత్సా యంత్రాలతో కూడిన వైద్యశాల ఒకటి ఉండాలి.

7. పదివేల జనాభా గల పట్టణాలకు ఒక హైస్కూల్, ఒక వృత్తి పాఠశాల ఏర్పాటుచేయాలి. 20 వేల జనాభా గల పట్టణంలో కళలు, ఆస్త్రాలు నేర్పే కాలేజీని ఏర్పాటుచేయాలి.

8. పార్కులు, రేడియోలు, ఆటస్థలాలు, ఈదడానికి చెరువులు, నాటక హాల్స్, గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటుచేయాలి.

9. ఆరోగ్యానికి భంగకరములయ్యే ఫ్యాక్టరీలను పట్టణం బయట ఉండేటట్లు నిర్మించాలి.

10. ప్రతి ఇంటికి చక్కని మరుగుదొడ్లతోపాటు, అచ్చటచ్చట సరిపోయేటన్ని మరుగుదొడ్లు బహిరంగ (పబ్లిక్) స్థలాలలో ఏర్పరచి పట్టణ పారిశుధ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి.

11. పట్టణ ప్రజలందరికీ అందుబాటులో ఉండేటట్లు మార్కెట్ స్థలాలు ఏర్పాటుచేయాలి.

12. పెద్ద నగరాలలో బస్సులు, ట్రామ్‌కార్లు ఏర్పరచాలి.

స్త్రీల కోర్కెలు : హక్కులు

స్త్రీలకు నేడున్న అసౌకర్యాలను తొలగించి నూతనాంధ్ర నిర్మాణంలో స్త్రీలు కూడా పురుషులతో పాటు సమానంగా పాల్గొనాలి. దీనికోసం చదువులోను, పనులు, ఉద్యోగాలలోను, ఆస్తిహక్కులలోను, సాంఘిక హక్కులలోను, విజ్ఞానావకాశాలలోను పురుషునితోపాటు స్త్రీలకు సమానాధికారాలు, సమానావకాశాలు ఉండాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతుంది.

1 (అ)14 సం.ల వయస్సు వచ్చేవరకు విద్య నిర్బంధంగాను, ఉచితంగాను నేర్పాలి.

(ఆ) 11-17 సంవత్సరాల మధ్య బాలికలకు ప్రత్యేక హైస్కూల్స్.

(ఇ) గోషా స్త్రీలకు పురుషుల కళాశాలల్లో కలసి చదవడానికి తయారు కాని స్త్రీలకు, ఉన్నత విద్యను బోధించడానికి ప్రత్యేక కళాశాలలు.

(ఈ) గ్రామ, పట్టణ కేంద్రాలలో స్త్రీలలోని నిరక్షరాస్యతను పోగొట్టడానికి గ్రంథాలయాలు, వయోజన పాఠశాలలు.

2. హిందూ లాను సవరిస్తూ స్త్రీలకు పురుషులతోపాటు సమాన ఆస్తి హక్కులు కలిగిస్తూ సమగ్ర శాసనం వెంటనే చేయాలి.

3.(అ) స్త్రీలకు అన్ని వృత్తులలో ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. భూమి క్రింద, సొరంగాలలో, గనులలోను, స్త్రీల ఆరోగ్యానికి భంగకరమైన మరి అట్టి పరిశ్రమలలో తప్ప మరి యే ఇతర పనులలో స్త్రీలు చేరడానికి ఎట్టి అభ్యంతరం చెప్పరాదు.

(ఆ) ఒకే పనికి పురుషునితోపాటు స్త్రీకి సమాన జీతాలు ఇవ్వాలి. పని ఒక్కటే అయినప్పుడు పురుషునికన్నా స్త్రీకి తక్కువ జీతాలివ్వకూడదు.

(ఇ) స్త్రీలు కనడానికి ముందు ఆరువారాలు, కనీన పిదప ఆరువారాలు నిండు జీతంతో సెలవు ఇవ్వాలి.

(ఈ) ప్రసవించినప్పుడు శిశుపోషణకు, తల్లి ఆరోగ్య సంరక్షణకు ప్రత్యేకపు అలవెన్సులివ్వాలి. శిశువులకు పాలు ఉచితంగా సప్లయ్ చేయాలి.

(ఉ) స్త్రీలు పనిచేసేటప్పుడు బిడ్డలను సంరక్షించడానికి క్రెచీలు, శిశుపోషణాలయాలు ఏర్పరచాలి

(ఊ) స్త్రీలు పనిచేసిన పిదప విశ్రాంతి తీసుకోడానికి తగిన విశ్రాంతి గృహాలు ఏర్పరచాలి.

(ఋ)స్త్రీలు పనిచేసే ఫ్యాక్టరీలను ప్రతిరోజు స్త్రీ డాక్టర్ వచ్చి వారి ఆరోగ్యాన్ని పరిశీలించి వెళుతూ ఉండాలి.

4. (అ) 18 సం॥ల లోపు బాల్య వివాహాల వలన కలిగే నష్టాన్ని ప్రజలు గుర్తించేటట్లు ప్రచారం చేయాలి. ఈలోపు మొదటి మెట్టుగా 16 సంవత్సరాలకు ముందు బాలికలకు, 18 సంవత్సరాలకు ముందు బాలురకు బాల్య వివాహాలు నిషేదిస్తూ చట్టం చేయాలి. చట్టాన్ని ధిక్కరించి వివాహాలు జరిగితే వాటిని చట్టం గుర్తించరాదు.

(ఆ)విడాకులు ఈ క్రింది పరిస్థితులలో ఇచ్చుకోడానికి హక్కు కలుగచేయాలి. 1. వరుసగా మూడేండ్లు భార్యాభర్తలు ఒకరినొకరు విడిచివేసినప్పుడు 2. నపుంసకత్వం, పిచ్చి, అంటువ్యాధులు, నయంచేయడానికి వీలుకాని రోగాలున్నప్పుడు 3. క్రూరంగా ప్రవర్తించినప్పుడు

విడాకులిచ్చుకోడానికి హక్కు ఉంటుంది. విడాకులిస్తే తల్లిబిడ్డలను తన వద్ద ఉంచుకోడానికి హక్కు గల్గి ఉంటుంది. స్త్రీకి, బిడ్డల పోషణకు పురుషుడు భరణం చెల్లించాలి. స్త్రీకి ఆస్తి వున్నప్పుడు లేక స్త్రీ సంపాదిస్తున్నప్పుడు బిడ్డలకయ్యే ఖర్చులు ఇద్దరూ భరించాలి.

5. 10 వేల జనాభా గల ప్రాంతానికి ఒక మంచి హాస్పిటల్, దానిలో ప్రసవ

కేసులకు ప్రత్యేక వార్డు, టూరింగు నర్సులు, కనీసం ఒక టూరింగు స్త్రీ డాక్టర్ ఉండాలి.

ఆ నూతన ఆంధ్రను ఎవరు నిర్మిస్తారు?

స్త్రీలకు సమానావకాశాలు గ్రామసీమలలోను, పట్టణ ప్రజలలోను నూతన జీవితం సాధ్యంచేసే ఇటువంటి నూతన ఆంధ్రను తెలుగు ప్రజలమే నిర్మించగలం. ఇతర భారత ప్రజలతో భుజం భుజం కలిపి, ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు, వారి తాబేదారులయిన స్వదేశ సంస్థానాధీశులు, జమీందారులను ఎదుర్కొని స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడుదాం. మన నూతన ఆంధ్ర నిర్మాణానికి ఇది ఒక్కటే మార్గం!

రైతులము, వ్యవసాయ కూలీలము మన స్వతంత్ర రైతుకూలీ సంఘాలు ఏర్పరచుకుంటాం. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు, జమీందారులు, ధనిక భూస్వాములు, విపరీత మగతాలు వసూలు చేసేవారు, వడ్డీ వ్యాపారస్తులు, దొంగ మార్కెట్‌దారులను వ్యతిరేకించి కలసి పోరాడి మన ప్రజారాజ్యాన్ని స్థాపించుకుందాం. నూతనాంధ్రలో కొత్త గ్రామసీమలను నెలకొల్పగలగడానికి యిది ఒక్కటే మార్గం!

పరిశ్రమలలోని కార్మికులము మేల్కొనాలి. మన స్వతంత్ర కార్మిక సంఘాలను ఏర్పరచుకుంటాం. భారతదేశమందలి ఇతర కార్మికవర్గంతో కలిసి నూతన పారిశ్రామిక భారతదేశ నిర్మాణానికి కృషిచేద్దాం. అప్పుడే నూతన ఆంధ్రలో నూతన పరిశ్రమలను నెలకొల్పగల్గుతాం. కార్మికులకు ఉత్పత్తిని పెంపొందింపజేయడంలోనూ, మనదేశపు పారిశ్రామిక నిర్మాణంలోనూ సమానాధికారం ఉంటుంది. సిరిసంపదలతో, కళా విజ్ఞానాలతో మనమూహించిన కొత్త పట్టణాలను నిర్మించుకోడానికి ఇది ఒక్కటే మార్గం!

గ్రామసీమలలోని రైతు వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమాలలోని వారందరమూ కలసి పనిచేద్దాం. పట్టణ కార్మికోద్యమం, పట్టణ మధ్యతరగతి ప్రజా ఉద్యమాలలోని వారందరితో కూడా కలసి పనిచేద్దాం. భారతదేశమంతటా కాంగ్రెస్, లీగు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కలసి పనిచేద్దాం. అప్పుడే ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులను, వారి తాబేదారులయిన స్వదేశ సంస్థానాదీశులను, జమీందారులను త్రోసేసి స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధిస్తాం. అందరికీ నూతన జీవితం, అందరికీ సిరిసంపదలు, అందరికీ కళావిజ్ఞానాలుండే మన నూతన ఆంధ్ర ప్రజారాజ్యాన్ని స్వతంత్ర భారత ఐక్య సమాఖ్యలో నిర్మించుకోడానికి ఇది ఒక్కటే మార్గం!

* * *

ఆరవ అధ్యాయం

దేశాభిమానం నాకు కద్దని
వొట్టి గొప్పలు చెప్పుకోకోయ్,
పూని ఏదైనాను ఒకమేల్
కూర్చి జనులకు చూపవోయ్!

ఓర్వలేమి పిశాచి[1] దేశం
మూలుగులు పీల్చే సెనోయ్
ఒరుల మేలుకు సంతసిస్తూ
ఐకమత్యం నేర్చవోయ్!

పరుల కలిమికి పొర్లియేడ్చే
పాపికెక్కడ సుఖం కద్దోయ్?
ఒకరి మేల్ తన మేలనెంచే
నేర్పరికి మేల్ కొల్లలోయ్!

స్వంత లాభము కొంతమానుకు
పొరుగువాడికి తోడుపడవోయ్
దేశమంటే మట్టికాదోయ్!
దేశమంటే మనుషులోయ్!

చెట్టపట్టాల్ పట్టుకొని దే
శస్తులంతా నడువవలెనోయ్,
అన్నదమ్ముల వలెను జాతులు
మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్!

మతం వేరేతేను ఏమోయ్?
మనసులొకటై మనుషులుంటే
జాతమన్నది లేచి పెరిగీ
లోకమున రాణించునోయ్!

- కీ॥శే॥ గురజాడ అప్పారావు.

ఐక్య ఆంధ్ర ప్రజా ఉద్యమం

తెలుగుదేశంలో నూతనోద్యమాలకు తండ్రి వీరేశలింగం పంతులు. భారతదేశ మంతటా ముఖ్యంగా బెంగాల్‌లో బయలుదేరిన నూతన సంఘ సంస్కర్తల ప్రభావం క్రింద విరేశలింగం పంతులు కూడా తెలుగు ప్రజలలో నూతన జీవిత వికాసానికి దారులేర్పరిచారు. తెలుగు ప్రజలకు అర్ధమయ్యే తేలిక వచన భాషలో పుస్తకాలు వ్రాశారు. తన ప్రహసనాలలో, కథలలో, పద్యాలలో, సాంఘిక దురాచారాలను ఖండించాడు. సరికొత్త జీవితాన్ని, సరికొత్త విజ్ఞానాన్ని, ఒక నూతన ఆంధ్రనే నిర్మించవలసినదని ఉద్బోధించాడు. స్త్రీల యెడల అన్యాయాలు ఆపి స్త్రీలుకూడా పురుషులతోపాటు సమాజనిర్మాణానికి పూనుకోవడానికి పునాదులు వేశాడు. బాల్య వివాహాలను ఖండిస్తూ, వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహిస్తూ, స్త్రీ విద్య, స్త్రీ విజ్ఞానం కోసం అహర్నిశలు కృషిచేశాడు వీరేశలింగం పంతులు. అతని సమకాలికులు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహ పంతులు, కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు, గురజాడ అప్పారావు, గిడుగు రామమూర్తి పంతులు తెలుగు ప్రజలకు నూతన విజ్ఞాన పధాలు త్రొక్కి చూపారు. తెలుగు ప్రజలలో వీరు రగుల్కొలిపిన చైతన్యమే స్వదేశ ఉద్యమానికి, గాంధీ సత్యాగ్రహోద్యమాలకు పునాదైంది

స్వదేశ కాంగ్రెసు ఉద్యమాలు

1907లో తెలుగు ప్రజలలో స్వదేశీ ఝుంఝూమారుతం చెలరేగింది. గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు మూడు సంవత్సరాలు కఠిన జైలు శిక్షను ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరించి ఉపన్యసించినందులకు అనుభవించారు. బందరు నుండి ముట్నూరి కృష్ణారావు గారి కృష్ణాపత్రిక, బొంబాయి నుండి కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు గారి ఆంధ్రపత్రిక ఆంధ్రులలో నూతన రాజకీయ చైతన్యాన్ని నూరిపోశాయి. ఆంధ్రులకు ఆంధ్ర రాష్ట్రము కావాలంటూ ఆంధ్రోధ్యమం 1913 నాటికే వ్రేళ్ళు పాతుకుపోయింది.

1920లో గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వం క్రింద కాంగ్రెసు ఉద్యమం ఆంధ్రుల హృదయాలలో తుఫాను లేపింది. పాతిక సంవత్సరాలు గురజాడ అప్పారావు కవిపుంగవుని దేశభక్తి గేయాలతో తెలుగు విద్యాధికులు పెరిగారు. ఆంధ్రలో సంఘ సంస్కరణలోను, సారస్వత విజ్ఞానాలలోను నూతన పోకడలు త్రొక్కి విద్యాధికులు ముందంజవేస్తూ వచ్చారు. ఆంధ్రోద్యమాన్ని ఆంధ్రరాష్ట్ర కావాలంటూ నడుపుతూ వచ్చారు. వీరిని కాంగ్రెసు స్వరాజ్య సందేశం పూర్తిగా ఆకర్షించివేసిందంటే ఆశ్చర్యంలేదు. లాయర్లు తమ న్యాయవాద వృత్తిని మానుకొని ఉద్యమంలోకి దిగారు. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు ఇంగ్లీషు స్కూళ్ళు మానివేసి జాతీయ కళాశాలలు ఏర్పరిచారు. అనేక మంది జైళ్ళకు వెళ్ళారు. బెజవాడలో జరిగిన అఖిల భారత

కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశానికి వేలకొలది ప్రజాసామాన్యం హాజరయ్యారు. తిరిగి అంతమంది ప్రజాసామాన్యాన్ని మరి 25 సంవత్సరాలదాక 1944 అఖిల భారత రైతు సంఘ సమావేశం జరిగే వరకు బెజవాడ చూడలేదు.

విద్యార్థికులనేగాక, గ్రామాలలోని రైతాంగాన్ని కూడా 1920 కాంగ్రెసు ఉద్యమం కదిల్చింది. గుంటూరు జిల్లాలోని పెదనందిపాడులోను, పల్నాడు తాలూకాలలోను రైతులు కాంగ్రెసు పిలుపు విని పన్నులు చెల్లించడానికి నిరాకరించారు.

పల్నాడు రైతు నాయకుడు కన్నెగంటి హనుమంతు ఆయుధ పోలీసుల దౌర్జన్యానికి గురి అయి చనిపోయాడు. అయినా గాంధీజీ పన్నుల నిరాకరణ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించేటంత వరకు రైతులు పన్నులను చెల్లించలేదు. చీరాల-పేరాల ప్రజలు మునిసిపలు పన్నులు చెల్లించడానికి నిరాకరించి 6 మాసాలు పొలాలలో మకాంపెట్టి నివసించారు.

1922లో కాంగ్రెస్ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించిన పిదప ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వపు ఉద్యోగస్తులు పెట్టే నిర్బంధాలు సహించలేక మన్యపు ప్రాంత కోయ ప్రజలు తిరగబడ్డారు. అల్లూరి సీతారామరాజు నాయకత్వం క్రింద 2 సం.లు ప్రభుత్వంతో గెరిల్లాయుద్ధాన్ని సాగించారు. ఆంధ్రయువకులలో నూతనోత్సాహాన్ని కల్గించారు.

1929లో ప్రభుత్వం రైతుల భూములను రీసెటిల్మెంటుచేసి పన్నులను ఎక్కువ చేయడానికి పూనుకుంది. గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు రైతులు దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ ఆందోళన సాగించారు. వెంకటగిరి జమీను రైతులు, కంచెల పుల్లరి, చెరువు మరమ్మత్తులపై ఆందోళన సాగించారు. ఈ ఆందోళనలు, ఈ పోరాటాలు ఆంధ్రలో రైతు ఉద్యమానికి పునాదులు వేశాయి.

1930-34 ఆర్థిక దుర్భిక్షము ఆంధ్ర రైతాంగాన్ని క్రుంగదీసింది. అదే రోజులలో కాంగ్రెసు ఉప్పు సత్యాగ్రహం, స్వాతంత్ర్యం కోసం గ్రామ గ్రామాలలో వ్యాపించింది. వేలకొలది రైతులు, పట్టణ ప్రజలు పోలీసుల లాఠీఛార్జీలను ఎదుర్కొన్నారు. ఆంధ్రలో అనేక స్థలాలలో పోలీసులు తుపాకులు ప్రేల్చారు. వేలకొలది మంది రైతు యువకులు, పట్టణ ప్రజలు జైళ్ళకు వెళ్ళాము. ఆంధ్రలో ఇదివరకెప్పుడూ లేనంత రాజకీయ సంక్షోభ సమరం సాగింది.

ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడింది

జైళ్ళలో కాంగ్రెసు యువకులం మేము పాల్గొనిన ఉద్యమ ఫలితాలను గూర్చి ఆలోచించసాగాము. సోవియట్ ప్రజల విజయాలు, వారి ఆర్థిక రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి ఎంతో ఆతురతతో చదివాము. గదరు పార్టీ వీరులు, పంజాబు

అకాలీవీరులు, మీరటు కమ్యూనిస్టు వీరులు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరినట్లు తెలుసుకున్నాం. బొంబాయి, కలకత్తాలలోను, దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కంపెనీ కార్మికులు నడిపిన బ్రహ్మాండ సమ్మె పోరాటాలను గూర్చి అప్పటికే తెలుసుకొన్నాము. భగత్‌సింగ్ సహచరులు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలవైపు మొగ్గడం జైళ్ళలో ప్రత్యక్షంగా కాంగ్రెసు యువకులము చూచాం. ఈ విషయాలన్నీ కాంగ్రెసు యువకులను కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరేటట్లు చేశాయి. ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణానికి పూనుకున్నారు. వీరేశలింగం పంతులు కాలం నుండి 1930-34 కాంగ్రెసు ఉద్యమాల వరకు అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చిన ఆంధ్ర ప్రజా ఉద్యమ సంప్రదాయాలను మరింత ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టులు క్రొత్త పంథాలు త్రొక్కారు. నూతన రైతు, కార్మిక, విద్యార్థి, యువజన, స్త్రీ ఉద్యమాలను నిర్మించారు. ఆంధ్రుల కళా విజ్ఞానాలను ప్రజలపాటలు, బుర్రకథలు, ప్రజా నాట్యాలు, ప్రజా నాటకాల ద్వారా ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్ళారు. కళావిజ్ఞానాలలో ఒక నూతన దశ ఆరంభించారు.

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే ఈ నూతన ప్రజా వుద్యమాలను కూడా ప్రతిబింబించి పోరాడే ఐక్య సంఘటన కాంగ్రెసును అభివృద్ధి చేయడానికి పనిచేశారు. 1937 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల విజయానికి తీవ్రంగా కృషిచేశారు. కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికను గ్రామ గ్రామాలకు తీసుకువెళ్ళి విశదీకరించారు. ఆంధ్రలో ప్రజా సంఘాలు, అవి చేసిన పని 1937లో ఇచ్ఛాపురం నుండి మద్రాసు వరకున్న తెలుగు జిల్లాలో 1500 మైళ్ళు కాలినడక రైతుయాత్రను నడిపారు. జమీందారీ రైతులలోను, రైత్వారీ రైతులలోను, రాయలసీమ రైతాంగంలోను నూతన చైతన్యాన్ని కల్గించారు. తమ రైతు సంఘాలను ప్రత్యేకంగాను, స్వతంత్రంగాను నిర్మించుకోడానికి రైతాంగం పూనుకుంది. కాంగ్రెసు ఎన్నికల ఫలితంగాను, రైతు యాత్రల ఫలితంగాను మేల్కొన్న రైతాంగం, ప్రకాశం కమిటీ ముందు జమిందారీ విధానాన్ని రద్దు చేయమంటూ సాక్ష్యమిచ్చింది. ఈ నూతన చైతన్యమే మునగాల, కాళీపట్నం, మందసా రైతులు తమ కష్టాలను పోగొట్టుకోడానికి జమీందారులను ఢీకొనేటట్లు చేసింది. రైతుయాత్రా నాయకులు కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణగారు తమ ఆరోగ్యాన్ని గోల్పోయి తదుపరి చనిపోయారు. వారి సహచరులు, యాత్రలో మొదటినుండి చివరవరకు ఉండి నడిపిన కామ్రేడ్ వాసుదేవరావు మునగాల పోరాటాన్ని ఆరోగ్యాన్ని కోల్పోయినా నడిపాడు. నేడు రైతు ఉద్యమాన్ని వాసుదేవరావు, ఇతర సహచరులే ముందుకు తీసుకుపోతున్నారు. విశాఖ కరువు ప్రజల మధ్య అంటువ్యాధుల నివారణకోసం, కృష్ణాజిల్లా నుండి చిన్న రైతు కుటుంబములో నుండి వచ్చిన కామ్రేడ్ కొండపల్లి రాఘవరెడ్డి వెళ్ళాడు.

అచ్చట టైపాయిడ్‌కు తానే గురయి చనిపోయాడు. రైతుల వీరపుత్రులు మనకు చూపిన ఈ మహోన్నత ఆదర్శాలను అనుసరించే నేడు రైతు ఉద్యమం ముందుకుపోతూన్నది.

1932 నుండి వ్యవసాయకూలీలను ముఖ్యంగా ఆదిమాంధ్రులను వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలలో సంఘటించడానికి కమ్యూనిస్టులు కృషిచేశారు. న్యాయమైన జీతాలిమ్మని, సరిఅయిన కొలత పాత్రలతో జీతాలు కొలవాలని, కూలీలను అగౌరవంగా మాట్లాడకూడదనీ, సాంఘికంగా సమాన సౌకర్యాలు యివ్వాలని, వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలు ఆందోళన చేస్తూ వచ్చాయి. కూలీలకు బంజరు పొలాలు, ఇండ్ల వసతులు, విద్యా సౌకర్యాలు కల్గించడానికి పనిచేశాయి. ధనిక భూస్వామి గావించే అన్యాయాలను నిర్బంధాలను వ్యవసాయ కూలీలు తమ సంఘ యాజమాన్యాన తమ పార్టీయగు కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వాన నిలబడి ఎదుర్కొన్నారు. అనేక సమ్మె పోరాటాలను సాగించారు. ఈ సమ్మె పోరాటాలలోనే తూర్పు గోదావరిలో కామ్రేడ్ రాపాక సూర్యనారాయణను పోలీసులు అరెస్టుచేసి పోలీసు లాకప్పులో కొట్టినారు. ఆ దెబ్బలకు కామ్రేడ్ రాపాక తదుపరి చనిపోయాడు. రంగూనులో తెలుగు కార్మికులను సంఘటిస్తూ వచ్చాడు. బర్మాను జపాను ఆక్రమించుకున్నప్పుడు మన దేశానికి తిరిగి వచ్చాడు. తనతోటి వ్యవసాయ కూలీల పోరాటాలు నడుపుతూ తన ప్రాణాలు అర్పించాడు. వ్యవసాయ కూలీలకు ఆదర్శవీరుడయ్యాడు.

వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమాన్ని నిర్మించడానికి 1940-42లో రహస్యంగా పనిచేస్తున్న విద్యార్థి కామ్రేడ్ పర్వతనేని వెంకటేశ్వరరావు వెంట పోలీసులు తరుముకొని వచ్చారు. అర్ధరాత్రివేళ కారుచీకటిలో పాడుపడిన బావిలో పడిపోయాడు. తన ప్రాణాలర్పించి తాను పూర్తి చేయక వదిలివేసిన కార్యభారాన్ని ఇతర కామ్రేడ్స్ మీద పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆంధ్రలో వివిధ పట్టణాలలో కార్మికోద్యమాన్ని ఎర్రజెండా క్రింద నిర్మించింది కమ్యూనిస్టులే. చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీలలో చెల్లాచెదురైన ఆంధ్ర కార్మికులను సంఘటితపరచింది కమ్యూనిస్టులే. కార్మికవర్గం నేడు పట్టణ జీవితంలో ప్రముఖ స్థానం వహిస్తూ వుంది. ప్రజాసేవలోను ప్రజాసంఘ నిర్మాణంలోను ఇతర ప్రజలకు మార్గదర్శియై వుంది. కార్మికోద్యమానికి ప్రాణాలిచ్చిన ఆదర్శమూర్తి, ఆదర్శవీరుడు కామ్రేడ్ చాపరాల వెంకటేశ్వరరావు. తానూ ప్రెస్సులో పనిచేసే కార్మికుడు, అచ్చు ఆఫీసు కార్మికుల సంఘాన్ని నిర్మించాడు. 1940-42 రహస్యకాలంలో బొంబాయిలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ రహస్య అచ్చు ఆఫీసును రహస్యంగా నిర్మించి నడిపాడు. ఆ పనిలో క్షయవ్యాధికి గురయ్యి చనిపోయాడు.

ఆ రైతు కార్మిక ఉద్యమాల ప్రభావంలో విద్యార్థి, యువజన, స్త్రీ ఉద్యమాలు పెంపొందాయి. 1937లో కమ్యూనిస్టులు విద్యార్థి ఉద్యమానికి నిర్మాణ రూపమిచ్చారు. వారి సంఘాలనేర్పరచి పనిచేయించసాగారు. విద్యార్థులపై ఉపాధ్యాయులు వేసే జరిమానాలు, బెత్తాలతో కొట్టడం, తిట్లు – వీనిని ఎదుర్కొన్నారు. పబ్లిక్ పరీక్షలకు పోనివ్వకుండా క్లాసు పరీక్షలలో వడపోసి డిటెయినుచేసే పద్ధతిని మాన్పించాలని కృషిచేశారు. విద్యార్థులకు విద్యార్థి సంఘాలు రాజకీయాది విషయాలను చర్చించే కేంద్రాలయ్యాయి. రాజకీయాలలో పాల్గొంటూ అనేక రాజకీయ సమ్మెలను అవి నడిపాయి. యుద్ధకాలంలో ప్రభుత్వపు నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కొని పనిచేశాయి. తర్వాత కాగితం కరువై, కిరసనాయిల్ దొరకక హైస్కూళ్ళలో స్థలం దొరకక, హోటళ్ళలో సరియైన ఆహారం దొరకక చదువుకు అడ్డంకి కల్గినపుడు, విద్యార్థి సంఘాలు ఈ సమస్యలను పరిష్కరిస్తూ వచ్చాయి. విద్యార్థుల విద్య యెడల శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాయి. నేడు విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు విద్యార్థి తల్లిదండ్రులను దగ్గరకు తెచ్చి పరస్పర విశ్వాసాన్ని నెలకొల్పి, వీరిమధ్య కొత్త సంబంధాలను యేర్పరుస్తున్నాయి.

యువజన సంఘాలు రైతు యువకులకు, కార్మిక యువకులకు పఠనాలయాలు ఏర్పరిచాయి. రాత్రి పాఠశాలలు నడిపి చదువురాని వారికి చదువు చెప్తున్నాయి. గ్రామాలలోను, పట్టణ బీద ప్రజలలోను కళారూపాలు ప్రదర్శించి కళా చైతన్యాన్ని కలుగజేస్తున్నాయి. పండుగలు, తీర్థాలప్పుడు ప్రజలకు సౌకర్యాలను ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాయి. సామాజిక దురాచారాలను ఎదుర్కొని దసరా, సంక్రాంతి మొదలగు పండుగ రోజులలో విజ్ఞాన ప్రదర్శనలతో ప్రజలను చైతన్యవంతులను చేస్తున్నాయి. అంటువ్యాధులు వ్యాపించకుండా ప్రజలకు వైద్య సహాయం, రోగులకు చికిత్స చేస్తున్నాయి. యుద్ధకాలంలో దొంగ వ్యాపారస్తులను ఎదుర్కొని ప్రజలకు తిండి, ఇతర జీవితావసర వస్తువులను కంట్రోలు రేటులకు అందేటట్లు పనిచేశాయి. యువజనోద్యమం ఆటలు పాటలతోను, ప్రజాసేవతోను రోజు రోజూ బలపడుతూ వచ్చింది.

ఆంధ్ర స్త్రీలు కాంగ్రెసు పిలుపు విని 1920-30 ఉద్యమాలలో జైళ్ళకు వెళ్ళారు. విదేశీ గుడ్డల దుకాణాలు, కల్లంగడుల వద్ద పికెటింగు చేశారు. ప్రభుత్వ గులాములు, త్రాగుబోతులు వారిని దూషించిన దూషణలన్నింటిని సహించి తమ కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చారు. రైతులలో వచ్చిన ఈ నూతన చైతన్యం రైతు స్త్రీలను కూడా ముందుకు వచ్చేటట్లు చేసింది, రైతు పోరాటాలలో రైతు స్త్రీలు పాల్గొన్నారు. 1938-39లలో మునగాల, కాళీపట్నం, మందసా పోరాటాలలో స్త్రీలు పోలీసు లాఠీఛార్జీలకు, అరెస్టులకు గురి అయ్యారు. మందసా కాల్పులలో గున్నమ్మ తుపాకీ

గుండుకు గురియై ప్రాణాలిచ్చింది. ఈ చైతన్యంతో ఆంధ్ర స్త్రీలు జపాను దాడి ప్రమాదం హెచ్చేకొద్దీ తమ ఇండ్లు, తమ బిడ్డల ప్రాణాలు, తమ మాన ప్రాణాలకు రానున్న ముప్పుగుర్తించారు. తమ సంఘాలను ఈ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోడానికి బలపర్చుకోసాగారు. 20,000 మంది స్త్రీలు సంఘాలలో చేరారు. రెండు, మూడు వందల మంది స్త్రీలు శిక్షణపొంది గ్రామాలలో స్త్రీలకు పఠనకేంద్రాలు ఏర్పరచారు. ప్రసూతి, శిశుపోషణలో అవలంబించాల్సిన ప్రాథమిక చర్యలను బోధించడానికి పూనుకున్నారు. స్త్రీలను రోజూ ఎదుర్కొనే అనేక చిన్న ఇబ్బందులను తీర్చడానికి పనిచేయసాగారు. ఇండ్లలో రోజూ కావలసిన కిరసనాయిలు, రేషనుబియ్యం కోసం పనిచేశారు. స్త్రీకి సమానావకాశాలు, సమాన ఆస్తిహక్కులు సంపాదించడానికి, స్త్రీ వివాహపు చట్టాన్ని గూర్చి పనిచేశారు. స్త్రీల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి స్త్రీ సంఘాలు పనిచేశాయి.

కళలు, విజ్ఞాన ప్రదర్శనలు తిరిగి ఆరంభమయ్యాయి. బుర్రకథలు, నాట్యాలు, ప్రజల పాటలు, చిన్న నాటికలు, ఆంధ్ర రైతు కార్మికుల కళాసక్తులను వికసింపజేశాయి. వేలకొలది స్త్రీ పురుషులు రాత్రంతా కూర్చొని కొత్త బుర్రకథలు, పాటలు వింటూ తమ కర్తవ్యాన్ని తెలుసుకుంటారు. అవి అన్యాయాలను, సాంఘిక దురాచారాలను ఎదుర్కోమని, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొనడానికి రమ్మని ఉద్బోధిస్తూ ఉంటాయి. ఈ సమావేశాలలో స్త్రీలు విరివిగా వచ్చి పాల్గొంటున్నారు. సమావేశమయినవారిలో మూడవవంతు స్త్రీలే.

గత మూడేండ్లలో 150 పుస్తకాలు ప్రజాశక్తి ప్రచురణాలయం ప్రకటించింది. వివిధ విషయాలపై సామాన్య స్త్రీ పురుషులకు అర్థమయ్యేటట్టి పుస్తకాలు ప్రకటించింది. రాజకీయంగా కమ్యూనిస్టులను వ్యతిరేకించేవారు సైతం లక్ష్మణరావుగారి విజ్ఞాన చంద్రికా గ్రంథమండలి తరువాత ప్రజలకు విజ్ఞానాన్ని అందజేసి, దాని సంప్రదాయాలను ముందుకు తీసుకొనిపోయినవారు ఒక్కకమ్యూనిస్టులు, ప్రజాశక్తి ప్రచురణాలయమని అన్నారు.

తెలంగాణాలో ఆంధ్ర మహాసభ

కాంగ్రెసు ఉద్యమమే సంస్థానాలలోని పీడిత ప్రజలలో గూడా చైతన్యం కల్గించింది. తమ పౌరసత్వ హక్కుల కోసం సంస్థాన ప్రజలు పోరాటాలను ఆరంభించడం కాంగ్రెసు ప్రభావ ఫలితమే. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో 1923లో మాడపాటి హనుమంతరావుగారు తదితర విద్యావంతులు ఆంధ్ర మహాసభను ఏర్పాటుచేశారు. 1930 ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో నిజాం రాష్ట్రం నుండి చాలా మంది యువకులు వచ్చి పాల్గొన్నారు. 1938లో నిజాం రాష్ట్ర కాంగ్రెసును ఏర్పరచి దానిని నిషేదిస్తే సత్యాగ్రహాన్ని నడిపారు. వందల కొలది యువకులు నిజాం జైళ్ళలో

ప్రముగ్గారు. ఈరకంగా బయలుదేరిన సంస్థాన ప్రజా ఉద్యమాన్ని కోస్తా తెలుగు జిల్లాలోని రైతు కార్మిక కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాలు పూర్తిగా మార్చివేశాయి. నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ లంచగొండి ఉద్యోగస్తుల నిర్బంధాలను అరికట్టసాగింది. వందలకొలది సంవత్సరాలుగా పీడించబడుతూ వచ్చిన రైతులలో నూతన చైతన్యాన్ని కొత్త బలాన్ని విశ్వాసాన్ని కల్గించింది. ఆంధ్ర మహాసభ కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం క్రింద నేడు లక్షకు మించిన సభ్యత్వంతో, 1000 మంది కార్యకర్తలతో నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రప్రజల ఏకైకసంస్థగా ప్రజాఉద్యమాన్ని నిర్మించి పనిచేస్తూ వుంది.

ఈ కొత్త ప్రజా ఉద్యమాలు : ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులు

కాంగ్రెసే ఆంధ్రప్రజల దేశభక్తిని రగుల్కొల్పింది. దీని ఫలితమే ఆంధ్రలో నేడు మనం చూస్తున్న రైతు, కార్మిక, స్త్రీ, యువజన, విద్యార్థి ఉద్యమాలు. దీని ఫలితమే నిజాం రాష్ట్రంలో మనం చూస్తున్న ఆంధ్ర మహాసభ ఉద్యమం. ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూడా కాంగ్రెసు రగుల్కొల్పిన ఈ దేశభక్తి జ్వాలల నుండి పుట్టింది అని చెప్పుకోడానికి మేము గర్వపడుతున్నాం. కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ దేశభక్తిని మరింత విశాలమొనర్చింది. గ్రామ గ్రామాలకు తీసుకొని వెళ్ళింది. రైతు సంఘాలను వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలను, కార్మిక సంఘాలనూ, యువజన, విద్యార్థి, స్త్రీ సంఘాలను సంస్థాన ప్రజా ఉద్యమాన్ని బలపర్చడం ద్వారా దేశభక్తిని మరింత వ్యాప్తి గావించింది. దేశభక్తికి సంఘటనా బలం చేకూర్చింది. ఐక్య ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాన్ని మరింత పెంపొందించింది.

అయితే ఆంధ్రలో కాంగ్రెసు నాయకత్వానికి ఈ అభివృద్ధి నచ్చలేదు. మొదటి నుండి దీనిని వ్యతిరేకిస్తూనే వచ్చారు. డాక్టరు పట్టాభి కృష్ణాజిల్లాలో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రతినిధి ఎన్నికలను 1934లో జరిపాడు. అతివాదులూ, కమ్యూనిస్టులూ విజయం పొందారని మూడు పర్యాయాలు ఎన్నికలను వరుసగా రద్దు చేశారు. 1938-39లలో ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకత్వం పట్టాభి అధ్యక్షత క్రింద కాంగ్రెసులో అతివాదులకు స్థానం లేకుండా జేయాలని అనేక అక్రమ చర్యలకు పూనుకుంది. కాంగ్రెసు నియోజకవర్గాలను అడ్డదిడ్డంగా మార్చింది. పోలింగ్ స్టేషన్లు తమ మితవాద అభ్యర్థులకు అనుకూలంగా ఉండేటట్లు వేసింది. కడకు బ్యాలెట్ పెట్టలను పగులగొట్టి దొంగ ఓట్లను కూడా వేయించింది. 34,000 ప్రాథమిక కాంగ్రెస్ సభ్యత్వాన్ని పశ్చిమ కృష్ణాలో నిరాకరించిచంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యులకు అహింసయందు నమ్మకంలేదనే సాకుతో కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎన్నికలకు అభ్యర్థులుగా నిలబడరాదని కూడా రూలింగ్ ఇచ్చారు! అయితే అఖిల భారత కాంగ్రెస్ వర్కింగ్‌కమిటీ ఆ రూలింగ్ అక్రమమని తరువాత త్రోసిపుచ్చింది!

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకత్వం, ముఖ్యంగా కాళేశ్వరరావు, పట్టాభి, ప్రకాశం పంతులుగార్లు ప్రత్యేక రైతు, కూలీ, విద్యార్థి సంఘాలకు మొదటి నుండీ వ్యతిరేకమే. ఆ రోజులలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీకి అధ్యక్షుడు అయిన డాక్టర్ పట్టాభిగారు, కార్యదర్శి అయిన గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు మునగాల రాజా, కాళీపట్నపు జమీందారులు అక్రమంగా లాగుకొన్న తమ పొలాలను రైతులు తిరిగి సంపాదించుకోవడానికి సత్యాగ్రహం చేస్తుంటే, రైతులు దురాక్రమణదారులని వీరిద్దరూ తీర్పు ఇచ్చారు. కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గపు రోజులలో చీరాల, చిట్టివలస కార్మికులపై పోలీసులు లాఠీఛార్జీ, తుపాకులు కాల్చడం జరిగింది. దానికి కారకులైన పోలీస్ ఉద్యగస్తులపై కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్య కూడా తీసుకోలేదు.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం-కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యక్రమం

సామ్రాజ్యవాద యుద్ధకాలంలో 1940-42లలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు రహస్యంగా వుండి పనిచేయవలసి వచ్చింది. వీరిని అరెస్ట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా వెదుకసాగింది. కాని అనేక రైతు, కార్మిక కుటుంబాలు మమ్ములను సంతోషంతో తమ ఇండ్లలో దాచి కాపాడినాయి. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల పరిపాలనను తుదముట్టించడానికి స్వాతంత్రోద్యమాన్ని సాగించడానికి పూర్తిగా తోడ్పడ్డారు. ఆంధ్రలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతి నెలా స్వతంత్ర భారత్ అనే రహస్య పత్రికను నడుపుతూ వచ్చింది. 3,000 ప్రతులను 1,000 గ్రామాలకు పైగా పంచుతూ రెండేండ్లు నడిపింది, స్వాతంత్ర్యోదమ్యమాన్ని అందరికన్నా ముందుండి నడుపుతూ వచ్చాం. మా పార్టీ నాయకులను అరెస్ట్ చేస్తే గొప్ప బహుమానాలిస్తామని ప్రకటించింది ప్రభుత్వం. కాని ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలన్నీ వృధా అయ్యాయి. మేము తెలుగు ప్రజల విశ్వాసాన్ని, ప్రేమను, గౌరవాన్ని సంపాదించుకున్నాం. కాంగ్రెస్‌వాదులు కూడా ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా మేము చేసే స్వాతంత్ర్య కృషికి మమ్ములను ప్రేమించి తమ ఇండ్లలో సంరక్షించారు.

నాజీలు సోవియట్ యూనియన్‌పై దాడిచేశారు. తూర్పున జపాన్ యుద్ధంలో దిగి, ఒక దేశం తరువాత మరొక దేశాన్ని ఆక్రమించుకుంటూ మనదేశ సరిహద్దుల మీదికి వచ్చి కూర్చుంది. తూర్పున, పడమటన ఫాసిస్ట్ ప్రమాదాన్ని మనదేశం ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఇక మనదేశంలో చూద్దామా అంటే, ప్రజలు ద్వేషించే ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల చేతిలో మనదేశ సంరక్షణ అంతా వుండిపోయింది. మలయా, బర్మాలలో లాగానే అవసరం వస్తే జపాన్ ముందు తోకముడిచి మన దేశాన్ని వారికి వదిలివేస్తూ తిరోగమనం చేయడానికి ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు తయారయ్యారు. మన ఇండ్లు, మన గ్రామాలు, మన బిడ్డల

ప్రాణాలు, మన స్త్రీల మానప్రాణాలు చాలా ప్రమాదంలో పడ్డాయి. ఆ పరిస్థితులలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ దేశభక్తులనందరినీ హెచ్చరించింది. కాంగ్రెస్-లీగులు తమ విభేదాలు పరిష్కరించుకొని, ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులను కలిసి ఎదుర్కోమని హెచ్చరించింది. జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచి దేశరక్షణ బాధ్యతను ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల చేతిలో నుండి మనం స్వాతంత్ర్యాన్ని గుంజుకోడానికి యిది ఒక్కటే మార్గమని ప్రకటించింది. కాంగ్రెస్ నాయకులు దీనిని పెడచెవిని పెట్టారు. ఒకవైపు ఫాసిస్ట్ శత్రువులపై మిత్రమండలి విజయం తాము కూడా అభిలషిస్తున్నామని ప్రకటించింది. మరోవైపు ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు మనకు స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వకపోతే పోరాటం తెస్తామని ప్రకటించింది. అలాంటి పోరాటం మిత్రమండలి యుద్ధప్రయత్నాలకు నష్టం కల్గించి జపాన్ ఫాసిజానికి తోడ్పడుతుందని గుర్తించజాలకపోయారు.

ఆగష్టు రోజులలో ప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కొని కమ్యూనిస్టుపార్టీ పనిచేసింది

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం అకాశం కోసం పొంచికూర్చుని వుంది. ఈ తీర్మానం కాంగ్రెస్ నాయకులు పాస్ చేయగానే కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్ట్‌చేసింది. దేశమందంతటా 1857 పిదప కనీవినీ ఎరుగని నిర్బంధ విధానాన్ని, సైనిక ప్రదర్శనాన్ని చేసింది. కాంగ్రెస్ జపాన్ అనుకూల సంస్థ అని దుష్ప్రచారం సాగించింది. నాయకుల అరెస్ట్‌తో కోపోద్రిక్తులయిన ప్రజలు రైలుకట్టలు, తీగెలు తెంచితే ఈ విధ్వంసక చర్యలను తన దుష్ప్రచారానికి సాక్ష్యంగా చూపసాగింది. ప్రపంచ ప్రజల ముందు తన కుట్రను కప్పిపెట్టుకోడానికి పూనుకుంది. ఆ రోజులలో కమ్యూనిస్టులు మన జాతీయోద్యమంపై జరిగే ఈ దుష్ప్రచారాన్ని ఖండించాం. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల కుట్రను బయటపెట్టాం. అమెరీ-చర్చిలు ముఠాయే కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్ట్‌చేసి దేశంలో చిచ్చుపెట్టిందని ప్రపంచానికి ఎలుగెత్తి చాటాం. ఫాసిస్ట్ దాడిని ఎదుర్కోవడానికి భారతదేశంలో వున్న ఒక గ్యారంటీ శక్తి మన జాతీయోద్యమం. దానిని నాశనం చేయడానికి అమెరీ తీవ్ర నిర్బంధ విధానాన్ని అవలంబించడం, ఫాసిస్ట్‌లకు అమెరీయే తోడ్పడుతున్నాడని బట్టబయలు చేశాం. కాంగ్రెస్ నాయకులను విడుదలచేసి కాంగ్రెస్-లీగుల జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచాలని ఆందోళన చేశాం. సోదర దేశభక్తులను విధ్వంసక కార్యాలు జరుపవద్దని ప్రార్థించి ఆపుచేయించడానికి పనిచేశాం. విధ్వంసక కార్యాలు, ఒకవైపు అమెరీ తప్పుడు ప్రచారాన్ని బలపర్చుతాయి. మరోవైపు జపాన్ దాడికి తోడ్పడుతాయి. అంతేగాని మన స్వాతంత్ర్యాన్ని దగ్గరకు తేజాలవని నచ్చచెప్పాము. జాపాన్ అనుకూల ప్రచారం, విధ్వంసక కార్యక్రమం, కాంగ్రెస్ యొక్క సంప్రదాయాలకు యేరీతిగా వ్యతిరేకమో తెలియజెప్పాం.

కాంగ్రెస్ నాయకులు జైళ్ళలో ఉన్నప్పుడు మన ప్రజలు కరువుకాటకాలు, అంటువ్యాధులకు గురికావలసి వచ్చింది జీవితావసర వస్తువులన్నీ దొంగ వ్యాపారస్తుల చేతిలో బడ్డాయి, లంచగొండి ఉ ద్యోగస్తుల తోడ్పాటుతో దొంగ వ్యాపారస్తులు ప్రజలను విపరీత లాభాలకు ఈ జీవితావసర వస్తువులను అమ్మేవారు. ఆ రోజులలో కమ్యూనిస్టులం రైతు కార్మిక సంఘాల ద్వారా ప్రజలను సమీకరించి దొంగ వ్యాపారస్తులను, లంచగొండి ఉద్యోగస్తుల చర్యను అరికట్టి ప్రజలకు కావలసిన నిత్యావసర వస్తువులు కంట్రోలు రేట్లకు దొరికేటట్లు కృషిచేశాం. 1942-47 రాయలసీమ, విశాఖ కరువు నివారణ కోసం పనిచేశాం.

రైతులకు వారు పండించిన ధాన్యాలకు న్యాయమైన ధరలు వచ్చేటట్లు పనిచేశాం. కంట్రోలు రేట్లకు ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు ఇప్పించడానికి పనిచేశాం. కరువు ప్రాంతాలలోని మన సోదర ప్రజల కోసం ఎక్కువ పంటలను పండించి, పండించిన పంటను కంట్రోలు రేట్లకు అమ్మేటట్లు కృషి చేశాం. రైతు తనతోడి గ్రామ నివాసులయిన వ్యవసాయ కూలీలకు న్యాయమైన కూలీ, తగిన ఇతర సదుపాయాలు కల్గించి రైతు కూలీ సామరస్యాన్ని నెలకొల్పడానికి కృషిచేశాం. కార్మికులకు యుద్ధభృతిని ఇప్పించడానికి కృషిచేశాం. కార్మికులు, ప్రజలకు కావలసిన వస్తువులను విరివిగా ఉత్పత్తి చేయడానికి, రైలుబండ్లు ఆగకుండా నడుపడానికి కృషిచేయించాం. పట్టణాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచి అంటువ్యాధులు వ్యాపించకుండా మున్సిపల్ కార్మికులు కృషిచేశారు. ఇటువంటి అనేక ప్రజాపోరాటాలు, ప్రజాఉ ద్యమాల ద్వారా ప్రజల ఆత్మవిశ్వాసం కుంటుపడకుండా కాపాడి ప్రజా శత్రువులనెదుర్కొంటూ పనిచేశాం. కాంగ్రెస్ నాయకులను విడుదలచేసి కాంగ్రెస్-లీగుల జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచాలని ఆందోళనచేస్తూ ప్రజాసేవలో బలపడుతూ, ప్రజా ఉద్యమాలు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ముందుకుపోయాయి.

కమ్యూనిస్టులపై కాంగ్రెస్ నాయకుల నిందులు

మేమీ విధంగా పనిచేస్తూ ఉంటే ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ వారు, కాంగ్రెస్ సోషలిస్టులు, ఎన్.జి. రంగా ముఠా వారు మాపై అబద్ధాలు, బూతులు ప్రచారం చేశారు. వారుచేసే జపాన్ అనుకూల ప్రచారం, విధ్వంసక కార్యక్రమం మన స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి నష్టమని మేము వ్యతిరేకించడం వల్లనే వారు మాపై ఇలాంటి అబద్ధ ప్రచారానికి, బూతు ప్రచారానికి దిగారు. స్త్రీలను దుర్భాషలాడినారు. సభలు భగ్నం కావించడానికి ఒకప్పుడు చల్లపల్లి రాజా డబ్బు తీసుకొని కాంగ్రెస్‌ను నానా బూతులు తిట్టిన ములుకోలను నేడు అది కమ్యూనిస్టులపై చేసే బూతు ప్రచారానికి సంతోషించి కొంతమంది కాంగ్రెస్ వాదులు దానిని పంచుతున్నారు. కమ్యూనిస్టు స్త్రీలను,

కమ్యూనిస్టు నాయకులపై పచ్చి అబద్ధాలు, నిందలు ప్రచారం చేస్తూ వెంగమ్మ అనే నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు. ఈ తప్పుడు ప్రచారాన్ని మేము ప్రజల ముందు బట్టబయలు చేశాం. ప్రజాసేవలో మేము రోజు రోజుకు బలపడుతూనే వచ్చాం. 1944లో బెజవాడలో జరిగిన రైతు మహాసభకు లక్ష మంది రైతాంగం వచ్చి వీటిని రుజువు చేసింది. రైతు సంఘ సభ్యత్వం 56,000 నుండి 1,70,000 వరకు, వ్యవసాయ కూలీ సంఘాల సభ్యత్వం ఏడెనిమిది వేల నుండి 30,000 వరకు పెరిగింది. కార్మిక సంఘాల సభ్యత్వం 10,000 నుండి 30,000 వరకు, విద్యార్థి సంఘాల సభ్యత్వం 6,000 నుండి 11,000 వరకు, స్త్రీల సంఘాల సభ్యత్వం ఆంధ్రలో 1942లో 1,000 మంది నుండి 1945లో 8,000 మందికి పెరిగింది. ఈ పెరుగుదలే ప్రజలు మా కార్యక్రమం దేశభక్తియుత కార్యక్రమంగా గుర్తించినట్లు రుజువు చేస్తుంది.

కాంగ్రెస్ నాయకులు జైళ్ళ నుండి బయటికి వచ్చి ఈ విధంగా వ్యాపిస్తూ ఉన్న ప్రజా ఉద్యమాన్ని చూసి సంతోషించలేదు. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా మన స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని ఇవి బలపరుస్తున్నాయని గుర్తించలేకపోయారు. ఈ ఉద్యమం ముందు, ప్రజా చైతన్యం ముందు జమీందారులు, దొంగ వ్యాపారస్తులు మొదలయిన ప్రజా శత్రువులతో తమకున్న లోగడ సంబంధాలు సాగవని భయపడ్డారు. కాంగ్రెస్‌లో కొత్తగా చేరిన జమీందారులు, దొంగ వ్యాపారస్తులు ప్రజలను పీడించే ధనిక భూస్వాములు - వీరితో కాంగ్రెస్ నాయకులు చేతులు కలిపి తిరిగి తమ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక పాతపాటను మొదలుపెట్టారు.

చల్లపల్లి రాజాతో కలిసి దివి తాలూకా రైతులకు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నారు. పిఠాపురం యువరాజును, మహారాజును కాంగ్రెస్‌లోకి ఒక ప్రక్క ఆహ్వానిస్తున్నారు. మరొక ప్రక్క కాంగ్రెస్ నుండి కమ్యూనిస్టులను తీసివేస్తున్నారు. గ్రామంలో ప్రజలందరూ ద్వేషించే ధనిక భూస్వామి నిన్నటి వరకు కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగా పనిచేసినవాడే అయితే నేడు అతడు కమ్యూనిస్టులపై దాడి చేయడానికి కాంగ్రెస్ నాయకులు సంతోషంగా కాంగ్రెస్‌లోకి ఆహ్వానిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్‌లోకి దొంగ వ్యాపారస్తులు, జమిందారులు వచ్చి కాంగ్రెస్‌ను బలపరిచేలాగ ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారి అసలు ఉద్దేశం ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా తాము గావించిన ద్రోహాలను కాంగ్రెస్ పేరు చాటున కప్పిపెట్టుకోవాలని కాంగ్రెస్‌లో చేరుతున్నారు. రాబోయే ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కాబట్టి కాంగ్రెస్‌లో వుంటే తమ పంట పండుతుందని కాంగ్రెస్‌లో చేరుతున్నారు. కమ్యూనిస్టులతో ఏ దొంగ వ్యాపారిగాని, ఏ రౌడీగాని ఏ గ్రామంలోనైనా ఘర్షణపడితే వెంటనే అతడు కాంగ్రెస్ దేశభక్తుడని కాంగ్రెస్

నాయకులు ప్రకటిస్తున్నారు. డాక్టర్ పట్టాభి తన కాంగ్రెస్ అనుచరులను కమ్యూనిస్టులపై లాఠీలు, ఇతర ఆయుధాలు ఉపయోగించవచ్చుననీ, కాంగ్రెస్ అహింస ఒక ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ఉన్నప్పుడే అని సలహా యిస్తున్నాడు! ఇంతకు మునుపు రంగా, కాళేశ్వరరావులు ప్రచారం చేస్తున్న ప్రతి అబద్ధాన్ని, బూతును నేడు డా॥ పట్టాభి, ప్రకాశం పంతులుగారు తిరిగి వల్లిస్తున్నారు. గాంధీజీ కామ్రేడ్ జోషీకి వ్రాసిన జాబులో కమ్యూనిస్టులకు ప్రజలు స్వేచ్ఛగానిచ్చే చందాలవల్లనే డబ్బు వస్తూ వుందని వ్రాశాడు! అయినా డాక్టర్ పట్టాభి నేటికి కూడా కమ్యూనిస్టులు ప్రభుత్వం నుండి డబ్బు తీసుకున్నారనే తప్పుడు ప్రచారాన్ని సాగిస్తూనే ఉన్నాడు. డాక్టర్ పట్టాభి కమ్యూనిస్టులపై బూతులు ప్రచారం చేస్తూనే ఉన్నాడు. దివి తాలూకా కొత్తపల్లిలో కమ్యూనిస్టులు ఒక గంట కోసం, ఐదు నిమిషాల కోసం కాంట్రాక్టు పెండిండ్లు చేసుకుంటారని ఉపన్యసించాడు. కాంగ్రెస్ నాయకులు ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వపు జోహుకుములయిన జమీందారులు, ఇతర స్వలాభ పరాయణులతో తమ పొత్తును వదులుకోరు. దీనిని తమ్ము అనుసరిస్తూ ఉన్న ప్రజా సామాన్యము నుండి కప్పి పెట్టుకోవడానికి కమ్యూనిస్టులపై ఈ బూతు పంచాంగాన్ని వల్లిస్తున్నారు.

కమ్యూనిస్టులు : పాకిస్తాన్ నినాదం

కమ్యూనిస్టులం ముస్లింలీగును, పాకిస్తాన్ నినాదాన్ని బలపర్చి భారతదేశాన్ని ముక్కలు ముక్కలు గావించాలంటున్నామని కాంగ్రెస్ నాయకులు మాపై నిందలు మోపుతున్నారు. మనదేశంలో వివిధ జాతులు నివసిస్తూ ఉన్నాయి. వాని భవిష్యత్తు అవే నిర్ణయించుకోవడం న్యాయమేనని కమ్యూనిస్టులం అంటున్నాం. ఈ న్యాయమైన సూత్రాన్ననుసరించే పాకిస్తాన్ కోర్కెలో ఎంతవరకు న్యాయం ఉందో అంతవరకు కమ్యూనిస్టులం బలపర్చుతున్నాం. కాని మేము ముస్లింలీగ్ కోరుతున్న ఆరు రాష్ట్రాలు పాకిస్తాన్‌లోకి రావాలన్న అన్యాయపు కోర్కెను అంగీకరించడంలేదు.

ముస్లింలీగు కాంగ్రెస్‌ను నిందిస్తూ, హిందువులను నిందిస్తూ చేసే ప్రచారాన్ని ఖండిస్తున్నాం. అదేరీతిగా కాంగ్రెస్ ముస్లింలీగుపై చేసే ప్రచారాన్ని కూడా ఖండిస్తున్నాం. ఎందుకంటే తిరిగి క్రిప్స్ రాయబార కాలంలో జరిగినట్లుగానీ, లేక మొన్న సిమ్లా సమావేశంలో జరిగినట్లుగానీ, కాంగ్రెస్-లీగులు కలిసిరాక ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల ఆట సాగనివ్వడం మాకిష్టంలేదు. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదులు రేపు పిలువబోయే రాజ్యాంగ శాసన పరిషత్తు మనదేశంపై కూప్లండు ప్లానును రుద్ది తమ పెత్తనం సాగించడానికి వేసిన ఎత్తు తప్ప మరేమీ కాదు. ఈ కుట్రను కాంగ్రెస్‌ను-లీగును గుర్తించవలసిందని మేము కోరుతున్నాం. ఈ కుట్రను ఎదుర్కోవడానికి కాంగ్రెస్-లీగులు కలిసి పనిచేయాలి. దీనికోసం ఒకరి న్యాయమైన

కోర్కెను మరొకరు అంగీకరించాలి.

భారతదేశంలో 17 పెద్ద జాతులున్నాయి. ఇవి పఠానులు, బెలూచీలు, సింధీ, పడమటి పంజాబీ, సిక్కుజాతి, హిందూస్థానీ జాతి, రాజపుటానా జాతి, బీహారీ, బెంగాలీ, అస్సాం, ఓఢ్ర జాతి, ఆంధ్ర, తమిళ, మలయాళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, గుజరాతీ జాతులు. వీని సరిహద్దు నిర్ణయించాలి. ఆ సరిహద్దులలో నివసించే వయోజనులందరూ ఎన్నుకొనిన వేరు వేరు స్వతంత్ర రాజ్యాంగ ప్రజా పరిషత్తులే ఈ వివిధ జాతుల భవిష్యత్ రాజ్యాంగాన్ని నిర్ణయించడానికి హక్కు కలిగి వుంటాయి. ఈ వివిధ రాజ్యాంగ పరిషత్తుల ప్రతినిధులు కలిసి ఒక రాజ్యాంగ పరిషత్తుగా ఏర్పడి ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వాన్ని "భారతదేశాన్నుండి వెళ్ళిపోండి, ఇదిగో సంధిపత్రం ఇచ్చట సంతకం చేయమని" అడగాలి. అది నిరాకరిస్తే అందరమూ కలిసి ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వాన్ని సాగనంపడానికి అంతిమ స్వాతంత్ర్య యుద్ధాన్ని ఆరంభిస్తాం. కాంగ్రెస్-లీగులు రెండూ ఈ రీతిన కలిసి పనిచేయాలని కమ్యూనిస్టులం కోరుతున్నాం.

భారతదేశంలోని వివిధ స్వతంత్ర జాతులు తమంతట తాము స్వేచ్ఛగా భారత సమాఖ్యలో చేరడానికి నిర్ణయించుకున్నప్పుడే ఐక్య భారత దేశ రాజ్యాంగం ఏర్పడుతుంది. అంతేగానీ జాతుల స్వాతంత్ర్య హక్కును, వాటి స్వయం నిర్ణయ హక్కును నిరాకరించడం వల్ల ఐక్య భారతదేశ రాజ్యాంగం ఏర్పడజాలదు.

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులకు ఒక ప్రశ్న. తెలుగు ప్రజలం మూడు కోట్ల మంది వున్నాం. ఒకే ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నాం. మన చరిత్ర చాలా ప్రాచీనమైంది. ప్రత్యేక భాష, విజ్ఞానం, సంప్రదాయాలు మనకున్నాయి. మన తెలుగు ప్రజలమంతా ఒకే రాజ్యాంగంగానే వుంటేనే మన ఆర్థిక, రాజకీయ భవిష్యత్తు ఉజ్వలంగా ఉంటుంది. అట్టి మనం, తెలుగు ప్రజలం ఒక ప్రత్యేక జాతి అని మీరు అంగీకరిస్తున్నారు గదా? మీరు ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వం క్రింద వున్న జిల్లాలే గాక నైజాం నవాబు క్రింద వున్న తెలంగాణా జిల్లాలు, ఇతర తెలుగు ప్రాంతాలు కలిసిన ఐక్య విశాలాంధ్ర భూమిని కోరుతున్నారు గదా? మీరు మన భవిష్యత్తు మనం నిర్ణయించుకునే హక్కు గల స్వతంత్ర ఆంధ్రజాతిగా, స్వేచ్ఛగా స్వతంత్ర భారత సమాఖ్యలో చేరాలని కోరుతున్నారు గదా? మరీవిధంగా తెలుగు జాతిని గూర్చి ఆలోచిస్తున్నప్పుడు పఠాను, సింధీ, పశ్చిమ పంజాబీ, బెంగాలీ జాతులకు కూడా యీ హక్కు వుందని ఎందుకు గుర్తించరు? కమ్యూనిస్టు పార్టీ యీ 17 వివిధ జాతులు భారత సమాఖ్యలో చేరడానికి పనిచేస్తుంది. అయితే అవి చేరేదీ లేనిదీ నిర్ణయించేది ఆ జాతి ప్రజలు కాని మనం కాదు!

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులు పాకిస్తాన్ నినాదంలో న్యాయమైన వానిని

కూడా అంగీకరించక వ్యతిరేకిస్తే దాని అర్థం జాతుల స్వయం నిర్ణయ హక్కును నిరాకరించడమే అవుతుంది. అంటే మనం తెలుగు ప్రజలం ఒక జాతి అని కాంగ్రెస్ నాయకులు అంగీకరించడంలేదన్నమాట! తెలుగు గడ్డ నైజాం క్రింద ఉన్నా, మైసూరు రాజా క్రింద వున్నా, యితర రాష్ట్రాలలో వున్నా కలిపి ఒక విశాలాంధ్రను ఏర్పరచడానికి నిరాకరిస్తున్నారన్న మాట! మనం ఒక స్వతంత్ర రాజ్యంగా మన భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకోడానికి అంగీకరించడంలేదన్నమాట.

ఎవరు స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నారు?

కాంగ్రెసు నాయకులు కమ్యూనిస్టులం కాంగ్రెస్‌ను విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నామని నిందలు ఆరోపిస్తున్నారు. ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదుల దుష్ప్రచారాన్ని ఎదుర్కొని కాంగ్రెస్ సంప్రదాయాలను సమర్థించిన మేమా కాంగ్రెస్‌ను విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నది? లేక స్త్రీలను స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొనమని పిలుపు యిచ్చిన కాంగ్రెసు సత్సంప్రదాయాన్నే బుట్టదాఖలు చేసి ఆంధ్రస్త్రీలపై వారు కమ్యూనిస్టు స్త్రీలనే సాకుతో బూతులు ప్రచారం చేస్తున్న డాక్టర్ పట్టాభి, కాళేశ్వరరావులాంటి ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులా కాంగ్రెస్‌ను విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నది? ఆంధ్ర ప్రజలే నిర్ణయించాలి.

మన ప్రజల ఐక్య సాంత్రంత్ర్యోద్యంగా కాంగ్రెసును అభివృద్ధి పర్చడానికి 15 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసులో ఉండి పోలీసుల లాఠీలకు, జైళ్ళకు గురై పనిచేస్తూ వచ్చిన మమ్ములను కాంగ్రెసు నుండి తొలగించడం కాంగ్రెసును విచ్ఛిన్నం చేయటం కాదట! కాని మన ప్రజల రక్తాన్ని జలగల్లా పీల్చుతున్న ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ జోహుకుములతో, జమిందారులు, దొంగ వ్యాపారస్తులతో పొత్తు కుదుర్చుకొని, వారిని కాంగ్రెసులోకి ఆహ్వానించడం కాంగ్రెసును బలపర్చడమట! ఏది కాంగ్రెసును విచ్ఛిన్నం చేసేదీ ఆంధ్ర ప్రజలే నిర్ణయించాలి.

కమ్యూనిస్టులు దేశద్రోహులని కాంగ్రెసు నాయకులు మమ్ము నిందిస్తున్నారు! ఆగస్టు రోజులలో కాంగ్రెసుపై అమెరీ గావించిన దుష్ప్రచారం ఎదుర్కొన్నాం, కాంగ్రెసు నాయకులను విడుదల చేయమని ఆందోళన గావించాం. ప్రజలతోపాటు నిలబడి దొంగ వ్యాపారస్తులను, జమీందారులను, లంచగొండి ఉద్యోగస్తులను ఎదుర్కొని ప్రజల కోసం పనిచేశాం. ఈ పనులు చేస్తున్నామని 300 మంది కమ్యూనిస్టులను ఆ కొద్ది రోజులలో అరెస్టు చేశారు. మేము దేశద్రోహులం అవునో కాదో మీరే నిర్ణయించమని కోరుతున్నాం.

మేము భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో సభ్యులం. ఈ పార్టీలో గల గదర్ పార్టీ వీరులు, బర్బరు అకాలీ వీరులు, భగత్‌సింగ్ సహచరులు, చిట్టగాంగు ఆయుధాగారంపై దాడిచేసిన వీరులు, 1930 పిదప బెంగులులో జరిగిన ప్రతి

బాంబు కుట్ర కేసులో శిక్షితులైన ప్రముఖ నాయకులందరూ నేడు సభ్యులుగా వున్నారు. మామూలు రైతులు, కార్మికులు ఈ పార్టీలో చేరి రైతు కార్మికుల హక్కులకోసం, మన ప్రజలందరి స్వాతంత్ర్యం కోసం తమ ప్రాణాలర్పించారు. అట్టి కమ్యూనిస్టు పార్టీలో మేము సభ్యులం. మలబారులో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానానికి వ్యతిరేకంగా, రైతు పోరాటాలలో పాల్గొన్నారని ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వం నల్గురికి ఉరిశిక్ష వేసింది. "కమ్యూనిస్టు పార్టీకి జై" అంటూ ఉరికంబాలకెక్కిన కయ్యూరు వీరుల పార్టీలో సభ్యులం మేము. మన తెలుగు ప్రజల మధ్య, మీ మధ్య కమ్యూనిస్టులంగా మేము చేసిన పనిని ఒక పర్యాయం జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి. మేము దేశద్రోహులమో లేక స్వాతంత్ర్య సమరంలో అలసటచెందని, వెనుకకు అడుగువేయని స్వాతంత్ర్య సైనికులమో ఆంధ్ర ప్రజలే నిర్ణయించాలి.

మన ఆంధ్ర జాతీయోద్యమాన్ని, భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నది మేముకాదు. ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులే. కమ్యూనిస్టులు ఈ సంఘాలలో పనిచేస్తున్నారంటూ రైతు, కార్మిక, విద్యార్థి, స్త్రీ ఉద్యమాలకు పోటీ సంఘాలేర్పరచి విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నది వారే! ఈ సంఘాలను విచ్ఛిన్నం చేయడం వల్ల జమీందారులను, దొంగ వ్యాపారస్తులను, లంచగొండి ఉద్యోగస్తులను ఢీకొని పోరాడే ప్రజా ఉద్యమాలను, ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాన్ని ఢీకొని పోరాడే ప్రజా ఉద్యమాలను ప్రజా సంఘాలను కాంగ్రెస్ నాయకులు విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నారు.

నైజాం రాష్ట్రంలో జనగామ రైతులను పీడిస్తూ ఉన్న దేశ ముఖులతో కలిసి ఆంధ్ర మహాసభకు పోటీ సభను పెట్టిన మందుముల నర్సింగరావును, రంగా, కాళేశ్వరరావు ప్రభృతులు బలపరుస్తున్నారు. అంటే ఐక్య విశాలాంధ్రకు దారి తీయగల్గిన ఏకైక నిజాం రాష్ట్ర తెలుగు ప్రజా ఉద్యమాన్ని ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నారు!

మనలో మనకు దెబ్బలాట వద్దని కమ్యూనిస్టులం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. కాంగ్రెస్ నాయకత్వం నేడు విచ్ఛిన్నతను రెచ్చగొడుతూ ఉంది. వానిని ఆపుచేద్దాం. సోదరులు సోదరుల మధ్య పోరాటం పనికిరాదు. కాంగ్రెస్, లీగ్, కమ్యూనిస్టులం అందరం భుజం భుజం కలిపి ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా అంతిమ స్వాతంత్ర్య యుద్ధాన్ని సాగిద్దాం.

ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ నాయకత్వం అవలంబిస్తూ ఉన్న విచ్ఛిన్నతా కార్యక్రమాన్ని మీరు అంగీకరించకపోతే మీ ఓటు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులకు యివ్వండి.

కాంగ్రెస్-లీగ్-కమ్యూనిస్టు ఐక్యత కావాలనుకుంటే మీ ఓటు కమ్యూనిస్టుల అభ్యర్థులకు ఇవ్వండి!

ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వాన్ని తొలగించడానికి ఐక్య స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని ఆరంభించాలనుకుంటే మీ ఓటు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులకివ్వండి!

వివిధ స్వతంత్ర జాతులతో కూడిన స్వతంత్ర ఐక్య భారత ప్రజా రాజ్యాంగాన్ని యేర్పరచాలనుకుంటే మీ ఓటు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులకు ఇవ్వండి!

స్వతంత్ర భారత్‌లో విశాలాంధ్ర ప్రజారాజ్యాన్ని ఏర్పరచాలనుకొంటే మీ ఓటు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులకు ఇవ్వండి!

ముందుమాట

"విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" అన్న యీ రచనను 1946లో కామ్రేడ్ సుందరయ్య గారు చేశారు. 44 సంవత్సరాల క్రితం స్వాతంత్ర్యం రావడానికి ముందు దీన్ని వారు రచించారు. ఆనాడు రాష్ట్ర శాసనసభల ఎన్నికల ముందు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇచ్చిన మేనిఫెస్టోను అనుసరించి దీనిని సుందరయ్యగారు రూపొందించారు. అప్పటికి స్వాతంత్ర్యము రాలేదు. వచ్చిన తర్వాత దాని రాజ్యాంగ చట్టం ఏరూపంలో తీర్చిదిద్దబడేది ఇదమిద్ధంగా ఎవరికీ తెలియదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలుగా దేశం వుండాలని కాంగ్రెస్ అంటున్నా అటువంటి స్పష్టమైన పథకం దాని ముందు లేదు. ముఖ్యంగా ఉమ్మడి రాష్ట్రాలను బ్రద్దలు గొట్టాలన్న ప్రత్యక్ష కార్యక్రమంగాని, ముఖ్యంగా సంస్థానాదీశుల ఆధీనంలో వున్న వివిధ భాషా ప్రాంతాలను ఆ సంస్థానాలను బ్రద్దలుగొట్టి ఆయా భాషా రాష్ట్రాలలో చేర్చాలన్న తలంపుగాని కాంగ్రెస్ నాయకులకు లేదు. ముస్లింలీగు పాకిస్తాన్ నినాదాన్ని ఇస్తూన్నది. ఆ పాకిస్తాన్ వాదాన్ని అంగీకరించకుండా తెలుగుజాతికి విశాలాంధ్ర ఏర్పడడం ఎలా అవసరమో అలాగే సింధీలకు, పంజాబీలకు, పఠాన్లకు అటువంటి స్వపరిపాలనా ప్రతిపత్తి గల జాతుల సంస్థగా ఐక్య భారత ఫెడరల్ రాజ్యాంగ చట్టాన్ని ఏర్పరచుకుంటే దేశ విభజనతో నిమిత్తం లేకుండా ఐక్య సమాఖ్యను రూపొందించుకోవచ్చని భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ భావించింది. అందుకు అనుగుణంగా దక్షిణ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాత సుందరయ్యగారు "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" అన్న నినాదాన్ని ఇచ్చారు.

భారత దేశం వివిధ జాతుల సమాఖ్యగా పనిచేయాలన్న భావం ఆయన రచనలో స్పష్టపడుతున్నది. ఆ జాతులు తమ తమ భాషల్లో పరిపాలనను నిర్వహిస్తూ ఆయా ప్రాంతాలను సాంస్కృతికంగా, రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా ఎలా అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చునో ఆయన రచన అద్దంపట్టిచూపింది. వాడుకలో వచ్చిన ఆంధ్రదేశం అన్నపదం రచనలో కనిపించినా ఆ పదం సర్వ స్వతంత్రదేశం అన్న అర్థంతో వాడబడలేదు. అయితే ఆయా జాతులు 18 సం॥లు పైబడిన వారికి

ఓటింగ్ హక్కు ఇచ్చి పంచాయతీ పరిపాలనా, న్యాయస్థానాలు మొదలైన వాటినన్నింటిని ఎన్నిక పద్ధతిపై నిర్వహించుకోవాలన్న భావం, జాతులు తమ రాజ్యాంగ చట్టాలను కూడా రూపొందించుకోవాలన్న భావం ఆ రచనలో వున్నది. అలాగే ముక్కచెక్కలుగా వున్న తెలుగు జాతి ప్రాంతాలు బ్రిటీష్ పరిపాలనలో వున్నా, నైజాం పరిపాలనలో వున్నా ఏకమై కృషి చేస్తే వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, కళలూ, సాహిత్యం సమగ్రంగా అభివృద్ధి చెందడానికి ఎలా అవకాశం ఏర్పడేది సుందరయ్యగారు ఆనాడే వివరించారు.

మౌలికంగా ఆయన సూచించిన పథకాలు నేటికీ అమలు జరగవలసే యున్నది. అయితే మారిన పరిస్థితులరీత్యా ఎక్కడ ఏపథకాలూ, పనులూ ఎలా అమలు జరగవలసిందీ మక్కీకి మక్కీగా అన్వయించకపోవచ్చు. ఆ సూచనల వెనక గల మొత్తం భావాన్నే మనం గమనంలోకి తీసుకోవాలి. అప్పట్లో కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఏర్పడిన అనంతరం, జాతీయోద్యమంలో అంతకు పూర్వం చిగిర్చి వికసిస్తూన్న విజ్ఞాన వికాసాలు కూడా ముడుచుకుపోతూన్న తరుణంలో ఫ్యూడల్ సాంప్రదాయాలతోనూ, వ్యవస్థలతోనూ పాలకులు రాజీపడుతూన్న సమయంలో మన రాష్ట్రంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అంతకు ముందున్న సత్సంప్రదాయాల పునరుద్ధరణకు పోరాడుతూ ముందుకు వచ్చింది. ఆవిధంగా రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక, సాంస్కృతిక రంగాల్లో సోషలిస్టు సమానత్వాన్నీ, ప్రజాస్వామ్యాన్నీ చొప్పించి నూతన క్రాంతి రేఖలను నలుమూలలా వెదజల్లింది.

"విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" అన్న భావానికి ఆచరణలో సమగ్రత నేటికీ ఏర్పడకపోయినా ఆ విశాలాంధ్ర భావమే నేటి ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు నాందీ వాచకం పలికిందన్నది నిస్సందేహం.

1946 ఎన్నికల్లోనేగాక, సాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత నూతన రాజ్యాంగ చట్టం ఏర్పడిన వెంటనే 1952లో జరిగిన మొదటి సాధారణ ఎన్నికల్లో కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీ విశాలాంధ్ర నిర్మాణానికి తన మేనిఫెస్టోలో పిలుపు ఇచ్చింది. ఇంకే రాజకీయ పార్టీ అటువంటి వివాదాన్ని ఏ ఎన్నికల్లోనూ ప్రజల ముందుంచిన పాపానపోలేదు. అంతకు ముందుగాని, తర్వాతగానీ అందుకు ప్రత్యేకంగా పోరాడినదీ లేదు.

నైజాం సంస్థానాన్ని బ్రద్దలుగొట్టి దున్నుకునే వాడికి భూమిని చేకూర్చడంతో పాటు విశాలాంధ్ర నిర్మాణం జరగాలన్న ధ్యేయాన్ని కూడా ముందుంచుకొని కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆధ్వర్యాన వీరోచిత తెలంగాణా సాయుధ విప్లవ పోరాటం నడిచింది. ఆనాటి ముక్కోటి ఆంధ్రులను, కోస్తా, రాయలసీమ, తెలంగాణాలను ఒక్కటిగా చేర్చవచ్చన్న ఆశాకిరణం ఆ పోరాటం నుండి, యీ రెండు ప్రాంతాలలో

52 ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులు పొందిన అఖండ విజయం నుండీ వెలువడింది.

ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలని అనేకమంది పెద్దలు కోరినా, అది వివాదగ్రస్తమైన మద్రాసుతో ముడిపడిన రాష్ట్రం. పొట్టి శ్రీరాములుగారు తన ప్రాణాన్నే బలిదానం ఇచ్చిందీ ఆ రాష్ట్రంకొరకే. అలాగాక వివాదగ్రస్తంగాని, 11జిల్లాల 3తాలూకాలతో మొదట ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడాలని ప్రత్యక్ష పరిష్కారానికి పాటుపడి అది ఫలించడానికి ఊపునిచ్చింది ఆనాటి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమమే. ఆ తరుణంలో రాయలసీమను మద్రాసు రాజధానిలోనే వుంచాలని పోరాడిన కాంగ్రెస్ నాయకులూ వున్నారు. ఆ తర్వాత నైజాం సంస్థాన విచ్ఛిన్నానికి అడ్డుపడినవారు, తెలంగాణా వేరే రాష్ట్రంగా వుంచాలని తమ కుంటికాలు అడ్డుపెట్టిన వారూ చాలామంది వున్నారు. కాని ఆనాడు కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగా నెగ్గిన ప్రజాస్వామిక శక్తులూ, అందుకు ప్రధానంగా నాయకత్వ శక్తిగా పనిచేసిన కమ్యూనిస్టు ఉద్యమమమూ ఆ ఆటంకాలను అధిగమించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రూపొందడానికి సారధ్యం వహించాయి.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఆంధ్రరాష్ట్రంతో మొదటి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రం ఏర్పడటం ప్రారంభమైంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్మాణంతో ఒకేజాతి వివిధ వ్యవస్థలలోనూ, సంస్థానాల్లోనూ చీలివున్నా తిరిగి ఒక్కటిగా చేర్చడం జరిగింది. ఈ ప్రభావంతోనే దేశవ్యాపితంగా వివిధ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల పునర్ విభజన 1956లో జరిగింది.

ఈ మహాప్రస్థానానికి నాంది పలికిన తొలి రచనగావడమే "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" ఘనత. అందుకే ఆ దూరదృష్టిని, వెలుగుబాటను వెదజల్లిన సుందరయ్యగారు ధన్యజీవి. చిరస్మరణీయుడు. ఆయన అయిదవ వర్ధంతికి 'ప్రజాశక్తి' ప్రచురణాలయం ఆ అమూల్య గ్రంథాన్ని పునర్ముద్రించాలని తలపెట్టింది. అందులో కొంత జాగు జరిగినా యీ చరిత్రాత్మ గ్రంథాన్ని ఇప్పటికైనా అందించడం అభినందనీయం.

విజయవాడ
6-6-1990

ఇట్లు
మోటూరు హనుమంతరావు

మా భావన

డా॥ ఎ.పి. విఠల్

డా॥ సి. హెచ్. కె. వి. ప్రసాద్

ఎవరో ఒక రచయిత "మనం చెప్పదల్చుకున్నది ఇంతకు ముందు ఎవరో చెప్పి వుంటారు" అన్నారట! అది నిజమే! మక్కీకి మక్కీగా ఇంత స్పష్టంగా చెప్పి వుండకపోయినా, మనం అత్యంత నూతనంగా, నిజానికి మన సృజనగా భావిస్తున్నది కూడా అంతకు ముందు ఏదో ముడి సరుకు రూపంలోనైనా, ఆ భావజాలం ప్రజలలో వుండే వుంటుంది. అయితే చరిత్రే చాలా దూరం పయనించిన తర్వాత దశ భావజాలం.

ప్రస్తుతం అధునాతనం అని చెప్పుకుంటున్న భావజాలం - చాలా వైవిధ్యంగా, పొంతనలేనట్లుగా, యింకా చెప్పాలంటే వైరుధ్యంగా కూడా అనిపించడం అసహజంకాదు. అంతేకాదు - ఒకానొక సమయంలో ఆలోచన కూడా అలవాటు పడినట్లు వున్నాముగానీ ఈ మాత్రం కూడా మనకెందుకు తట్టలేదు అని అనిపించేంతగా, మన ప్రస్తుత అధునాతన ఆలోచనా ధోరణి వుండవచ్చు. అంతేకాదు అది దాని ఆలోచనా పరిధి దాటి - ఆచరణాత్మక అంశం కూడా అందులో వుందనిపించవచ్చు! ఉదా॥ మన భారత జాతీయోద్యమంలో అని సహజంగా అంటుంటాం! అంటే మనం ఆంధ్ర (తెలుగు) జాతీయోద్యమం సంగతేమిటి? అన్న ప్రశ్న ఒక్కసారి అలా మెరిసిందనుకోండి! నిజమేకదా అనిపించడమే కాదు - అసలు ఎన్నాళ్ళు భారత జాతీయోద్యమం అని అంటున్నామో! అలాంటి భారత జాతి అంటూ ఒక్కటిగా ఎప్పుడైనా వున్నదా? భారతదేశము - వివిధ భౌగోళిక పాలనాపరమైన హద్దులతో మార్పు చెందుతూ ఇప్పటి భారతదేశ స్వరూపం సంతరించుకున్నాం. తెలుగుజాతి లేదా అంగ, వంగ, కళింగ, మరాఠా, పంజాబు, ఇలా వివిధ జాతులు ఉన్నాయన్న చైతన్యయుతమైన ఆలోచన రావడమూ సహజమే! ఈ వివిధ జాతులు వివిధ తీవ్రతలలో, వివిధ రూపాలలో, కొంత కాలపరిధిలో బ్రిటీష్ వలస పాలకుల పెత్తనంలో ఈ భారతదేశ భౌతిక, భావనా స్వరూపం సంతరించుకునే క్రమం కొంత ఆలోచనలోకి వస్తుంది. అలా వివిధ జాతులు విడివిడిగానూ, సమిష్టిగానూ కొన్ని సందర్భాలలో కొన్ని కలసి, వలస పాలనకు వ్యతిరేకించే క్రమంలో మనం అనుకునే భారత జాతీయ పోరాటం అనే భావన ఉద్భవించింది. అంటే నిజానికి మనది భారత జాతుల ఉద్యమం అనడం సరైనది

కదా! ఈ జాతుల పోరాటాలు లేకుండా, భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటం ఎక్కడ? నిర్మొహమాటంగా చెప్పాలంటే భారత జాతుల పోరాట చరిత్ర అనాలి లేదా భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర అనాలి. అంతేగానీ, భారత జాతీయోద్యమ చరిత్ర అనడం సత్యంకాదు, సహేతుకమూ కాదు.

అలాగే, ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో అధికారంలో వుండిన ప్రభుత్వాలు ఏకపార్టీ ప్రభుత్వాలు కాదు. తెలుగుదేశం ఇక్కడ, బి.జె.పి. కేంద్రంలోనూ ప్రధాన పార్టీలుగా వున్న మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు! కేంద్రంలో ప్రభుత్వం బి.జె.పి. మోడీగారి ఆధిపత్యంలో వుంది. “ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, చంద్రబాబు, తెలుగుదేశం నేతలు నేడు హామీలకు కట్టుబడి మేము సహాయం చేస్తున్నప్పటికీ ఆ మొత్తం మీ ఖాతాలో వేసుకుని మా ‘మోడీ’ గారి పేరు కూడా ఎత్తడంలేదు సరికదా – మేమిచ్చిన నిధుల్ని మీరు పక్కత్రోవ పట్టించి లెక్కలు కూడా సరిగా చెప్పడంలేదని”. బి.జె.పి. నేతల విమర్శ! ఇది మామూలుగా రెండు పార్టీల మధ్య తగాదాగా మనకి అనిపిస్తుంది. కొంచెం ఆలోచిస్తే – ఇది తెలుగు జాతి, ప్రజల సమస్య – తెలుగు ప్రజలు రెండు పార్టీలను నిలదీయాలి! అసలు ఈ పైసలు ఎవరివి? చంద్రబాబు లేదా మోడీల జేబులోవికావు – వివిధ జాతులతో వున్న దేశ ప్రజలది. వివిధ రాష్ట్రాలలో ప్రజలు తప్ప కేంద్రానికి ప్రత్యేక ప్రజలంటూ లేరు! ఉత్పత్తి చేసినా, పన్నులు కట్టి డబ్బు అక్కడా ఇక్కడా పాలకులకు సమకూర్చినా – వివిధ రాష్ట్రాల ప్రజలే! అందుకే కీ.శే. యన్.టి.ఆర్. ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు – “ఎక్కడ కేంద్రం? కేంద్రం మిథ్య” అన్నారు. ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవం నినాదంతో, తెలుగుదేశం పార్టీని ఆయన స్థాపించారు. పక్కన తమిళనాడులో 1965లో హిందీని ‘జాతీయభాష’ పేరుతో (ఒక ఊహాజనితమైన భారత జాతి పేరును ద్రవిడజాతి ప్రజలపై రుద్దాలన్న ప్రయత్నం. ఆ తమిళ ప్రజానీకంలో ఎంత తీవ్ర వ్యతిరేకత యెదుర్కొన్నదంటే నాటి నుండి (67వరకు) ‘జాతీయ’ అఖిల భారత సాధికార పార్టీలకు కాంగ్రెస్‌కుగానీ, బి.జె.పి.కిగానీ ఒంటరిగా తమిళనాడులో అధికారంలోకి రావడం అన్నది జరగనేలేదు. – ద్రవిడ పార్టీల ముందు ‘జాతీయ’ పార్టీల ఉనికే ప్రశ్నార్థకమవుతున్నది.

ఇలా – ఆలోచించగా, ఈ సమస్య మాకే తళుక్కున మెరిసిన ఆలోచన కాదన్నది వాస్తవం. ఇంతకుముందు, ఎంతోమంది రచయితలు, విద్యావంతులు, యింతకన్నా ఎంతో వివరంగా, సహేతుకంగా, ప్రామాణికంగా భారతదేశ చరిత్ర, స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర, వివిధ జాతుల చరిత్ర గ్రంధీకరించి వున్నారు. ఆ క్రమంలో ఆలోచన రేకెత్తించే విధంగా ఈ చిన్న పుస్తకం మీముందుంచుతున్నాం.

మరింత సమగ్రంగా, సశాస్త్రీయంగా ఈ రచనను సంపద్వంతం చేసేందుకు సంసిద్ధంగా వున్నామని, అలా వుండాలని కూడా భావిస్తున్నాం. అంతేకాదు, ఇదేదో, శారీరక శ్రమపై ఆధారపడకుండా, జీవనయానానికి తమ మేధస్సుపైనే ఆధారపడే మేధావులనబడే వారి (ఈ మధ్య ఈ మేధావి అన్నపదమే ఒక తిట్టుగా మారిందనిపిస్తున్నది. "వాడు పెద్ద మేధావిలేరా" అని యెవరైనా అంటే అది వ్యతిరేకార్థంగానే భావిస్తున్న రోజులివి) ఉబుసుపోక చర్చావేదికలకు పరిమితం నేరదు. ఈ చర్చ మన ప్రజల శాంతి సౌభాగ్యాలకు, సుఖ సంతోషాలకు మార్గం చూపే రూపంలో ప్రజలన్నది మనాలన్నది మా ఆకాంక్ష! ఈ దృక్పధంతో ఆలోచించేటప్పుడు శ్రామికవర్గ దృక్పధం గల వామపక్ష భావజాలం గలవారు ముందుగా గుర్తుకువస్తారు. అలాగే కష్టజీవుల పార్టీయైన కమ్యూనిస్టు పార్టీలు, ముఖ్యంగా ఈ దేశంలో సమాజ పరిణామక్రమాన్ని శాస్త్రీయమైన దృక్పధంగా మార్క్సిజాన్ని భావించిన మన దేశంలో యేర్పడిన నాటి ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ "అఖండ భారతం" ఈ 'జాతీయ' దృక్పధం, వీటిపట్ల యే వైఖరి తీసుకుంది, ఇలాంటి అంశాలు తడవక తప్పదు. అలా అని కమ్యూనిస్టులకే పరిమితం చేయడమూ సరికాదు. మార్క్సిస్టులులేని చరిత్రకారులు, అలాగే దేశమంటే మట్టికాదనీ దేశమంటే మనుషులనీ భావించే శాస్త్రీయ అవగాహనతో వున్న దేశభక్తులూ, అభ్యుదయవాదులు అందరూ ఆలోచించవలసిన అంశమిది. కేవలం ఆలోచించడమేకాదు. ఈ మన చరిత్రలోని భౌతిక వాస్తవికత - మన దేశము (భారతదేశము) అన్న అవగాహన, మన దేశంలో వున్న వివిధ జాతులు, ఉపజాతులు, ఇతర అస్థిత్వాలు, ఇవన్నీ దృష్టిలో వుంచుకుని సామాజిక పరిణామక్రమాన్ని మనదేశ పరిస్థితిలో అవగాహన చేసుకునేందుకు అవసరమని భావిస్తున్నాము. నిజానికి ఈ అవగాహనతో ప్రజల ఉద్యమాలను, కార్యాచరణలను అన్వయించుకోగలిగితేగానీ - మనం ఆశిస్తున్న అన్నిరకాల దోపిడీరహిత సమాజ అవిర్భావానికి, అనుగుణమైన దారిలో నడవలేము. అవగాహన లేకుండా 'గమనం' అన్నది కొయ్యగుర్రం తీరులా వుంటుంది. ఆ ప్రాధాన్యతను దృష్టిలో వుంచుకుని ఈ కరపత్రాన్ని చదివి, అధ్యయనంచేసి, ఈ అవగాహనను ప్రస్తుతదశలో సంపద్వంతం చేయవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించగలరని మనవి. నిజానికి ఒక ఆలోచన, అది జాతుల సమస్యను - కొత్తది కానప్పటికీ తగిన ప్రాధాన్యత పొందని నేటిదశలో ఆ కోణం నుండి ఆలోచనను ఆవిష్కరించడమే ఈ కరపత్ర ఉద్దేశం. అలాంటి ఆవిష్కరణ ప్రాధాన్యతను గుర్తిస్తే మన సమాజ పురోగమన క్రమాన్ని పరింత సంపద్వంతంగా అర్థం చేసుకోగలమన్న అభిప్రాయం యిది.

భారతదేశం - స్వరూపం

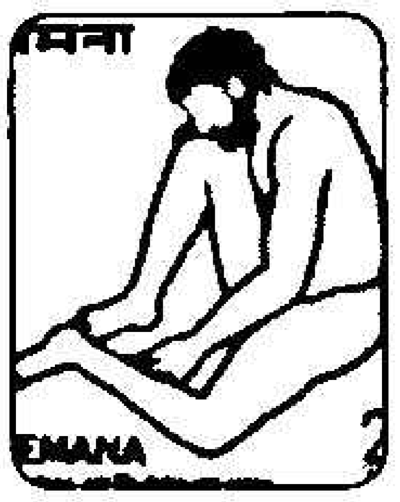

"భగవద్గీత"ను జాతీయ గ్రంథంగా ప్రకటించాలని డిమాండ్ వచ్చినప్పుడు ఏ 'జాతీయ' గ్రంథంగా అన్న ప్రశ్న లేవనెత్తితే, ఆ డిమాండ్ చేస్తున్న ఆర్.యస్.యస్. బి.జె.పి. భావజాలంతో వుండినవారు – 'భారత జాతీయ గ్రంథం'గా లేదా 'మనదేశ జాతీయ గ్రంథం'గా అని ఠక్కున చెప్తారు. కానీ భారతజాతి అంటూ మనదేశంలో వుందా? అనిగానీ, అసలు మనదేశం అంటున్నామే ఇది బ్రిటీష్ ఇండియానా లేదా బ్రిటీష్ వారు మన దేశాన్ని వదలి వెళ్ళిన పిదప కాశ్మీరు, నిజాం సంస్థానం, మణిపూర్.... ఇంకా యితర చిన్నా పెద్ద సంస్థానాలను నయానో భయానో మన 'దేశం'లో విలీనం చేసిన తదుపరి ఏర్పటిన దేశమా లేదా ఆర్.యస్.యస్. వారి అఖండ భారతమా – అన్న ప్రశ్నలు వస్తే వాటిని వితండవాదం అని మతతత్వవాదులు ముద్రవేస్తారు.

ముందుగా భారతదేశం సంగతి చూద్దాం! ఇప్పుడున్న సరిహద్దులలో వున్న భారతదేశం బ్రిటీష్‌వారి పాలనలో, తమ సామ్రాజ్యవాదులకు యుక్తులతోనో, సైనికపాఠవంతోనో ఏర్పరచిన పరిపాలనా రూపం తప్ప సనాతనంగాగానీ, ఆ తదుపరి చరిత్రలోగానీ ఈ రూపంలో "భారతదేశం" అన్నది లేనేలేదు.

సనాతన ధర్మ పరాయణులు సైతం భగవంతునికి మన విలాసము(ఎడ్రస్)గా చెప్పుకునేటప్పుడు సంకల్పంలో కూడా – జంబూద్వీపే,

– భారతవర్షే
– భారత ఖండే
– మెరో దక్షిణ దిక్కే
– కృష్ణా గోదావరీ (కృష్ణాకావేరీ) మధ్యప్రదేశే
– శ్రీశైల క్షేత్ర ఈశాన్య భాగే అని చెప్తారు.

జంబూద్వీపం అంటే...?

వాళ్ళు ఆకాలంలో ఈ భూప్రపంచాన్ని 3 ద్వీపాలుగా భావించారు. 1. ప్రస్తుత అమెరికా ఖండం, 2. ఆస్ట్రేలియా ఖండం, 3. మిగిలిన భూభాగం అంతా కలిపి అంటే యూరప్, ఆఫ్రికా, అరబ్ ప్రపంచం, రష్యా, చైనా వంటి అన్నీ వున్నది అది జంబూద్వీపం. ద్వీపము అంటే అన్ని దిక్కులా సముద్రం వుండి, మధ్యలో వున్న భూభాగం. భారతదేశంగా చూస్తే దీనిని ద్వీపము అనలేము. మూడువైపులా సముద్రంవున్నదాన్ని ద్వీపకల్పము అంటారు. జంబూద్వీపం ఆ రూపంలో ద్వీపమే అవుతుంది. అందులో యూరప్, అరబ్, ఆఫ్రికా, రష్యా, చైనా ఇవన్నీ వున్నాయికదా!

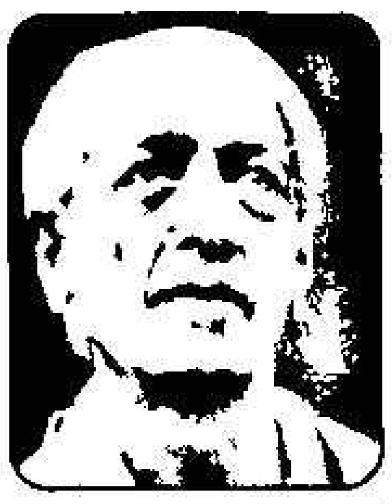

ఇక భరతవర్షే అంటే ఏమిటి?

వర్షము అంటే వాన, సంవత్సరము ఇత్యాది అర్థాలు సరే, (శంకరనారాయణ నిఘంటువు) తొమ్మిది భాగాలుగా భూభాగంలో ఒకటి అని వుంది. అంటే జంబూ ద్వీపంలో తొమ్మిది భూభాగాలు వున్నాయని, అందులో ఒక భాగం భారత 'వర్షం".

భరతఖండే అంటే ఏమిటి?

ప్రస్తుత భారతదేశానికి సరిహద్దులో వుండి నేడు మరికొన్ని దేశాలను కల్గిన భూభాగంగా చెప్పుకోవాలి. భారత ఖండంలో పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, మన దేశమూ. (ఆఫ్ఘనిస్తాన్, సిలోన్, యింకా ఇరాన్, ఇరాక్ అన్నీ కలిపి అనే వారూ వున్నారు)

ఇక మేరుపర్వత దక్షిణభాగంలో వున్నామని, గుంటూరు జిల్లావారయితే, కృష్ణా కావేరీ నదుల మధ్య ప్రదేశంలో వున్నామని, కృష్ణా జిల్లా వారయితే కృష్ణా, గోదావరి మధ్య ప్రదేశం అని శ్రీశైలాన్ని ఈశాన్యంగా వున్న – ఇలా అయినా దేవుడికి అర్థం కాలేదేమో మనమెవరి వారమోనని అనుమానంవస్తే ఒక పోస్టల్ అడ్రస్, పిన్‌కోడ్, ఇప్పుడయితే కనీసం సెల్‌ఫోన్ నెంబరు – మరీ అధునాతనమైతే ఈ మెయిల్, మరీ ఇటీవలనైతే మన ఆధార్‌కార్డ్ నెంబరు కూడా జతచేయవచ్చు.

ఇందులో ఎక్కడా 'భారతదేశే' అని లేదు. ఎందుకంటే అప్పటికి భారతదేశం అంటూ లేదు. దుష్యంత మహారాజు, శకుంతల కుమారుడు "భరతుడు" పాలించిన ప్రాంతం – అని భారతదేశం అని చెప్పారుగానీ, ఆ భారతదేశం సరిహద్దులేమిటో ఇప్పటి మనదేశ సరిహద్దులను లేకపోతే హద్దులతో సరితూగుతుందో చెప్పలేదు. మన దేశ సరిహద్దులు కూడా ఎప్పుడూ ఒకే మాదిరి లేవు. అంత దూరం ఎందుకు భారత్–చైనా సరిహద్దుల విషయంలో ఒక ఉదాహరణ తీసుకుందాం! 'బొండిలా' అని ఒక కనుమ ఈ సరిహద్దు ప్రాంతంలో వుంది. ('లా' అంటే టిబెటియన్ భాషలో కనుమ) ఈ సరిహద్దు తగాదా మనకు స్వాతంత్ర్యం రాకముందు – చైనాలో నేటి పాలనకు ముందు వున్న చాంకైషేక్‌కు, అంతకు ముందు నుండి ఈ సరిహద్దు తగాదాలో వున్నది. బ్రిటీష్ వారు తమది పై చేయిగా భావించినప్పుడు ఆ బోండిలా లాంటి ప్రదేశాలను తమ పాలిత భారత్‌లో కలుపుతూ "అట్లాసులో ఇండియా మ్యాప్ ' తయారుచేసేవారు. చాంకైషేక్‌ది పై చేయిగా వుంటే వీటిని తమ చైనా భూభాగంలో చూపేవాడు. ఇంతకీ చెప్పొచ్చేదేమంటే ఇప్పటి భారతదేశం అన్నది బ్రిటీష్ పాలనలోనిది – ఆ మాటకొస్తే అదీ కాదు. పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్‌లు అప్పుడు కలిసే వున్నాయి. ఇప్పుడవి రెండూ స్వతంత్ర దేశాలు!

భారతజాతి?

మనకు తెలిసి, మౌర్య సామ్రాజ్యము - గుప్త సామ్రాజ్యము, ఆ తర్వాత అశోకుని రాజ్యము - ఇలాంటివేవీ ఇప్పటి భారతదేశం మొత్తంగా లేవు. ఇంకా యెన్ని చిన్న చిన్న రాజ్యాలుగా స్థానిక ప్రభుత్వ పాలనలో వుండే భూభాగంగా వుండేవి. ఈ భారత ఖండంలో చాలా వున్నాయి. ఉదాహరణకు దశరథుని భార్య కౌసల్య జన్మించింది కోసల దేశంలో! కృష్ణుని మొదటి భార్య రుక్మిణిది ఆంధ్రదేశము అంటారు. ఇలాంటివెన్నో మనకు దానిలో కనపడతాయి. ఆ ఆంధ్రదేశ్ సరిహద్దులు నేటి ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణాల సరిహద్దులు ఒకటికావు. ఇలా వున్నాయికానీ, ఒక ప్రత్యేక దేశంగా భారతదేశం నేటి నైసర్గిక రూపంలో సనాతనంగాకానీ, బ్రిటీష్ పాలనకు ముందుగానీ లేదు. వాడుకకు భారతదేశం అనడం జరుగుతున్నదిగానీ చారిత్రకంగా నేటి సరిహద్దుల భారతదేశం వేరు.

ఆమాటకొస్తే ప్రపంచంలో ప్రస్తుతం ఉన్న ఏ దేశమూ - కొన్ని దశలలో దశాబ్దాలు - మరికొన్ని సందర్భాలలో శతాబ్దాల ముందూ లేవు. నిజానికి ఆ పేరుతో దేశం నీడ వుండనివి వున్నాయి. ఇది - స్థిరంగా కాకుండా, అప్పటి స్థితిగతులు పట్టు మారుతూ వస్తున్నాయి. ఇంకా ప్రాచీనానికి వెళ్తే - ప్రకృతి పరిణామాల వల్ల ఖండాలు ఖండాలే మార్పుచెందుతూ వచ్చాయి. మన గోదావరి, కృష్ణా లంకలలాగా - కనుక భూభాగాలతోసహా ప్రతిదీ మారుతూ వుండేదే.

ఇలా దేశంలో వివిధ సందర్భాలలో వివిధ రాజ్యాలు వివిధ సందర్భాలలో కొంతకాలం వెలిగి అంతరించిపోయినవి. ఇలా వున్నాయిగానీ, ఒకే భారతదేశం అంటూ ప్రస్తుతం వున్న రీతిలో లేదు. అంతెందుకు సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్నది 1956 తర్వాత పరిణామమేగదా. అంతకు ముందు వివిధ వంశాలు శాతవాహన, ఇక్ష్వాక, విష్ణుకుండలిని రాజ్యాలు వుండాలి. కాకతీయులు, రెడ్డిరాజులు దేశంలోనూ - అలాగే వివిధ ప్రభుత్వాల ఆధీనంలో వివిధ సామ్రాజ్యాలు లేదా రాజ్యాలుగా వుండేవి. చోళ, చేది, చాళుక్య ఇలా అన్నమాట!

మనపై విదేశీ దండయాత్రలు, మొగలులు, బ్రిటీష్‌వారు, ఫ్రెంచివారు, డచ్‌వారు ఇలా దేశంలోని వివిధ రాజ్యాలను సామదానబేధ దండోపాయాలలో తమ పాలన క్రిందకు తెచ్చుకున్నారు. దత్తమండలాలు, నిజాం బ్రిటీష్ వారితో సంధికి వచ్చి బ్రిటీష్ వారికి ధారాదత్తం చేసినవి ఇవన్నీ- మూడు శతాబ్దాల లోపు వ్యవహారాలేకదా! అదీగాక పెట్టుబడిదారీ వర్గానికి ... ఆ పెట్టుబడి ఎగుమతి అయిన సామ్రాజ్యవాదులకు తమ మార్కెట్ విస్తరణ కోసం విశాల భూభాగాలు వుండాలి. అలా వారు చిన్నా, చితకా రాజ్యాలను తమ అధీనం కిందకు తెచ్చుకుని,

పెద్ద పెద్ద నిజాం, కాశ్మీర్ వంటి సంస్థానాధీశులతో రాజీపడి, భారతదేశమనే ఒక పాలనాపరమైన రూపంగా ("బ్రిటీష్ ఇండియా" ఏర్పడింది. బ్రిటీష్ ఇండియా నేటి ఇండియా ఒకటి అనలేముకదా!) కనుక ఒక సమైక్య దేశంగా, నిర్ణీత సరిహద్దులతో, పాలనారూపంగా మన భారతదేశం యెన్నడూ లేదు అన్నది వాస్తవం. వివిధ దేశాలు, వివిధ రాజ్యాలు, వివిధ సంస్థానాలు - ఇలా అన్నీ కలిసి ప్రధానంగా బ్రిటీష్ హయాంలో యేర్పడిన 'దేశం' ఇది.

ఈ భారత 'దేశం' అంటూ ఉనికిలో ఒకటిగా లేనపుడు ఈ భారత దేశం అంతా ఒకే జాతి అని భారత జాతి అనడంలో ఔచిత్యం ఏమిటి? అంతెందుకు మన 'జాతీయగీతం'లో సైతం మన భారత దేశ సమగ్ర స్వరూపం వేరు.

'జనగణమన అధినాయక జయహే
భారత భాగ్యవిధాత!
పంజాబ్ (సింధు) గుజరాత్
మరాఠా ద్రావిడ ఉత్కళవంగా
వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా
ఉజ్వల జలధిత రంగా
తవశుభనామే జాగే తవ శుభ ఆశిషమాగే
గాహే తవజయగాధా!"

(ఇటీవలే ఒక శివసేన యం.పి. ఈ "సింధు" అన్న పదంపై అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. నిజానికి పాకిస్థాన్ అభ్యంతరం చెప్పాలికదా? వాళ్ళ భూభాగం మన జాతీయగీతంలోస్థానం యెలా సంపాదిస్తున్నది)

అంటూ రవీంద్ర కవి రాసినదాంట్లో కూడా పంజాబ్, సింధు వంటి జాతులను పేర్కొన్నారు. అవన్నీ మనవే! అని అన్నట్లు - ఈ 'మన' ఎవరు? భారతదేశమనా? అసలా దేశ ప్రస్తావన లేనేలేదు. పైగా భారత భాగ్యవిధాతా! అని వుంది. ఎవరు ఈ భారత భాగ్య విధాత? ఆ గీతాన్ని 'జాతీయ' గీతంగా ప్రకటించినప్పుడే అభ్యంతరం వ్యక్తమయింది! అందులో వాస్తవాస్తవాలు ఎలా అడిగినా అప్పట్లో బ్రిటీష్ యువరాజు మన దేశం వస్తున్న సందర్భంగా, ఆయనను భారత భాగ్య విధాతగా సంబోధించి వ్రాసిన గీతము, సామ్రాజ్యవాద బ్రిటీష్ ప్రభుత్వ స్వాగత గీతం, స్వతంత్ర 'భారతావని'కి 'జాతీయ' గీతం ఎలా అవుతుందన్న ప్రశ్న వచ్చింది. అయితే ఈ వాదనకు సహేతుకంగా, రవీంద్రులు ఆనాడే విమర్శకులందరికీ అమోదయోగ్యంగా ఖండించిన మాట వాస్తవం. ఇక్కడి భారత భాగ్యవిధాత - విధాత అంటే బ్రిటీష్ యువరాజు అన్నది కానేకాదు అని ఆయన సోదాహరంగా స్పష్టం చేశారు.

అది సరే. ఇప్పుడు కూడా మనదేశ జాతీయ గీతం అది అయితే – మనదేశంలో 'సింధు' ఎక్కడ వుంది? పంజాబ్, పాకిస్థాన్ 'భారత' దేశాల కుడ్య రెండుగా చీలి కొంత భాగం పాకిస్థాన్‌లో వుంది. అలాంటప్పుడు భారతదేశ 'జాతీయగీతం'లో పంజాబ్, సింధు హమరా అనడం ఏరకంగా సహేతుకం? దానిని 'జాతీయగీతం' అనుకున్నప్పటికీ అది భారత 'జాతిని' ప్రతిబింబిస్తున్నదని అనలేము.

సనాతన, పురాతన, మొగలాయి, ఆంగ్లేయులు, ఫ్రెంచ్, డచ్ వారి పాలనలలో వున్న "భారతదేశం" అన్నది సైతం ఏనాడు ఒకేజాతిగా లేనేలేదు. భరతుడు పాలించిన రాజ్యం భారతదేశం. అదే మన దేశమని మొండిగా వాదించేవారుసైతం భారతదేశం ఆనాడు, ఈనాడు ఒకేజాతిగా వున్నది అని అనజాలరు. మన 'జాతీయగీతం'లో చూశాం. ఈ భారత భాగ్య విధాత ఎన్ని జాతుల సముదాయమో! ఈ సందర్భంగా అసలు జాతి అంటే ఏమిటి? అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ పదాన్ని వివిధ రకాలుగా వాడుతున్నారని గమనిస్తాం – 'స్త్రీ జాతి' అని 'దళితజాతి' అని మామూలుగా వాడడం జరుగుతున్నది. అస్తిత్వ ఉద్యమాల సందర్భంలో స్త్రీలపై దళితులపై జరుగుతున్న దాడులను వివరించే సందర్భంలో లింగ, వర్ణ వక్కాణింపుగా వాడుతుండి వుండవచ్చు. మనం ప్రస్తుతం వాడుతున్న జాతి అన్న పదం శాస్త్రీయ అవగాహన ప్రకారం ఒకే భాష మాట్లాడుతూ, కొంచెం అటూ యిటుగా ఒకేవిధమైన భౌతిక, నైసర్గిక పరిస్థితులుగల భూభాగంలో వుంటూ అదే మాదిరిగా కొంచెం అటుయిటుగా ఒకే రకమైన సంస్కృతీ నాగరికతలు, ఆర్థిక స్వరూపమూ, భావోద్వేగాలు, పాలనా వ్యవస్థ, మానసిక స్థితి కలిగిన ప్రజా సమూహాన్ని 'జాతి' అనవచ్చు! అలాంటి జనాభా నివసించే ప్రాంతం, ఆ జాతికి చెందిన భూభాగం, ఈ జాతి నిర్వచంలో స్టాలిన్ ఆర్థిక, భౌగోళిక, సామాజిక సాంస్కృతిక అంశాలు వున్నాయన్నమాట! ఈ నిర్వచనం స్థూలంగా శాస్త్రీయ దృక్పధాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

దీనిలో భాష ఒక ప్రధానమైన అంశం. ఇందాక చెప్పుకున్న 'భారతదేశం' అనబడే భారత దేశానికి మొత్తంగా వున్న భాష ఏమిటి? మామూలు అర్థంలో ఒక భాష అంటూ లేదని చెప్పడమే సరైనది. 'భారతదేశం' మొత్తంగా ఒకేజాతి భారత జాతి అని వితండవాదం చేయదలుచుకున్నవారు మాత్రం 'సంస్కృతం' అంటారు. జాతీయ భాషగా మొత్తం 'భారతావని అంతా వుండే అవకాశమే లేదుకదా! అసలు భారతావనే అప్పుడు పరిమితమైన ప్రాంతానికే చెందిన భూభాగమే గానీ, ఇప్పుడున్న 'భారతదేశపు స్వరూపం' అప్పుడు యెక్కడ వుంది? వర్తమానంలో జీవించగలంగానీ సుదూర భూతకాలంలో నివసించలేముగదా! పైగా ఆ సుదూర భూతకాలంలో

వున్నది భౌతిక వాస్తవికతో, లేక పురాణమో కూడా నిర్ణయించలేముకదా. రామాయణ, భాగవత, భారతాల పట్ల విశ్వాసం వున్నవారు సైతం అన్నీ చరిత్రలో జరిగినవే అని యధాతధంగా నిరూపించలేనుకదా! యావద్భారత దేశానికి, సామాన్యమైనవి ఈ పురాణాలేనని వాదించేవారూ వుంటారు. నిజమే. ఈ పురాణాదులు – మన దేశంలో – ఇంకా కొన్ని విదేశాలలో సైతం ప్రభావంలో వుండడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ప్రజల రాకపోకలు, వలసలు, వాణిజ్య వ్యాపారాల సమస్యలు వీటి వలన ఈ రకమైన విస్తృతి యేర్పడడంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

వచ్చిన చిక్కు ఏమంటే పురాణాలను, చరిత్రానుకూలంగా చేసి ఆ పురాణాలను చారిత్రిక ప్రమాణాలుగా చూపించాలనడం సరికానేకాదుకదా!

ఆ రామాయణం లేదా భారతం ఎప్పుడు జరిగింది. చారిత్రిక ఆధారాలతో రుజువుందని నిరూపించగలగాలికదా!

శ్రీ మల్లాది చంద్రశేఖర శాస్త్రిగారు ఈ అంశాలపై సాధికారత గల పౌరాణికులు! ఆయన ‘ ‘రామాయణం’ ప్రవచనం చెప్తూ ‘రామాయణం జరిగిందా? లేదా? ఈ ప్రశ్నలన్నీ అనవసరం. రామాయణంలో కొన్ని జీవితవిలువలను మన సనాతనులు ప్రతిపాదించారు. అవి ఆదర్శమైన అనుసరణీయాలు అవునా, కాదా అన్నదే ప్రశ్న! ఆ మాటకొస్తే ఇప్పుడు కొత్త టూరిజం వచ్చింది కదా! ఆధ్యాత్మిక టూరిజం అని ! సిలోన్ దేశస్తులు, రావణుడు తమ దేశంలో, సీతాదేవిని బంధించిన స్థలము, రామరావణ యుద్ధం జరిగిన ప్రదేశమూ, రావణ నివాసము, ఇత్యాది వానికి నేటికీ చిహ్నాలున్నాయి. తమ దేశం వచ్చి, వాటిని చూడవచ్చని టూరిజం ప్యాకేజీలను ప్రకటిస్తున్నారు. వున్నమాట చెప్పాలంటే మనం చెప్పుకుంటున్న ఈ రామాయణం ఏ మన్వంతరంలో జరిగింది? ఈ రామాయణ గాథలో
లంక–ప్రస్తుత సిలోన్ దేశమేనా? ఇప్పుడేదో సముద్రానికి కట్టిన సేతువు చిహ్నాలు సముద్ర గర్భంలో రామేశ్వరం వద్ద వున్నాయని అంటున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. ఇప్పుడు రామేశ్వరం తీరంలో వున్నది రాముడు కట్టిన సేతువు కాదుగా” అని స్పష్టం చెప్పారు.

“భారత జాతి’ని స్థాపించేందుకు ఇవన్నీ శాస్త్రీయ నిరూపిత ఆధారాలు కానేకావు. ఆ మాటకొస్తే ద్రవిడలో కొందరు రాముడు దేముడు కాదు అని రావణుని కొలిచేవారూ వున్నారు. మహిషాసురుడు అనే ఒక ‘దళిత ప్రభువు వుండేవాడని ఆయన పాలనలో ప్రజలు గుణవంతులుగా వుండేవారని, అతణ్ణి సంహరించేందుకు దేవతలు కాళికాదేవిని ఒక ఆకర్షణీయమైన స్త్రీగా పంపారనీ, ఆమె అందానికి ముగ్దుడై, ఆమెను మోహించిన మహిషారుణ్ణి ఆ విధంగా వలవేసి, మోసంగా

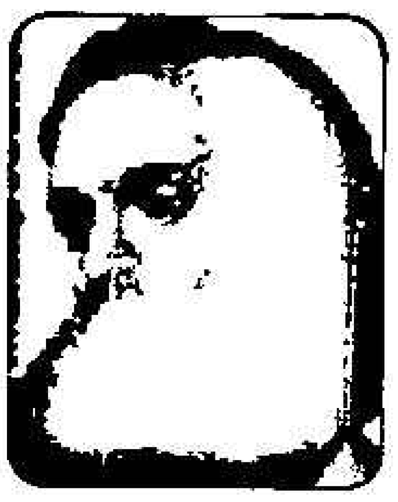

చంపారని నమ్మే సామాన్య జనం బెంగాల్లో కూడా వున్నారు. ఇలాంటి చర్చలలోకి వెళ్ళడమంటే ప్లాస్టిక్ సర్జరీ – ఆనాడే వుండేదని, గ్రహాంతర విమానయానాలు, విమాన తయారీలు ఇవీ అన్నీ వేదాలలోనే వున్నాయని అన్న చర్చల వలన తేలేదేమీ వుండదు. కనుక పురాణాలను, చరిత్రను కలగాపులగం చేసి 'జాతి'ని నిర్వచించడం సరికాదు.

మనదేశం – ఏకశిలాసదృశమైన ఒకే జాతి కాదు. వివిధ జాతుల సముదాయము అని చెప్పుకోవలసి వుంటుంది. జాతి అంటే ఏమిటి? అని శాస్త్రీయ అవగాహన చెప్పుకున్నాం కదా. దాని ప్రకారం – దేశంలో ప్రధానంగా చెప్పుకోదగిన జాతులు 17 దాకా వున్నాయి అన్నది స్వతంత్రం రాబోయే ముందు అంచనా! స్థూలంగా ఇక్కడ ఒక మాట చెప్పుకోవాలి! దేశాలు సరిహద్దులు భూభాగాలు మారుతూ కొత్తవి ఆవిర్భవిస్తాయనుకున్నామో – ఈ జాతులు కూడా అదేవిధంగా మారుతూ భూస్వామ్య వ్యవస్థలో పోరాటాల సందర్భంగా ఆ పిదప పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థపై పోరాటాల సందర్భంగా ఆయా పరిస్థితులు ఒక దశలో ఒకవిధమైన అస్థిత్వ ఉద్యమాలుగా వుండినవేగాక వివిధ జాతులు మరింత పరిణితి చెందుతాయి. ఇప్పటికీ స్కాట్లాండ్ అంతగా అభివృద్ధి చెందిన ఇంగ్లాండ్లు సైతం ఒక ప్రశ్నగానే వుందికదా!

ఏవిధంగా అయితే వలసపాలన కుడిఎడంగా నేటి భారత దేశ రూపాన్ని పాలనారూపంగా ఏర్పరచిందో, దాని వ్యతిరేక పోరాటం కూడా ఆ స్థాయిలోనే జరగాలికదా! ఆ భారతదేశమంతా విస్తరించిన బ్రిటీష్ వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా భారతదేశ వ్యాపితంగా పోరాటం జరగాలి! భారతదేశాన్ని – కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి, ఢిల్లీ ఇలా పాలనా భాగాలుగా (ప్రావిన్సులుగా) బ్రిటీష్వారు తమ సౌకర్యార్థం విభజించుకున్నారు. ఇది కృత్రిమమైన విభజన అని వేరే చెప్పనవసరంలేదు.

మన గత వైభవాన్ని, మన పూర్వికుల ధైర్యసాహసాలను, శక్తియుక్తులను అతిశయోక్తిగానైన పునశ్చరణ చేసుకోవడం, వలస పాలకులకంటే మన 'జాతి' ఏమీ తీసిపోలేదని, మన ప్రజలలో 'సామ్రాజ్యవ్యతిరేక భావోద్వేగాలు ఉద్రేకపరిచి రంగంలో దింపడానికి, మన పురాణాలను, దైవాలను, తెరమీదకు తేవడం సహజంగా జరుగుతుంది! అలాగే గణేష్ ఉత్సవాలు, రామ్విలా మైదానంలో రావణ విగ్రహ దహనాలు జరిగి వుంటాయి. కానీ, అవే మొత్తంగా ప్రజానీకాన్ని ఉద్యమంలో భాగస్వాములను చేయడానికి సరిపోలేదు. బ్రిటీష్ పాలకులతో పోరాటం లేకున్నా మా భారతదేశానికి ఒక బాధ్యతాయుతంగా చెప్పే హక్కు కావాలని 19వ శతాబ్దపు చివరిలో అప్పటి మనదేశభక్తులు అయిన పెద్దలు అభ్యర్థిస్తే – అసలు మీ భారతదేశం

ఒక జాతిగానే ఏర్పడలేదు అని వలస పాలకులు తోసివేస్తే మనది ఒక జాతి అని చెప్పుకునే ప్రయత్నమే - ఆనాటి ఆ పెద్దల అరాటం - అందుకే 1925-30 నాటికే అప్పటికి స్వాతంత్ర్యోమంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ బ్రిటీష్ వారు ప్రతిపాదించిన వివిధ ప్రొవెన్సియన్ కమిటీలుగా నిర్మాణ స్వరూపం యిచ్చుకుని ఉద్యమించసాగింది. ఇంకో దశాబ్దంలోపలే మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాంగ్రెస్ నుండి ఆంధ్రా కాంగ్రెస్ కమిటీ అని ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చింది. ఇలా మహారాష్ట్ర, బెంగాలు, గుజరాత్ వంటి భాషాధారిత కాంగ్రెస్ కమిటీల అవసరం ఏర్పడి అలా ఆచరణలో ఏర్పడ్డాయి. జాతుల ప్రాతిపదికన అని కాకుండా 'జాతి' నిర్వచనానికి ప్రధానమైన భాష ఆధారంగా దేశవ్యాపితంగా కాంగ్రెస్ నిర్మాణ స్వరూపంతో ఉద్యమించక తప్పలేదు - అంటే ఎలా అయితే బ్రిటీష్ పాలకులు, బ్రిటీష్ ఇండియా అనే పాలనాపరమైన భౌతిక నైసర్గిక స్వరూపం ఏర్పరచారో, దాన్ని వ్యతిరేకించేందుకు, యావత్ప్రజానీకాన్ని ఉద్యమించేందుకు 'జాతుల' రీతిలో ప్రజా సమీకరణ జరిగింది. ఆ క్రమంలో, వివిధ జాతీయతలు మరింత స్పష్టంగా రంగంలోకి వచ్చింది. ఇవన్నీ కలిసిన అఖిల భారత కాంగ్రెస్! జాతులుగా రూపం సంతరించు కోవడానికి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమమూ, దానిని కొనసాగించేందుకు పరస్పరాధారితమైన జాతులు రూపొందాయి అనుకోవచ్చు.

అయితే భారత జాతి అన్నది మొత్తం 'జాతి' అన్న నిర్వచనం గాలేకపోయినా ఈ వివిధ సంస్థానాలు, బ్రిటీష్ ఇండియా, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గలిగిన నిజాం, కాశ్మీర్ వంటివి వీటన్నింటి మధ్య సామాన్యమైన (కామన్) అంశం ఏమీలేదా అన్న ప్రశ్న ఇది.

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో బ్రిటీష్ వలసపాలన మన దేశంలోని అన్ని జాతులనూ అణచివేస్తున్న దశలో, అన్ని జాతులూ తమ తమ జాతీయ ఉద్యమాలనన్నింటినీ కలిపి, ఒకే స్వాతంత్ర్యోద్యమంగా రూపొందించి, దాన్ని నాటి దేశభక్తులలో కొందరు జాతీయోద్యమంగా మామూలుగా అభివర్ణించారు. కానీ నిజానికి 'మనజాతుల ఉద్యమంగా' చెప్పటమే సరైనది అవుతుంది.

మరో ఉదాహరణకు, వర్ణవ్యవస్థ తీసుకుందాం! ఎన్ని రాజ్యాలుగా వుండినా, సంస్థానాలుగా వుండినా, స్వతంత్ర దేశాలుగా వుండినా బ్రిటీష్, ఇండియాతో అంతర్భాగమైనా, అన్నిచోట్ల కుల వ్యవస్థ కరుడుగట్టుకునే వున్నది. రాజకీంగా అధికంగా పెట్టుబడిదారీ విధానం ఆధునిక జీవన విధానం వలన వచ్చిన మార్పులూ అన్నిచోట్ల కుడిఎడంగా సామాన్యంగానే వున్నాయనే చెప్పవచ్చు. అలాగే పాలకులు కూడా బ్రిటీష్ ఇండియాతో పోలిస్తే మిగిలిన ప్రాంతాలలో జాతులలో భూస్వామ్య

వ్యవస్థ ప్రధానంగా వ్యాప్తి చెంది వుంది. బ్రిటీష్ ఇండియాలో సైతం బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు ఇత్యాది పాలనా కేంద్రాలైన నగరాలు లేదా బ్రిటీష్, పాలకుల వ్యాపార అవసరాలకు లోబడిన కాటన్, జిన్నింగ్ మిల్లులు వంటివి వుండినా, అంతమాత్రాన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఏర్పడిందని చెప్పలేము. ముందు చెప్పుకున్నట్లు సామ్రాజ్యవాదులు తమ మార్కెట్ విస్తృతికోసం భారతదేశం స్వరూపాన్ని అపరిమితులకు లోబడి మార్చి పెంపొందించి వుండవచ్చు. కానీ భారతదేశంలోనే వుండిన 'నిజాం' సంస్థానం వంటిచోట్ల భూస్వామ్య వ్యవస్థ నగ్న రూపాన్ని మరింత ప్రత్యక్షంగా చూడవచ్చు. అలాగే ముస్లిం పాలన ప్రధానంగా వుంది గనుక అక్కడ తెలుగు భాష ద్వితీయ స్థానంలో వుండి, పాలనా భాషగా, ప్రధాన భాష ఉర్దూ వుండి వుండవచ్చు. కానీ ప్రజల మాతృభాష మాత్రం తెలుగు భాషే. ఉర్దూ ప్రభావంతో, అలాగే తెలంగాణా ప్రాంత సరిహద్దులబట్టి, మరొక పదాలు యాస కలిసిన తెలుగు వుండవచ్చు. ఇలాంటి వైవిధ్యాలు వున్నప్పటికీ పాలనా స్వరూప వ్యవస్థ – ఉపరితలాలలోని వర్ణ వ్యవస్థ తీవ్రతలలో తర తమ తేడాలతో ఒకటిగానే వున్నాయి. అయితే అదేమీ 'భారత జాతి' గర్వపడదగిన అంశంగా 'భారతజాతి' ... సైతం ... అంగీకరించలేరుకదా!

ఈ అంశాన్ని చూపి దీన్నంతటినీ భారత'జాతి' ఒక్కటే అని చెప్ప చూడడం దుస్సాహసమే! ఒక జాతికి ప్రధానమైన వాటిలో భాష మొదటిది. అందులో భరత జాతి భాష అంటూ లేదు. స్వాతంత్ర్యానంతరం నేటి పరిస్థితుల్లోనే ఢిల్లీలో ప్రధానో, రాష్ట్రపతో తన మాతృభాషలో మాట్లాడేది ఏదైనా నూటికి 50 శాతంపైగా భారత ప్రజలకు అర్ధంకాదు. మామూలుగా మనం అనుకునే హిందీనికూడా. నూటికి 40 మందికి తప్ప మాతృభాషగా లేదు. సన్నిహితంగా వుండిన మరాఠీ, పంజాబీ, గుజరాతీ ఇవన్నీ – ... బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్‌లతోపాటు హిందీ అనుకుంటే అలా అర్ధం చేసుకునేవారు నూటికి 57 శాతం వరకూ వుంటారు. వాస్తవానికి వాటన్నింటి మాతృభాష హిందీ కాదు. ఇక బ్రిటీష్ ఇండియాలో ఆనాడు, ఇది ఇంకొంచెం తక్కువగా వుండేది.

ఎంతగా పాలనా భాషగా పరాయి పాలకులు ఆంగ్ల భాషను పెంపొందించినా, ఆంగ్లేయులు భారతదేశం వదిలి వెళ్ళేసరికి నూటికి ఇద్దరు మాత్రమే ఇంగ్లీషును అర్ధం చేసుకునే స్థితి. ఇక సంస్కృతం ఒకప్పుడు .... ప్రస్తుత హిందీ ప్రాంతంలో రాజభాషగా వుండినా, బ్రిటీష్ పాలన నాటికే అది మృతభాష. ఇప్పుడయితే 0.5శాతం మందికి సంస్కృత భాష తెలుసు! అలాంటి భాష ఆధారంగా ఒకే భాషల్లో జాతిగా నేటికీ జాతిని గూర్చి చెప్పడం హాస్యాస్పదం.

అయితే అసలు జాతి అన్న అవగాహన, పెట్టుబడిదారీ విధానం, అభివృద్ధి

అయ్యేకొద్దీ నిర్మిత మవ్వాలి అని కదా అధునాతన శాస్త్రీయదృక్పదం. భూస్వామ్య వ్యవస్థ ప్రధానంగా వున్న సమయంలోనే జాతులు యేర్పడడం సాధ్యమా అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. ఒక్కడొక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. జాతి అన్నది నిరంతరం రూపుదాల్చుకుని పరిణితి చెందే అంశం! భూస్వామ్య విధానం సంపూర్తిగా రద్దుకాకుండా కూడా. ఒక హెూమోజీనియస్ (సామాన్య సమష్ఠితి ప్రజా సమూహంగా) ప్రధానంగా ఒకే భాష మాట్లాడుతూ, మెల్లిగా వస్తు విక్రయ విధానం బలపడుతున్నకొలదీ జాతులుగా ఏర్పడవచ్చు. ఇటలీ, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్ ముఖ్యంగా పశ్చిమ యూరప్ అలా ఏర్పడినవే! అంటే పెట్టుబడిదారీ విధానం ప్రబలమవడం ఆజాతి నిర్మాణానికి ఒక అవకాశంగా అక్కడ వుంది. అంతకు ముందు అక్కడ భూస్వామ్య రాజ్యాలు సంస్థానాలు వుండేవి.

మార్క్స్ 1883లో పోలెండ్‌ను గూర్చి చెప్తూ "పోలెండ్ జాతీయ విముక్తి ఉద్యమం, శ్రామికవర్గ పోరాటం పరస్పరం సహకరించుకుంటూ .. శ్రామికవర్గ ఉద్యమం. అక్కడ జాతీయ విముక్తి పోరాట శక్తిలో విలీనం అయిపోవాలి! అలా జరిగితేనే, అటు పోలెండ్ జాతీయ విముక్తి – శ్రామికవర్గ విజయమూ సాధ్యమవుతాయి. అలా ఒకటి, రెండూ నష్టపోతామని" వక్కాణించారు.

ఇప్పటి వరకూ ఆర్థిక, చారిత్రక అధ్యయనంలో అత్యంత అధునాతనమైన సిద్ధాంతంగా మార్క్సిజం వుంది. స్టాలిన్ 1925లో ఒకసారి "జారిస్టు రష్యాలో కనీసం 50 జాతులు అలనాటి ప్రజా సమూహాలు వున్న ఎథనిక్‌గ్రూపులు వున్నాయని ఎప్పుడైనా అనుకున్నామా? భూస్వామ్య వ్యవస్థ సంకెళ్ళు బద్దలవుతున్నకొద్దీ – చరిత్రను మరిచిపోయిన మనుషులను, జాతులను వెలికితీసి అక్టోబర్ విప్లవంతో, ఆ జాతులకు నూతన అభివృద్ధి, నూతన జీవితం యిచ్చిన క్రమంలో ఆ జాతులన్నీ వెలికి వచ్చాయి" అని అన్నారు. లెనిన్ అంతకు ముందే రష్యా వివిధ జాతుల కారాగారము అని అక్టోబర్ విప్లవానికి ముందు అభివర్ణించారు. అంతేకాదు – అక్టోబర్ విప్లవం (దాని కొత్త క్యాలండర్ ప్రకారం నవంబర్ 7 రష్యన్ విప్లవ దినోత్సవం) జయప్రదం అవడం అభివృద్ధి చెందడం, సోషలిస్టు వ్యవస్థ నిర్మించే క్రమంలో ఆ జాతులన్నీ కారాగారాన్ని ఛేధించుకు, విప్లవ క్రమంలో భాగస్వాములైనాయి. ఈ జాతుల సమస్య శ్రామికవర్గ పోరాటంతో నూతన అభివృద్ధి నూతన జీవితం సాధించడం పరస్పరాధారితాలు" అని జాతుల పాత్ర రష్యన్ విప్లవ జయప్రదమవడంలో ఎంత ప్రాముఖ్యమైనదో స్పష్టంగా చెప్పారు. అదే సమయంలో పైన చెప్పుకున్న సందర్భంలోగాక ఆ తర్వాత స్టాలిన్ "ఇప్పుడు భారత దేశాన్ని గూర్చి అదంతా ఒకే (హోమోజీనియస్) సర్వసాధారణ సామాన్య సమూహిక దేశంగా చెప్తుంటారు. కానీ, భారతదేశంలో విముక్తి ఉద్యమం విప్లవోద్యమం

పెల్లుబుకుతున్నకొలదీ, ఇప్పటిదాకా ... ఎన్నో జాతులు తమతమ ప్రత్యేకతలు గల భాషా జీవన నిర్మాణాలను రంగం మీదకు తప్పకవస్తాయి 1952లో స్టాలిన్ ఇప్పుడు తూర్పు బెంగాల్ పాకిస్థాన్‌లో అంతర్భాగంగా వుంది. కానీ ఆ బంగ్లా జాతి పాకిస్థాన్ నుండి విడిపోతుంది అని చెప్పారు. అది అప్పటికి ఒక భవిష్యద్దర్శనం చేసిన ప్రతిపాదన. కానీ, అది వాస్తవిక రూపం దాల్చింది. వర్గ పోరాటంగా కార్మికవర్గ నాయకత్వాన సోషలిస్టు విప్లవంగా కాకున్నా ఆవిర్భవిస్తున్న పెట్టుబడిదారీ నాయకత్వాన స్వాతంత్ర్యోద్యమం సాగింది. ఆ క్రమంలోనే స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వమే అప్పటి (1943) ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ భారతదేశంలో 17 వివిధ జాతులు వున్నారని గుర్తించింది. ఎంతగా సామ్రాజ్యవాదులు కృత్రిమ సరిహద్దులతో వివిధ జాతుల భూభాగాలను ప్రావిన్సులుగా, రాష్ట్రాలుగా విభజించి మొత్తం ఈ వాస్తవాన్ని మసిబూసి మారేడుకాయ చేయబూనినా, అవి జాతులుగా, క్రమేపీ రాజకీయంగానూ, ఆర్థికంగానూ కూడా (భాషరీత్యా, సంస్కృతిరీత్యా అప్పటికే వివిధ జాతులు వున్నాయికదా) అవి అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. నిజానికి పంజాబ్, బెంగాల్, ఆంధ్ర, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్‌లు కూడా విడివిడిగా ఏర్పడ్డాయి. ఇవన్నీ చెబుతున్నదేమిటి తమ సొంత గడ్డపై మన జాతులలోని జాతీయ పెట్టుబడిదారులు – తమ సొంత మార్కెట్‌ను నిర్మించాలనుకున్నారన్నమాట! అని జాతుల పట్ల అవగాహనను, మన స్వాతంత్ర ఉద్యమానికి అన్వయించే అధ్యయనంతో కా॥ అధికారి ఎడిట్‌చేసిన 'పాకిస్థాన్, జాతీయ ఐక్యత' అన్న కరపత్రంలో స్పష్టం చేశారు. అప్పటికి, అస్తవ్యస్తంగా, ప్రజల ఆకాంక్షలకు భిన్నంగా ఒకే జాతి ప్రజలను కృత్రిమ సరిహద్దులతో ముక్కలుగా చేసి వుంచడానికి వ్యతిరేకంగా తమ తమ భాషాప్రయుక్త సరిహద్దులకోసం, మద్రాసు నుండి ఆంధ్ర విడిపోవాలని, అలాగే సమైక్య కర్ణాటక రాష్ట్రం కావాలనీ, సమైక్య మహారాష్ట్ర కావాలని డిమాండ్లు ఆయా ప్రాంతీయ నాయకుల నుండి కూడా రావడం గమనిస్తున్నాం. ఆవిధంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ భాషాపరంగా విభజించబడి వున్నది కూడా! "పాకిస్థాన్ కోసం, వస్తున్న డిమాండును కూడా ఈ దృక్పథంతో పరిశీలిస్తే –1 ముస్లిం జాతులు, పఠాన్, పంజాబ్, సింధు, బెంగాల్ ప్రావిన్సులో ముస్లింలు అధికంగా గల తూర్పు ప్రాంతం తమ ఈ జాతులకు స్వయం నిర్ణయాధికారంతో, బ్రిటన్ ఇండియా నుండి విడిపోవాలన్న – 'పురోగామి' డిమాండ్‌గా గుర్తించగలుగుతాయి! ఇదీ అప్పటి ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీకి జాతుల సమస్యపై చాలా స్థూలంగా వున్న అవగాహన అందుకు ముందు వరకూ నాటి సి.పి.ఐ. ఈ అంశంపై లోతుగా పరిశీలించలేదు.

వివిధ జాతులపై వలస పాలకుల దోపిడీ

స్వాతంత్ర్యం రాకముందే బ్రిటీష్ వలస పాలన చాలా క్రూరంగా వుండడమేగాక, మన శ్రమజీవులు పూజించిన సంపదను, సహజవనరులను కారుచౌకగా వాడుకుని, తన సామ్రాజ్యాన్ని విస్తరించుకునేందుకు, బలపరచుకునేందుకు తన ప్రజలకు, అంతకు మించి కులీనులకు, కట్టబెట్టేందుకు ఎంతగా దోచుకున్నదో వివరింపబోవడంలేదు. బ్రిటీష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం ఆరంభదలోనే వుంది. యింకా ఉధృతరూపం దాల్చకముందే వలస పాలకుల దోపిడీ గురించి బాలగంగాధర తిలక్, మదనమోహన మాలవ్యా, గోపాలకృష్ణ గోఖలే వంటి దేశభక్తులు, మేధావులు వ్రాశారు. అంతేకాదు తొలినాళ్ళలో మొత్తంగా బ్రిటీష్ పాలన వదలిపోవాలన్న దానికంటే బాధ్యతాయుత పాలన కావాలన్న ఉద్యమం జరిగింది. అంతేకాదు ఆర్థికంగానేకాక, రాజకీయంగా కూడా మనదేశభక్తుల యెడ సామ్రాజ్యవాద పాలన చాలా కిరాతకంగా వ్యవహరించింది. ఉరికంబాలనెక్కిన భగత్‌సింగ్‌వంటివారు, అండమాన్ ద్వీపానికి బహిష్కరణ చేయబడిన శివవర్మవంటి దేశభక్తులు, ఇంకా జలియన్ వాలాబాగ్‌లో బ్రిటీష్ పాలకులు నిరాయుధులై, సభకు వచ్చిన ప్రజానీకంపై జరిపిన దారుణ మారణకాండ వంటి ఎన్నో నిదర్శనాలను చెప్పవచ్చు. అంతేకాదు మన కళా నైపుణ్యాలను సైతం వారి వ్యాపారానికి ఆటంకం అవుతుందేమోనని, హింసించిన సందర్భాలు అనేకం వున్నాయి.

అగ్గిపెట్టెలో ఇమడగల 7 గజాల చీరను అద్భుతంగా సృజించిన మన నేతగాళ్ళను, వాళ్ళ వేళ్ళు నరికి మరీ హింసించారు. ఈ 'మన'లో నేటి పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్‌లు కూడా వున్నాయన్న విషయం మరిచిపోజాలము. మన రైతాంగం పండించే పంటలు కూడా ఇంగ్లాండులోని తమ పరిశ్రమలకు ముడి పదార్థాలుగా వాడుకునేందుకు అనుకూలంగా వుండాలని ఆశించేవారు. ఉదాహరణకు 'నీలిమందు' పంట!. దానిని పండించము అని రైతాంగం ఎదురుతిరగడం వారిపై క్రూర నిర్బంధం, అయినా పట్టు విడువని వారు సాధించిన విజయం. ఇవన్నీ నాటి మన ప్రజానీకం జరిపిన పోరాటాలు, సత్యాగ్రహం, చీరాల పేరాల ఉద్యమం ఇలా ఎన్నో! బ్రిటీష్ పాలకుల విధానాల వలన దుర్భర దారిద్ర్యం, కరువు కాటకాలు ప్రజల వంతు అయినవి. బెంగాల్ కరువు వంటి తీవ్ర కరువుకు లక్షల మంది మృత్యువాత పడినవి ఇందుకు నిదర్శనం. (రైతాంగ పోరాటాలు 1890కు ముందు జరిగినవి పేర్కొనవలసి వుంది)

వీరేకాదు, అంతకు ముందుగానే, ఆదివాసిలు, గిరిజనులు బ్రిటీష్ పాలనపై తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. వారి పోరాటాలు యెంతో ఉత్తేజకరమైనవి. అన్నింటిలో

పేర్కొనజాలముగానీ ఉదాహరణకు చెప్పుకుందాం!

1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర ఉద్యమం గురించి తెలిసిందే! కానీ అది హఠాత్తుగా జరిగిన పరిణామం కాదు. బ్రిటీష్ పెత్తనానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఎన్నో వీరోచిత పోరాటాల ఫలితం. ఇవన్నీ బ్రిటీష్ ఆధిపత్యం సాధారణ ప్రజాజీవితంలో బ్రిటీష్ వారు ప్రజలను కష్టాలకు గురిచేసే ఆర్థిక, సాంస్కృతిక పాలనాపరమైన మార్పుల ఫలితం. కొందరు దివాళాతీసిన జమిందార్లు సైతం ఈ పోరాటాలకు నేతృత్వం వహించారు. ఆదివాసీలు, గిరిజనులు కూడా పరాయిపాలనతో పాలకుడనంటూ వచ్చి, తమ నెత్తిన పెత్తనాన్ని రుద్దడం వారి అహాన్ని దెబ్బతీసింది. వారి ఆత్మగౌరవం దెబ్బతిన్నట్లు తమ తరతరాల జీవన విధానం ఛిద్రమైపోతున్నట్లు వారు భావించారు. పేద ప్రజానీకం మామూలు వృత్తుల వారు , రైతాంగం మాత్రమేకాదు చదువుకున్నవారు, మేధావులు, కళాకారులు సైతం తమ గౌరవ ప్రతిష్ట కోసం బ్రిటీషుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. బకించంద్ర ఛటర్జీ నవలలు, బెంగాల్‌లో 1763-1800 సం॥ల మధ్య జరిగిన సన్యాల్ తిరుగుబాటు గూర్చి వివరంగా ప్రస్తావించారు. 1794న మన తెలుగు రాజు విజయనగరం రాజా తిరుగుబాటు చేశారు. 1790లో తమిళనాడులోని స్థానిక పాలకులు 1790లో మలబార్ ప్రాంతాలలో ఈ బ్రిటీష్ వ్యతిరేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. గంజాం విశాఖపట్నం కర్నూలు సైతం 1820-40 ప్రాంతంలో జరిగాయి. మైసూరులోని రైతాంగం అక్కడ బ్రిటీష్ వారి చేతిలో అవమానాల పాలైన జమిందార్ల నాయకత్వంలో జనం తిరగబడ్డారు. తమిళనాట వీరపాండ్య కట్ట బొమ్మన, బొబ్బిలి సంస్థానంలో తాండ్ర పాపారాయుడు యిత్యాది ఉదాహరణలూ వున్నాయి.

పశ్చిమ భారతంలో గుజరాత్, మహారాష్ట్రలలో, ఉత్తర భారతంలో అదే పరిస్థితి. 1805లో బిలాస్‌పూర్, 1814-17లో అలిఘర్, 1842 జబల్‌పూర్, ఖందార్‌లో 1852లో పంజాబ్‌లో నిరంతర తిరుగుబాటే 1848-49లో జరిగిన ప్రసిద్ధిచెందిన రెండవ పంజాబ్ తిరుగుబాటు! ఇలా తమ జాతి అనే స్ఫురణలేకున్నా, విడివిడి ప్రాంతాలలో దేశవ్యాపిత స్వాతంత్ర్యోద్యమం అంటూ లేకుండానే జరిగిన ప్రజా పోరాటమిది. ఇలాంటి పోరాటాలెన్నో - తమ తమ జాతీయ ఉద్యమాలతో దేశస్వాతంత్ర్యమంలో తీవ్ర ప్రభావం చూపాయి. ఇవన్నీ కూడా స్థానికంగా అనిపించినా, అన్నింటిలోనూ పూసలో దారంలా బ్రిటీష్ పెత్తనం ప్రజల నెత్తిన రుద్దిన తీవ్ర దోపిడీ ప్రజలను హీనంగా చూసినందువలన వచ్చిన అవమాన భారాలు వంటివే ప్రధాన కారణం. శతాబ్దాల తరబడి జీవన విధానం సంస్కృతిక సంబంధాల విచ్ఛిన్నానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటాలే ఇవన్నీ - బ్రిటీష్ పాలకులు

వీటిని అణచివేశారు. కానీ ఆ తదుపరి 1857లో వచ్చిన ప్రథమ స్వాతంత్ర సంగ్రామం ఇలాంటి తిరుగుబాటులను తీవ్రంగా అణచివేసిన ఫలితమే! ఈ పోరాట సాంప్రదాయం స్థానికంగా ఆ పోరాటాల వీరులు ఆ పిదప జాతీయోద్యమంలో ఆదర్శంగా ప్రజలలో నిలిచి, ఉత్తేజం కలిగించారు.

వలసవాదం, ఆదివాసీలపై వారి బ్రతుకు తెరువుపై తీవ్రమైన దాడి సాగించడమేకాదు, చివరకు వారి భూములలో వారినే కూలీలను చేసింది. వారి పోడు వ్యవసాయాన్ని నాశనంచేసి, పాలకుల వ్యాపార వ్యవసాయాన్ని గిరిజనులపై రుద్దారు. వెట్టిచాకిరి పెరిగింది. సంతాల్ తిరుగుబాటును, అప్పటి బ్రిటీష్ చరిత్రకారులు, తాగుబోతుల, దొంగల తిరుగుబాటుగా వర్ణించినా దాని సారం పరాయిపాలనపై ఆదివాసీల తిరుగుబాటే 400 గ్రామాల నుండి 6 వేల మంది ఆదివాసీలో ఆరంభమైన సంతాల్ సైన్యం రెండు వేల గ్రామాల నుండి 60 వేలకు పెరిగింది. వారు పాలకుల కొమ్ముకాస్తున్న భూస్వాములపై పోలీస్ స్టేషన్లపై రైలుమార్గ నిర్మాణాలపై దాడులు చేసేవారు. వారికి జాతులు అంటే ఏమిటో తెలుసా, తెలియదా అన్నది కాదు ప్రశ్న! ఆగస్టు 1855-65 మధ్య వారి పోరాటం, దానిపై బ్రిటీష్ పాలకుల సైనిక కౄరత్వం తీవ్రంగా సాగింది. ఒక కథకూడా స్థానికులు నేటికీ చెప్పుకుంటారు. వందల సంఖ్యలో బ్రిటీష్ పాలకులు చుట్టుముట్టితే సంతాల్ తిరుగుబాటు దళాలు భాగల్పూర్ రాజ్‌మహల్ గుట్టలలో వారు ఒక గుడిశలో 45 మందిదాకా దాగివున్నారు. బ్రిటీష్ సైన్యం వారిని చుట్టుముట్టి కాల్పులు జరుపుతుంటే, వారు గుడిశలో నుండే బాణాలు వదులుతున్నారట! చాలాసేపు కాల్పుల అనంతరం అ గుడిశ నుండి బాణాలు రాకపోతే, వారంతా చనిపోయారని, బ్రిటీష్ సైనికులు లోపలికి చూశారట. అందరూ చచ్చిపడివున్నారు. ఒక ముదుసలి గోడకు జారిగిలబడి వుంటే అతణ్ణి లొంగిపొమ్మని ఇద్దరు సైనికులు దగ్గరకు వెళ్ళాగానే తాను దాచుకున్న గొడ్డలితో ఒక్కవేటుతో ఒక సిపాయిని చంపిగానీ చావలేదట! బ్రిటీష్ వ్యక్తి యల్.యస్.యస్.డి. మల్లే ఈ విషయం వ్రాశారు. గమనించాల్సింది. సంతాల్ తిరుగుబాటు మన స్వాతంత్ర ఉద్యమంలో ఒక భాగం అయినప్పటికీ అంతకు ముందే స్థానికంగా వున్న ఎక్కడికక్కడ సారూప్యత వున్న ప్రజల తిరుగుబాట్లకు నిదర్శనం.

అలాగే 1820-37 మధ్య ఛోటా నాగపూర్‌లో 'కోయలు' రంపచోడవరంలో 1879లో గిరిజనులు, ముండా గిరిజనులు 1890-1910 మధ్య ఇవి ప్రసిద్ధమైన ఆదివాసీ గిరిజన తిరుగుబాట్లలో కొన్ని. మన అల్లూరి సీతారామరాజు మాదిరి ముండా గిరిజనులకు 'బిర్సా' అనే నాయకుడు వుండేవాడు. ఆ 'దేవుడు' - పరాయి

పెత్తందారీ దుర్మార్గం అంతమవుతుందని, మొత్తం ఆ పోరాటంలో నేలంతా ఎర్రజండా వలె నెత్తురుతో తడుస్తుందని నాటి 'కలియుగం' అంతరించి స్వయం పాలన యేర్పడుతుందని జోస్యం చెప్పాడని నేటికీ చెబుతుంటారు.

తూర్పు బెంగాల్‌లో స్థానిక బ్రిటీష్ పాలకుల తొత్తు అయిన భూస్వామి దుర్మార్గాలకు వ్యతిరేకంగా మూడు జిల్లాల రైతులు 1875లో పోరాటం చేశారు. ఈ తిరుగుబాటు ప్రధానంగా శాంతియుతంగా ఇప్పుడున్న చట్టాలను అమలు జరిపేందుకు కోర్టుల ద్వారా జరిగింది. పెద్దగా హింస చోటుచేసుకోలేదు. ప్రభుత్వమే దిగివచ్చి బెంగాల్ కౌలుదారీ చట్టం తెచ్చింది. మరో ముఖ్యమైన విషయం, జమిందారులు హిందువులైనా, రైతులు అధిక భాగం ముస్లింలైనా యెక్కడా మతకల్లోలం జరుగలేదు. సరికదా ఆ పోరాటంలో హిందూ ముస్లిం సంఘీభావాన్ని చెక్కు చెదరకుండా అప్పటివారు కాపాడుకున్నారు. తమ అస్థిత్వ ప్రత్యేకత నిలుపుకోవాలన్న ఆకాంక్ష ప్రధానం!

జాతి అన్న స్పష్టత లేకుండినా.....

అలాగే 1875లో మహారాష్ట్రలోని అహమ్మద్‌నగర్ జిల్లాలో రైతు పోరాటం, పంజాబ్‌లో కుకా తిరుగుబాటు మరొక తీవ్రమైన హింసాత్మక రైతాంగ తిరుగుబాటు. 1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర సంగ్రామం నాటికి జరిగిన, జరుగుతున్న యెన్నో పోరాటాల సమ్మేళనంగా, సామ్రాజ్యవాద పాలనపై జరిగిన బ్రహ్మాండమైన సంగ్రామం అని చెప్పక తప్పదు. 20వ శతాబ్దంకు వచ్చేసరికి వివిధ సందర్భాలలో వివిధ ప్రాంతాలలో జరిగిన ఈ మహత్తర గిరిజన ఆదివాసి, రైతాంగ పోరాటాలన్నీ – భారత స్వాతంత్ర ఉద్యమంలో మిళితమైనాయి. అదే సమయంలో ఆ భారత స్వాతంత్ర సంగ్రామం అయా ప్రాంతాల ప్రత్యేక పోరాట పరిస్థితులను గమనించక తప్పలేదు. ఆ క్రమంలో ఆ స్థానికత, ఇతర అప్రాంత రాజకీయ ఉద్యమంలోజేరి ప్రాంతీయ కమిటీలుగా ఏర్పడి సాగాయన్న విషయమూ మర్చిపోలేము. తత్ఫలితంగానే ఈ "జాతీయోద్యమంలో" ప్రధాన భూమిక వహించిన కాంగ్రెస్ పార్టీ సైతం ఆంధ్రా కాంగ్రెస్ కమిటీ, తమిళనాడు కాంగ్రెస్ కమిటీ, బెంగాల్, ప్రావెన్సియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ, మహారాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ పంజాబ్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ ఇలా ప్రత్యేక కమిటీలను ఏర్పరచతప్పలేదు. ఇవన్నీ భాషా ప్రాతిపదికన జరిగినవే! భాషా ప్రాతిపదిక ఒక 'జాతి'కి ప్రధానమైన అర్హతగా గతంలోనే చెప్పుకున్నాం.

ఈ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమక్రమంలోనే భాషాప్రయుక్త ప్రాతిపదికగా స్వాతంత్ర్యానంతర భారతదేశంలో, రాష్ట్రాల పునర్మిర్మాణం జరగాలన్న డిమాండ్‌ను నాటి జాతీయ కాంగ్రెస్ నాయకత్వం అంగీకరించింది. కానీ బ్రిటీష్ పాలకులవలెనే,

ఈ వైషమ్యాలను, తాము వాడుకోవాలని ప్రయత్నం చేసింది. ఉదాహరణకు నాటి ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రం. దాదాపు బ్రిటీష్ వారి మద్రాస్, ప్రావిన్స్‌గానే కొనసాగింది. అందులో తమిళులతోపాటు తెలుగు, మలయాళం, కన్నడ మాట్లాడే ప్రాంతాలు కూడా వున్నాయి. ఆంధ్రులంగా 'మనం' అప్పట్లో అక్కడ తెలుగు మాట్లాడే వారందరికీ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలని కోరడమే కాదు పోరాడాము. ఆ సందర్భంలో ఒక ఉదంతం చెప్తారు. నాటి కాంగ్రెస్ విశిష్ట నేతలలో ఒకరైన మద్రాసు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజాజీ ఒక ఆలిండియా కాంగ్రెస్ మహాసభల సందర్భంగా "తెలుగు వారికి ప్రత్యేక రాష్ట్రమా?" అని కించపరుస్తూ మాట్లాడారట! వెంటనే అప్పటి ఆంధ్రా కాంగ్రెస్ కమిటీ నేత భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తన వద్ద వున్న నాటి బేడ (రెండణాల బిళ్ళ) ఒకటి రాజాజీ ముందుకు విసిరివేశారట! దానిమీద "దో అణా", "రెండు అణాలు" ఉర్దూ, ఆంగ్లంలో ఇలా వున్నాయటగానీ తమిళంలో లేదట! " అదీ మా తెలుగు భాష ప్రాధాన్యత" అని పట్టాభి అన్నారట! రాజాజీ మాట్లాడలేకపోయారట!

ఇవన్నీ 'భాషా' సంబంధంగానే కన్పించవచ్చు. లేదా పైపైన పరిశీలిస్తే ఇంతకు ముందు చెప్పుకున్న రైతాంగ గిరిజన ఆదివాసీ పోరాటాలు కేవలం బ్రతుకు తెరువు కోసం ఆర్థిక పోరాటాలుగానే అన్పించవచ్చు. - కానీ వాటిని అంతటితోనే సరిపుచ్చడం సరికాదు. ఆ పోరాడే ప్రజల జీవన విధానం, సంస్కృతీ సమాజ సంబంధాలపై జరిగిన పోరాటాలుగా గుర్తించాల్సి వుంటుంది. ఇవన్నీ కలిపినవే జాతులు అవుతాయికదా! కనుక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో చాలా ప్రాథమిక స్థాయిలో యింకా జాతి నిర్వచనానికి పరిణితి చెందని దశలు అలా భవిష్యత్ పోరాట క్రమంలో పరిణిత చెందగల అవకాశం వున్న ప్రజా సమూహాలు జాతులుగా రూపొందే క్రమంగా గమనింపగలం. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ పూర్తిగా అభివృద్ధి అయితే తప్ప జాతుల విభజన నినాదం అనూహ్యం అనుకోవడం సరికాదు - నిజానికి మనం గమనించినట్లే, ఈ జాతుల నిర్మాణం ఒక్కసారిగా జరిగేదికాదు. అదొక ప్రయాణం. కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థలు, వ్యక్తిని వ్యక్తి దోచుకునే పరిస్థితి అంతమయినపుడే ఒకజాతిని మరొక జాతి దోచుకోకుండా జాతులన్నీ పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలతో పురోగమించగలవు.

"భరతుని అనువంశీకులుగా" వుండిన ఈ భారత ప్రజానీకం చిన్నవీ, పెద్దవీ ఎన్ని రాజ్యాలుగా, సామ్రాజ్యాలుగా దేశాలుగా విడిపోయి వున్నాయో, మనమందరం ఎరిగినవే. మగధ, కళింగ, కోసల, శాతవాహన, చోళ ఇలా ఎన్నైనా చెప్పుకోవచ్చు. ఏ సందర్భంలోనూ మొత్తం ఒకే దేశంగా, నాగరికత సంస్కృతి, ఆర్థిక జీవనం, అన్నింటినీ మించి భాష యిత్యాదుల విషయంలో కనీసం మన

ప్రస్తుత భారతదేశం మన సరిహద్దులతో నిండిన భూఖండంగా లేవు అన్నది పెద్దగా వివరణ అవసరంలేని విషయం. ఈ క్రమంలో అశోకుడు కావచ్చు, అక్బరు కావచ్చు – ఎవ్వరూ ఈ మొత్తం భూఖండాన్ని పాలించిన దాఖలాలు లేవు. అయితే పెద్ద పెద్ద సామ్రాజ్యాలు, చిన్న చిన్న రాజ్యాలు ఓటమి పొంది, ఒక పెద్ద సామ్రాజ్యంగా ఏర్పడినా అవి మళ్ళీ వివిధ పరస్పర కలహాలతో, భౌగోళికంగా, పాలనరీత్యా మళ్ళీ చిన్న చిన్న ఖండాలవడం, అందువల్ల మధ్యలో మూడోవాడు ప్రవేశించి, పిట్టపోరు, పిట్టపోరు పిల్లి తీర్చిన చందంగా, తాను సామ్రాజ్యాధిపతి అవడమూ పెరిగినది.

ప్రథమ వలస దండయాత్రవారు ఉత్తరాన్నుంచి వచ్చారు. పశుపోషణ, అందుకు అవసరమైన పచ్చికబయళ్ళు అనువైన వాతావరణం నదీ మైదానాలు ఇవన్నీ వున్న గంగా పరివాహక ప్రాంతాలలోకి వచ్చారు. వారి భాష సంస్కృతము. అప్పటికీ అక్కడ నివసిస్తున్న వారినే దక్షిణ భాగానికి నెట్టేసి, అర్యావర్తము అనేదాన్ని సొంతం చేసుకున్నారు. తామే సంగరిక జాతి అనీ, తమదే ఉన్నతమైన సంస్కృతి అని ద్రావిడులలో చిన్నచూపు చూడసాగారు. అర్యావర్తములో కూడా ఎన్నో చిన్న చిన్న రాజ్యాలు కూడా వున్నాయి. వింధ్యకు దిగువన ద్రవిడ రాజ్యాలు ఏర్పడినాయి. ఈ క్రమంలో చిన్న చిన్న రాజ్యాలు – ఆ రాజుల స్వార్ధపరత్వం, బలహీనత ఇత్యాది కారణాలతో ముస్లిం పాలకులకు అవకాశం లభించింది. వీళ్ళు స్థానిక రాజులను ఓడించి లేదా వారితో తమకనుకూలమైన షరతులతో వొప్పందాలకు వచ్చి, ఆక్రమణదారులుగా వున్నారు. కానీ వారు తమ ప్రజల నుండి దుర్మార్గంగా దోపిడీ చేసిన సొమ్మును తమదేశాలంటూ బయట దేశాలకు తరలించుకు వెళ్ళలేదు. ఒకవిధంగా, ఇక్కడే తమ విలాసాలకు కొంతమేర స్థానిక ప్రజా అవసరాలకు వినియోగించి వుండవచ్చు – ఒకటి మాత్రం మర్చిపోలేము. ఏ రాజు అయినా మౌలికంగా ప్రజలను ఆర్థికంగా, సాంస్కృతికంగా పాలనరీత్యా – అణిచివుంచినవారే! అందుకే రాజు తలచుకుంటే దెబ్బలకు కొదవా? అన్న సామెత వచ్చిందిగానీ 'డబ్బులకు కొదవా' అని రాలేదు. ఆక్రమంలోనే ఇక్కడే స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకున్న ప్రభుత్వాలు, ఇక్కడి ప్రజల అవసరాలకూ సాయపడినవారూ ఉన్నారు.

ఇవన్నీ ఒక యెత్తు! కానీ బ్రిటీష్, తదితర వలస పాలకులు, పెట్టుబడిదారీ విధాన అభివృద్ధిలో భాగంగా దేశంపై తమ పాలనను వారు పరాయి పాలకులుగానే వుండిపోయారు. తమ స్వదేశాభివృద్ధి కోసమే ఇక్కడ వారు సాగించిన పాలన అనేకంటే వలస దోపిడీ. – స్పష్టమైన స్వదేశీ విదేశీ విభజన ఈ క్రమంలో చూడగలం.

ఈ విధమైన దోపిడీపై అణిచివేత నగ్న స్వరూపం పెట్టుబడిదారీ విధానం సామ్రాజ్యవాద పాలనా రూపంలో చూడగలం. అదేవిధంగా, స్థానికంగా,

ఇంతకుముందు చెప్పుకున్న 18,19 శతాబ్దాలలోని ఆదివాస, గిరిజన రైతాంగ పోరాటాలు స్థానికతతో సాగి క్రమేపీ - ఈ పరాయి పాలనకు వ్యతిరేక పోరాటవాహినిలో పిల్ల కాలువలలాగే జేరిపోయాయి. మరో మాటల్లో చెప్పాలంటే ఒకదశలో, తమ బ్రతుకు తెరువు జీవన విధానాలకై స్థానికంగా జరిగిన పోరాటాలు, క్రమేపీ విస్తృతమై పరాయి పాలకుల ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యం పెరుగుతున్నకొలదీ భాషా తదితర లక్షణాలలో విస్తృత జాతులు, ఉప జాతులు రూపుదిద్దుకుంటున్న ప్రాంతాలలో పెరుగుతూ - స్వాతంత్ర ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చేనాటికి, భారత స్వాతంత్ర ఉద్యమమనదగిన స్థాయికి జేరాయి. మరొకసారి చెప్పాలంటే దోపిడీ దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా ఆరంభమైన స్థానిక పోరాటాలు, తమ భాష, జీవన విధానమూ, నాగరికతల పరిరక్షణ స్థాయికి జేరుతూ వచ్చింది. అదేవిధంగా ఈ విధంగా ఉపజాతుల పోరాటాలన్నీ తాము బలపడే కొద్దీ పరాయి పాలన, విదేశీ దోపిడీ, వారి క్రూర అణచివేతకు వ్యతిరేక స్వతంత్ర పోరాటానికి ఊతమివ్వసాగాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే 'జాతి' ప్రయోజనం జరిగే పోరాటం కేవలం ఆర్థిక ప్రయోజనం కోసం పోరాటాలుగానే ఆ దశలో మనజాలవు. అలాగే ఆర్థిక పోరాటాలు జరగకుండా 'జాతి' స్వయంపాలనా పోరాటంలా కొనసాగలేవు. అవి సరస్పరాధారితాలు అని ప్రస్తుతానికి చెప్పుకుందాం!

మహాకవి గురజాడే సాక్ష్యం

అయితే ఈ సూత్రీకరణ, 'జాతి' విముక్తి ఉద్యమాలు, వర్గ పోరాటాలు రెంటినీ పరస్పరాధారాధారితాలు అని చెప్పడం ద్వారా మార్క్సిజంలోని ప్రాణ వాయువు వర్గ పోరాటాన్ని తక్కువ చేసినట్లు కాదా! లేదా వర్గపోరాటం పేరుతో మిగిలిన జాతీయ వైరుధ్యాలను (సామాజిక వైరుధ్యాలను) గమనించకుండా, వాటన్నింటినీ మడతలు లేకుండా యిస్త్రీ చేసినట్లు ఆ ప్రజల అభీష్టాలను మన్నింపకపోవడమే అవుతుందికదా! అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. అంతేకాదు "మార్క్సిజం-లెనినిజం' అని మార్క్స ప్రవచించిన సిద్ధాంతాన్ని లెనిన్ అనంతర కాలం నుండి పిలుస్తున్నారు. ఆ లెనిన్ మహాశయుడు "ఒక్కొక్క సందర్భంలో వర్గ ప్రయోజనం కంటే జాతి ప్రయోజనం మిన్న" అన్నాడుగదా అంటే ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రత్యేక పరిస్థితిలో అది నిజమేగానీ, సాధారణ పరిస్థితుల్లో వర్గపోరాటమే పరిష్కార మార్గం అనే వారు అంటారు. పైగా జాతీయ విముక్తి ఉద్యమంనాడే దోపిడీ అణిచివేత తదితరాల వల్ల వచ్చే ప్రజాస్వామిక వాంఛతో వివిధ రకాల అణిచివేతకు గురవుతున్న ప్రజల ఉద్యమాలు అస్థిత్వ ఉద్యమాలుగా రూపుదిద్దుకుంటాయి. కార్మికవర్గ ఐక్యతకు ఈ అస్థిత్వ ఉద్యమాలు తీవ్రమై ఆటంకం కలిగించి, ఆచరణలో వర్గ పోరాటానికి ప్రత్యామ్నాయ ఉద్యమాలై వర్గ పోరాటాన్ని నీరుగార్చే స్థితికి జేరి అంతిమంగా

కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ఉద్యమాలుగా రూపుదాల్చే ప్రమాదముందని భావించి వాటిని వ్యతిరేకించే వాతావరణమూ, కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో వున్నది.

ఇప్పటికీ ఆర్థికవర్గ పోరాటాలే అన్నింటికీ పరిష్కారమనీ, మనదేశ ప్రత్యేక పరిస్థితిలో మనుస్మృతి, అణగారిన నిచ్చెనమెట్లు కులవ్యవస్థ అణిచివేత ప్రత్యేకతను, ప్రాధాన్యతను గుర్తించని మార్క్సిస్టు దృక్పథం గల వారున్నారు. అంబేద్కర్ మహాశయుడు పూలే అంతకు ముందున్న బుద్ధుడు వారి ఆలోచనాక్రమం ఇవి పరిష్కారం చూపించవు అని వారి వాదన! గౌతమబుద్ధుడిని సిద్ధాంతం గురించి మార్క్స దాన్ని సామాజిక విప్లవ సిద్ధాంతంగా కొనియాడారు. "తన సామాజిక జీవనంలోని అణచివేత నిర్మూలించకుండా (వర్ణవ్యవస్థను) భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం విజయం సాధించినా, అది నిలవకుండా తిరిగి అదే బానిసత్వంలో భారత సమాజం మగ్గిపోతుంది" అనే దృక్పథంతోపాటు సామాజిక అణచివేతతోపాటు, ఆర్థిక అసమానతలు తొలగనంతవరకూ, ఇది అసంపూర్ణం అవుతుందని రాజ్యాంగ రచనా సందర్భంగా అంబేద్కర్ అన్నారు. అ సిద్ధాంతాలను, పరస్పరాధారితాలుగా భావించే అనుసరించే బదులు పరస్పర విరుద్ధంగా భావించడం కూడని పని! ఉదాహరణకు కుల, మత, లింగ వివక్షకు, ప్రాంతీయ ఆధిపత్య దోరణులకు ఆదివాసి, గిరిజనల హక్కులపై దాడికి వ్యతిరేకంగా ప్రజా సమూహాల పోరాటాలకు వ్యతిరేకంపదగినవా? కాదు. ఆ ఉద్యమ నాయకులు ఒక్కొక్కసారి "తమ ప్రజా సమూహాలను జాతి అని పిలుస్తుండడం చూస్తున్నాం. స్త్రీ జాతి, దళితజాతి ఇలా! వారిని ఐక్యపరిచేందుకు ఆవిధంగా జాతి అన్న పదాన్ని ఆయా ఉద్యమ నేతలు, అలా వాడి వుండవచ్చు. కాని జాతి అన్న పదానికి నిర్వచనంగా అవి నిలవవు. అంతమాత్రాన అ అస్థిత్వ ఉద్యమం తీవ్రతకు దూరంగా ప్రజాస్వామిక ఉద్యమం తన విలువ కోల్పోతుంది. ఇవన్నీ తదుపరి వివరంగా విశ్లేషించుకుందాంగానీ, ఈనాటి పరిస్థితులలో కమ్యూనిస్టులు ఈ ప్రత్యేక లక్షణాన్ని విశ్లేషించుకోకుండా జాతిని నిర్వచించి నిర్దేశించుకోకుండా జాతుల అభివృద్ధికై జరిగే పోరాటాన్ని తగిన ప్రాధాన్యతతో గుర్తించకుండా సాధారణ, ప్రత్యేకతను సమన్వయ పరచుకోకుండా, అన్నింటినీ సాధారణ పరిధిలో చూడడం వాంఛనీయం కాదు. ఆమాటకొస్తే మార్క్స మహాశయుడే తన భావాలను, ప్రత్యేక పరిస్థితులను అధ్యయనంచేసి అవసరాన్నిబట్టి మార్చుకున్న సందర్భాలున్నాయి. ఉదాహరణకు భారతదేశంపై బ్రిటీష్ వలసపాలన ప్రభావం గూర్చి చెప్పుకోవచ్చు. కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టో నాటికి (1848-53) ఇండియాలో బ్రిటిష్ వలసవాద పాలన ఆవశ్యకత పురోగామిశక్తిగా భారత్‌కు ఉపయోగపడుతుందని అన్న తన అభిప్రాయం మార్చుకుంటూ వచ్చారు. అలా

మార్చుకుంటూ 1883 (తన జీవిత చివరి సంవత్సరం) వచ్చేసరికి బ్రిటీష్ వలసవాదులను తరిమేస్తే తప్ప భారతదేశానికి నిష్కృతి లేదని ఆ దిశలో సాగిన నాటి సిపాయిల తిరుగుబాటును ప్రథమ స్వాతంత్ర్య పోరాటంగా అభివర్ణించే స్థితికి చేరారు. అంతేకాదు కేవలం తన మానవ జాతి పరిణామ చరిత్రలో అదిమ కమ్యూనిజం, బానిస వ్యవస్థ, అర్ధబానిస వ్యవస్థ, భూస్వామ్య తర్వాత పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ, ఆ పిదప కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థ అన్నది అమెరికా, ఇంగ్లాండ్ , పశ్చిమ యూరప్‌లకు వర్తించినట్లుగా యధాతధంగా భారత్, చైనా వంటి దేశాలకు వర్తింపజాలము. ఈ దేశాలలో మరో రూపంలో సమాజ పురోగమనం వుందని ఆయన పేర్కొన్నారు. కనుక మార్క్సిజం ప్రకారమే మార్క్సిజాన్ని కూడా మూసపోసిన పిడివాద సిద్ధాంతంగా చూడడం సరికాదు. ప్రత్యేకతలు వివిధ పరిస్థితులను బట్టి అన్వయించుకోగలగాలి. పోలెండ్ పరిస్థితిని సమీక్షిస్తూ, దాదాపు అదే సమయంలో 'జాతీయ విముక్తి ఉద్యమాలను, వర్గ పోరాటాలను సమన్వయంచేసి నిర్వహించకపోతే రెండు ఉద్యమాలు విఫలమౌతాయని మార్క్సు హెచ్చరించారు. విభిన్న జాతుల సముదాయంగా వున్న భారతదేశంలో, అంతకు ముందు 1947లో భారత జాతీయ స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందని భావిస్తున్నాం. భారతదేశం ఒకే జాతి అయివుంటే అది జాతీయ విముక్తి ఉద్యమ విజయంగా భావించడం సరైనదే అయివుండేది. ఈ అంశాలన్నీ పరిగణనలోకి తీసుకుని మార్క్సిజాన్ని మనకు అన్వయించుకోవడం, మన మార్క్సిస్టుల కర్తవ్యం. ఇక్కడ మహాకవి గురజాడ గారి దేశభక్తి గీతం ప్రస్తావించుకుందాం!

"దేశమును ప్రేమించుమన్నా – మంచియన్నది పెంచుమన్నా
దేశమంటే మట్టికాదోయ్ – దేశమంటే మనుషులోయ్
చెట్టపట్టాల్ వేసుకు దేశస్తులంతా మెలగవలెనోయ్
అన్నదమ్ముల వలెను జాతులు మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్" అని కూడా వ్రాశారు. ఆయన ప్రపంచభక్తిని గూర్చివ్రాయలేదు. మన భారతదేశం గూర్చివ్రాశారు. అందులో "అన్నదమ్ములవలెను జాతులు – మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్" అన్నారు.

భారతదేశంలో వివిధ మతాలున్నాయి. హిందూ–ముస్లిం–క్రైస్తవ –బౌద్ధ–జైన– పార్శీ – సిక్కు ఇలా ఇన్ని మతాలున్నాయి గనుకనే "మతములన్నీ" మెలుగవలెనోయ్ అన్నారు. అలాగే ఆయన అన్నదమ్ముల వలెను జాతులన్నీ మెలగవలెనోయ్ అనికూడా అన్నారు. అంటే కళింగ, ద్రావిడ, మరాఠా, సిక్కు ఆంధ్ర ఇత్యాది ప్రత్యేక జాతులన్నీ కలిగివున్నది భారతదేశం. అలాకాకుండా భారతదేశం, భారత జాతి ఒక్కటే వుందని ఆయన భావించలేదు. అలా భావించి వుంటే జాతులు అనేవారుకారు. 'జాతి' ప్రజలు మెలగవలెనోయ్ అనేవారు. నిజానికి

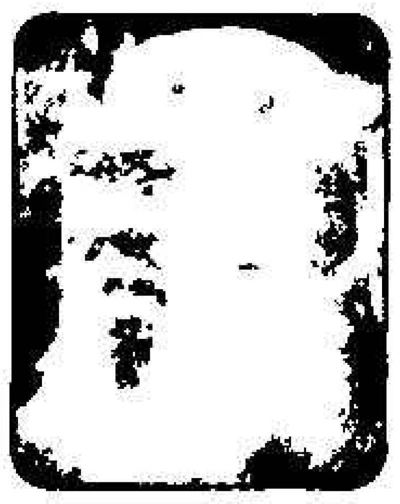

మనది భారతజాతి! అనడంలో ఒక ప్రాదేశిక సమగ్రతతో కూడిన అర్థం అని కూడా అనేందుకు లేదు. అంతేకాని అందుకు భారతీయులు మూసపోసినట్లు ఒకే భారత 'జాతీ'యులు కాదు. మనది జాతీయ రాజ్యం (నేషనల్ స్టేట్ కాదు) – నేను తెలుగుజాతివాణ్ణి! తమాషా ఏమంటే ఈ శాస్త్రీయ చారిత్రిక అవగాహనను సైతం నేటికీ పాలకుల గ్రహింపులోనూ లేదు. మనం విదేశీయానానికి తీసుకునే పాస్‌పోర్టు అప్లికేషన్‌లో ప్రయాణీకుడు పూర్తిచేయవలసిన కాలంలో జాతీయత అని (నేషనాలిటీ) కూడా వుంటుంది. ఇటీవలే 'జిలానీ' (అయన కాశ్మీర్‌లో ప్రత్యేక కాశ్మీర్ రాజ్యానికై పోరాడుతున్నారు) జాతి అన్న కాలంలో కాశ్మీరీ జాతి అని వ్రాసుకున్నారు. ఆయనకు వీసా నిరాకరించారు. (భారత రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా ఎన్నో హింసాత్మక చర్యలను కూడా పాల్పడ్డారన్నది మరో అభియోగం). ఆయన తనకు తాను భారత జాతీయునిగా భావించడంలేదు. పైన చెప్పినట్లు నేను భారత జాతీయుణ్ణి అని భావించను. భారతదేశం వున్నదికానీ, భారతజాతి లేదు. ఈ భారతదేశం నాడే మన గురజాడ గుర్తించినట్లు వివిధ 'జాతుల' సముదాయమన్నమాట. అందుకని – ఏ దేశం? అన్న ప్రశ్న వుంటే – అప్పుడు భారత దేశం అని వ్రాసుకోవచ్చు. ఏ జాతి అన్న ప్రశ్న వుండాలి అప్పుడు తెలుగుజాతి అని చెప్పుకోవచ్చు. – అదేమీ లేకుండా రోడ్డు రోలరు లాగినట్లు విభిన్న జాతుల ఉనికినే గుర్తించనట్లు – ఉనికేలేని భారతజాతి క్రింద నెట్టేసి ఆ పేరుతో తమ జాతుల భిన్నమైన ఆర్థిక,సాంస్కృతిక, రాజకీయ, సామాజికఅంశాలను గుర్తించకపోవడం తప్పు.

ఖమ్మం పట్టణంలో ఐక్య ఉపాధ్యాయ సభలకు సుందరయ్య వచ్చారొకసారి (తొలిదశలో) ఆయన సభలో "నేను ఖమ్మం రైల్వే స్టేషన్‌లో దిగాను. ఆ స్టేషన్ బోర్డుపై పై 'ఖమ్మం' అని ఆంగ్లంలో వ్రాసి వుంది. ఆ క్రింద 'ఖమ్మం' అని హిందీలో వ్రాసి వుంది. ఆ క్రింద 'ఖమ్మం' అని తెలుగులో వ్రాసి వుంది. అంటే నా తెలుగుజాతి మాతృభాషకు నా ఆంధ్రప్రదేశ్ మూడవ స్థానం అన్నమాట! ఇది ఆమోదింపదగినదా?" అంటూ తన ప్రసంగాన్ని ఆరంభించారు.

ఆయన హెచ్చరించినందువల్లనే అని చెప్పనుగానీ ఆ పిదప ప్రభుత్వం తెలుగుతో ఆరంభించింది!

అయితే ఒక ప్రశ్న వస్తుంది. భారతదేశం వివిధ జాతుల సముదాయమైతే 'ఎన్ని జాతులున్నాయి?' రాష్ట్రాలుగా 29 రాష్ట్రాలున్నాయి. భారత దేశాన్ని బ్రిటీష్ వారు విడిచి వెళ్ళేనాటికి ఇన్ని రాష్ట్రాలు లేవు. ఇప్పుడున్న 29వ రాష్ట్రం తెలంగాణా తర్వాత మన కొత్త రాష్ట్రం వుండదనీ చెప్పలేము. మన పొరుగునే మహారాష్ట్ర నుండి వేరుపరిచి మాకు విదర్భ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలన్న డిమాండ్ ఎప్పటినుండో వున్నదే.

అలాగే పశ్చిమ బెంగాల్ గుర్ఖాలాండ్ కోసం డిమాండ్. ఆ మాటకొస్తే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి విడివడి ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్ర ఆవిర్భావాన్ని విహంగ వీక్షణంగానైనా వీక్షిస్తే ఈ పరిణామం ఏర్పడడం ప్రస్తుత ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిస్థితిలో ఎలా అనివార్యం అయిందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. పెట్టుబడిదారీ విధానం అభివృద్ధి చెందకుండా, జాతుల అభివృద్ధి జరిగి ప్రత్యేక జాతి అనదగిన రూపాన్ని సంతరించుకోవడం సాధ్యమా అన్న ప్రశ్న శాస్త్రీయ కోణం నుండి ఆలోచించేవారినుండి కూడా వస్తుంది. అయితే అదే గీటురాయిగా పేర్కొనలేము. ఈ జాతుల అస్థిత్వం - అంతర్లీనంగా వుంటూ వుండిన, లక్షణాలు వివిధ సందర్భాలలో వివిధ స్థాయిలలో బహిర్గతమౌతూనే వుంటుంది. ఆ మాటకొస్తే అన్నింటికన్నా ముందుగా పెట్టుబడిదారీ విధానం పెరిగి పరిపూర్ణ స్థాయికి జేరింది ఇంగ్లాండులో. అక్కడ నేటికీ స్కాట్‌లాండ్, ఇంగ్లాండ్‌లు అంతర్భాగమైనా, దానికి ప్రత్యేక జాతీయతను గుర్తించాలా అన్న ప్రశ్న నేటికీ వున్నదేగదా! అలాగే చాలా దేశాలలో భూస్వామ్య వ్యవస్థలు కూడా వివిధ జాతుల ఆవిర్భావానికి అడ్డం కాలేదు. కొన్ని సందర్భాలలో భూస్వామ్య పాలకులే తమ తమ జాతి గుర్తింపు అభివృద్ధికి పోరాడిన సందర్భాలూ వున్నాయి ఆ భూస్వామ్య పాలకుల పరాయి పాలకులతో చేతులు కలుపుతున్నపుడు ఆ భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాట క్రమంలో జాతులు అస్తిత్వం అంతర్లీనంగా వుంది. 'జాతి' ఆవిర్భావానికి దారితీస్తుంది. ఇంతకుముందు, వివిధ అదివాసి, రైతాంగ పోరాటాలు కూడా ఈ జాతుల రూపుదాల్చేందుకు ఎలా దోహదపడినాయో చూశాంగదా! ప్రజా చైతన్యం పెరిగే కొలదీ ఈ జాతిభావన కూడా బలపడుతుంది. ఆ చైతన్యం ప్రజా పోరాటాల ద్వారా ముందుకు వస్తుంది.

జాతుల సమస్య - మార్క్సిస్టు అవగాహన

ఈనాడు మనదేశంలో, వివిధ రాష్ట్రాలలో ప్రస్తుతం ప్రాంతీయ లేదా కొందరు వక్రీకరిస్తున్నట్లు ప్రాంతీయోన్మాద ఉద్యమం కూడా ఈ జాతి అనే అంశం నిక్షిప్తమై వుంది. తమాషా ఏమంటే కొన్ని సందర్భాలలో ప్రాంతాలు విడిపోవడానికి 'జాతీయత' దోహదంచేస్తే ఆ ప్రాంతాల సంలీనానికి కూడా ఆ 'జాతి' భావనే దోహదపడుతుంది. అంతేగానీ 'జాతి'ని విస్మరించే ఆస్కారమేలేదు. పోలిక అవునా, కాదా ఎంతమేరకు అన్న ప్రశ్న అటుంచి, ఒక సామాజిక భౌతిక వాస్తవిక జీవనంలో 'వర్గము' అన్నది ఎలా అవిభాజ్యమో, 'జాతి' అది రూపొందే క్రమము, అలాగే అవిభాజ్యము అని చెప్పవచ్చు. ఈ జాతుల ఆవిర్భావం, పరిణితి చెందే క్రమం జాతులుగా ఏర్పడడం ఒక నిరంతర ప్రక్రియ అని చెప్పవచ్చు. సమాజంలో ఏ రూపంలో అయినా అది వుండినా ఆర్థికమా, రాజకీయమా, సామాజికమా, సాంస్క

ృతికమూ, దోపిడీ దౌర్జన్యాలు అంతమయ్యే వరకూ అస్థిత్వ బీజరూపంలోనైనా 'జాతి' అనే భావన వుంటూనే వుంటుంది. దోపిడీ చేసే వర్గము, దానికి గురయ్యే వర్గమూ పరస్పర శతృపూరిత వర్గ వైరుధ్యం అంతమయినపుడు - ప్రతి వ్యక్తి తన సర్వ శక్తిని వినియోగించి, స్వేచ్ఛగా చైతన్యయుతంగా సమాజపు పరిణామ క్రమంలో భాగస్వామ్యం తీసుకుంటూ, తన అవసరాలను సంతృప్తిగా నెరవేర్చుకోగలిగినపుడే - మానవ మహాప్రస్థానంలో ఆదిమ కమ్యూనిస్టు సమాజం నుండి పరిణితి చెందిన కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థతో ఒక "స్పైరల్" పూర్తయినట్లు అని మార్క్సిస్టులు భావిస్తుంటారు. కమ్యూనిస్టు సమాజం తర్వాత ఇక సమాజ పరిణామక్రమం, యింక పరిణితి చెందాల్సిన అంశం లేనట్లు ఆగిపోతుందా అన్న ప్రశ్నకు మానవ మహాప్రస్థానాన్ని ఆదిశగా నిర్ధారించిన 'మార్క్స్' కూడా ఆ విషయం, ఆ సమాజం ఉనికిలో వుండగా తప్ప ముందుగా వూహింపజాలము' అని అన్నారు.

ఇక్కడ జాతి కూడా, తన సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ, అభివృద్ధి, పరిణితి చైతన్యయుతంగా సాధించే వరకూ ఆ క్రమం కొనసాగుతూనే వుంటుంది. కనుక ఇంత సమగ్ర రూపం కమ్యూనిస్టు సమాజంలోనే సాధ్యం. ఒకనాటి సోవియట్ యూనియన్‌లో నేటి చైనాలో సైతం అవ్యవస్థ యింకా రూపుదాల్చలేదు. ఉండినదల్లా సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఆరంభదశ మాత్రమే. ఈ స్థితిలో ఆ ఊహకు కూడా అర్థం చేసుకోవడం కష్టమూ, క్లిష్టమేకాదు. ఒక్కసారి అది అపార్థాలకు, అనుమానాలకు అస్కారం యిస్తుంది కూడా!

బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదులు రాకముందు భారతదేశ భౌగోళిక స్వరూపం యెరిగిందే! అయితే బ్రిటీష్‌వాళ్ళు తమ పాలనా సౌకర్యార్థం, భారతదేశంలో తమ పాలనా భాగాన్ని వివిధ ప్రావిన్స్‌లు పాలనా భాగాలుగా విభజించారు. అవి ఢిల్లీ, కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి - ఈ నాలుగు. ఇది చాలా కృత్రిమమైనది అని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఉదా॥ ఒక్క మద్రాసు 'ప్రావిన్స్'నే తీసుకుందాం! అందులో తమిళ, మళయాళ, కన్నడ, ఆంధ్ర (ద్రవిడ) జాతులు కలిసి వున్నాయి. మద్రాసు 'ప్రావిన్స్' అన్నది కృత్రిమమైన విశ్వామిత్ర సృష్టి అన్నమాట! అందుకే ఆ బ్రిటీష్ వ్యతిరేక పోరాటంలో, అంతర్భాగంగానే. ఈ వివిధ ద్రవిడ జాతులు కూడా, తమ ప్రత్యేక అస్థిత్వానికి అభివృద్ధికి పోరాడవలసి వచ్చింది. అలాంటి పోరాటంలో భాగంగానే, మద్రాసు 'ప్రావిన్సు' నుండి విడివడి ప్రత్యేకంగా ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలంటూ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం సందర్భంలోనే డిమాండ్ వచ్చింది. అప్పటి మద్రాసు ప్రావిన్స్ కాంగ్రెస్ నాయకుడు రాజాజీ సైతం ఆ డిమాండ్‌ను అంగీకరించలేదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రం రాయలసీమతో కలసి యేర్పడింది. అదే స్వాతంత్ర్యానంతరం 1953లో కీ.శే. పొట్టి శ్రీరాములు ఆమరణ నిరాహారదీక్షతో అమరుడైన పిదప. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన సందర్భంలో భారతదేశంలో విలీనమై భారత ప్రభుత్వాన్ని అంగీకరించేందుకు నిజాం సంస్థానాదీశుడు అంగీకరించక తమదొక ప్రత్యేక దేశంగా నిజాం సంస్థానాన్ని నిజాం నవాబు ప్రకటించుకున్నాడు. ఆ నిజాం సంస్థానాన్ని భారతదేశంలో విలీనం చేయాలని, తెలంగాణాలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ, ఆర్య సమాజం, కమ్యూనిస్టులు పోరాడారు. విలీనమయింది. నిజాం భూస్వామ్య పెత్తందారీ నిరంకుశ రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం ఆరంభమయింది. ఆంధ్ర మహాసభ ఆధ్వర్యంలో నిజాం సంస్థానంలో తెలుగు భాష ఉనికి, ప్రాధాన్యత నిలిపేందుకు ఆరంభమయినా, పోనుపోను అది భూమికోసం, భుక్తికోసం, వెట్టిచాకిరీ నుండి విముక్తి కోసం కమ్యూనిస్టుల నేతృత్వంలో విశ్వవిఖ్యాతి పొందిన వీర తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంగా 46 నుండి 51 వరకు సాగింది. ఇది తెలుగు జాతీయ పోరాటం అది వర్గపోరాటం మిళితమయిన పురోగమనానికి నిదర్శనం. ఈ జాతీయం అంశమే లేకుండా వుండి వున్నట్లయితే నాటి తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం ఆ స్థాయికి జేరి ఉండేదికాదు. కొందరు కమ్యూనిస్టేతరులు నిజాం ప్రభుత్వం భారతదేశంలో విలీనమైన వెంటనే తమలక్ష్యం-తెలుగు జాతీయ వుద్యమం విజయవంతమైనట్లు భావించారు. ఆ సాయుధ పోరాటం తదుపరి బలహీనపడడానికి ఒక ప్రధాన కారణం.

అలాగే, ఆ పోరాటక్రమంలో ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో వుండినప్పటికీ నిజాం సంస్థానంలో తెలుగు మాట్లాడే జిల్లాలకు ఆనుకుని వున్న తెలుగు జిల్లాల ప్రజలు అన్నివిధాలుగా నిజాంలో జరుగుతున్న సాయుధ పోరాటానికి సహకరించారు. ఈ క్రమంలో, అంతకు ముందు నుండి వుండిన తెలుగుజాతి ప్రజలందరూ అంటే అటు ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలోని తెలుగు మాట్లాడే జిల్లాలు, ఇటు నిజాం సంస్థానంలోని తెలుగు మాట్లాడే తెలుగు ప్రజలను కలిపి ఒకే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రం కావాలన్న డిమాండ్ కూడా ఊపందుకున్నది. దానితోపాటే నిజాం సంస్థానంలోని కన్నడ భాష జిల్లాలను, అటు కర్ణాటకలోనూ, మరాఠీ ప్రాంతాలను, మహారాష్ట్రలోనూ తెలుగు మాట్లాడే తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని కలిపి ఆంధ్రప్రదేశ్‌గానూ, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రంగా 1956లో ఏర్పరచక అప్పటి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తప్పలేదు. అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రం నుండి విడివడడానికి, ఆ పిదప తెలంగాణాతో కలిసి, ఆంధ్రప్రదేశ్‌గా అవతరించడానికి 'తెలుగు జాతి' అన్న భావన అంతర్లీనంగా ప్రధానమైన చోదకశక్తి – దీనికి భూమిక నిజాం భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటం! అంటే ఆ భూసామ్య

వ్యతిరేక పోరాటం తెలుగు జాతీయత పరస్పరం సహకరించుకున్నవి అన్నదీ వాస్తవం.

ఈ జాతుల సమస్య ప్రస్తావన సందర్భంగా కమ్యూనిస్టుల వైఖరిని గూర్చి ప్రస్తావించుకోవాలి! ప్రపంచంలో మానవ సమాజ పురోగమనం ముందుకే మున్ముందుకే సాగుతున్నదని

- అజ్ఞానం నుండి విజ్ఞానంవైపు
- లేమి నుండి సంపద వైపు
- అణచివేత నుండి విముక్తివైపు

ఈ ప్రయాణం సాగుతున్నదనీ, ఈ ప్రస్తుత ప్రయాణానికి గమ్యం సకల రూపాల దోపిడీ, దౌర్జన్య రహిత సమాజము. అదే కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థ అనీ, అక్కడ ప్రతి వ్యక్తి స్వచ్ఛందంగా తన శక్తి కొద్దీ పని చేస్తాడని, తన అవసరాలనుబట్టి అనుభవిస్తూ - ఆత్మగౌరవంతో నిజమైన స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలతో జీవిస్తాడనే - అధునాతన తాత్విక దృక్పధాన్ని శాస్త్రీయంగా నిరూపించే మహత్తర ప్రయత్నమే మార్క్సిజం - ఇది ప్రస్తుతం, తాము మార్క్సిస్టులంగా చెప్పుకునే రాజకీయ పార్టీ పరిమితులతో కాకుండా - ఆగమ్యం చేరగలమా - ఎప్పుడు? ఇదంతా ఒక మానవ సమాజ ప్రేమికుని కమ్మని కల కాదుగదా, ఇలాంటి ప్రశ్నలన్ని అటుంచి, ఇప్పటి వరకూ మానవ మహాప్రయాణ దిశ మాత్రం ముందు చెప్పుకున్నట్లు ఎగుడుదిగుడు వుండినా, స్థూలంగా ఆదిశకే సాగుతున్నాం అనేది మాత్రం కాదనలేని సత్యం.

భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆవిర్భవించింది 1921అనీ, కాదు 1925అనీ భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. అదెలా వుండినా, మనదేశంలో దానికొక చాలా స్థూలంగా ఒక కేంద్రకమిటీ వుంది. ఇలా నిర్మాణస్వరూపం వచ్చేసరికి 1932-33 అయివుండొచ్చు.

అదే దేశము వివిధ ప్రాంతాలలో వున్న మార్క్సిస్టు దృక్పథం గల వారు తమకు తాము రూపొందించుకున్నది. పేరుకు మాత్రం ప్రధానంగా కేంద్ర కమిటీ, భారతదేశవ్యాప్త నిర్మాణం గల కేంద్ర కమిటి అని చెప్పలేము. మన పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు, కంభంపాటి సీనియర్ ఇత్యాదులు అంతకు ముందు గాంధీజీ నాయకత్వాన స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొని ఎదిగిన వారు - కేరళలో ఇ.యం.యస్. వీళ్ళు కమ్యూనిస్టులుగా కళ్ళుతెరిచి 1930 చివరికి వచ్చేసరికి దేశంలో కాంగ్రెస్, ముస్లింలీగ్ నాయకత్వాన స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం తీవ్రంగా సాగుతోంది. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం 1918 నాటికి హిందూ ముస్లింల ఐక్యత ఉచ్చదశలో వుంది. మన భారత దేశం యావత్తు హిందూ ముస్లిం క్రైస్తవీయులు, బౌద్ధ పార్సీ, సిక్కు యిత్యాది

మతాలుగా వుంది. పాకిస్థాన్, హిందుస్థాన్, సిక్కిస్థాన్ యిత్యాది విభేదాలు లేవు. అన్నీ భారతజాతి భావనతోనే మనం ఉద్యమించి, బాధ్యతాయుత పాలనను బ్రిటీష్‌వారినుండి సాధించుకోగలం అన్న అభిప్రాయం ఉచ్చదశలో వుంది. ఆ వాతావరణంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం పుట్టి పెరిగింది. దానికితోడు మీరు అసలు ఒకజాతే కాదు. మిమ్మల్ని "మీరు ఎలా పాలించుకోగలరు?" అన్న వలస పాలకుల హేళనల నేపథ్యంలో, భారతదేశం ఒకే జాతి అనే దృక్పథం అంకురించి పెరగసాగింది. ఆ భూమికలో అప్పటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూడా, భారతదేశం మొత్తం ఒకే జాతి అనే భావనతో వుండేది. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం సందర్భంగా ఆ ఉద్యమానికి మద్దతునిచ్చే సభలో గాంధీజీ "ఈ ఉద్యమానికి మద్దతునివ్వడం మనందరి ధర్మం, ఈ సందర్భంగా మన మద్దతుకు షరతు విధించడం సరైందికాదు. గోవధను నిషేధించడానికి ఈ మద్దతుకు షరతు విధించకుండా సహకరించాలి' అని గాంధీ అన్నారు. అదే సభలో అలీ మాట్లాడుతూ, "నేను క్షేత్ర స్థాయిలో కూడా ఒక మాట చెప్తున్నాను. గాంధీజీ ఎంతో ఔన్నత్యంతో మాట్లాడారు. అయితే మనం దానికి సానుకూల స్పందనగా కాకుండా మనకుగా మనం స్వచ్ఛందంగానే గోవధను నిషేధించుకోవాలి. ఈ చర్య వారు సహకరిస్తున్నందుకు మన కానుక కాదు, మన సుసంస్కారానికి చిహ్నం కూడా అవుతుంది" అని ఆయన సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు హిందూ ముస్లింల మైత్రి ఎలా వుండేది ఈ స్థితిలో అప్పటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ – భారతదేశం ఒకే జాతి అనే అభిప్రాయంతోనే వున్నది.

కానీ 1940లో తొలిసారి ముస్లింలీగ్ నాయకులు – బ్రిటీష్ వారు భారతదేశం వదలివెళ్ళి, భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం యిచ్చే ముందు ముస్లింలు అధికంగా వుండిన బెలుచిస్థాన్, సింధు, పంజాబ్, బెంగాల్, అస్సాంలో కొంత భాగాన్ని ముస్లిములు అధికంగా వున్న ప్రాంతాలను కలిపి పాకిస్థాన్‌ను ప్రత్యేకంగా విభజించి యివ్వాలన్న డిమాండ్‌ను షరతుగా ముందుకు తెచ్చారు. ఇదే అదనుగా బ్రిటీష్ వారు ఈ అంశాన్ని తమకనుకూలంగా వాడుకుని, తమ పట్టును బిగించే ప్రయత్నం చేశారు. ఇందుకు కారణం లేకపోలేదు. భారతదేశంలో మెజారిటీగా వుండిన హిందువులు తమపై పెత్తనంచేసి, తమ మతాన్ని, సంస్కృతీనీ, నాగరికతను అణచివేస్తారన్న భయం ముస్లింలలో వుండేది. గాంధీజీ, ఎట్టిపరిస్థితులలోనూ భారత్ –పాకిస్థాన్ రెండుదేశాలుగా విభజించడానికి అంగీకరించజాలనని భీష్మించుకు కూర్చున్నారు.

హిందూ, ముస్లిం ఐక్యత తన దృష్టిలో అత్యంత ప్రధానమైనదని, జిన్నాను భారతదేశ ప్రధానిగానైనా చేద్దామనీ విభజనను అంగీకరించనని చాలా స్పష్టంగా

చెప్పారు. రాజాజీ మాత్రం – అలాంటి విభజన ఆచరణీయ పరిష్కారము అని బహిరంగంగానే చెప్పారు. నెహ్రూజీ, పటేల్‌లు గాంధీజీ మాటను కాదనలేక అదే సమయంలో ఈ విభజన అనివార్యమన్న భావనను వీడలేక ఊగిసలాటలో వున్నారు. చివరికి వారిరువురూ కూడా విభజన తప్పదన్న నిర్ణయానికి వచ్చి, గాంధీజీని నొప్పించలేదు. ఈ విషయంలో తాను ఒంటరినైనట్లుగా గాంధీజీ గుర్తించారు.

ఈ అంశంపై నాటి కమ్యూనిస్టుల అవగాహన

ఇంతకు ముందు చెప్పుకున్న కాంగ్రెస్ పార్టీలోని అప్పటి అంచనాను ఒకసారి గుర్తు చేసుకుందాం! బ్రిటీష్ వారు అందరి సామ్రాజ్యవాదుల మాదిరిగానే తమ దోపిడీని నిరాటంకంగా కొనసాగించాలంటే దేశం ఒక్కటిగా వుండాలన్న భావనతో వున్నారు. అందుకే భాషాప్రాతిపదికన కాకుండా పాలనా సౌకర్యం కోసం మద్రాసు ప్రావిన్స్ బెంగాల్ ప్రావిన్స్ ఇలా విభజించారు. మద్రాసు ప్రావిన్స్‌లో తమిళ, తెలుగు, కన్నడ, మళయాళ భాగాలున్నాయి. అలాగ బొంబాయి ప్రావెన్సీలో మరాఠి, గుజరాతి ప్రాంతాలు వున్నాయి. భారతదేశ స్వాతంత్ర ఉద్యమంలో ఈ వివాద ప్రాంతాలన్నీ తప్పక జాతులుగా తమకు ప్రకటించకపోయినా తమతమ ప్రత్యేకతలకు అనుగుణంగా స్వాతంత్ర్యనంతర భారతదేశంలో తమకు ప్రత్యేక పాలనాధికారాలు గల రాష్ట్రాలుగా విభజించాలన్న డిమాండ్ బలంగా ముందుకొచ్చింది. అఖిల భారత కాంగ్రెస్ కమిటీ దాన్ని అంగీకరించడమేగాక అలా ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ ఇలా కాంగ్రెస్ నిర్మాణ స్వరూపాన్ని రూపొందించుకుంది. వివిధ ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్‌లు కూడా ఏర్పడ్డాయి అంటే జాతీయ పెట్టుబడిదారీవర్గం, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో నూతన స్వాతంత్ర్య భారతదేశంలో తమ తమ ప్రయోజనాలు నెరవేర్చుకోవాలన్న తపన వున్నది. అసహజవర్గ దృక్పధంలోనే వారు బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో ప్రధాన పాత్ర నిజానికి, వలస వ్యతిరేక నాయకత్వం కూడా సాధించుకోవాలన్న తీవ్ర ప్రయత్నమూ వుంది.

ఈ భూమికలు అప్పటి కమ్యూనిస్టులు దేశ విభజనపై నిర్ణయం తీసుకోక తప్పలేదు. ఫలితంగా వారు జాతుల సమస్య పట్ల అధ్యయనం మొదలెట్టారు. అప్పటి ప్రధాన కార్యదర్శి అధికారి పార్టీ అభిప్రాయాన్ని జాతీయ సమైక్యత కోసం అంటూ ఒక కరపత్రం విడుదల చేశారు. సహజంగానే, అప్పటికే ప్రపంచంలో కమ్యూనిస్టులకు ఆదర్శంగా వున్నది సోవియట్ యూనియన్. లెనిన్ మార్క్సు అంతటి అనుసరణీయ నాయకులు ఆయన తదనంతరం స్టాలిన్ అని వేరే చెప్పాల్సిన పనిలేదు. లెనిన్ రష్యాలో జార్ వ్యతిరేక పోరాటంలో జారిష్టు రష్యా వివిధ జాతుల కారాగారం

– తమ (కమ్యూనిస్టులు) అధికారంలోకి వస్తే వివిధ జాతులకూ, విడిపోయే హక్కుతో సహా తమతమ జాతులకు స్వయం నిర్ణయాధికారం ఆయా జాతులు భావిస్తే విడిపోయే హక్కుతో సహా అన్ని రకాలను జాతులకు యిస్తుంది" అని ప్రజలను విప్లవంలోకి ఆకర్షించారు. ఆ తదుపరి సోవియట్ యూనియన్ నాయకుడైన 'లెనిన్'ను ఆదర్శంగా తీసుకుని, విప్లవానంతర సోవియట్ యూనియన్‌లో జాతుల పట్ల లెనిన్ వైఖరిని మరింత బలవత్తరంగా అమలు జరపాలన్న అవసరాన్ని గుర్తించిన స్టాలిన్ ఒక సందర్భంలో "నిజానికి సోవియట్ యూనియన్‌లో దాదాపు 50 జాతులున్నాయని ఎవరనుకున్నారు – జారిస్టు వ్యతిరేక పోరాటం బలపడుతున్న కాలంలో, ప్రజలు తమ భవిష్యత్తును తమ చేతుల్లోకి తీసుకునే క్రమంలో తమ ప్రత్యేక జాతీయ అభివృద్ధి లక్ష్యంగా "ఇన్ని జాతులు" సోవియట్ యూనియన్‌లో వెలికివచ్చాయి. ఆమాటకొస్తే భారతదేశం ఒకేజాతి అని అంటారు. భారతీయుల సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం సాగుతున్న కొలదీ ఎన్నో కొత్త జాతులు వెలికిలోకి ఉనికిలోకి వచ్చాయని అన్నారు. భారతదేశంలో అప్పటి వరకు (1940) జాతుల అంశం పట్ల ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాల్సిన అవసరంలో వుండిన కమ్యూనిస్టు పార్టీకి లెనిన్-స్టాలిన్‌ల దృక్పథం సహజంగానే, ఆచరించవలసిన మార్గంగా తోచింది. వారి వైఖరినే భారతదేశంలో అనుసరించింది. 1942లో ప్రవేశపెట్టిన జాతీయ ఐక్యత కోసం ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టింది.

"జాతీయ ఐక్యత కోసం" అన్న తీర్మానం అప్పటి (1942-43) కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రవేశపెట్టే నాటికి, కమ్యూనిస్టు పార్టీలో వివిధ వ్యక్తులు – ఏదో "నోట్స్" మాదిరి తయారుచేసిన అభిప్రాయలు తప్ప, ఒక నిర్దిష్ట తీర్మానం జాతుల సమస్యపై లేదు. అధికారయుతమైన ఈ తీర్మానం కూడా కా॥ అధికారి ముందుగా ఈ సమస్యపై వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాన్ని దాదాపు యధాతథంగా పార్టీ స్వీకరించింది. అది రష్యా విప్లవనేతగా లెనిన్ మార్క్సిజాన్ని తమ రష్యా పరిస్థితులకు అన్వయించే క్రమంలో ఆయన నాయకత్వాన రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ అభిప్రాయమే. ఈ అంశంపై మార్క్స్, ఏంగిల్స్ చూపిన ప్రత్యేక మార్గదర్శకాలేమీ లెనిన్ ముందు, రష్యా పార్టీ ముందు లేవు. నిజానికి ఏంగిల్స్ మరణానికి కొన్ని నెలల ముందు, లెనిన్ రష్యా నుండి వెళ్ళి ఒక యువ కమ్యూనిస్టు నేతగా రూపుదిద్దుకుంటూ వెళ్ళి ఏంగిల్స్‌ను కలిశారు. కనుక ఇది ఏంగిల్స్ ద్వారా లెనిన్‌కు అందివ్వబడిన అవగాహనకాదు. కొంత ఇబ్బందికరంగా అనిపించినా, ఒక వాస్తవాన్ని చెప్పుకోవాలి! కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టోలో కొన్ని సందర్భాలలో "ఇది ప్రధానంగా అభివృద్ధి చెందిన పశ్చిమ యూరప్ దేశాలకు అన్వయిస్తుంది. వివిధ దేశాలు తమ తమ పరిస్థితికి అనుగుణంగా దీనిని అన్వయించుకోవలసి వుంటుంది" అని మార్క్సు పేర్కొన్నారు.

మార్క్స్‌కు కూడా చాలా స్థూలంగా ఈ భూమిపై మానవుడుదయించిన నాటి నుండి జరిగిన పరిణామ క్రమం అవగాహన వుండగలదేకానీ, వివిధ దేశాలలో సమాజ పరిణామ క్రమం స్థూలంగానైనా తెలియడం కష్టసాధ్యం. ఇంతకు ముందు చెప్పుకున్నట్లు రష్యాలో దాదాపు 50 జాతులున్నాయని మాకు మాత్రం ముందుగా తెలుసా?" అని స్టాలిన్ 1925లో అన్నారు. అలాంటప్పుడు మార్క్స్ ఈ అంశంపై రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీకి తగు దిశానిర్దేశం చేసి వుంటారని భావించలేము. ఆ తదుపరి మనదేశంలో ఇక్కడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ జాతుల సమస్యను మార్క్సిజం కోణంలో పరిపూర్తిగా అధ్యయనం చేయగలగడం మరీకష్టసాధ్యం! రష్యన్‌లో జాతులపరిస్థితికి, తమకు తెలిసిన మార్క్సిజం ఆధారంగా, తమ భౌతిక వాస్తవికతకు నిర్దిష్టంగా అన్వయించే ప్రయత్నం లెనిన్ ఆధ్వర్యంలో రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ చేసి వుంటుంది! ఇక మనదేశానికి వచ్చేసరికి రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన దేశానికి అన్వయించుకున్న విధానమే నాటి మన దేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు మార్గదర్శకంగా వుండి వుండాలి!

ఆ నేపథ్యంలో చూసినపుడు లెనిన్ 'జారిష్టు (జార్ ప్రభుత్వ పాలనలో) రష్యా వివిధ జాతుల కారాగారము అన్న అంశం నాటి కమ్యూనిస్టు నేతలకు ఇక్కడి సమస్యకు అన్వయింపదగినదిగా మార్క్సిస్టు సైద్ధాంతిక భూమిక అయింది. అయితే ఇక్కడ లెనిన్ "వివిధ జాతుల కర్మాగారంగా అభివర్ణించిన రష్యాకు - భారతదేశంలో బ్రిటీష్ వలస పాలన సందర్భంగా తలెత్తిన జాతుల సమస్య మక్కీకి మక్కీగా ఉండజాలదు. "రష్యా" దేశం - "రష్యన్ జాతి" పాలనలో వుంది. ఆ పిదప అది ఆధిపత్య జాతిగా మిగిలి 'జార్జియా' వంటి జాతులను అణచివేస్తున్నది. రష్యాలో కార్మికవర్గ విప్లవం జయప్రదం అయిన తర్వాత పిదప కొంత కాలానికి సోవియట్ యూనియన్ వివిధ జాతుల పాలనా స్వరూపంగా మారిన తర్వాత రష్యా వానిలో ఒక్క జాతిగా యు.యస్.ఎస్.ఆర్.లో మిగిలింది.

భారతదేశంలో జాతుల ప్రత్యేకత

భారతదేశంలో పరిస్థితి వేరు. బ్రిటీష్ పాలకులు పరాయివారు. భారతదేశ జాతులలో వారు స్వాతంత్ర్యానంతరం ఒక జాతిగా మనగలిగే పరిస్థితి లేదు. అది భారతదేశ చిత్రపటం నుండి తరిమి వేయబడడమే? మన దేశంలో వలస పాలనానంతరం, బ్రిటీష్ వలస పాలకులవలే, వివిధ జాతులను అణిచివేస్తూ వున్న, మన భారతదేశ జాతి ఏ ఒక్కటి ప్రత్యేకించిలేదు. అప్పటి లెక్క ప్రకారం 17 జాతులు భారతదేశంలో వున్నాయనుకుంటే, ఇందులో ఏదీ మిగిలిన జాతులను అణిచివేసిన పరిస్థితి లేదు. కనుక బ్రిటీష్ ఇండియా నుండి వలస పాలకులు దేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని యిచ్చి తమ ఇంగ్లాండ్ దేశానికి వెళ్ళిన తర్వాత మిగిలిన

(18 జాతులను) అణచివేయగల భారతదేశంలో మరే జాతీ లేదు గనుక, మొత్తం అన్ని జాతులూ 'బ్రిటీష్ ఇండియా' కారాగారాన్నుండి స్వేచ్ఛ పొందినవే! ఈ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో స్థూలంగా దేశవ్యాపితంగా ఒక స్థూలమైన ఆశయాలూ, లక్ష్యాలు, విలువలు గల విభిన్న జాతుల స్వరూపంగా, భారతదేశం మనగలగవలసిందే. పంజాబు, ఆంధ్ర, గుజరాత్, మరాఠా, ద్రావిడ, ఉత్కళ బెంగాలీ యిత్యాది జాతులు ఏ ఒక్కటీ మిగిలిన జాతులను అణిచి వుంచే జాతిలే లేదు. పైగా స్వాతంత్ర్యోద్యమ సందర్భంగా, బ్రిటీష్ వలస పాలకులు, అన్ని జాతులను అణిచి వుంచుతున్నారు గనుక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో అన్ని జాతుల ప్రజానీకమూ, తర తమ తేడాలలో భాగస్వాములైనారు. ఆ క్రమంలో శాస్త్రీయమా? కాదా? అన్న ప్రశ్న అటుంచితే ఆ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని "భారత జాతీయ ఉద్యమమూ" అనే పేరున పిలవడం జరుగుతున్నది. నిజానికి దానిని భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం అని అనడమే సహేతుకము. మొత్తంగా భారత జాతి అంటూ లేదు - పైగా చాలా జాతులకూ భాగస్వామ్యం వుంది. ఇ.యం.యస్. నంబూద్రిపాద్ "భారతదేశ స్వాతంత్ర్య చరిత్ర" అన్న పేరుతోనే రెండు భాగాలుగా ఒక గ్రంథం రచించారు.

అంతేకాదు వివిధ జాతులు, జాతీయ వీరులు అల్లూరి సీతారామరాజువంటి వీరులు అక్కడ స్థానిక ప్రజల ప్రత్యేక పోరాటాలు కూడా సాగాయి. ఇంతకీ ఈ సందర్భంగా ఈ ప్రస్తావన వివరణ జోలికి వెళ్ళకుండా, చెప్పాల్సిన సందర్భం యిది. అన్ని జాతులనూ అణచివేస్తున్న బ్రిటీష్ వలస పాలకులు వెళ్ళిపోవడంతోటే భారత దేశంలోని జాతులు మొదట స్వతంత్ర జాతీయ ప్రభుత్వంగా ఏర్పడవలసి వుంటుంది. అది స్థూలార్థంలో న్యాయమే! కనుక 'లెనిన్' జారిస్టు రష్యా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నేతృత్వాన అంతమయిన తర్వాత - ఆ పోరాటంలో కేంద్ర బిందువుగా వుండిన రష్యన్ శ్రామిక వర్గ పార్టీ ఆ జారిష్టు రష్యాకు పాలనార్హత సాధించి, ఆ పాలనలో అప్పటి వరకూ అణిచివేయబడుతున్న జాతులకు తమ నేతృత్వాన చివరకు అవసరమయితే విడిపోయే హక్కు కూడా యిచ్చి తర్వాత వాటన్నింటి స్వతంత్ర పాలన గల యు.యస్‌యస్.ఆర్.గా ఏర్పడడం అక్కడ అప్పటి పరిస్థితులలో ఆహ్వానింపదగినదిగా, అనివార్యమైందిగా భావించి లెనిన్ ఈ అంశం జేర్చారు.

యధాతధంగా భారతదేశానికి అలా వర్తించడం సాధ్యంకాదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం దేశవ్యాపితంగా జరిగిన స్వాతంత్ర పోరాటానికి ప్రతిబింబం. అలా అని, దేశంలోని వివిధ జాతుల ఏకైక ప్రతినిధిగా, సోవియట్ యూనియన్‌లో వలే, దేశవ్యాపితంగా వుండిన శ్రామికవర్గ నాయకత్వాన జరిగిన విప్లవంకాదు. అక్కడ అన్నిజాతులకు సంబంధించి, వాటి వాటి నిర్దిష్ట లక్షణాలతో పోరాటం జరిగినా,

ప్రధానంగా అన్ని జాతులలోనూ తగిన ఉనికి, పలుకుబడి గలిగిన శ్రామికవర్గం ఒక ప్రభుత్వంగా ఏర్పడింది. శ్రామికవర్గ ప్రభుత్వ పాలనారూపం శ్రామికవర్గ నియంతృత్వం (మార్క్స్ - ఈ శ్రామిక వర్గ నియంతృత్వ అన్న పదాన్ని చాలా అరుదుగా వాడారు) దాని వక్కాణింపు ఆయన సైద్ధాంతికలో ప్రధానమైన అంశంకాదు. ఈ విషయంలో ఏంగిల్స్, మార్క్సులకు మధ్య కూడా కొంచెం తేడా వుంది. ప్యారిస్ కమ్యూన్ వైఫల్యానికి శ్రామిక వర్గ నియంతృత్వం అమలు జరుపబడకపోవడం ప్రధాన కారణం అని ఏంగిల్స్ వాదన. మార్క్స్ "అలాంటి సూత్రీకరణకు వీలులేదు. పైగా నాటి ఫ్రాన్స్‌లో వున్న సహజ భౌతిక వాస్తవిక పరిస్థితిలో శ్రామికవర్గ రాజ్యం ఏర్పడే పరిస్థితే లేదు. కనుక అక్కడ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పడే అవకాశంలేదు!" అని అన్నారు. లెనిన్ రష్యాలో విప్లం జయప్రదం అయ్యే నాటికి శ్రామిక వర్గ జనాభాలో 18 శాతమే! కనుక, ఇతర గ్రామీణ పేదలను కూడా కలుపుకుని, లెనిన్ ప్రధానంగా భూస్వామ్య వర్గానికి (కులక్‌లకు) పెట్టుబడిదారీ దోపిడీ శక్తులను అందులో వుంచేందుకు శ్రామిక వర్గ నియంతృత్వం ఒక అవసరమైన, అనివార్యమైన పాలనారూపంగా దానికి తగిన ప్రాధాన్యతతో ప్రచారం యిచ్చారు. శ్రామిక నియంతృత్వం అంటే అత్యధిక ప్రజానీకానికి ప్రజాస్వామ్యం. అతికొద్దిమందికి భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారీ దోపిడీ శక్తుల పాలిట నియంతృత్వం ఆచరణలో వుంటుందన్నది వివరణ - మార్క్స్ "శ్రామికవర్గం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత నిజమైన శ్రామికవర్గ ప్రజాస్వామ్య రాజ్యస్థాపన జరుగుతుంది" అని వ్రాశారు.

రష్యాలో ఇంతకీ లెనిన్ నాయకత్వాన ఏర్పడిన శ్రామికవర్గ రాజ్యం నియంతృత్వం అన్న భయం లేకుండా రష్యాలో అన్ని జాతులకు విడిపోయే హక్కుతో సహా యిస్తామన్న హామీ యివ్వవలసి వచ్చింది. మనదేశంలో 1947 స్వాతంత్ర్యం నాటికి అలాంటి నియంతృత్వ పాలన చేయగల స్థాయిలో శ్రామికవర్గం లేదు. పైగా రష్యన్ జాతి మాదిరి స్వదేశంలో పాతజాతిగా ఏజాతి లేదు. అదే సమయంలో స్వాతంత్ర్యం సందర్భంగా దేశవ్యాపిత ఉద్యమంలో ప్రధానంగా వివిధ పెట్టుబడిదారీ భూస్వామ్య వర్గాల నేతృత్వంలో గల కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకత్వాన జరిగిన భూమిక వుంది. కనుక ఖచ్చితంగా ఒక భారతదేశ స్థాయిలో రాజకీయ పాలనా ప్రధానాంశమవుతుంది. కనుక నియంతృత్వం నుండి యెవ్వరిని స్వాతంత్ర్యానంతర తక్షణ పరిస్థితిలో రాజకీయ పాలనా స్వరూపంగా వుండిన నూతన భారతదేశంలో జాతులకు విడిపోయే హక్కు యిచ్చివేయవలసిందేననడం అంత ప్రధానమైన అంశం కాదు. పైగా శ్రామికవర్గం అత్యంత బలీయంగా వుండి మైనారిటీగా వుండిన దోపిడీ దౌర్జన్య శక్తులను శ్రామికవర్గ నియంత్రృత్వం అణిచేసే ప్రసక్తి లేదు. కనుక

రష్యాలో మాదిరి మక్కీకి మక్కీగా లెనిన్ చెప్పినట్లు స్వాతంత్ర్యానంతరం అవసరమైతే విడిపోయే హక్కు యిస్తామని ప్రకటించవలసిన అవసరంలేదు. ఈ వాదన కూడా అసలు 1942 నాటి జాతీయ ఐక్యత కోసం తీర్మాన సందర్భంగా రాకపోలేదు. కానీ ఈ మొత్తం చర్చ జాతుల సమస్య - ప్రాధాన్యత కోసం కాక బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదాన్ని తరిమివేసి, భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సముపార్జన ప్రధానధ్యేయంగా, లక్ష్యంగా సాగిన చర్చ! కనుక ఈ అంశం పట్ల అంత లోతైన చర్చ జరగలేదు. స్వాతంత్ర్య సాధన ధ్యేయంలో అనుసరించవలసిన విధానంగా, స్వాతంత్ర్యాంతర భారతదేశంలో విభిన్న జాతులకు విడిపోయే హక్కు కూడా యివ్వాలన్న ప్రసక్తి వచ్చింది. ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే భారతదేశ పరిస్థితులను నిర్దిష్టంగా అన్వయించి నిర్దిష్టంగా సృజనాత్మకతతో తీసుకున్న విడిపోయే హక్కును కూడా జేర్చారని చెప్పజాలము. రష్యా విధానంలో లెనిన్ అనుసరించిన జాతుల సమస్య విధానాన్ని కమ్యూనిస్టులు యాంత్రికంగా అవలంబించి వుండవచ్చన్న విమర్శ అసందర్భంగా వచ్చింది. అప్పుడు కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలహీనంగా వుంది. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ పాత్ర తన శక్తికి మించి వున్నప్పటికీ ప్రధాన రాజకీయ స్రవంతిగా లేదు. వ్యక్తిగత విప్లవవీరులు (భగత్‌సింగ్, అల్లూరి సీతారామరాజు, వీరపాండ్యన్ కట్టబొమ్మన్, జాతీయవీరులుగా వారిపాత్ర పరిమితమైనదే - కాంగ్రెస్ పార్టీ రాజకీయ పార్టీగా ప్రధానమైన పాత్ర కలిగివున్నది. మరో ముఖ్యమైన అంశం ఏమంటే, సోవియట్ యూనియన్‌లో ఇన్ని జాతులు ఉన్నప్పటికీ నూటికి 95 మందికి పైగా రష్యన్ భాష అర్థం అవుతుంది. మాట్లాడగల్గుతారుకూడా! రష్యాన్ భాష రానివారు కేవలం 2-3% మించి వుండదు. రష్యన్ జార్ చక్రవర్తి పాలనవలన కూడా ఈ రష్యా భాష పరిస్థితి అలా అయింది.

గోర్బచేవ్ అధికారంలో వుండి, మరో సంవత్సరంలో యు.యస్.యస్.ఆర్. జాతీయ మహాసభ జరుగనున్నదనగా, ఆ మహాసభకు తయారుచేసిన ముసాయిదా తీర్మానంలో (మహాసభ జరగనేలేదు) "సోవియట్ యూనియన్ రష్యాలోని విభిన్న జాతులకు, వాటి సంస్కృతీ నాగరికతలకు ముఖ్యంగా వాటి వాటి భాష విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధతో వాటి అభివృద్ధికి ఈ మహాసభ కృషి చేస్తుంది" అని పేర్కొన్నారు. అంటే 70 సంవత్సరాల సోవియట్ పాలనలో సైతం చిన్న చిన్న జాతుల భాషల ప్రజానీకంలో ఏదో మేర కొంత అసంతృప్తి వుంది గనుకనే అలా హెచ్చరిక అవసరమయింది. భాష ప్రాధాన్యత అలాంటిది. మనదేశంలో పరిస్థితి చెప్పనవసరంలేదు. ఏ మాతృభాష అయినా సరే (హిందీతోసహా) నూటికి 45-50 శాతం మించి, మనదేశ ప్రజానీకం అర్థం చేసుకోలేరు. అయినా హిందీ 'జాతీయ' భాషగా చేసి మీద రుద్దాలన్న ప్రయత్నం స్వాతంత్ర్యనాంతరం పాలకులు చేసిన

ప్రయత్నం దానికి వచ్చిన వ్యతిరేకత మనమెరిగినదే.

ఈ వ్యతిరేకతను సాధారణ కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య వచ్చిన వైరుధ్యంగా చూడడమూ సరికాదు. దక్షిణ భారతదేశంలో ఈ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం సాగినా, దాని తీవ్రత దక్షిణాదిన అత్యంత ప్రాచీనభాషగా గుర్తింపబడిన తమిళనాడులో తీవ్రరూపం దాల్చింది. ఆ ఉద్యమం మామూలుభాషలో చెప్పాలంటే తమిళ జాతీయ ఉద్యమ రూపంగా సాగింది. ఇప్పుడు ఒక విషయం చెప్పుకుందాం!

మానవులు ఆదిమ దశలో వున్నప్పుడు గుంపులు గుంపులుగా జీవించారు. తదుపరి అప్పటి జీవన అవసరాల దృష్ట్యా పెద్దపెద్ద సమూహాలుగా కొన్నికొన్ని ప్రాంతాలలో కలసి జీవించేవారు. ఆక్రమంలో దాదాపు ఒకే విధమైన ఆహార సంపాదనా విధానమూ, అందరి మధ్య సమన్వయానికి, సమాచార మార్పిడికి ఏదో సంజ్ఞలు, అందరికీ అందుబాటులో వుండే శబ్ద సంచయము జరిగి భాషలు ఏర్పడినాయి. అలా క్రమేపీ, ఒకే భాష, నాగరికత, సంస్కృతి, జీవన విధానమూ, ఉత్పత్తి విధానమూ, ఒక ప్రాంతము, ఇలా జాతులుగా ఏర్పడినాయి. అవి శాశ్వతంగా ఒకే శిలాసదృశంగా వుండలేదు. వుండవు కూడా! నిజానికి ఈ జాతుల ఆవిర్భావము, పెరుగుదల ప్రతి విషయం మాదిరే ఒక నిరంతర మార్పుకు గురవుతూనే వుంటాయి. అయినప్పటికీ, ఆయా దశలలో అవి ఆ జాతులుగా రూపొందే క్రమంలో వుంటాయి. కనుక, జాతులుగా రూపొందడం మానవ జీవనవిధానం నుండి వచ్చిన సహజమైన ప్రక్రియ. అలాంటి వివిధ జాతులు రాజకీయ పాలనా భౌగోళిక అవసరాలరీత్యా ఒక దేశంగా ఏర్పడినప్పుడు ఆ దేశ స్వరూపం జాతులవలే సహజమైనది కాదు. కాస్త కష్టం అనిపించినా కృత్రిమమే అని చెప్పాలి! ఒక భారతదేశం వివిధ జాతుల సమూహంగా వున్నదేశం! జాతీయత - సహజం "ఏజాతి పక్షులు ఆ గూటికే జేరతాయి" అన్న సామెత వూరికే రాలేదు. జీవుల సహజ స్వభావం అన్నమాట! దానిపైన దేశము, దేశభక్తి పూతపూయబడినట్లు వుంటుంది. ఉదా॥ అమెరికాలో భారతదేశం మొత్తానికి అనే కాకుండా, భారతీయులలో వివిధ జాతులకు ప్రత్యేక సంఘాలు వుండడమేకాదు అవే (టానా) ప్రాధాన్యతగా వుంటాయి. సాధికారతగా "భారతదేశ" ప్రాతినిధ్య సంస్థలు ఆ జాతులవారీ సంఘాలవలే ప్రధానంగా చురుగ్గా వుండవు.

పైకి హిందీ వ్యతిరేక ఆందోళన, దేశప్రయోజనం అన్న పేరుతో హిందీ భాషను మిగిలిన వారిపై రుద్దదలుచుకున్నప్పుడు ముందు వచ్చినా అసలు తమ సహజసిద్ధమైన "జాతి" స్వభావాన్ని సంతరించుకుంది.

ఇటీవల కేంద్ర జలవనరుల శాఖలో శ్రీమతి ఉమాభారతి మంత్రిణిగా

హిందీలో వ్యవహారాలను సాగిస్తూ - దానిని ఆంగ్లంలో అనువదించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. కానీ తమిళనాడులో ఇది వర్తించదని కూడా వ్రాసుకున్నారు.

1965లో ఈ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం జరిగింది. దాని తీవ్ర ప్రభావం వలన 1967ఎన్నికలలో తొలిసారి తమిళ జాతీయ పార్టీగా డి.యం.కె. అధికారంలోకి వచ్చింది. అప్పటి నుండి అక్కడ తమిళ జాతీయ పార్టీయే ము.్యమైనా, ఆ పార్టీపొత్తుతో తప్ప దేశవ్యాపిత ఉనికి కలిగిన కాంగ్రెస్, బి.జె.పి. వంటి పార్టీలకు అధికారం దక్కలేదు. 2016 ఎన్నికలు తమిళనాట నిరూపించింది కూడా. తమిళ జాతీయ (దానినే ద్రవిడ) పార్టీలకు తప్ప అక్కడ మరో పార్టీ అధికారంలోకి రావడం అసాధ్యం అనిపిస్తున్నది.

జాతుల సమస్య అధ్యయనం ప్రాధాన్యత

శ్రీలంక వేరేదేశమైనా అక్కడ తమిళ జాతీయతగల ప్రాంతానికి జలుబుచేస్తే, ఇక్కడ మనదేశంలో తమిళనాట తుమ్ములు వస్తాయి. ఆ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం, తమిళ జాతీయ ఉద్యమంగా భావింపవచ్చు. మనం ప్రత్యేకంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంగా మద్రాసు నుండి విడిపోవాలని పోరాడడంలోనూ అదే ఆంధ్ర జాతీయత ప్రతిబింబించింది. నిజానికి నిజాం వ్యతిరేక పోరాటం విజయవంతం అవడంలో కూడా ఈ జాతీయత పాత్ర ముఖ్యమైన భూమికనే పోషించింది. ఇలా చాలా చెప్పుకోవచ్చు. 1942 వరకు ఈ జాతుల విషయంలో తీవ్రమైన ఆచరణాత్మక ప్రాధాన్యం గల ఈ అంశంపై కమ్యూనిస్టు పార్టీలో మేదోమధనం జరగలేదు. రెండో ప్రపంచ యుద్ధ నేపధ్యంలో రెండు కారణాల వలన ఈ అంశపై లోతైనచర్చకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ పూనుకోక తప్పలేదు. నిజానికి అంతవరకూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూడా భారతదేశం ఒకేజాతి అన్న అవగాహనలోనే వుండేది! భారతదేశం వలసపాలన నుండి దాస్య శృంఖలాలను తెంచుకొని బయటపడాల్సిన అవసరం - దానికి తోడు భారతదేశ పాలకులుగా వుండిన బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదులు కూడా ఆ యుద్ధంలో తలమునకలై వుండడం - దానికి తోడు హిట్లర్ ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా సోవియట్ యూనియన్‌తో వున్న తీవ్ర వైరుధ్యాన్ని వాయిదావేసి తాత్కాలికంగా ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పోరాటంలో తమ అవసరాల రీత్యానే బ్రిటన్, అమెరికా దేశాలుసైతం సోవియట్ యూనియన్‌తో "మైత్రి" కొనసాగించవలసి రావడం ఇవన్నీ అప్పటి కమ్యూనిస్టు పార్టీపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపాయి.

అంతేకాదు - భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చడమేగాక, బ్రిటీష్ వలస పాలకులు సైతం తమకు ఇక భారతదేశాన్ని విడిచివెళ్ళక తప్పని పరిస్థితి యేర్పడిందని గుర్తించడం - వీటన్నింటి వలన భారత స్వాతంత్ర్యం వీలైనంత

త్వరగా సాధించాల్సిన దశలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ముస్లింలీగ్‌ల మధ్య తీవ్ర వైరుధ్యం ఏర్పడడం – ఫలితంగా పాకిస్థాన్ డిమాండ్ అంటే భారతదేశ విభజన అంశం తెరపైకి రావడం – ఇవన్నీ కమ్యూనిస్టులు ఆచరణాత్మకంగా ఈ భారతదేశంలో జాతుల సమస్యపై శ్రద్ధగా దృష్టి పెట్టక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందులో భాగమే "పీపుల్స్‌వార్" పత్రికలో వచ్చిన "జాతీయ ఐక్యత కోసం" అని కామ్రేడ్ అధికారి వ్రాసిన వ్యాసం. అదే సమయంలో పంజాబ్‌లో సిక్కిస్థాన్ కోసం డిమాండ్ ఊపందుకుంది. బ్రిటీష్‌వాళ్ళ పాలనలో సిక్కుల స్థావరం పంజాబ్, భారతదేశంలో బలవంతంగా విలీనం చేయబడింది. కానీ అంతకు ముందు– అది ప్రత్యేకంగా వుండేది. కనుక స్వాతంత్ర్యానంతరం సిక్కులకు ప్రత్యేక దేశం కావాలన్న డిమాండ్! అలాగే దేశంలో ముఖ్యంగా ఈశాన్య భారతం, ముందుగా మిజోరాం,మణిపూర్,అస్సాం, త్రిపుర, నాగాలాండ్ ఇలా ఎవరికి వారే తమ గత ప్రాభవానికి ప్రతీకలుగా ప్రత్యేక దేశంలాగ ఏర్పడాలన్న డిమాండ్లు వచ్చాయి.

ఇదిలా వుండగా, మన వలస పాలకులు బ్రిటీష్‌వారు తమ అవసరాలకోసమైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వంలో సోవియట్ యూనియన్‌లో హిట్లర్ ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా సహకరిస్తున్నారు. కనుక బ్రిటీష్ వలస పాలకులు చిక్కుల్లోపడితే ఆ ప్రభావం పరోక్షంగా సోవియట్ యూనియన్ సాగిస్తున్న ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పోరాటానికి నష్టదాయకంగా పరిగణించవచ్చు. కనుక ఆ యుద్ధ సమయంలో ప్రజలు ఇబ్బందులపాలు కాకుండా వారితో కలసి, వారికోసం సమరశీలంగా పోరాడుతుంటే బ్రిటీష్‌ను బలహీనపరచడం చేస్తే, తద్వారా సోవియట్ యూనియన్ బలహీనపడుతుంది. కనుక తాత్కాలికంగానైనా బ్రిటీష్ పాలకుల వ్యతిరేక పోరాటం మొండిగా సాగించరాదనీ – బ్రిటన్ బలహీనపడితే సోవియట్ యూనియన్ బలహీనపడుతుంది. ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పోరాటంలో సోవియట్ యూనియన్‌పై దాడితో అది "ప్రజాయుద్ధ" స్వభావం సంతరించుకున్నదని భావించింది కమ్యూనిస్టు పార్టీ. కనుక మన వలస బ్రిటన్ పాలకులు యుద్ధం పేరుతో, మన ప్రజలను మరింత దోపిడీకి, పీడనకు గురిచేస్తున్న దశలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ బ్రిటన్ పట్ల, అదీ సోవియట్ యూనియన్ కోసం కొంత ఉదాసీనవైఖరి తీసుకున్నదన్న భావన ఏర్పడే ప్రమాదం వుంటుంది. ఇంకోమాటలో చెప్పాలంటే తమ స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి కమ్యూనిస్టులు మరింత సానుకూలంగా స్పందించకపోగా బ్రిటీష్ వారికి తోడ్పడడంతో "జాతీయ" వ్యతిరేక శక్తులుగా తయారుకావడంగా 'జాతియోద్యమ' నేతలు, సానుభూతిపరులు భావించారు. అంతేకాదు – ఫాసిస్టు శక్తులుగా వుండిన జపాన్, జర్మనీ, ఇటలీ దేశాలకు సహకరిస్తున్నవారిగా, సుభాష్‌చంద్రబోస్ వంటి దేశభక్తులను ఫాసిస్టు

ఏజంట్లు, బంట్లు, వారి పంచమాంగ దళం అంటూ కమ్యూనిస్టులు నిందింపసాగారు - అయితే బోసు వంటి వారి దేశభక్తిని శంకించడం, వారిని నిందించడం, బ్రిటన్ పట్ల ఉదాశీనంగా వుండడం, వీటి ప్రభావంతో యు.యస్.యస్.ఆర్. కోసం కమ్యూనిస్టులను "జాతి" వ్యతిరేక శక్తులు అన్న దుష్ప్రచారం సాగించే అవకాశం ఏర్పడింది. దానిని కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక శక్తులు వాడుకున్నాయి. నిజానికి సుభాస్ చంద్రబోస్ వంటివారు ఇంగ్లాండ్ యుద్ధంలో ఓడిపోతే గెలిచిన హిట్లర్‌సహకారంతో మనస్వాతంత్ర్యసాధన సులభమౌతుందన్న పొరపాటు అవగాహనలో వున్నారు. అలాంటి మరో పొరబాటు కమ్యూనిస్టులూ చేశారు కదా. అదే బ్రిటన్ వలసపాలన పట్ల సమరశీల పోరాట పటిమ తగ్గించడం.

1851లో భారతదేశం నుండి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతినిధివర్గం తెలంగాణా సాయుధపోరాట నేపథ్యంలో, అప్పటి అంతర్జాతీయ విప్లవకేంద్రంగా వుండిన సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీతో చర్చల సందర్భంగా స్టాలిన్ - 1942 నాటి మనదేశ కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరిపై "మీరు రెండవ ప్రపంచయుద్ధ సందర్భంలో మీ దేశంలో వ్యవహరించిన విధానం మీద మా జయాపజయాలు ఆధారపడి వుండవుకదా! అది మా శక్తి సామర్థ్యాలు, అంతర్జాతీయ భౌతిక పరిస్థితిపై ఆధారపడి వుంటుంది కానీ, మీరు మీ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో మీ వంతు చురుకైన పాత్ర నిర్వహించారుగానీ దాని నుండి వేరుపడడం సరైనదికాదు" అని చెప్పారు. అంతేకాదు "ఇప్పుడు తూర్పు బెంగాల్, పాకిస్థాన్‌లో అంతర్భాగంగా వుంది. అది కృత్రిమం. అలా సహజంగా బెంగాల్ జాతీయోద్యమం తూర్పుబెంగాల్‌లో పెరిగి, అది పాకిస్థాన్ నుండి విడివడి - ప్రత్యేక దేశంగా ఏర్పడక తప్పదు" అని మార్క్సిస్టు అవగాహనతో స్టాలిన్ భవిష్యద్దర్శనం చేశారు. అదే జరిగింది. పాకిస్థాన్ నుండి విడివడి బంగ్లాదేశ్ ప్రత్యేక దేశంగా ఏర్పడిందికదా! నేటికీ బంగ్లాదేశ్ జాతీయగీతం రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ రచించిన సోనార్ బంగ్లా అన్నదే!

ఈ ప్రస్తావన - జాతుల సమస్య ప్రభావం ఎంత తీవ్రంగా వుంటుందో గుర్తు చేసేందుకు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఆ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయంలో నాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ - "భారత జాతీయోద్యమ" ప్రధాన స్రవంతికి దూరమైన ఫలితం నేటికీ కమ్యూనిస్టులూ, దేశమూ కూడా అనుభవిస్తున్నాయి. పోలెండ్ జాతీయోద్యమం సందర్భంగా మార్క్స్ 1883లో "పోలెండ్ జాతీయ ఉద్యమంతో అక్కడి శ్రామికవర్గ పార్టీ - ఐక్యమై కృషిచేస్తే అటు పోలెండ్ జాతీయ పోరాటమూ, ఇటు శ్రామికవర్గ పోరాటమూ విజయవంతం అవుతాయి. అలాకాకపోతే ఆ జాతీయ ఉద్యమమూ, అక్కడ శ్రామిక వర్గ పార్టీ అయిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ రెండూ నష్టపోతాయి

అని అన్నారు. అలాగే కమ్యూనిస్టులు కష్టజీవులు అప్పుడు మన స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో ప్రధాన చోదకశక్తిగా అంతర్భాగం కాకపోవడం వలన కమ్యూనిస్టులూ నష్టపోయారు. అందువల్ల మనం స్వాతంత్ర్యోద్యమం – మన కష్టజీవుల రాజ్యస్థాపనకు దోహదపడలేదు. రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రిగారన్నట్లు "బ్రిటీష్‌వాడు పోతూపోతూ, సాటి సావుకార్లకు స్వాతంత్ర్యానంతర పాలన ఇచ్చివెళ్ళాడు. ఫలితంగా వాడి పెట్టుబడి వాడికే వుంది. వాడి లాభాలు వాడికే దక్కుతున్నాయి". ఆనాటి జాతీయోద్యమంలో తగురీతిలో తన శక్తియుక్తులను కమ్యూనిస్టు పార్టీ వినియోగించి, స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ స్రవంతిలో ప్రధాన పాత్ర పోషించలేని పరిస్థితిలో వుండడం పూడ్చలేని లోటుగా మారింది. ఆనాటి గుణపాఠాలను, శాస్త్రీయ దృక్పథంతో నేటితరం కమ్యూనిస్టులు అమలుచేసేయత్నం చేయాలి. ఆలోచింప చేసేందుకు 1942-43 నాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ "జాతీయ ఐక్యత" కోసం వ్యాసం తీర్మానం ప్రస్తావన ఇప్పుడు చేసుకుందాము.

"1-7-1942న కాంగ్రెస్-లీగ్ ఒప్పందానికి కృషిచేయండి" అన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా ఐక్యతా మానిఫెస్టో సందర్భంగా జరిగిన వారోత్సవాలకు నాటి సి.పి.ఐ. ఒక కరపత్రం విడుదల చేసింది.

భారతదేశం నుండి విడిపోయే హక్కు

1920-31లో పరిఢవిల్లిన హిందూ ముస్లిం ఐక్యతా వారసత్వం మనను యెవరూ జయించలేరన్న ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కలిగించింది. మన రెండు గొప్ప మతాల ప్రజానీకం ఐకమై నిలబడితే మనమధ్య వేలుపెట్టేందుకు ఎవరు సాహసిస్తారు? మన గొప్ప పురాతన జాతిని, (great ancient nation) దాని స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించేందుకు రెండు గొప్ప సంస్థలు ముస్లింలీగ్, భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ కలసి ఐక్య సంఘటన కట్టి ఉద్యమిస్తే – దానిని ఓడించడం ఎవరితరమౌతుంది?" ఇంకో నెల తర్వాత 1-8-1942 ముస్లిం జాతులన్నింటికీ భారత జాతులన్నింటికీ (అప్పట్లో 18 జాతులు అని భావించారు) అక్కడి ప్రజలు, తమను తాము పాలించుకునే విధంగా తమ జాతుల అభివృద్ధికి అవసరమైన చర్యలు వారు రూపొందించుకునే విధంగా ప్రతిజాతికి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలతో వుండే తమ రాజ్యాన్ని ఏర్పరుచుకునే అవకాశం యివ్వాలి. ఇలాంటి స్వతంత్ర జాతుల రాజ్యాల సమాఖ్య స్వరూపంగా నూతన స్వాతంత్ర్య భారతదేశం వుండాలి" అన్న సారాంశంతో నాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరుపున కా॥ అధికారి "పీపుల్స్‌వార్" పత్రిక ద్వారా ఒక వ్యాసంలో ప్రతిపాదించారు. 1942 సెప్టెంబరులో జరిగిన విస్తృత స్థాయి ప్లీనంలో ఇదే అంశాన్ని వక్కాణించారు. దానికి వివరణ కూడా యిచ్చారు. స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణంలో వివిధ జాతుల స్వయంపాలిత రాజ్యాలుగా ఏర్పడిన భారత సమాఖ్యగా మనదేశం

వున్నప్పుడు, అన్ని జాతులు పరస్పర సహకారంతో పురోగమిస్తాయి" అని నాటి సి.పి.ఐ. చెప్పింది. అంతేకాదు ఈ ప్లీనం సందర్భంగా "ఒకవేళ ఈ భారత సమాఖ్యలో ఏదైనా ఒక జాతీయరాజ్యం– తాను ఈ సమాఖ్య నుండి విడివడి ప్రత్యేకదేశంగా ఏర్పడాలని భావించినా అలాంటి వెసులుబాటు ఆ జాతీయ రాజ్యానికి యివ్వాలి!" అని కూడా ప్రస్తావించారు. ఆ పిదప 1943 మేలో ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ తొలి కాంగ్రెస్ (మహాసభలో) పై అంశాలన్నీ చెప్పి – "విడిపోయే హక్కు వున్నందువల్ల" భారత సమాఖ్య విచ్ఛిన్నమవుతుందని, ప్రతి జాతీయ రాజ్యం ప్రత్యేక దేశంగా మారి కుక్కలు చించిన విస్తరి అవుతుందని భయపడనవసరంలేదు. ఈ విభిన్న జాతుల సమాఖ్యలో పరస్పర సహాయ సహకార నేపథ్యంలో సువిశాల భారతదేశ సమాఖ్యలో తామనుభవించగల భద్రత, తమ వనరులను, అభివృద్ధి చేసుకునే అవకాశం, ఇతర జాతీయ రాజ్యాల సహకారంతో తమ జాతి ఆర్థిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో సాధించిన అభివృద్ధి అనుభవించిన తర్వాత విడిపోదామనే ఆలోచన ఏ రాజ్యానికైనా ఎందుకు వస్తుంది? రాదు సరికదా – విడిపోయే స్వేచ్ఛ కూడా యివ్వడం వలన భారత సమాఖ్యలోనే కలసి వుండేందుకు మరింత ఆస్కారం వుంటుంది. కనుక విడిపోయే హక్కు యివ్వడం మరింత ఐక్య సమాఖ్య స్వరూప భారతదేశం కోసమేనని వివరణ కూడా ఆ మహాసభలో యిచ్చారు. అంతేకాదు– ఈ తీర్మానాన్ని అటు ముస్లింలీగ్ ఇటు కాంగ్రెస్ ప్రజానీకానికి విడమర్చి వివరించాలని కూడా ఆ మహాసభ తీర్మానించుకున్నది.

అయితే ఆ సందర్భంగా ఈ విడిపోయే హక్కు గూర్చి అప్పటికి భారత స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ స్థానిక నేతలుగా వుండి కమ్యూనిస్టు పార్టీలోకి వచ్చిన నేతల నుండి కొంత అసమ్మతి వెలువడినట్లు (సుందరయ్య, నంబూద్రిపాద్ వంటివారు) చెప్పారు. అంతేకాదు. అసలు ఈ 18ని యూరప్‌లో "జాతులు" వలె జాతులు అనబడగల అర్హత గలవానిగా భావించవచ్చునా? నిజానికి బ్రిటీష్ వారి పెట్టుబడిదారీ దోపిడీతోపాటు పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులు పంచదార ఫ్యాక్టరీలు వంటి వానిలో వివిధ జాతీయ పెట్టుబడిదారులు ఆవిర్భవించి, వివిధ జాతీయతలలో లీగ్ కాంగ్రెస్ నాయకత్వాలలో, ప్రధాన భూమికలు నిర్వహిస్తున్నప్పటికీ ఇంకా భూస్వామ్య వ్యవస్థ ప్రధానంగా వెళ్ళూనుకున్న దశలో జాతుల విషయంలో అప్పటి కమ్యూనిస్టుల అభిప్రాయం మేరకు సమాఖ్య స్వరూపంగా వుండినా ఆ "జాతీయ రాజ్యాలను" పరిపూర్ణమై జాతులు అనవచ్చునా? అన్న సందేహాలు వచ్చినట్లున్నాయి. అయితే మన అవగాహనకోసం, ఏ జాతి అయినా క్రమంగా రూపుదాలుస్తుంది. ఆ విధానం ఆదివాసీ, భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాల నుండి ఆవిర్భవించడం ఆరంభం అవుతుంది. వివిధ భౌతిక పరిస్థితుల్లో, వివిధ స్థాయిలలో పరిణితి చెందుతూ

(నిరంతర పురోగమనంలో) ప్రత్యేక రూపు సంతరించుకునే దిశగా వృద్ధి చెందుతాయి. అవి అప్పటికి ఇంకా ఉప జాతుల స్థాయిలోనే వున్నాయనుకున్నప్పటికీ – 1943 మే నాటి భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రథమ మహాసభ తీర్మానానికి ఇవేం అడ్డురాలేదు. ఈ తీర్మాన ఫలితంగా ముస్లిం జాతులు నిర్భయంగా, స్వాతంత్ర్యానంతర భారత సమాఖ్యకు అంగీకరించగలవన్న ఆశ!

"పాకిస్థాన్ – జాతీయ ఐక్యత" అన్నది ఈ తీర్మానం పేరు. ఇంతకు ముందే చెప్పుకున్నట్లుగా – గొప్ప పురాతన భారత జాతి అని కూడా ఆనాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ పరిభాషలో వుంది. నిజానికి ఆ తర్వాత 1945 మే అవగాహన ప్రకారం అయితే "భారత జాతీయ ఐక్యత కోసం" అన్న శీర్షికన పీపుల్స్‌వార్‌లో వ్యాసం వచ్చి వుండేది కాదు. ఈ తీర్మానం కూడా జాతీయ ఐక్యత అని కాకుండా "జాతుల ఐక్యత" అని వుండి వుండాల్సింది. ఇదేదో ఆనాటి తీర్మానాన్ని విమర్శించడానికి కాదు – అప్పటికి భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ నేతృత్వంలో ఆలోచనా సరళిలో వస్తుండిన మార్పుకు చిహ్నం. అది అప్పటికి సహజం కూడా! అప్పటి సి.పి.ఐ. అవగాహన ప్రకారం 1935లో సూచించిన సమాఖ్య స్వరూప రాజ్యాంగానికి అటు ముస్లింలీగ్, ఇటు కాంగ్రెస్ పార్టీ అంగీకరించలేదు. రెండు సంస్థలూ దానికి వ్యతిరేకంగా, ఐక్య సంఘటన నేడు పోరాడేందుకు సిద్ధంగాలేవు. కాంగ్రెస్ ఈ వివిధ సమాఖ్య రాజ్యాల క్రిందకురాని, మిగిలిన అధికారాలు కేంద్రంలో ఆధీనంలో వుండాలని కాంగ్రెస్ భావించింది. దాన్ని లీగ్ వ్యతిరేకించింది. ముస్లిం ప్రాంతాలలో వుండిన సింధు, పఠాన్, పంజాబీ, తూర్పు బెంగాల్ వంటి జాతులకు సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ (అటానమీ) కావాలన్న డిమాండ్ ముందుకు తెచ్చిన ఈ పరిస్థితిని అప్పటి సి.పి.ఐ. – "ఈ ముస్లింలీగ్ డిమాండ్‌లో సారం ప్రజాస్వామ్య యుతమైనది. ఇది మతపరమైన డిమాండ్‌గా అన్పించవచ్చుగానీ – దానిలోని ప్రజాస్వామ్య లక్షణాన్ని "పాకిస్థాన్" మతపరమైన ప్రత్యేక దేశ డిమాండ్ పేరిట కొట్టివేయజాలము" అని అభిప్రాయపడింది. అప్పటికి కాంగ్రెస్ – కొన్ని ముందు వెనుకలు తడబాటులు వుండినా, స్వాతంత్ర్యానంతర భారతదేశం సమాఖ్య స్వరూపంగా వుండాలన్న దానికి అనుకూలమే – కనుక ఈ స్థితిలో అటు ముస్లింలీగ్‌కు, ఇటు కాంగ్రెస్‌కు మధ్య ఐక్యత సాధించడం అవసరమని భావించిన సి.పి.ఐ. "విడిపోయే హక్కుతోసహా, స్వతంత్ర రాజ్యాలుగా దేశంలోని వివిధ జాతుల సమాఖ్య స్వరూపాన్ని ప్రతిపాదించింది. అంతవరకు భారత స్వాతంత్ర్య సాధనకు హిందూ–ముస్లిం సమస్య ప్రతిబంధకంగా వుందికానీ, ముస్లిం ప్రజానీకానికి వారి మతపరమైన, సాంస్కృతికపరమైన ప్రత్యేక హక్కులనిచ్చి ఆ సమస్య పరిష్కరించుకోవచ్చునన్న

భావనతోనే వున్న సి.పి.ఐ. (1940 వరకు), ఆ పిదప దానిపై ప్రత్యేక శ్రద్ధపెట్టి చర్చించుకుని జాతుల విడిపోయే హక్కులతో సహా జాతులన్నింటికీ స్వతంత్ర జాతీయ రాజ్యాల ప్రతిపత్తినివ్వాలన్న అభిప్రాయానికి వచ్చింది. అయితే అప్పుడున్న పరిస్థితులలో ఇది సాధ్యమా? అని ప్రశ్నించుకుని, మన సరిహద్దుల నుండి ఫాసిస్టు శక్తులను తరిమివేసి, ఫాసిజాన్ని ఓడిస్తే తప్ప ఇది సాధ్యంకాదు అన్న అభిప్రాయానికి వచ్చింది. ప్రజాయుద్ధం – సోవియట్ విజయప్రాధాన్యత, జర్మనీ, జపాన్ ఇతర ఫాసిస్టు శక్తుల ఓటమి – భారత స్వాతంత్ర్యంపై నిర్ణయాత్మక ప్రభావాన్ని చూపిస్తుందని, జాతుల పట్ల తాము తయారుచేసుకున్న "విప్లవాత్మక ప్రజాస్వామిక" డిమాండ్ విజయవంతం అవడం, తద్వారా ముస్లింలీగ్ కాంగ్రెస్ ఐక్యత – భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, ఇవన్నీ ఫాసిజం ఓటమితో విడదీయరాని సంబంధం కలిగివున్నదన్న ఈ అభిప్రాయం 1942 తర్వాత సోవియట్‌పై ఫాసిజం దాడి సందర్భంగా "ప్రజాయుద్ధం" అన్న అవగాహనకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ రావడానికి దోహదమయ్యింది. అయితే నాటి సి.పి.ఐ. మరో అంశంపై కూడా దృష్టి సారించింది. సామ్రాజ్యవాద పాలనలో వివిధ జాతుల మధ్య అసమానతలు పెరిగి, తీవ్ర పరస్పరం అవిశ్వాసానికి దారితీస్తాయిగదా! ఈ స్థితిలో తమ అభిప్రాయం అన్ని జాతులను సంతృప్తి పరుస్తుందా? కనుక అటు కాంగ్రెస్‌లోని దేశభక్తులకు, ఇటు ముస్లింలీగ్‌లోని దేశభక్తులకు తమ తీర్మానాన్ని విడమర్చి వివరించి, వారి మధ్య ఐక్యత సాధించే తీవ్ర ప్రయత్నం చెయ్యాలన్న నిర్ణయానికి ఉమ్మడి సి.పి.ఐ. 1942-43లో వచ్చింది. ఈ మొత్తం పరిస్థితి ఎంత క్లిష్టంగా వున్నదో, ఈ రోజున మనం గ్రహించి, నాటి తప్పొప్పులనెన్నవచ్చు. అసలీవైఖరి – అంటే ముస్లింలీగ్‌ను కాంగ్రెస్‌ను రెండు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో వుండినా అవి శ్రామికవర్గ స్వభావం గలవికావు. వాస్తవానికి శ్రామికవర్గ వ్యతిరేకమైనవి, పైగా బ్రిటీష్ వలస పాలకులు నిజానికి తాము పెట్టుబడిదారీ విధానంలో అభివృద్ధి చెంది, బడాపారిశ్రామికవేత్తలు కాకుండా అడ్డుపడుతున్నారు. వీరు దేశం విడిచిపోతే తప్ప మనం స్వతంత్రం సాధించుకుంటే తప్ప. మనం ఆవిధంగా బడా పెట్టుబడి దారులం కాలేమన్న భావన, నాటి వివిధ జాతులలో వుండిన పెట్టుబడిదారులలో వుండడం,సహజంగా ప్రజలలోవుండే జాతీయతాభావాలతోపాటు బలంగా వుండబట్టే వారానాడు స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి నాయకత్వం వహించారు. అది ముస్లిం ప్రాంతాల పెట్టుబడిదారీ వర్గానికి, ఇటు కాంగ్రెస్‌లోని పెట్టుబడిదారీ వర్గానికి వర్తిస్తుంది.

శ్రామికవర్గ పార్టీ కర్తవ్యం నిజానికి పెట్టుబడిదారీ వర్గానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడడం. సరే, జాతీయ భావాలకు మద్దతుగా వుండాల్సి వున్నప్పటికీ, వలస

పాలనను తరిమేయడం అవసరం అని భావించవచ్చు. కానీ దాని వల్ల తాము ఎదిరించి పోరాడవలసిన అటు ముస్లింలీగ్, ఇటు కాంగ్రెస్ పెట్టుబడిదారీ వర్గాలను ఐక్యంచేసే కర్తవ్యం తీసుకోవడం ఎంతవరకూ సబబు? పైగా అప్పటికి దేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ విస్తృతంగా, బలంగా కూడా లేదు. ఆ స్థితిలో "లీగ్ కాంగ్రెస్' ఐక్యత వీరివల్ల సాధ్యమా? – ఆ ధోరణి నాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ సదాశయాన్ని సూచించవచ్చునేమోగానీ, అది సాధ్యమా అన్న అంశంతోపాటు వివిధ జాతుల కష్టజీవులను ఐక్యపరచి బ్రిటీష్ వలసపాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాటంలో తన శక్తియుక్తులను కేంద్రీకరించవలసిన అవసరం లేదా? శ్రమజీవులను అదివాసీలు, రైతాంగం, బ్రిటీష్ పాలన కౄరత్వం క్రింద అణిచివేయబడుతున్న వారిని సమీకరించి, స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఒక ప్రత్యేక బలమైన శక్తిగా స్వతంత్రంగా రూపొందే కర్తవ్యం ప్రధానం కాదా?

ఈ లీగ్ కాంగ్రెస్ ఐక్యత – దానికై కృషిలో భాగంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ తనకున్న పరిమిత శక్తియుక్తులను అలా ధారపోయవచ్చా! లెనిన్ మహాశయుడు "ఒక్కొక్కసారి వర్గ ప్రయోజనం కంటే జాతి ప్రయోజనం మిన్న" అన్నది ఇలాంటి సందర్భంలో కాదా? మన శక్తి సామర్థ్యాలు సరిపోతాయా? లేదా? అన్న ప్రశ్నకాదు – నిజానికి మనం తీసుకుంటున్న వైఖరి, కార్యాచరణ వల్లనే మన శక్తియుక్తులు పెరగాలి కదా – ఇటువంటి ప్రశ్నలన్నీ తీరిగ్గా ఈరోజున విశ్లేషించుకోవచ్చు. కానీ ఆనాడు కమ్యూనిస్టులకు పరిమిత అనుభవంతో, వనరులతో, బలంతో నిజానికి చాలా నిజాయితీగా అధ్యయనాలు చేసిన సమస్యలే!

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం ముగిసింది. అమెరికా ఆ యుద్ధంలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనలేదు. నష్టపోయింది లేదు. జర్మనీ, ఇటలీ, ఫాసిజం చావుదెబ్బతిన్నాయి. మనదేశ వలస పాలకులు బాగా దెబ్బతిన్నారు. చాలా అసమాన్య త్యాగాలుచేసి ఫాసిజాన్ని ఓడించడంలో సోవియట్ యూనియన్ పాత్ర బహుదా కొనియాడబడింది. దానితోపాటు ఆనాటి సోవియట్ యూనియన్ నేత స్టాలిన్ వ్యక్తిగత ప్రతిష్ట సైతం సహజంగానే ప్రపంచ నేత యెవరూ అప్పుడు అందుకోలేనంత స్థాయికి జేరింది. ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుకున్నది జరిగింది. బలహీనపడిన బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం సైతం ఇక అట్టేకాలం భారతదేశంలో తీవ్ర వ్యతిరేకతను ఎదుర్కొంటూ తమ పాలన కొనసాగించడం సాధ్యంకాదన్న అభిప్రాయానికి వచ్చింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ తను ఎంచుకున్న రూపాలలో తనకున్న విస్తృతస్థాయికి అనుగుణంగా స్వాతంత్ర్యోద్యమం సాగిస్తున్నది. ముస్లింలీగ్ బలంగా వున్నచోట్ల ముస్లిం ప్రాంతాలలో సైతం "పాకిస్థాన్" డిమాండ్ ముందు పెడుతూ, వారూ ఉద్యమించసాగారు. ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ "ప్రజాయుద్ధం" ద్వారా సాధారణ స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి దూరమైన స్థితి నుండి,

అన్నీ కూడదీసుకుని తన శ్రామికవర్గ దృక్పథంతో స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో తన శక్త్యానుసారం పోరాడసాగింది.

అప్పటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరిని స్పష్టంగా వివరించి ఇక ఈ అంశాన్ని ముగిద్దాము. 1943 మేలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ మొదటి మహాసభలో "ఈ అంశంపై తన ప్రాధాన్యతాంశాలను భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ విధంగా స్పష్టం చేస్తుంది.

1) కమ్యూనిస్టు పార్టీ అన్ని మతాలలో, కులాలలో, జాతులలో వుండిన కష్టజీవులందరినీ తమ తమ వర్గ సంఘాలైన ట్రేడ్ యూనియన్ రైతు సంఘం వంటి వానిలో సమీకరిస్తుంది. వారందరినీ రాజకీయంగా ఐక్యంచేసి మన జాతీయ ఐక్య సంఘటనకు వెన్నెముకగా (వ్యాన్‌గార్డ్) నిలిపి, మనదేశ స్వాతంత్ర్యానికి, ప్రజాస్వామ్యాలను సాధించేందుకు కృషిచేస్తుంది. ఇదే మత సామరస్యానికి కీలకమైనది.

2) వివిధ మతాలలో, జాతులలో వుండిన ప్రజానీకాన్ని అందరినీ మనదేశ రక్షణకు, స్వాంత్ర్యానికి ప్రధానమైన జాతీయ ఐక్య సంఘటనలో సమీకరిస్తుంది. వీరందరి మధ్య వుండిన పరస్పర సంశయాలను, అప విశ్వాసాలను తొలగించేందుకు కృషి అత్యవసరం. ఈ స్థితి ఏర్పడి, ఈ విధమైన సామాజిక అసమానతలకు, గతం నుండి జరుగుతున్న అణచివేతకు ప్రధాన కారణం. భూస్వామ్య సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ దుర్మార్గం కనుక వివిధ మతాల, జాతుల మౌలికమైన హక్కుల రక్షణ అన్నది జాతీయ ఐక్యసంఘటన ఏర్పాటులో చాలా ముఖ్యమైన ప్రాధాన్యతనివ్వాలి. అందుకు స్వాతంత్ర్యానంతర భారతదేశంలో ఈ మతాల మధ్య, జాతుల మధ్య సమానత్వము వుండి తీరుతుందని, జాతీయ ఐక్య సంఘటన కార్యక్రమం స్పష్టం చేయాలి. ఒక జాతిని మరోజాతి అణచివుండే ప్రసక్తి వుండదు. మతాన్నిబట్టి, కులాన్నిబట్టి ఏవిధమైన అసమానతలు, లోపాలూ వుండవు. ఈ స్ఫూర్తితో జాతీయ ఐక్య సంఘటన కార్యక్రమం వుండాలి".

ఈ మొత్తంలో జాతులు వాటి స్వతంత్ర పాలనా వ్యవస్థ వాటి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు (విడిపోయే హక్కుతోసహా) అన్న అంశానికి నాటి సి.పి.ఐ. ఇచ్చిన ప్రాధాన్యత అర్థమవుతుంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ తన మహాసభలో, ఇదే లక్ష్యంతో తీర్మానం చేయమని కూడా సి.పి.ఐ. కాంగ్రెస్‌ను ప్రోత్సహించింది.

జాతుల ప్రాధాన్యతను చెప్పడమే కాదు. తదనుగుణంగా, కమ్యూనిస్టు పార్టీ వివిధ జాతులలో తన కర్తవ్యాన్ని కూడా రూపొందించుకున్నది. కార్మిక సమ్మెలు – నౌకాదళ తిరుగుబాటుకు సహాయ, సహకారాలు, ప్రదర్శనలు, ఇలా సి.పి.ఐ. తన సాధారణ కార్యక్రమాలు సాగిస్తూనే – వివిధ జాతుల పరిస్థితిపై దృష్టి పెట్టింది.

అందులో భాగమే "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" నినాదం. ఆ తీర్మాన స్ఫూర్తితో ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల సందర్భంగా 1946లో సి.పి.ఐ. ఆంధ్ర కమిటీ తరుపున పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య తన ప్రసిద్ధ కరపత్రాన్ని విడుదల చేశారు.

విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యము

1946 నాటి "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" నాటి ఉమ్మడి సి.పి.ఐ. వివిధ జాతీయ ప్రభుత్వాల రూపకల్పనకు ఆదర్శప్రాయమైనది. (కనుకనే ఆ చిన్న బుక్‌లెట్‌లో యధాతధంగా పొందుపరుస్తున్నాను) "30 సం॥ల క్రితమే ఆంధ్ర దేశభక్తులు ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలంటూ ఆంధ్రోద్యమాన్ని ఆరంభించారు. ఆ ఉద్యమాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకుపోదాం! ఇంగ్లీష్ ప్రభుత్వం క్రింద వుండిన తెలుగు జిల్లాలేకాదు, తెలుగు గడ్డ అంతా ఒక్కటి కావాలి? మద్రాసు, మైసూరు, బస్తరు, నైజాంల మధ్య పరగణా ఒరిస్సాలలో ముక్కలు ముక్కలుగా వున్న తెలుగుగడ్డ అంతా ఒక్కటి కావాలి! ప్రత్యేక రాష్ట్రమే సరిపోదు! తెలుగుజాతి స్వతంత్ర భారత ఖండ సమాఖ్యలో నూతన ప్రజాస్వామ్య తెలుగు రాజ్యంగా వుండాలి!

ఎందుకు విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం కావాలి? ఆ విశాలాంధ్ర స్వతంత్ర భారత సమాఖ్యలో ఎందుకు తెలుగుజాతి రాజ్యాంగంగా వుండాలి? సుందరయ్యగారు తన చిన్న పుస్తకంలో స్పష్టమైన సమాధానం యిచ్చారు. ఇదేవిధమైన వివిధ జాతుల రాజ్యాలు స్వతంత్ర భారత సమాఖ్యలో తమ తమ రాజ్యాంగ నిర్మాణ స్వరూపాలతో వుండాల్సిన అవసరం ఏమిటో ఈ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం మార్గదర్శకంగా వివరించింది – తెలుగుజాతి చరిత్ర చాలా స్థూలంగా ప్రస్తావించి తదుపరి

1) మన జన్మభూమి – మన తెలుగు జాతి ముక్కలైంది.
2) జమిందారీ దోపిడీ పెచ్చుమీరింది.
3) మన వ్యవసాయం పాడుపడింది.
4) మనం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందలేదు.
5) మన విజ్ఞానం కుంటుపడింది.
6) మనకు పౌరహక్కులు మృగ్యమైనాయి.
7) మన జాతి సంస్కృతి అణిచివేయబడుతున్నది.

కనుక మన తెలుగు జాతికి, మిగిలిన జాతులకు కూడా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కావాలి! అందుకే బ్రిటీష్ పాలన నుండి దేశానికి స్వాతంత్ర్యం సాధించాలని అన్నిజాతుల (అప్పటికి 17-18 జాతులు వున్నాయి – ప్రస్తుత పాకిస్థాన్ – భారతదేశం కలిపి) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కోసం కలసి పోరాడదాం! అందుకే కాంగ్రెస్ – ముస్లింలీగ్ – కమ్యూనిస్టులు కలిసి ఐక్య స్వాతంత్ర్య పోరాటం

సాగించాలి! తెలుగు ప్రజలు తమ విశాలాంధ్ర రాజ్యాంగాన్ని తెలుగుజాతిలోని వయోజనులందరూ కలసి ఎన్నుకున్న ప్రజాపరిషత్తే నిర్ణయించాలి! అలాగే అన్ని జాతులు కూడా ఇవన్నీ కలిపి భారత సమాఖ్యగా ఏర్పడాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ సూచిస్తున్నది. అందుకోసం కమ్యూనిస్టు పార్టీ పోరాడుతుంది.

ఇది 1946లో స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల సందర్భంగా వ్రాసినా 1952 ఎన్నికలలో సైతం ఈ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యంను ప్రచారంలో పెట్టింది కమ్యూనిస్టు పార్టీ! అప్పుడు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోనే ఎన్నికలు జరిగాయి గనుక ప్రధానంగా స్థూలంగా "విశాలాంధ్ర" గూర్చి ప్రస్తావన వుండినా, ఆంధ్రప్రాంతంలో ఏ పరిశ్రమలు స్థాపించగలం? స్థాపించాలి? ఏ ప్రాజెక్టులు ఎక్కడ నిర్మించాలి - నిర్దిష్టంగా పరిపాలనా రూపం ఎలావుండాలి! (ఉ॥ వారిలో బాగా వెనుకబడి "కుల అణచివేతకు గురవుతున్న ఆదిమాంధ్రులు" - వీరందరి కోసం న్యాయమూర్తులను కూడా ప్రజలే ఎన్నుకోవాలిలాంటిది) అలాగే స్త్రీలను, గ్రామీణ పేదలను, విద్యా వైద్య రంగాలు - పట్టణ, గ్రామాల అభివృద్ధి ప్రణాళికలు వీరికై తీసుకోవలసిన నిర్దిష్ట ప్రణాళికను విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం ప్రజల ముందుంచింది. అప్పటి పరిస్థితిలో అప్పటి వనరులను ఎలా ప్రజానుకూలంగా సద్వినియోగం చేయాలన్న ఆ నిర్దిష్ట ప్రణాళిక నేడు చదివినా ఆశ్చర్యానందాలు కలుగుతాయి. ఆ పిదప ఉప రాష్ట్రపతిగా వుండగా డా॥ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం ఒక రోడ్‌మ్యాప్ వంటిది. అన్ని రాష్ట్రాలు తమకు అలాంటి ప్రణాళికను తయారు చేసుకోవాలని సూచించి, సుందరయ్యను ప్రత్యేకంగా అభినందించారు.

అంతేకాదు, ఆ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం ప్రతి ఛాప్టరు ఆరంభంలోనూ - తెలుగు జాతీయగేయాన్ని ఒకదాన్ని ఉటంకించారు. కీ.శే. ముక్కామల నాగభూషణంగారి - తెలుగుతల్లిని గొలవ తరలిరావోయ్ తమ్ముడా!", వేములపల్లి శ్రీ కృష్ణగారి "చెయ్యెత్తి జైకొట్టు తెలుగోడా! జైకొట్టి మేల్కొలుపు తెలుగోడా!", కొండెపూడి లక్ష్మీనారాయణగారి "పాడరా మన తెలుగుదేశపు భవ్య చరితపు దివ్యగీతము", గురజాడ అప్పారావు గారి "దేశమును ప్రేమించుమన్న-మంచియన్నది పెంచుమన్న" ఎన్నుకున్నారు. ఈ సందర్భంగా సుందరయ్యగారు "ఆంధ్రప్రజలు" నూతన ప్రజాస్వామిక రాజ్యం స్వరూప స్వభావాలు వివరించారు. తెలుగు జాతి - ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రంగానో, పాలనా రూపంగానూ మాత్రమే విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యంలో చూడలేదు. "నూతన ప్రజాస్వామిక రాజ్యంగా అది గుర్తింపబడింది. సుందరయ్యగారికి "నూతన ప్రజాస్వామ్యం" అన్నది కమ్యూనిస్టు పార్టీ "వర్గ" దృక్పథం అని అందులో సూచించిన నూతన ప్రజారాజ్యంలో ప్రత్యేకత సాంకేతిక అర్థం

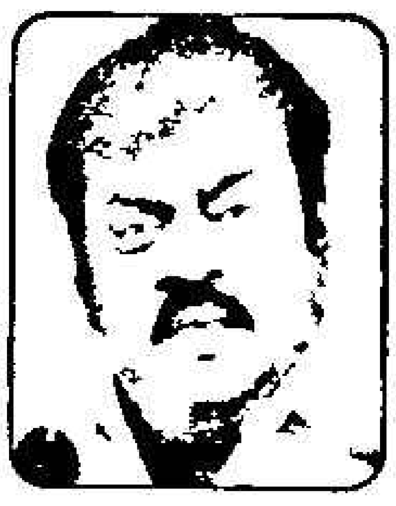

తెలిసి వుండదనుకోలేముకదా! ఈ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల సందర్భంగా రచింపబడిందనీ, అలాగే 1952 ఎన్నికల సందర్భంగానూ దానినే ప్రచారంలో వాడుకున్నారని చెప్పుకున్నాం గనుక ఈ నూతన ప్రజాస్వామ్యం - ఎన్నికల ద్వారా సాధ్యమవుతుందని కమ్యూనిస్టు పార్టీ భావించిందా?

అదెలా వుండినా, తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటం అనంతరం అప్పటి కేంద్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరిపి, కొన్ని హక్కులు పొంది, కొన్ని పరిమితులు విధించుకుని, కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1951లో బహిరంగంగానే వచ్చింది. ఆ దశలో "సాయుధ పోరాటమే ఈ నూతన తెలుగు జాతి ప్రజాస్వామిక పాలనను అందించగలదు" అని బహిరంగంగా ప్రకటించలేదుకదా! అంతేకాదు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పందాలు పోరాట విరమణ ప్రస్తావన వుందిగానీ భవిష్యత్తులో ఎన్నడూ సాయుధ పోరాటం జరుపబోమని కమ్యూనిస్టు పార్టీ చెప్పలేదు. పైగా తమ అధీనంలో వున్న తమ పార్టీ తరుఫున తాము చెప్పగలరుగానీ, భవిష్యత్తరాలకు సైతం శాంతియుత పంథానో, సాయుధ పోరాటమో యేదో ఒకటే అమలు జరపాలని ఎవరు హామీ యివ్వగలరు - పోరాట విరమణకు ముందు స్టాలిన్‌తో చర్చల అనంతరం రష్యన్ డాక్యుమెంటు (ఎత్తుగడల పంథా) అని భారతదేశ విప్లవ పంథాపై స్థూలమైన అవగాహనను నాటి (1952) ఉమ్మడి పార్టీ అంగీకరించింది. అది మరో ప్రత్యేక అంశం.

అయితే కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతుల-వాటి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాల అవగాహనతో మణిపూర్‌లో 1945లోనే అక్కడి ప్రజానీకం - తమకు ప్రత్యేకంగా జాతీయ రాజ్యం కావాలని పోరాటం ఆరంభించారు. అది సాయుధ పోరాటరూపం కూడా తీసుకున్నది. మణిపూర్ 'రాజు' కూడా బ్రిటీష్, వారికి వ్యతిరేకంగా స్వతంత్రపు మణిపూర్, తమ గిరిజనులతో కమ్యూనిస్టులతో కలిసి ప్రకటించారుకూడా! మణిపూర్ భారత ఉపఖండంలో స్వతంత్రం ప్రకటించుకుని, వయోజన వోటింగ్ ద్వారా తన శాసనసభ ప్రాతినిధ్య సంస్థను 1948లోనే ఎన్నికల ద్వారా ఏర్పరుచుకున్నది. మణిపూర్‌కు సంబంధించి హిజామ్ ఇరాబుల్ అనే రైతునాయకుడు, కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, మణిపూర్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరుఫున 'రెడ్‌గార్డ్స్' విభాగం ఏర్పాటుచేసి సాయుధ పోరాటం సాగించాడు.

దాని లక్ష్యం స్వతంత్ర మణిపూర్ రైతురిపబ్లిక్ ఏర్పాటుచేయడమే. 1948లో జరిగిన ఎన్నికలలో ఆయన స్వతంత్ర మిజోరామ్ శాసనసభ ఎన్నికైనాడుకూడా. 1950-51లో భారత ప్రభుత్వ సైనికంగా మణిపూర్ రాజ్యంపై దాడిచేసింది. ఆ పిదప, "హిజామ్‌ను అస్సాంకు రహస్యంగా తన సైనిక దళంతో వెళుతుండగా,

భారత సైన్యం అతడిని చంపేసింది. నిజానికి ఈశాన్య భారతాన్ని మొత్తంగా బ్రిటీష్ వలస పాలకులు పూర్తిగా ఎన్నడూ తమ ఆధీనంలోకి తెచ్చుకోలేకపోయారు. ఇప్పటికీ, మణిపూర్ భారతదేశం నుండి తమ ప్రత్యేక జాతీయ రాజ్యాలను ఏర్పాటుచేసుకుని, తమ ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక అభివృద్ధి సాధించుకోవాలని, సుమారు అరవై వరకూ సాయుధదళాలు వున్నాయనీ, అదేవిధంగా నాగాలాండ్‌లో సైతం 50కిపైగా సాయుధ పోరాట దళాలు వున్నాయని, మిజోరామ్‌గానీ, నిజానికి ఆదివాసీలు, గిరిజనులు తమ ప్రత్యేకతను తమ జీవన విధానాన్ని మైదాన ప్రజలవలే - అవసరాలకు అనుగుణంగా మార్చుకునేందుకు అంగీకరించరు. తమపై తమకు పరాయివారి పాలనను అంగీకరించరు. నిజానికి ఈశాన్య రాష్ట్రాలు అస్సాంతో సహా ఈ విధమైన ప్రత్యేక జాతీయతాభావంతో వుండడం చూస్తున్నాం. స్వాతంత్రోద్యమ వాతావరణంలో భారతదేశంలో అంతర్భాగంగా వుంటూనే "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" వాంఛ వెలువడింది. నూతన ప్రజాస్వామ్య తెలుగు రాజ్యం ప్రస్తావనకు మార్గం స్వతంత్ర భారత సమాఖ్య పరిధిలో వచ్చిందన్నది మన గమనంలో వుండాలి! వీరతెలంగాణా రైతాంగ సాయుధపోరాటం 1946 నుండి 51 వరకూ సాగింది. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో భాగంగా నిజాం సంస్థానంలో వున్న భారత భూభాగం కూడా భారతదేశంలో విలీనంకావాలని సహజంగానే ఆ సంస్థాన ప్రజానీకం కోరుకున్నారు. అప్పటి సి.పి.ఐ.కి అదే ప్రధాన అంశంకాదు. నిజాం పాలనలో నిజాం ప్రభువుకు తాబేదార్లుగా వుండిన గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూస్వాముల పాలన అంతం కావాలనీ, వారి చెరనుండి భూమి దున్నుకునే రైతుకు దక్కాలనీ, ఇతర వ్యవసాయ కూలీలు, చేతివృత్తిదార్లు గ్రామీణ పేదలు అక్కడి అణగారిన ప్రజానీకానికి భుక్తికావాలనీ, మొత్తం తెలంగాణానే ఈ నిరంకుశ పాలన నుండి విముక్తి కావాలనీ - ఆ క్రమంలో మొత్తం నిజాం నవాబు పాలనలోని తెలుగు భాష మాట్లాడే ప్రజానీకం - అలాగే మద్రాసు సంస్థానంలోనే వుండిన తెలుగువారు కలిపి విశాలాంధ్రగా ఏర్పడి - ఆ విశాలాంధ్రలో నూతన ప్రజాస్వామ్య రాజ్యమూ సంస్కృతీ విలసిల్లాలనీ నాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ డిమాండ్! ఆ లక్ష్యంతో సాయుధ పోరాటం సాగింది. భారతదేశ తొలి స్వాతంత్ర్య పోరాటం తర్వాత అంత విస్తృతస్థాయిలో విస్తారమైన ప్రాంతంలో ప్రజలు సాయుధ పోరాటానికి పూనుకున్న రెండవ పెద్ద సాయుధ పోరాటం! వివరాలలోకి వెళ్ళకపోయినా ఈ మొత్తం పోరాటంలో తెలుగు జాతీయత కూడా యిమిడి వున్నదన్నది కాదనలేని సత్యం - నిజానికి నిజాం సంస్థానంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కంటే ముందే ఆంధ్ర మహాసభ పేరుతో అక్కడి తెలుగు భాష సంస్కృతికి తగిన గౌరవాదరాభిమానాలు కావాలన్న ఉద్యమం మొదలైంది. ఆ పిదప కమ్యూనిస్టు

పార్టీ నాయకత్వంలో ముఖ్యులు తెలంగాణాలో ఆ ఉద్యమం నుండి వచ్చారనే ప్రత్యేకించి చెప్పనవసరంలేదు. నిజాం పాలన నుండి విముక్తమై భారతదేశంలో, నిజాం సంస్థాన ప్రజానీకం విముక్తికావాలని, శ్రీరామానందతీర్థ నాయకత్వాన ఆర్యసమాజ్, స్థానిక తెలంగాణాలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడా పోరాడాయి.

ఇటు నిజాం సంస్థానం, అటు కాశ్మీర్-మరోవంక జూనాఘర్ సంస్థానం ఈ మూడు బ్రిటీష్ పాలన తదుపరి భారత్ పాకిస్థాన్‌లతోపాటు, స్వతంత్ర సంస్థానాలుగా నిలబడి వున్నాయి. జూనాఘర్ త్వరగానే విలీనం అయింది. కానీ నైజాం నవాబు తమ ప్రత్యేక దేశమని తాను భారతదేశంలో విలీనంకాననీ - స్వతంత్ర రాజ్యంగా వుంటాననీ ప్రకటించుకున్నాడు. ఆయన మెడలు వంచి, నిజాం సంస్థానాన్ని భారతదేశంలో విలీనం చేయక తప్పకపోవడానికి అటు తెలంగాణా ప్రజల జాతీయ ఉద్యమమూ - ఇటు కమ్యూనిస్టు వర్గ దృక్పథమూ సాయుధ పోరాటమూ పడుగూ పేకలా కలిసిపోవడమూ ప్రధాన కారణం. దేనినీ తక్కువ అంచనా వేయలేం. 1883లోనే "మార్క్స్" పోలెండ్ జాతీయ పోరాటం సందర్భంగా కావలసింది - అలాంటి ఐక్యతేనని అన్నారుకదా! అయితే భారతదేశంలో నిజాం సంస్థానం విలీనమైందికానీ - ఆ పోరాటం తెలుగు ప్రజల నూతన ప్రజాస్వామిక రాజ్యస్థాపన జరగలేదు. ఆ పంథాలో సాగిందే విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం ఉద్యమం. నిర్మొహమాటంగా చెప్పాలంటే భారత జాతుల పోరాట చరిత్ర అనాలి లేదా భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర అనాలి. అంతేగానీ, భారత జాతీయోద్యమ చరిత్ర అనడం సత్యంకాదు, సహేతుకమూ కాదు.

అలాగే, ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో అధికారంలో వుండిన ప్రభుత్వాలు ఏకపార్టీ ప్రభుత్వాలు కాదు. తెలుగుదేశం ఇక్కడ, బి.జె.పి. కేంద్రంలోనూ ప్రధాన పార్టీలుగా వున్న మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు! కేంద్రంలో ప్రభుత్వం బి.జె.పి. మోడీగారి ఆధిపత్యంలో వుంది. "ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, చంద్రబాబు, తెలుగుదేశం నేతలు నేడు హామీలకు కట్టుబడి మేము సహాయం చేస్తున్నప్పటికీ ఆ మొత్తం మీ ఖాతాలో వేసుకుని మా 'మోడీ' గారి పేరు కూడా ఎత్తడంలేదు సరికదా - మేమిచ్చిన నిధుల్ని మీరు పక్కత్రోవ పట్టించి లెక్కలు కూడా సరిగా చెప్పడంలేదని". బి.జె.పి. నేతల విమర్శ! ఇది మామూలుగా రెండు పార్టీల మధ్య తగాదాగా మనకి అనిపిస్తుంది. కొంచెం ఆలోచిస్తే - ఇది తెలుగు జాతి, ప్రజల సమస్య - తెలుగు ప్రజలు రెండు పార్టీలను నిలదీయాలి! అసలు ఈ పైసలు ఎవరివి? చంద్రబాబు లేదా మోడీల జేబులోవికావు - వివిధ జాతులతో వున్న దేశ ప్రజలది. వివిధ రాష్ట్రాలలో ప్రజలు తప్ప కేంద్రానికి ప్రత్యేక ప్రజలంటూ లేరు! ఉత్పత్తి చేసినా, పన్నులు కట్టి డబ్బు

అక్కడా ఇక్కడా పాలకులకు సమకూర్చినా - వివిధ రాష్ట్రాల ప్రజలే! అందుకే కీ.శే. యన్.టి.ఆర్. ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు - "ఎక్కడ కేంద్రం? కేంద్రం మిథ్య" అన్నారు. ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవం నినాదంతో, తెలుగుదేశం పార్టీని ఆయన స్థాపించారు. పక్కన తమిళనాడులో 1965లో హిందీని 'జాతీయభాష' పేరుతో (ఒక ఊహాజనితమైన భారత జాతి పేరును ద్రవిడజాతి ప్రజలపై రుద్దాలన్న ప్రయత్నం. ఆ తమిళ ప్రజానీకంలో ఎంత తీవ్ర వ్యతిరేకత యెదుర్కొన్నదంటే నాటి నుండి (67వరకు) 'జాతీయ' అఖిల భారత సాధికార పార్టీలకు కాంగ్రెస్‌కుగానీ, బి.జె.పి.కిగానీ ఒంటరిగా తమిళనాడులో అధికారంలోకి రావడం అన్నది జరగనేలేదు. - ద్రవిడ పార్టీల ముందు 'జాతీయ' పార్టీల ఉనికే ప్రశ్నార్థకమవుతున్నది.

కేవలం తెలుగు జాతీయ ఉద్యమంలో భాగంగా నిజాం వ్యతిరేక పోరాటంలో పాల్గొన్న శక్తులు కాంగ్రెస్ ఆర్యసమాజం వంటివి, అంతటితో తమ లక్ష్యం దాదాపు పూర్తయినట్లు భావించాయి. నిజానికి అవికూడా, నిజాం సంస్థానం భారతదేశంలో అంతర్భాగం కావాలంటూ ప్రజానీకాన్ని విస్తృతంగానే తరలించారు. అందుకోసం వారు సాయుధ దళాలుగా సైతం యేర్పడి పోరాడారు. ఇంకా చెప్పాలంటే కమ్యూనిస్టు నేతృత్వాన నేటి తెలంగాణాలో మూడు జిల్లాల్లోనే ఖమ్మం, వరంగల్, నల్గొండలలోనే సాయుధ పోరాటం ప్రధానంగా సాగింది. కానీ గుణాత్మకంగానే కేవలం స్వతంత్ర భారతదేశంలో విలీనం కోసం ఉద్యమం కంటే ఉన్నతమయింది. పైగా ఈ సాయుధ పోరాటానికి, పొరుగున వున్న తెలుగు జిల్లా సహకారం కూడా బాగావుంది. ఒక దశలో ఒక్క తెలంగాణాలో మాత్రం సాయుధ పోరాటం జరగలా, ఆంధ్ర ప్రాంతపు సరిహద్దు జిల్లాల్లోనైనా "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" లక్ష్యంతో పోరాటం సాగించవచ్చుగదా అన్న భావనలో అలాంటి ప్రయత్నం ఆదిలోనే ఆగిపోయింది. అలాంటి ప్రయత్నం ఆంధ్రప్రాంతంలో జరిగింది. కేవలం వర్గ పోరాట దృక్పథంతోనే తెలంగాణాలో కలసి వచ్చిన తెలుగు జాతీయ ఐక్యతా అంశం లేకుండా కమ్యూనిస్టులు కృత్రిమంగా అంతటి విప్లవ పరిస్థితిని సృష్టించడం అసాధ్యం. సరే అదలా వుంచుదాం! భౌతిక, వాస్తవిక పరిస్థితిలో అక్కడా యిక్కడా సంపూర్తి సారూప్యంలేదు.

ఈ సందర్భంగా నాటి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో చీలిక వచ్చింది. ఇక సాయుధ పోరాటాన్ని కొనసాగించలేము. పోరాట విరమణ చేయడం మంచిదని - కీ॥శే॥ రావి నారాయణరెడ్డి వంటి ముఖ్యమైన తెలంగాణా నేతలు కొందరు వారింపసాగారు. - దానికి వ్యతిరేకంగా అప్పుడు పోరాటం నడుపుతున్న ఆంధ్రా కమిటీ (అందులో కీ॥శే॥ రావి నారాయణరెడ్డి, దేవులపల్లి వెంకటేశ్వరరావుగార్ల వంటి తెలంగాణా నేతలు - సుందరయ్య, బసవపున్నయ్య, చంద్ర రాజేశ్వరరావుగార్ల

వంటి ఆంధ్రనేతలూ వున్నారు) అందుకు అంగీకరించలేదు – నానాటికీ, గతంలో కమ్యూనిస్టులను రహస్యంగా తమ కడుపులో పెట్టుకుని కాపాడిన గ్రామాలలోని ప్రజలు సైతం తమపై నెహ్రూ సైన్యం సాగిస్తున్న నిర్బంధాన్ని భరించడం కష్టమవుతున్నది. పైగా, అంతకుముందున్న 'జాతీయ' స్వభావ ఉద్యమం నాయకత్వం తన కర్తవ్యం – నిజాం సంస్థానం విలీనం అవడం అంటే పూర్తయినట్లు భావించి వారికున్న సహజ సిద్ధమైన వర్గ దృక్పథంతో కమ్యూనిస్టులకు వ్యతిరేకం. అయినా నిజాం విలీనం కోసం కమ్యూనిస్టుల సాయుధ పోరాటాన్ని బలపరచడమో లేదా సానుకూలతా వహించడమో చేసేవారు – ఇక ఆ విలీనానంతరం – విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం పోరాటంగా దీనిని భావించి, తమ వర్గ స్వభావంతో వ్యతిరేకించసాగారు – ఆ ప్రభావం గ్రామీణ ప్రజానీకంపై కూడా పడింది. నిజాం నిరంకుశ ప్రజా వ్యతిరేక పాలన అంతమవడంతో, తమ పరిస్థితిలో మంచి మార్పువచ్చి వెసులుబాటు వస్తుందన్న ఆశకూడా వారిలో వుంది. ఈ స్థితిలో, పోరాటం కొనసాగింపుపై అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు (కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్) ఉద్యమ సలహా సంప్రదింపులు తీసుకుందామని, ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ భావించింది. దతనుగుణంగా అప్పటికి ఆ విప్లవ కేంద్రం రష్యా – దాని అధినేత స్టాలిన్ గనుక శ్రీపాద అమృత డాంగే, సి.పి. జోషి, మన కేంద్ర కమిటీ తరుపున బసవపున్నయ్య, రాజేశ్వరరావుగార్లు ఆంధ్రాకమిటీ (తెలంగాణా పోరాట నిర్వాహక) తరుపున రహస్యంగా మాస్కోజేరి అక్కడ కా॥ స్టాలిన్ తదితర అందుబాటులోని సోవియట్ రష్యన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ నేతలతో చర్చలు జరిపారు. (ఆచర్చలకు సంబంధించిన భాగం కూడా ఎపెండిక్స్‌లో అందిస్తున్నాం) పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య ఈ పోరాట సమన్వయం కోసం యిక్కడే వున్నారు.

ఇక్కడ ప్రత్యక్షంగా ఈ జాతుల సమస్యతో సంబంధం లేకపోయినా అప్పటి పార్టీ పరిస్థితి అర్ధం చేసుకోవాలి! అప్పుడే – మనకు భౌతిక వాస్తవిక పరిస్థితికి అనుగుణమైన కార్యక్రమం రూపొందించే నాయకత్వం – అలాకాకుండా స్వీయ మానసిక దృక్పథంతో నేతలు వ్యవహరించేతీరు అర్థమయి – వర్తమానానికి అన్వయించుకుని అర్ధం చేసుకోగల కొంత విశాల దృక్పథం అలవడే ఆస్కారం వుంటుంది. ఈ చైనా మార్గమూ – రష్యా మార్గము గూర్చి పునః ప్రస్తావన అనిపించినా కీ॥శే॥ బసవపున్నయ్యగారి మాటల్లో చెప్తాం "మేము యిక్కడ తెలంగాణాలో తగిన స్థాయి అధ్యయనం ఉండో, ఉండకో తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలో అప్పుడు పూర్తిగా మునిగివున్నాం. అప్పుడు మాదృష్టిలో డాంగే, జోషి, రణదీవే యిత్యాదులు ఇప్పుడు మీరు మమ్మల్ని గురించి అనుకుంటున్నట్లే మార్క్సిజం లెనినిజం ఔపోసన పట్టివున్నారనీ, ఏ సమస్యకయినా వారి వద్ద పరిష్కారం

వుంటుందని భావించే వాళ్ళం. ఈ తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలో మాకు అంతకు ముందు తెలియని కొన్ని కొత్త సమస్యలు వచ్చేవి. 'కామ్రేడ్స్ – ఇది మా సమస్య. ఎలా పరిష్కరించాలి?" అని కేంద్రానికి ఉత్తరం వ్రాసి పంపేవాళ్ళం! వారు సమావేశమై మాకు సమాధానం పంపేవారు. తీరా ఆ సమాధానం ఇక్కడ అన్వయించేందుకు అనువయ్యేది కాదు. కామ్రేడ్స్ – మీ పరిష్కారం మాకు ఇక్కడ అతకడంలేదు. "మళ్ళీ బాగా చర్చించి పరిష్కారం చూపండి" అని తిరిగి మరో ఉత్తరం రాసేవాళ్ళు – దానికి కేంద్రం వాళ్ళు మరో ఉత్తరం సమాధానంగా వ్రాస్తూ "ఇలాంటి పరిస్థితుల గూర్చి కా॥ లెనిన్ ఏమన్నాడంటే – అంటే రెండు పేజీల లెనిన్ కొటేషన్స్ మాకు పంపేవారు" మన కేంద్రంతో అయితే పిచ్చో ఎచ్చో పోరాడగలంగానీ లెనిన్‌తో ఎలా పోరాడగలం? అనుకుని రాజేశ్వరరావు, నేను – ఇందుకు సంబంధించి "మావో కొటేషన్ యేదయినా చూద్దాం" అని వెతికితే యేదో దొరికేది – మేము మూడు పేజీల మావో కొటేషన్ జోడించి మా సమస్యని కేంద్రానికి మళ్ళీ పంపేవారం. అలా నాది రష్యామార్గం – మాది చైనా మార్గం అయింది. నిజానికి వారికి సంపూర్ణంగా రష్యామార్గమో తెలియదు మాకు అలాగే పూర్తిగా చైనా మార్గమో తెలియదు. ఎందుకు చెప్తున్నానంటే – ఎవ్వరమూ నిష్ణాతులమన్న అహంభావం కుదరదనేందుకే! వ్యక్తుల స్వీయ మానసిక దృక్పధాలు కాదు కావలసింది – భౌతిక వాస్తవ పరిస్థితిపై వాస్తవికమైన అంచనా!

స్టాలిన్‌తో చర్చల సందర్భంగా "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" స్థాపన దిశగా సాయుధ పోరాట సాధాసాధ్యాలు చర్చకు వచ్చాయి. నిజాం ప్రాంతంలోని రాజకీయ పరిస్థితులు ఆంధ్ర ప్రాంతం ఆ ఉద్యమంలో తన పాత్ర నిర్వహించగల పరిమితులు – అప్పుడు దేశవ్యాపితంగా, నూతనంగా స్వాతంత్ర్యం పొందే సమయంలో ప్రజలలో వున్న ఆశలు, ముఖ్యంగా ప్రధాని నెహ్రూ పట్ల వున్న సానుకూల వైఖరి – రాజకీయంగా, జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా నెహ్రూ ప్రభుత్వం పట్ల మంచి అభిప్రాయం – ముఖ్యంగా సాయుధ పోరాటం నిర్వహణకు అనుకూలమూ వ్యతిరేకమూ అయిన భౌతిక వాస్తవిక పరిస్థితులు – భౌగోళిక పరిస్థితి "చైనా" దీర్ఘకాలిక సాయుధ పోరాట స్థితిగతులకు, తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాట పరిస్థితికి వుండిన సారూప్యాలు, తేడాలు వాటి ప్రభావం – ఇవన్నీ సమీక్షించి స్టాలిన్ – "మీరు పోరాటాన్ని ఆపమనిగానీ, సాగించమనిగానీ మేము సలహా యివ్వడం సరికాదు. ఈ చర్చలన్నీ దృష్టిలో వుంచుకుని మీ పార్టీయే చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోవాలి" అని సూచించారు. అయితే ఇదే సందర్భంలో ఒక ముఖ్యమైన అంశం కూడా స్టాలిన్ ప్రస్తావించారు. "1951 నాటికి తూర్పు పాకిస్తాన్ పాకిస్థాన్ దేశంలో అంతర్భాగంగా వుంది. ఆ విషయమై స్టాలిన్ – మతపరమైన దృష్టితో

తూర్పు పాకిస్థాన్, పాకిస్థాన్ దేశంలో వుండినా, జాతీయతా దృక్పథంతో "తూర్పు పాకిస్థాన్ - పాకిస్థాన్ నుండి విడివడి తన ప్రత్యేక రాజ్యాన్ని ఏర్పరుచుకోవడం ఖాయం" అని స్పష్టం చేశారు. చారిత్రిక పరిణామక్రమాన్ని - మార్క్సిస్టు దృక్పథం ద్వారా ఆయన "జోస్యం" మరో 25 సం॥లలో వాస్తవమని నిరూపితమైంది. అయితే తెలుగు జాతీయత ప్రధాన అంశంగా తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం సందర్భంగా నిర్వహించిన సానుకూల పాత్ర - విలీనమే లక్ష్యంగా వుండిన తెలుగు జాతీయతావాదులు ఆపై వర్గ పోరాటానికి ప్రజారాజ్యానికి సిద్ధపడకపోవడం ప్రస్తావించుకున్నాం. కానీ ఆ తెలుగు జాతీయతా అంశమే లేకపోయినట్లయితే తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం సాపేక్షంగా అంతటి ఉన్నత స్థాయికి జేరి వుండేదికాదు.

జమ్ముకాశ్మీర్ నిజాం నవాబు పాలనలోని నిజాం సంస్థానానికి భిన్నంగా వుంది. తెలంగాణాలో ప్రభువు ముస్లిం మతస్థుడు, మెజారిటీ పాలితులు హిందువులు - తద్భిన్నంగా కాశ్మీర్ పాలకులు హిందూ మతస్థులు, అత్యధిక ప్రజానీకం ముస్లింలు. వారు ముస్లిం మతస్థులైనప్పటికీ, వారి మాతృభాష కాశ్మీరీ. నిజానికి భారతదేశంలో కూడా కాశ్మీర్ అంతర్భాగం కాగల పరిస్థితులు లేవు. కాశ్మీర్ రాజు తాను అటు పాకిస్థాన్‌లోనూ, ఇటు భారతదేశంలోనూ జేరదనీ, స్వతంత్ర రాజ్యంగా వుంటుందనీ ప్రకటించారు. అయితే అక్కడి ఆదివాసి గిరిజనులను కూడా తిరుగుబాటుకు ప్రోత్సహించి, ముస్లిం ప్రజానీకం అధికంగా వుండడం ఆసరాగా, జమ్మూకాశ్మీర్‌లను పాకిస్థాన్‌లో కలుపుకునేందుకు కొత్తగా స్వతంత్ర దేశంగా అవతరించిన పాకిస్థాన్ తన బలగాలను పంపింది. కాశ్మీర్ రాజు తనంత తానుగా పాకిస్థానీ సైన్యాన్ని ఎదుర్కొనలేక తన స్వతంత్ర రాజ్యాన్ని కాపాడుకునేందుకు సహకరించవలసిందిగా పాకిస్థాన్ ఒక సరిహద్దు దేశమైతే రెండవ ప్రధానమైన సరిహద్దుగా వుండిన భారత ప్రభుత్వాన్ని కోరాడు. అయన కోరికపై వెళ్ళిన భారత సైన్యం పాకిస్థాన్ సైన్యంతో తలపడింది. భారత్-పాకిస్థాన్‌ల మధ్య "యుద్ధం"లో పరస్పరం యుద్ధం ముగిసి అంతర్జాతీయ వత్తిడి మేరకు కాల్పుల విరమణచేశారు. అప్పటికీ పాకిస్థాన్ సైన్యం వున్న ప్రాంతం నేడు మనం ఆక్రమిత కాశ్మీర్ అంటున్నాము. పాకిస్థాన్ పాలనలో వుండిపోయింది. మిగిలిన జమ్మూకాశ్మీర్ విడిగా ప్రత్యేక రాజ్యంగా వుండడం భవిష్యత్తులో సాధ్యంకాదనీ, కనుక ఆ మిగిలిన భూభాగాన్ని మన భారతదేశంలో కలపివేయాలని భారత ప్రభుత్వం కాశ్మీర్ హిందూ పాలకునికి సూచించింది. (సైన్యం సూచించడం అంటే అందునా కాశ్మీర్‌తో పోలిస్తే అత్యంత శక్తివంతమైన భారతదేశం) అయితే కొన్ని షరతులతో కాశ్మీర్ రాజు అంగీకరించారు. ఆయనకు వేరే అవకాశమూ లేదు. సమస్య ఐక్యరాజ్యసమితికి జేరింది. అయినా ఈ విషయంలో "ప్లెబిసైట్"

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరపాలనీ, అది మొత్తం జమ్మూకాశ్మీర్‌లో ఐక్యరాజ్య సమితి పర్యవేక్షణలో జరపాలని, కాశ్మీర్ ప్రజానీకం పాకిస్థాన్‌లో, భారతదేశంలో, ఏ దేశంలో వుంటారో లేదో వారు స్వతంత్ర రాజ్యంగా వుంటారో వారి నిర్ణయానికి వదిలివేయాలని ఐక్యరాజ్య సమితి భావించింది. కానీ అది వెన్వెంటనే ఆచరణకు నోచుకోలేదు - ఇప్పటికీ ఐక్యరాజ్యసమితి తీర్మానం అలాగే వుంది. అదేమీ రద్దుకాలేదుకూడా. అయితే ఈ కాలంలో కాశ్మీర్ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి అనుభవిస్తూ ప్రత్యేక జండా, ప్రత్యేక రాజ్యాంగమూ, కలిగి వుండేట్లు మన రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 370 ద్వారా ఉభయులూ కాశ్మీర్ భారతదేశాల మధ్య అంగీకారం కుదిరిరంది. తద్వారా భారతదేశంలో కాశ్మీర్‌ను అంతర్భాగం అయ్యింది. అంతేకాదు, భారత ప్రభుత్వం చేసిన ప్రతి క్రిమినల్ చట్టమూ ఆటోమాటిక్‌గా కాశ్మీర్ రాష్ట్రానికి వర్తించదు అని వుండేది" జమ్మూకాశ్మీర్‌లో తప్ప" అని ఆ క్రిమినల్ చట్ట పరిధి వుండేది. జమ్మూ కాశ్మీర్ శాసనసభ అంగీకరిస్తే తప్ప - భారత పార్లమెంటు చేసిన చట్టాలు అక్కడ అమలులోకి వచ్చేవి కావు! వారు వారి పతాకాన్ని భారత పతాకంతోపాటు ఆవిష్కరించుకోవచ్చు - ఇలా కొన్ని ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక హక్కులతో కాశ్మీర్ భారతదేశంలో అంతర్భాగంగా మారింది. ఆచరణలో వీటన్నింటి వ్యవహారం మనమెరిగిందే. జమ్మూకాశ్మీర్‌లో "ప్లెబిషైట్" ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ" తీర్మానం యింకా ఐక్యరాజ్యసమితిలో దస్త్రాల్లోనే వుంది. అయితే ప్లెబిషైట్ వ్యవహారం పాకిస్థాన్, భారతదేశం రెండూ అంగీకరించవు "భారత ప్రభుత్వం - ఇప్పటికీ కాశ్మీర్ భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎన్నికలు నిర్వహిస్తున్నాం. ప్రజానీకం ఆ ఎన్నికలలో పాల్గొంటున్నారు. కనుక భారత్‌లో కాశ్మీర్ అంతర్భాగం అయింది. ఇక ప్లెబిసైట్‌కు కాలదోషం పట్టింది అని అసలా సమస్యలేనట్లు వైఖరి తీసుకుంది. పాకిస్థాన్ ఆక్రమించిన భూభాగాన్ని కూడా కాశ్మీర్‌లో కలిపివేయడం తప్ప ఇక కాశ్మీర్ సమస్య అంటూ లేదు అని కీ॥శే॥ పి.వి. నర్సింహారావు సైతం తాను ప్రధానిగా వుండగా పలుసార్లు ప్రతిపాదించారు. ఇప్పటికీ ఆచరణలో ఎలా వుండినా రాజ్యాంగంలో కాశ్మీర్‌కు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి ఆర్టికల్ 370 వుంది.

ఆ ఆర్టికల్ 370ని కూడా రద్దుచేసి, ఎలాంటి ప్రత్యేక హక్కులూ లేకుండా మిగతా రాష్ట్రాల నుండి కాశ్మీర్‌ను కూడా భారతదేశంలో తిరుగులేని రాష్ట్రంగా చేయాలన్నది బి.జె.పి. మొదటినుండి వాదిస్తున్నది. కానీ కాశ్మీర్ జాతీయపార్టీల అటు పి.డి.పి.గానీ, ఇటు నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్‌గానీ అందుకు అంగీకరించడంలేదు. (అయినా అవి రెండూ కూడా అటు బి.జె.పి.తోనూ - ఇటు కాంగ్రెస్‌తోనూ పొత్తులో వుంటూనే వున్నాయి) మరీ విచిత్రం ఆర్టికల్ 370 రద్దు చేయాలన్న బి.జె.పి. -

కాశ్మీర్ ప్రజల ప్రత్యేక స్వతంత్ర హక్కు వుండితీరాలి - ఆ దిశగా కాశ్మీర్ తన స్వయంపాలన సాధించాలనే పి.డి.పి. పొత్తు పెట్టుకుని ప్రస్తుతం కాశ్మీర్‌లో అధికారంలో వున్నాయి. ఇది విరోధాభాసాలంకారము లేదా మైసూర్‌పాక్ తింటూ పచ్చిమిరపకాయ నంజుకోవడంగా పోల్చవచ్చు - అంతేకాదు - ఐక్యరాజ్య సమితి తీర్మానం యింకా వునికిలో వున్నది కనుక దాని ప్రకారం ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరగాలి అని అనడం కూడా నేటి బి.జె.పి. నేతృత్వంలోని యల్.డి.ఎ. పాలనలో దేశద్రోహం! అక్కడ సాధారణ ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయన్న వాదన కాశ్మీర్ ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కావాలనేవారు అంగీకరించరు. పోలీస్ మిలటరీ ఓట్లాటగా దాన్ని వారు వ్యతిరేకిస్తారు. ప్రత్యేక సాయుధ రక్షణ చట్టం కాశ్మీర్‌లో అమలులో వుంది. ఇది కాశ్మీరేకాదు - ఈశాన్య భారతంలో కూడా నేటికీ వున్నది. ఆ చట్టం ప్రకారం అక్కడి పోలీస్ రక్షణ దళాలు ఎంతటి దుర్మార్గానికి పూనుకున్నప్పటికీ అది రాజ్యాంగ విరుద్ధమైనా, ఆ రక్షణ పోలీస్ దళాలపై ఎలాంటి నేరమే కాదు, నేరారోపణ కూడా వుండదు. ప్రత్యేక స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఏ మేరకు అమలవుతున్నదో అందరికీ తెలిసిందే! కానీ ఈ చట్టం పేరుతో ఏ విధమైన విచారణ లేకుండా, కాలపరిమితి కూడా లేకుండా దేశద్రోహుల పేరిట నిర్బంధంలో వుంచే ప్రక్రియ కొనసాగుతున్నది. ఇదే సమయంలో ఆ కాశ్మీర్‌ను భారత దేశంలో అంతర్భాగంగా వుంచేందుకు భారత ప్రభుత్వం చాలా నిధులు వెచ్చించాల్సి వస్తుందన్న విమర్శ వుంది. ఇప్పటికీ, తడవలు, తడవలుగా కాశ్మీర్ స్వతంత్ర రాజ్య అవతరణకోసం, అక్కడి ప్రజానీకం రోడ్ల మీదకు వస్తూనే వుంటారు. అలా కోరుతున్న నేతలను మన ప్రభుత్వం తన అవసరాన్ని రాజకీయ దృష్టితో ఇష్టం వచ్చినప్పుడు అవకాశవాదంగా వ్యవహరిస్తున్నది. అలాగే ముస్లిం ప్రజలు అధికంగా వుండిన కాశ్మీర్‌ను ముస్లిం దేశమైన పాకిస్థాన్‌తో కలిపివేయాలన్న పాకిస్థానీ ఏజంట్లు వివిధ పేర్లతో తమ రహస్య కార్యకలాపాలు సాగిస్తూనే వున్నారు. అటు ఆక్రమిత కాశ్మీర్‌లో పరిస్థితి భిన్నంగా లేదు. ఈ రావణాకాష్టంలాంటి కాశ్మీర్ సమస్య ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా పరిష్కరింప బడనంతకాలం, కాశ్మీర్ జాతీయులకు నిజమైన స్వతంత్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడినట్లుకాదు. కొంత ఆసక్తితో కాశ్మీరీయుల అభిప్రాయం సేకరించాలని యత్నించే - సాధారణ పర్యాటకులు సైతం కాశ్మీర్ ప్రజలు తాము బలవంతంగా భారతదేశంలో అంతర్భాగంగా వుంచబడినవారము అని తెలుసుకోవడం కష్టమేమీకాదు. అటు ఆక్రమిత కాశ్మీర్‌లో పరిస్థితీ అంతే. అటు పాకిస్థాన్, ఇటు భారతదేశ ప్రభుత్వాల వైఖరి కారణంగా, కాశ్మీర్ జాతీయులు తమకంటూ పాలనా వ్యవస్థ లేకుండా రెండుగా విభజింపబడి వున్నారన్నది వాస్తవం. ఈ ప్రభావం మనదేశంలో శాంతి భద్రతల సమస్యగా తయారయి దేశాన్నే

అతలాకుతలంచేస్తున్నదన్నది తెలిసిందే!

మణిపూర్‌ను గూర్చి చెప్పుకున్నాం. ఈశాన్య భారతం నాగాలాండ్, మిజోరాం నేడు కూడా అక్కడి ప్రజానీకంలో ఇతర రాష్ట్రాల నుండి యెవరైనా వెళ్ళేవాళ్ళను చూడగానే "మీరు భారతదేశం నుండి వచ్చారా?" భారతీయులా? అని అడగడం అసాధారణమేమీ కాదు. అలా అడిగేవారు తమను తాము భారతదేశస్థులుగా భావించడంలేదన్నమాట! ఈ వివిధ ఆదివాసీ గిరిజన తెగలను బ్రిటీష్ వలస పాలకులు తమ పాలన అంతమయ్యే వరకూ కూడా సంపూర్తిగా తమ పాలనాపరమైన భారతదేశంలో, సంపూర్తిగా స్వచ్ఛందంగా విలీనం చేసుకోలేకపోయారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం నేటికి కూడా ఆ ప్రజానీకం, కాశ్మీర్‌లో మాదిరి, ఎన్నికలలో పాల్గొంటున్నారని మనం చెప్పుకోవచ్చుగాక, వారు మాత్రం తమది స్వతంత్రమైన జాతీయ రాజ్యంగానే భావించడం అరుదేమీకాదు. ఇటీవలనే మన ప్రధాని మోడీ నాగాలాండ్ వెళ్ళి అక్కడ ప్రత్యేక జాతీయవాదం గలవారితో మాట్లాడి ఒక ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. కానీ అది అమలవడంలేదు. ఇప్పుడిక నాగాలాండ్‌లో త ప్రత్యేక రాజ్యం కొరకు పోరాడే సాయుధ దళాలు యెన్నో వున్నాయి. అవి ఈ రోజు వచ్చినవికావు. బ్రిటీష్ వలస పాలన, దళాల సభ్యులు, నాయకులు మారినా అవి కొనసాగుతూనే వున్నాయి. మన ప్రభుత్వం అక్కడ కొంత మంది నాయకులను చేరదీసి, వారికి రాజకీయ ప్రాభవం కల్పించి, వాటిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈశాన్య భారతంలో కొంత బౌద్ధమతం ప్రభావం వుండినా, క్రైస్తవ మతం విస్తృతంగా వున్నది. కానీ తమ తమ ప్రత్యేక జాతీయ రాజ్యం కోసం క్రైస్తవ మతస్థులే అయినా బ్రిటీష్ వారితో సైతం వారు పోరాడారు. కనుక జాతి అన్న దానిలో మతం ప్రధానమైనదికాదు. ఏకైకమైనది అసలేకాదు. ఒకే మతానికిచెందిన వారిలో ఆమత సంబంధమైన ఆచార వ్యవహారాలు సారూప్యంగా వుండవచ్చు. అంతమాత్రాన అదే నిర్ణయాత్మక శక్తిగా వుండదు. ఇందుకు ప్రస్తుత బంగ్లాదేశ్ మంచి ఉదాహరణ! వారి మతం, ముస్లిం మతమే అయినా వారు మాత్రం బెంగాలీ జాతీయులుగానే భావించుకుంటారు. అందువల్లే వాళ్ళు పాకిస్థాన్ నుండి విముక్తి సాధించి తమ ప్రత్యేక దేశం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

అస్సాం యిందుకు ఒక మంచి ఉదాహరణ. "బోడో", "కవాస్", "అసోం" అనే మూడు తెగలు వుండిన అసోం రాజ్యంగానే వుంది. బ్రిటీష్ వారు ఈస్టిండియా కంపెనీ పేరుతో భారతదేశంలో ప్రవేశించిన పిదప బ్రిటీష్ ప్రభుత్వ ప్రత్యక్ష వలస పాలనలో – 1873లో బ్రిటీష్‌వారు 'అసోం' రాజ్యాన్ని ఆక్రమించి, భారతదేశంలో కలుపుకున్నారు. విశాలమైన సారవంతమైన భూభాగంలో వారి జనాభా తక్కువగా వుండేది. అక్కడి సారవంతమైన భూభాగం వుండడం వలన దానిని మరింత సంపద

సృష్టించి, తద్వారా తాము మరింత ఆదాయం పొందేందుకు బ్రిటీష్ పాలకులు వలసలను ప్రోత్సహించారు.

'అసోం' జాతిలో వుండిన పెద్ద భూస్వాములు కూడా ఈ వలసలను ప్రోత్సహించారు. అలా తమ రాజ్యానికి రావలసిందిగా ఇతర ప్రాంత వారిని ఆహ్వానిస్తూ 100 మంది అస్సాంలో భూస్వామ్య పెద్దలు విజ్ఞప్తి కూడా చేశారు. అక్కడి బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాలకు తాబేదార్లు తామే కనుక అక్కడ సంపద పెరిగితే, తమ వాటాకూడా బాగాపెరుగుతుందని, అస్సాం టీ తోటల యజమానులకు ఈ వలసలు అప్పట్లో వరప్రసాదంలా అయ్యాయి. వారికి చవకగా పనిచేసే కూలీలు దొరికారు. ప్రధానంగా ఇలా వలస వచ్చినవారిలో మధ్యప్రదేశ్‌వంటి దూర ప్రాంతాల నుండి వలస వచ్చిన వారుండినా బెంగాలీయులు ప్రధానంగా వున్నారు.

అందులో ముస్లింలు, హిందువులు కూడా వున్నారు. 19వ శతాబ్దం చివరి నాటికి అస్సాం జాతీయులుగానివారు 25శాతం జనాభాలో వున్నారు. బ్రిటీష్ వలస పాలకులను తమదేశం తరలించుకుపోయేందుకు సంపద ముఖ్యంగానీ, స్థానిక జాతీయ ప్రజలు కారుకదా! అస్సాంలో విద్యావ్యాప్తికి బ్రిటీష్‌వారు శ్రద్ధ చూపలేదు. కలకత్తాయే వారికి విద్యాకేంద్రమయింది. కనుక అస్సాంలో వున్న ఉద్యోగాలకు విద్యార్థులు ప్రధానంగా బెంగాలీలే అయినారు. అస్సాంలో స్థానికులకు తగిన ఉద్యోగార్హత లేకపోయింది. ఏతావాతా అస్సాంలో అస్సాం జాతీయులుగా అభివృద్ధి కాలేకపోయారు.

ఇక్కడొక సామ్యం చెప్పుకోవచ్చు! నిజాం ప్రభువు 'నిజాంసాగర్‌డామ్'కు కట్టిన తర్వాత కాలువల క్రింద వ్యవసాయం చేయడంలో అనుభవం వున్న ఆంధ్ర డెల్టా ప్రాంత రైతులను ఆహ్వానిస్తూ నాడు ఒక పత్రికా ప్రకటనచేసి అలా వచ్చిన రైతాంగానికి రాయితీలు కూడా యిచ్చారు. అంతకు ముందు తెలంగాణాలో ప్రధానంగా చెరువులపై ఆధారపడిన వ్యవసాయం వుండేది. (ఇప్పుడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని నిర్మాణం కోసం విదేశీయులను ఆహ్వానిస్తున్నారు) అలా వచ్చిన కుటుంబాలలో 8వ తరగతి చదివినవారు వుండినా ఆమాత్రం విద్యార్హత కూడా (తెలుగు, ఆంగ్లంలో ప్రత్యేకించి) గలవారు అక్కడ తగినంతమంది లేరు. ఆంధ్ర ప్రాంతం నుండి వెళ్ళినవారిలో, మామూలు తెలుగు, ఆంగ్ల విద్యార్హత గలవారు ఉపాధ్యాయులైనారు. వీరు అక్కడ నిజాం సంస్థానంలో ఆ ప్రాంతాలలో ఉపాధ్యాయులైనారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత ప్రభుత్వం గుమస్తా ఉద్యోగార్హత నిజాం పాలనలో 7వ తరగతిగా వుంటే, దానిని 10వ తరగతి కనీస అర్హతగా చట్టం చేశారు. అంతే ఆ ప్రాంతంలో ఎంతోమంది, స్థానిక తెలంగాణా ప్రజలు ఉ

ద్యోగార్హత కోల్పోయారు. ఆంధ్రప్రాంతం నుండి ఒకే రాష్ట్రం గనుక చాలా మందికి అక్కడ ఉద్యోగార్హత వచ్చింది. పాలకుల పక్షపాతం ఫలితంగా ఆ ప్రాంతం వ్యవసాయంలో, విద్యలో, ఉపాధిలో వెనకబడిపోయింది. దానికి తగినట్లు ఆంధ్రప్రాంతం నుండి అక్కడికి వెళ్ళినవారు సాంస్కృతిక ఆధిపత్యం కూడా చెలాయింపసాగారు. నిన్న మొన్నటిదాకా, తెలుగు సినిమా హీరో, హీరోయిన్, ప్రధాన పాత్రల భాష కోస్తాది. సినిమాలలో హాస్యగాళ్ళు, విలన్‌లు భాష తెలంగాణాది! ఈ పరిస్థితి ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమానికి దోహదపడడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది?

అంతేకాదు - క్రమేపీ అస్సాం రైతాంగం తమ భూములను తమకంటే "తెలివైన" బయటవారికి వదులుకోవలసి వస్తున్నదనీ, క్రమేపీ అస్సాంలోని మధ్య తరగతి, తమ అస్సాం జాతీయతకే దూరమవుతున్నామన్న భావన ఏర్పడింది. అది అక్కడి ప్రజానీకంలోకి కూడా జొరబడి అస్సాంలో అస్సాం జాతీయులకు న్యాయం జరగాలన్న నినాదంతో అస్సాం జాతీయ మహాసభగా ఒక సంస్థ ఏర్పడింది. (తెలంగాణాలోని ఆంధ్రమహాసభ గుర్తు రావడంలేదూ!) ప్రభుత్వం ఒక అఖిలపక్ష కమిటీ వేసి "కాలనైజేషన్" పథకం ఆరంభించింది. దానిలో అస్సాంకి వలస వచ్చిన వారితో తాము రెండవ తరగతి పౌరులుగా మారుతున్నామన్న భావనతో అసంతృప్తి ఆరంభమయింది (ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమం మాదిరి) దీనికి తోడు హిందూ ముస్లిం వైరుధ్యం కూడా తనవంతు ప్రభావం చూపింది. అయితే ఇలా అస్సాంకు వలస వచ్చినవారు ప్రధానంగా భారతీయులేకదా! (సరే తర్వాత బంగ్లాదేశ్ నుండి నేపాల్ నుండి కూడా వలస వచ్చినవారు అధికంగానే వున్నారు). మరి వారిని వెళ్ళగొట్టి అస్సాం ప్రత్యేకదేశంగా వుండాలని - అక్కడ విడిపోతామనే అస్సాం గణతంత్ర పరిషత్ మూలాలు, బోడోల్యాండ్ మూలాలు అందులోనే వున్నాయి. అలాంటి "వేర్పాటువాదులతో" అఖండ భారత్, శిలాసదృసమైన ఏకైక భారతజాతి అనే సిద్ధాంతం గల బి.జె.పి. మొన్నటి ఎన్నికలలో పొత్తు పెట్టుకున్నది? అధికారం, అదీ యెత్తులు, పొత్తులు, ఎన్నికల ఆటలు, వాటివలన అధికారం పొందడం యెవరికి మాత్రం చేదు? సిద్ధాంతాలు సంగతెలా వున్నా అన్నీ అధికారం కోసమేకదా) భారతదేశం వివిధ జాతుల సమాహారం - భారతదేశంలో అంతర్భాగమేనంటూ ఒక జాతి మరొక జాతి సంపదను కొల్లగొట్టటం సమర్ధనీయమా- (నా జేబులో డబ్బులు నా పొరుగువాడు దొంగతనం చేస్తే ఏం? పొరుగూరివాడు దొంగతనం చేస్తే యేం? పోయింది నా డబ్బు - కష్టపడేది నష్టపోయేది నేను) అలాగే అస్సాం జాతీయతా సమస్య 2016 ఎన్నికలలో కూడా మరో రూపంలో చూశాము.

లెనిన్ ఉటకాయింపునొకదాన్ని యిక్కడ చేర్చుకుందాం. ఒక జాతిని

అణిచివుంచే ఏ జాతికి తాను స్వతంత్రంగా వుండే అర్హతలేదు" అన్నది ఆ కొటేషన్ - "జాతి" అణచివేత జాతీయ విముక్తి ప్రాధాన్యం అది! అస్సాం 'వేర్పాటువాదం' అన్నదాని మూలాలు - సామ్రాజ్యవాద పాలకుల - ఆ పిదప, స్వాతంత్ర్యానంతర, దోపిడీ వర్గ పాలన కుతంత్రంలో వున్నాయి! స్వతంత్ర భారతదేశంలోనూ నిజమైన "వివిధ జాతుల సమాహారంగా భారత సమాఖ్య" పాలన ఆచరణలో వుండి వుంటే అస్సాం సమస్య అంత తీవ్ర స్థాయికి వచ్చేదా? తమ అస్సాం జాతి అణిచివేతకు గురికాదనీ, తమ జాతి అభివృద్ధి చెందాలని, తమ సంస్కృత నాగరికతలు కాపాడబడాలన్నది అక్కడి ప్రజల, ప్రజాతంత్రవాదుల డిమాండ్.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రజాతంత్రవాద పార్టీ కాదు - అవి శ్రామికవర్గ నియంతృత్య సైద్ధాంతిక పార్టీలు అని, పార్టీ స్వభావాన్ని రాజ్య స్వరూపాన్ని - గందరగోళపరిచేవారు మాత్రమే అంటారు. మార్క్స్ మాట ప్రకారం సోషలిస్టు రాజ్యం కష్టజీవులకు ప్రజాస్వామ్యం - దోపిడీ దుర్మార్గ శక్తులకు నియంతృత్వం అంటారు. (కమ్యునిస్టు సమాజంలో 'రాజ్యం' వుండదుకదా) పైగా భారతదేశ పాలన వివిధ జాతుల స్వతంత్ర రాజ్యాల సమాహారంగా వుండిన సమాఖ్య స్వరూపంగా వుండాలనీ, ఏ జాతి స్వతంత్ర రాజ్యమైనా స్వతంత్ర దేశంగా విడిపోదలచుకుంటే విడిపోయేందుకు కూడా సమ్మతించాలని 1943లో డిమాండ్ చేసింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ! అలాంటి పార్టీ అస్సాం వేర్పాటు ఉద్యమ మూలాలను చూడకుండా అస్సాం ప్రజల ప్రజాస్వామ్య కోర్కె తీర్చే పరిష్కారంపై ప్రధానంగా తన దృష్టిని, శ్రద్ధాసక్తులను కేంద్రీకరించకుండా తన సర్వశక్తియుక్తులతో అస్సాం ప్రజాస్వామ్య డిమాండ్‌ను బలపరిచేందుకు తీవ్ర కృషి చేయకుండా, తీరా ఆ అసంతృప్తి భగ్గుమని, వేర్పాటు ఉద్యమ స్థాయికి వెళ్ళిన తర్వాత భారతదేశ సమగ్రత, సమైక్యత పేర్లతో పాలకవర్గ పార్టీల వైఖరినే తీసుకోవడం" మా దేహం ముక్కలైనా సరే ఈ దేశం ముక్కలు కానివ్వమని" నినదించడం ఆలోచించాల్సిన విషయం. నిజానికి ఈ దేశం ముక్కలు చేసే విచ్ఛిన్నకర శక్తులు ఏవి? సామ్రాజ్యవాద, దోపిడీవర్గ పాలన ఆర్థిక రాజకీయ, సాంస్కృతిక అసమానతలను సృష్టిస్తుంది. దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడడం జాతి ప్రజాస్వామ్య ఆకాంక్ష- ఆ ఆకాంక్షకు సరైన ప్రాముఖ్యం యిచ్చి ఆ ప్రజాస్వామ్య ఆకాంక్షలో భాగస్వామ్యం తీసుకోకపోయినట్లయితే అవే సామ్రాజ్యవాద శక్తులు, అవే దోపిడీ శక్తులు ఆ జాతి లేదా ఉపజాతి ప్రజానీక ప్రజాస్వామ్య డిమాండ్‌ను అణిచివేసేందుకు ఎన్ని దేహాలనైనా ముక్కలు చేస్తాయి. అప్పుడు ఆ ప్రజాస్వామ్య వాంఛను, ఆ ప్రజల పోరాటాన్ని అడ్డుకునేందుకు, అందుకు కారణమైన అవే శక్తులు దేశ సమైక్యత, సమగ్రత అంటూ ముందుకు వచ్చి ఆ ప్రజాస్వామ్య ఉ

ద్యమాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా అణిచివేసేందుకు యత్నిస్తాయి లేదా ఆ ప్రజాస్వామ్య డిమాండ్ సాధించుకోవడంలో తన స్వార్ధ సంకుచిత ప్రయోజనాలను కాపాడుకునే సాటి 'సావుకార్ల' (తమవంటి దోపిడీదారులనే) మేలు చేకూర్చే నిర్ణయం తీసుకుంటాయి. ఏది ప్రజల నిజమైన ప్రజాస్వామ్య డిమాండ్? ఏది ఆ ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమాన్ని అణిచివేసే డిమాండ్? అని ప్రజానీకం గ్రహించగలగాలి. అందుకే లెనిన్ ఏ నినాదం వెనుక ఏ వర్గ ప్రయోజనం దాగుందో గ్రహించనంత కాలం ప్రజలు మోస పోతూనే వుంటారు" అని అన్నారు.

అస్సాం జాతి, దాని ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక ప్రయోజనాలు, పాలకవర్గాల చేతులలో బలి అవుతున్నప్పుడు న్యాయమైన ప్రజల ప్రజాస్వామిక డిమాండ్‌ను కమ్యూనిస్టులు తమ డిమాండ్‌గా స్వీకరించి నిలబడినపుడు తమ వర్గ దృక్పధాన్ని జాతీయ పోరాటంతో మిళితంచేసి మరో మహత్తర ఉద్యమం కమ్యూనిస్టు పార్టీ సృష్టించగలుగుతారు! 1943లో నాటి ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ జాతుల సమస్య విషయంలో అంతటి ప్రాధాన్యతనిచ్చింది కదా, నేటికి వచ్చేసరికి, ప్రజల న్యాయమైన ప్రజాస్వామిక డిమాండ్లకు సైతం మద్దతునివ్వలేని పరిస్థితికి ఎందుకు వచ్చింది అన్న ప్రశ్న స్థూలంగా ప్రస్తావించుకుందాము. కానీ వివిధ జాతుల - ఉపజాతుల ప్రయోజనాలతో, వర్గ పోరాటాన్ని జోడించగలగడంలోనే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ పురోగమన తిరుగమనాలు ఆధారపడి వుంటాయి అని మరోసారి చెప్పుకుందాం!

ఇప్పుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడినాయి. నిజానికి భాష ఒక జాతి నిర్వచనానికి ప్రధాన అంశాలలో ఒకటి అని చెప్పుకున్నాం. అయితే భాష ఒక్కటే సర్వస్వంకాదు. తెలుగు జాతికి ప్రస్తుత రెండు రాష్ట్రాలున్నాయి. "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం"లో జాతీయ భావమూ వుంది. వర్గ దృక్పధమూ ఉన్నది. కానీ ఇప్పుడు రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలోనూ వేర్వేరు ప్రభుత్వాలు వున్నాయి. ఇప్పుడు రెండింటా జాతీయ భావమూ లేదు - వర్గ దృక్పధమూ లేదు. (అధికారంలో వున్న పార్టీలపరంగా చూసుకుంటే) కానీ యిది శాశ్వతంగా ఇలాగే వుంటాయని చెప్పజాలము. ఇప్పుడు చాలా బలహీనస్థితిలో వున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం, దానితోపాటు ఇవి రెండూ కూడా తెలుగుజాతి రాష్ట్రాలేనన్న చైతన్యం పెరుగుతున్న కొలదీ ఆ మార్గాన ప్రజాఉద్యమాల ఉధృతం అవుతున్నకొలది సుదూర భవిష్యత్తులోనైనా, ఇది మొత్తంగా తెలుగు ప్రజల నూతన ప్రజాస్వామిక స్వతంత్ర రాజ్యంగా ఏర్పడవచ్చు. ప్రస్తుతానికి ఆ భావన ఆశాపరిధిలోనే వుండవచ్చు. కానీ అసాధ్యమని చెప్పజాలము. ఈ పార్లమెంటరీ ఎన్నికల పరిధిలోనే, దోపిడీ వర్గ పార్టీల పాలనలోనే జాతీయత,

తీవ్రత మనం చూశాం. తమిళనాడు గూర్చి చెప్పుకున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా 1953లో ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడినది మొదలు చూస్తే - ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడడం 1956లో జరిగినా, రెంటిలోనూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ పాత్ర వున్నది. అందుకే కాంగ్రెస్‌కు ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా కమ్యూనిస్టులే వుంటూ వచ్చారు. నిజానికి తెలంగాణా సాయుధ పోరాటానంతరం వెన్వెంటనే జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు నువ్వా? నేనా? అన్నట్లు నిలిచాయి. ఆ ఫలితానికి ముఖ్యకారణాలలో ఒకటి 1946-51 వరకూ విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం దృక్పథంలో జరిగిన పోరాటమే కారణం - ఆ సందర్భంగా ఆంధ్ర-తెలంగాణాల మధ్య పరిమిత, భౌగోళిక పరిధిలో (అటు మూడు జిల్లాలు ప్రధానంగా, ఇటు ఆ జిల్లాలో అనుకుని వుండిన జిల్లాల్లో ప్రధానంగా)నైనా ఆ సాయుధ పోరాట ఫలితంగా వెల్లివిరిసిన తెలుగు జాతీయ ఐక్యత పాత్ర ప్రాముఖ్యాన్ని కాదనలేం. 1955 ఎన్నికలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడకపోయినా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల్లో ప్రధానంగా ఏర్పడింది తొలి రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. ఆంధ్రప్రదేశ్ కోసం తెలంగాణా సాయుధ పోరాట విరమణ తర్వాత కూడా పోరాట ఉద్యమం సాగుతూనే వున్నది. తత్ఫలితంగా ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఎన్నికల ద్వారా తొలి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడనున్నదా అన్నంత స్థితికి వచ్చి ప్రధానంగా సరైన ఎన్నికల ఎత్తుగత అనుసరింపకపోవడం వలన - 33 శాతం ఓట్లు సాధించి కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీ 14 స్థానాలలోనే సరిపెట్టుకొన్నాం - ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో - కాంగ్రెస్ పార్టీకి 1983 వరకూ ప్రధాన ప్రతిపక్షం కమ్యూనిస్టు పార్టీయే వున్నది. కానీ ఎప్పుడు తిరిగి ఎన్నికలలో అంతశాతం ఓట్లు సాధింపలేదు. ఈ మొత్తం కాలంలో క్రమేపీ కమ్యూనిస్టులు తెలుగు జాతీయ ఉద్యమానికిగానీ లేదా ముందుండిన పదునైన ప్రజావర్గ పోరాటానికిగానీ, ప్రధాన చోదకశక్తిగా వుండిన స్థానాన్ని క్రమేపీ కోల్పోసాగారు. ఆనాటి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమస్తబ్దత - కాంగ్రెస్ పార్టీకి రాష్ట్రంలో ప్రత్యామ్నాయంలేదన్న పరిస్థితికి దారితీసింది. ఆ వాతావరణంలో అసలే పాలకవర్గ పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్, తనకు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో యెదురులేదన్న రీతిననుసరించి పాలనా రంగంలోనూ, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులను చీటికీ మాటికీ బొమ్మల కొలువులో బొమ్మలను మార్చినట్లు ఢిల్లీలోని అఖిల భారత కాంగ్రెస్ కమిటీ మారుస్తూ రావడం కూడా ఆంధ్రదేశంలో కాంగ్రెస్ పార్టీవుందిగానీ దానికి తెలుగు జాతి గుర్తింపదగిన స్థాయి నాయకుడు లేడు అనే భావన ఏర్పడింది.

అత్యవసర పరిస్థితి

అనంతరం దేశవ్యాపితంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ వోడినా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మాత్రం గెలిచింది. అంతకు ముందు కేంద్రం 1965లో హిందీని జాతీయ భాష పేరుతో బలవంతంగా రుద్దే యత్నం చేసిన సమయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా వ్యతిరేకత

వచ్చినా, తమిళనాట వచ్చిన స్థాయిలో రాలేదు. అప్పటికే ద్రవిడ నాట వుండిన బ్రాహ్మణ వ్యతిరేక ఉద్యమం (బ్రాహ్మణిజం) వాతావరణంలో ఆ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం తీవ్రమైన తమిళ జాతీయ భావాన్ని రేకెత్తించిందని చెప్పుకున్నాం.

తద్భిన్నంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 83 వరకూ ఒకవిధమైన స్తబ్ధత ఆవరించిందని చెప్పుకున్నాం. కాంగ్రెస్‌పై ప్రజలలో అసంతృప్తి, దాని పట్ల చులకనభావం మెండుగా వున్నది. కానీ అదే సమయంలో ప్రతిపక్షంలో వున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కూడా విడిపోయి అప్పటికే నక్సలైట్ల చీలిక కూడా వచ్చి చీలికలై ప్రజానీకాన్ని ఉత్తేజపరిచే, ఉద్యమంలోకి సమీకరించే స్థితిలో లేదు. ఈ స్థితిలో కీ॥శే॥ ఎన్.టి.ఆర్. “తెలుగుదేశం” పార్టీ స్థాపించారు. కమ్యూనిస్టు ప్రత్యామ్నాయ స్థితికి ఎదగలేనప్పుడు ప్రజలు వారి రాకకోసం యెదురుచూస్తూ కూర్చోరు. ఇక్కడ ఒక పిట్టకథ చెప్పుకుందాం! తెలుగుదశం పార్టీలో ఆరంభంలో యన్.టి.ఆర్.కు ప్రధాన రాజకీయ సలహాదారుగా, ఆ పార్టీలో ద్వితీయ స్థానంలో వుండిన నాదెండ్ల భాస్కరరావు ఒకసారి ఇలా చెప్పారు. (తర్వాత ఆ నాదెండ్ల యన్.టి.ఆర్.ను పదవీచ్యుతుణ్ని చేసే యత్నం చేశారు. అది వేరే విషయం) “మద్రాసులో ఒక ఆంధ్ర ప్రముఖుని నివాసంలో కూర్చుని, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి ప్రత్యామ్నాయంగా ఒక ప్రాంతీయ పార్టీని (తమిళనాడు ఉదాహరణ వుందిగా, కానీ ఆ తమిళ జాతీయతా తీవ్రత లేదు) ఏర్పాటు చేద్దామని చర్చించుకుంటున్నాం – ఇంతలో ఏదో పనిమీద ఆ ఇంటికి యన్.టి.ఆర్. వచ్చారు. పెద్దవాడుగదా ఆంధ్రుల ఆరాధ్య నటుడు కూడా కదా – అని ఆయనను ఆహ్వానించి, ఆ చర్చల్లో వున్న నేనులేచి, నా కూర్చీ ఇచ్చి ఆయనను కూర్చోమని మర్యాదకు అన్నాను. ఆయన కూర్చున్నారు. అంతే ఆయనదే ఆ కుర్చీ అయింది. నా కుర్చీ పోయింది” అని! కానీ అప్పటి దశలో, అంతటి ప్రముఖ నటుడు ప్రజాభిమానం చూరగొన్న వ్యక్తి ప్రాంతీయ పార్టీకి నేతృత్వం వహించకపోయినట్లయితే తెలుగుదేశం పార్టీ కూడా నామమాత్రంగా నిలిచి వుండేది.

రామారావుగారి కార్యదీక్ష, పట్టుదల, అటు యిటు తేలేవరకూ నిద్రపోని మొండితనం, అలానే తాను పోషించిన పాత్రల ప్రభావం ప్రజలపైన సరే – తనపైన కూడా (బ్రహ్మనాయుడు, శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు, చంద్రగుప్తుడు ఇత్యాది) చూపిన ఆ ముద్ర వుండడం – తెలుగు తేజానికి ప్రతీకగా నిలిచిన పాత్రలవడం – ఏదైతేనేం కాంగ్రెస్‌కు తమిళనాట తొలిసారి డి.యం.కె. యిచ్చిన షాక్ ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవ నినాదంతో, యన్.టి.ఆర్. యిచ్చారు. ప్రజలకు ఆ నినాదం అప్పటి రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నేతలు వారి కేంద్ర అధినాయకత్వం ముందు ఆత్మగౌరవం లేనివారుగా భావిస్తున్న తరుణంలో ఆంధ్ర జాతి స్ఫూర్తితో యిచ్చిన ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవ నినాదం

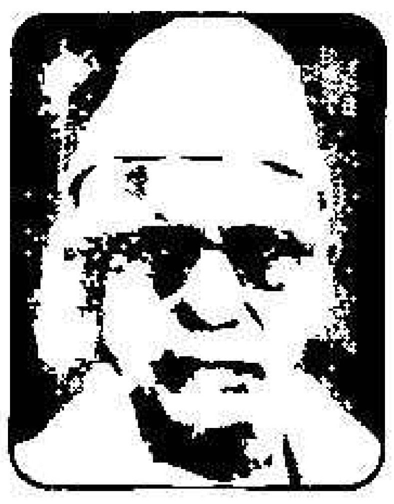

తమస్సులోంచి జాగృతిలోకి తెచ్చినట్లయింది. ఆత్మగౌరవ నినాదంతో తమ దైనందిన సమస్యల పరిష్కారం యెలా అవుతాయో తెలియకపోయినా ఎక్కడో నిద్రాణంగా వారిలో అణిగిమణిగి వుండిన ఆంధ్ర జాతి భావన ఉద్వేగభరితంగా మేల్కొన్నది. ఇంతగా ప్రజలలో ఆ ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవ మథనం జరుగుతుండగా, ఆ నినాద ప్రభావాన్ని అటు కాంగ్రెస్‌గానీ, ఇటు కమ్యూనిస్టులుగానీ గమనింపలేకపోయారు – సాంప్రదాయ ఆలోచనా ధోరణితో, పడికట్టు పదజాలంతో యే నూతనత్వమూ, నూతన జవసత్వాలు, నూతనోద్వేగమూ లేని సాధారణ రాజకీయ తరహాలో యన్.టి.ఆర్. సృష్టిస్తున్న ఆ ప్రభంజనాన్ని – ప్రజల స్పందనను గమనించలేకపోయాయి కాంగ్రెస్ పార్టీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు. ఫలితంగా రెండు పార్టీలు ఓటమి పాలయ్యాయి. తన తొలి ఎన్నికల ప్రయత్నంలోనే పార్టీ పెట్టిన 9 నెలలలోనే తెలుగుదేశం పార్టీ దానికి దాదాపు ఏకైక నాయకుడుగా వుండి యన్.టి.ఆర్. నేతృత్వాన కాంగ్రెస్ కమ్యూనిస్టు పార్టీలలోని హేమా హేమాలందరినీ ఓడించి, అధికారం చేజిక్కించుకుంది. ఆంధ్రుల ఆవేశానికి, వారి భావోద్వేగాలకు ప్రతీకగా యన్.టి.ఆర్.ను గుర్తించి ఆయనలో తమను జనం చూసుకున్నారు. ఈ రకమైన 'జాతీయతా' వాదాన్ని ముందుకు తేవడంలో యెన్ని పరిమితులుండినా, ఆనాటి ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవ జాతీయనినాదం – గుణాత్మక ప్రభావమే చూపింది. తదనుగుణమైన తెలుగు జాతి వైభవాన్ని చాటిచెప్తూ జరిగిన యన్.టి.ఆర్. ప్రచారంలో నూతనత్వం నూతన జవసత్వాలు కూడా ప్రజలు చూశారు. నాటి ఎన్నికల ప్రచారంలో ప్రధానంగా ఎన్.టి.ఆర్. ప్రస్తావించిన అంశాలలో ఆర్థికాంశాల కంటే ఆంధ్రుల రాజకీయ, సాంస్కృతిక ఔన్నత్యము, వారి నేతల ప్రస్తావనే ప్రజలను ఉద్వేగపరిచింది.

పైగా యన్.టి.ఆర్.కు గుణాత్మకంగా కాంగ్రెస్‌కు భిన్నమయిన కష్టజీవుల అనుకూల వర్గ కార్యక్రమం లేదు అని కమ్యూనిస్టులు భావింపవచ్చు. కానీ ఆయన సంక్షేమ పథకాలు, పటేల్ పట్వారీల రద్దు వంటి చర్యలు ఆమాత్రం కూడా అప్పటివరకూ ఎరగని ప్రజానీకానికి చాలా గొప్పగానే కన్పించాయి. సాధారణ జనం సాపేక్షతకు యిచ్చిన ప్రాధాన్యత మౌలిక అంశాలను గుర్తింపకపోవడం సహజంకదా!

మావోయిస్టులు అనుకుంటున్నవారు సైతం ఈ 'జాతి' అన్న కోణం నుండి ఆలోచించడంలేదు. చత్తీస్‌ఘర్ వంటి చోట్ల వాళ్ళ ఉద్యమాలు ప్రధానంగా సాగించడానికి కారణం భౌగోళిక అంశాలు. అణిచివేత తీవ్రత – ఆదివాసీ సమరశీలత కమ్యూనిస్టుల దృష్టిలో ఈ జాతి అన్న అంశం పెటీ బూర్జువావర్గ దృక్పథం. అది శ్రామికవర్గ దృక్పథంకాదు – (మధ్య తరగతివారు) పెటీ బూర్జువావర్గం

ప్రత్యక్షంగా, సాపేక్షంగా పెట్టుబడిదారుల వలే దోపిడీదారుల కొమ్ముకాయరు. సంస్కృతి, నాగరికత, పౌరహక్కులు వీటిపై వారి స్పందన ఎక్కువగా వుంటుంది. కనుక వారిని ప్రత్యక్ష శతృవర్గంవలె చూడరు. కానీ శ్రామికవర్గ దృక్పధాన్ని సైద్ధాంతికంగా వారి దృక్పధం పక్కదారి పట్టిస్తుందని, ఈ భాష, నాగరికత, సంస్కృతి ఇత్యాదులు ఆర్థిక పునాదికి సంబంధించినవి కావనీ, అది ఉపరి తలానికి సంబంధించినవనీ, కమ్యూనిస్టుల సాధారణ భావన.

"ఉపరితలంలోని అంశాలపైన విస్తృతంగా, ఒకొక్కసారి ఉవ్వెత్తున ఉద్యమాలు వస్తాయి". మార్క్సు మరణానంతరం ఏంగిల్స్‌ను కలిసిన జర్మన్ యువ కమ్యూనిస్టులు కొందరు "ఎంత గొప్ప సిద్ధాంతం కనుగొన్నారండీ, ప్రతి అంశంలోనూ ఆర్థిక అంశమే నిర్ణయాత్మకమైన చోదకశక్తి అన్న అంశం" అని మార్క్సు ఎంగిల్స్‌ను ప్రశంసించారు. దానికి ఏంగెల్స్ అలా చెప్పామా? అంతిమంగా ఆర్థికమే నిర్ణయాత్మకం అవుతుంది" అనే మేము చెప్పాము. అదే అంతిమంగా అయితే భాష, సంస్కృతి, కళలు – ఇత్యాది ఉపరితలంలోని అంశాలపై ఒక్కొక్కసారి ఉవ్వెత్తున విస్తృతంగా ఉద్యమాలు వస్తాయి. అంతిమం అంటూ, ఈ ప్రజా ఉద్యమాలను వాటి సారాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయతగదు" అని చెప్పారు. అంతమాత్రాన అవి శ్రామికవర్గ పోరాటాన్ని అక్కరలేకుండా చేస్తాయని కాకపోయినా, అది వాస్తవం. భాష విషయంలో ఉదా॥ హిందీ బలవంతంగా విద్యా మాధ్యమంగా చేస్తామంటే వచ్చిన ఉద్యమం చూశాం. ప్రజానుకూలమా, ప్రజావ్యతిరేకమా అన్న ప్రశ్న అటుంచి, గోవధ నిషేధము అన్న అంశంపై వచ్చే స్పందన, ప్రత్యక్షంగా పశువుల "దాణా" ధర తగ్గింపుపై రాదు. ఇంతెందుకు మనం "విశాఖ ఉక్కు" ఉద్యమం పరిశీలిస్తే ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ అవసరం విశాఖ అందుకు అనువైన స్థలం – నిరుద్యోగానికి ఆ ప్రాంతంలో కొంత పరిష్కారం దొరుకుతుంది అన్నది వాస్తవమే. కానీ "విశాఖ ఉక్కు ఆంధ్రుల హక్కు" ఈ ఆంధ్రుల అన్న పదంలో ఇమిడిన జాతీయ భావంతో అది మొత్తం తెలుగుజాతి కోర్కెగా మారింది. నేడు తెలంగాణాలో వున్న వరంగల్, అదిలాబాద్‌వంటి విశాఖకు దూరంగా వుండినా, అక్కడ విద్యార్థులు వీధుల్లోకి వచ్చారు.

అస్సాం – చెప్పుకున్నట్లే పంజాబ్‌లో ఖలిస్థాన్ ఉద్యమం చివరకు శ్రీమతి గాంధీ హత్యకు దారితీసింది ! నిజానికి అది ఏదో హఠాత్తుగా వచ్చిన ఉద్యమం కాదు. పంజాబ్ ప్రత్యేక రాజ్యాన్ని బ్రిటీష్ వలస పాలకులు స్వాధీనం చేసుకుని తమ పాలనా రూప భారతదేశంలో కలిపేశారు. బ్రిటిష్ వారు దేశానికి స్వాతంత్ర్యం యిచ్చి వెళ్ళే సందర్భంగానే పాకిస్థాన్ డిమాండ్‌తోపాటు "సిక్కిస్థాన్" కూడా పంజాబ్‌లో

తీవ్రంగా వచ్చింది. సిక్కులు సాధారణ జాతీయ సాపేక్షంగా సైనిక దృక్పథము, సిక్కు జాతీయతా ఆకాంక్షించేవారు వారి జాతి ఒక్కటిగా వుండకుండా కొంత పాకిస్తాన్‌వైపుకు, మిగిలినది భారతదేశంవైపుకూ వచ్చింది. ఆ ఉద్వేగ స్వభావం గలజాతి, ఈ పరిస్థితిని ఆమోదించడం కష్టసాధ్యం. తమ జాతి ఆత్మగౌరవం (దాని స్వతంత్ర అభివృద్ధి సరేసరి) దెబ్బతిన్నట్లు వారు భావించారు. ఆ సమస్య సున్నితత్వాన్ని అర్థం చేసుకుని దాన్ని పరిష్కరించే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం నిజాయితీగా చేసిందని చెప్పజాలము. పైగా పాలకులు తమ మధ్య పోటీలో పై చెయ్యికోసం వారి ప్రత్యేక ఉద్యమాన్ని అవకాశవాదంతో బలపరిచారు. వారి అవేశాన్ని, ఆకాంక్షను 'రాజ్యం' తన ధోరణిలో అణచబూనుకున్నది. పర్యవసానంగా ఖలిస్థాన్ ప్రత్యేక రాజ్యంగా అవతరించాలన్న డిమాండ్ ఈ బల ప్రయోగం అణచివేతకు ప్రతి స్పందనగా సాధన హింసాత్మకంగా మారింది. ఇక దానిని "వేర్పాటువాదం", "దేశ విచ్ఛిన్నకరం", "దేశాన్ని ముక్కలు చేస్తున్నారు" ఇలాంటి విశేషణాలలో సాధారణ భారత ప్రజానీకాన్ని దేశభక్తులను ఆ పంజాబ్ జాతీయతకు వ్యతిరేకంగా నిలబెట్టడం చూశాం! భావోద్వేగ పంజాబీ జాతీయతకు దురహంకారపూరిత దేశభక్తి ఉద్వేగానికి ఘర్షణ అయ్యింది. పాలకవర్గాల మూర్ఖత్వం, బలప్రయోగం, సున్నితత్వంలేమి, రోడ్డురోలరు ధోరణి, జాతుల స్వతంత్ర ఉద్యమాలు తాత్కాలికంగా అణచగల విధానం, అది అంతిమ పరిష్కారం కాదు. కాశ్మీర్, ఈశాన్య భారతం, అస్సాం, పంజాబ్, తమిళనాడు అనుభవం నేర్పేదదే.

ఈరోజున కమ్యూనిస్టులకు జాతీయహోదా ఎన్నికల సంఘం గుర్తించడం కుదరదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు జాతీయ హోదా, ప్రస్తుతం ఎన్నికల తర్వాత పోయిందట! ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్, బి.జె.పి. మాత్రమే జాతీయ పార్టీలట! వాస్తవానికి మన సువిశాల భారతదేశంలో ఒక్క జాతీయ పార్టీ అంటూ ఉండదు. జాతీయ అని పదం స్థానంలో దేశవ్యాపిత అని వుండాలి! ఈ రోజున కాంగ్రెస్ పార్టీగానీ, బి.జె.పి.గానీ, తమంత తాముగా దేశవ్యాపితంగా అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ, అధికారంలో లేవు – అక్కడ ప్రాంతీయ పార్టీలతో పొత్తు లేకుండా అది అసాధ్యం. – ఒరిస్సాలో అధికారంలో వున్నది బి.జె.డి. మహరాష్ట్రలోనూ అంతే. ఈ ప్రాంతీయ పార్టీలు, అక్కడి జాతులు, జాతీయస్థాయి పార్టీలుగా, అన్నివిధాలుగా జాతీయ పార్టీ స్థాయికి ప్రస్తుతం ఎదిగి వుండకపోయినా, జాతుల ప్రత్యేకత, వాటి ఆవిర్భావం పెరుగుదల ప్రజాస్వామిక, సామ్యవాద జాతీయ ఉద్యమాలు బలపడుతున్న పరిస్థితిపై ఆధారపడి వుంటుంది. నిజానికి, భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం, వివిధ జాతుల జాతీయోద్యమాల సమాహారమే కదా! కమ్యూనిస్టులను 'జాతీయ పార్టీ' అవునా కాదా అన్న సర్టిఫికెట్

ఎన్నికల సంఘం యిచ్చిందా? లేదా? అన్న ప్రశ్న కాదు. వివిధజాతుల ప్రజానీకం అక్కడ తమ తమ జాతుల ఉద్యమ పార్టీ అన్న సర్టిఫికెట్ కావాలి! అలా వివిధ జాతి ప్రజల అభిమానాన్ని చూరగొని, ఆయా జాతుల ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక ప్రజాభివృద్ధికి పోరాడుతున్న పార్టీగా ఆయా జాతుల ప్రజలిచ్చే సర్టిఫికెట్ నిజమైన సర్టిఫికెట్! ఎన్నికల సంఘం యిచ్చే "జాతీయ" పార్టీ గుర్తింపు శాస్త్రీయమైనదీ కాదు - వాస్తవరూపమూకాదు. ఎన్నికల సంస్కరణలు జరిగి పార్టీల ఎన్నికల ఖర్చును ప్రభుత్వమే భరించాలి అనే సంస్కరణ వస్తే అప్పుడు దానికి 'జాతీయ' పార్టీలే అంటే అంత ఖర్చు మేరకు ఉపయోగపడవచ్చుకానీ అది వాస్తవికత కాదు. ఆ మాటకొస్తే జ్యోతిబాసు తర్వాత అంతగా బెంగాలీ ప్రజలు కేవలం కమ్యూనిస్టునేతగానేగాక, తమ బెంగాలీ జాతీయ నేతగా భావింపదగిననేత, ఆ జాతీయత భావానికి రూపంగా వ్యవహరింపగల నేత లేకపోవడమూ, తమ జాతీయ భావనకంటే అఖిల భారత అన్న పేరుతో "కమ్యూనిస్టు కేంద్రం" ఆదేశాలకు అనుగుణంగా వ్యవహరించడం, అక్కడి వామపక్ష శక్తుల ఓటమికి ఒక ముఖ్య కారణంగా చెప్పుకున్నా అతిశయోక్తి కాదు.

చివరిగా....

మనదేశం వివిధ జాతుల స్వపరిపాలన గల ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంగా మౌలికంగా గుర్తించాలి. అవి ఆ దిశగా అభివృద్ధి చెందే కృషి జరగాలి. అలాంటి సమాఖ్య స్వరూపంగా, భారతదేశ పాలనారూపం ఉండాలి - నిజానికి మన భిన్నత్వంలో ఏకత్వం అంటూ చాలా గొప్పగా ఉద్వేగపూరిత భావజాలం చూస్తుంటాం - కాశ్మీర్‌లో రగ్గులు, స్వెట్టర్లు అవసరం - అలా దక్షిణాదికి వస్తూ కేరళకు వచ్చేసరికి, లుంగీ, బనీను కూడా భారమవుతాయి. అది విభిన్న వాతావరణం - భాష చెప్పనే అక్కరలేదు. ఇంగ్లీషును - అది మన దేశంలో ఏజాతి భాషా కాదు. అయినా దాన్ని యింకా మన జాతీయ (అధికారిక) భాషలలో వుంచుతున్నామంటేనే విభిన్న భాషల పరిస్థితి అర్థం అవుతుంది. ఇకనేలలా? ఎడారి ప్రాంతం, కొండప్రాంతం, మైదాన ప్రాంతం, పీఠభూమి ప్రాంతం, సముద్ర తీర ప్రాంతం, ఇలా ప్రపంచంలో వుండిన అన్ని రకాల భూ ప్రాంతాలూ వున్నాయి. ఆహారపు అలవాట్లు అంతే, కానీ ఏకత్వం లేదా అంటే ఉన్నది. ఒకటి దేశవ్యాపితంగా వున్న పేదరికం, ఆర్థిక అసమానతలు, భౌతిక జీవన ప్రమాణాలలో లేమి!

కమ్యూనిస్టులు ఈ అంశాలపై ఏదో ఒకమేరకు దృష్టి సారించి, ఉన్నంతలో ఉద్యమాలు నడుపుతున్నారు - రెండో ఏకత్వంలో ప్రధాన అంశం - "నిచ్చెన మెట్ల వంటి మనుస్మృతి ఆధారిత కుల వ్యవస్థ". ఇదీ భారత ప్రజానీకాన్ని

అవమానపరుస్తున్నదే ! ఈ రెండు ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై అంటే ఆర్థిక పురోగమనానికి, సామాజిక సమానత్వానికి ఈ వర్గ దోపిడీని, సామాజిక, కుల, మత, లింగ, ఆదివాసి, మైనారిటీ యిత్యాది వ్యవస్థలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడంలోనే కమ్యూనిస్టుల, ప్రజాస్వామ్యవాదుల, పురోగామి పార్టీల భవిష్యత్తు ఆధారపడి వుంది అంటే చాలదు – ఒకజాతి మొత్తంగా ఒక ప్రత్యేక లక్ష్యం కోసం ఒక్క సందర్భంలో ఉద్యమించాల్సి రావచ్చు. ఆ సందర్భంగా జాతి ప్రయోజనాన్ని ముందుంచుకుని ప్రజా ఉద్యమం నిర్మించడంలో ప్రధాన బాధ్యత తీసుకోవాలి! కేంద్ర ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా కావచ్చు లేదా ప్రత్యేక హోదా ఆంధ్రుల హక్కు కావచ్చు. వివిధ జాతుల ప్రజల విశ్వాసం చూరగొనడంలోనే 'జాతీయ' పార్టీ బిరుదు సార్థకం.

ప్రస్తుతంలో

ఈ జాతుల సమస్య ప్రపంచవ్యాపితంగా సమసిపోలేదు సరికదా వివిధ సందర్భాలలో అది సజీవంగానే వున్నదానికి నిదర్శనంగా తలెత్తుతూనే వుంటున్నది. ప్రతి విషయము నగ్నంగా నిర్వచనాత్మకంగా వుండకపోవచ్చు. కానీ మూలాలు జాతుల సమస్యలోనే దొరుకుతాయి. అలాగే "జాతులు" అనబడేందుకు కావలసిన పరిపక్వ దశలో కన్పడకపోవచ్చు. కాని అలాంటిది రూపొందే క్రమంలో వుండి వుండవచ్చు లేదా ఉప జాతుల దశలోనే బయటపడవచ్చు. స్థూలంగా ఒకే భాషగా వుండి, భాష అత్యంత కీలకమైనప్పుడు ఒకే భాష మాట్లాడేవారిలో కూడా ఈ జాతి సమస్య వివిధ దొంతరులుగా ప్రస్తుతానికి అనిపించవచ్చు. సమాజ పురోగమనం కోసం, భూస్వామ్య వ్యవస్థకు, పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు, సామ్రాజ్యవాద స్థితికి వ్యతిరేకంగా పోరాడే క్రమంలో రూపుదాలుస్తున్నాయని స్థూలంగా చెప్పుకున్నాం. ఒకోసారి తిరోగమన దిశలో కూడా బయటపడవచ్చు. ఒకే దేశంలోనే విభిన్న జాతులు తిరిగి తమ తమ ప్రత్యేకతలతో రంగం మీదకు రావచ్చు.

ఈ చివరి అంశం నుండి మొదలెడదాం– స్థూలంగానే ప్రస్తావించుకుందాం! అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పగల స్థాయి లేకుండినా ఆలోచింపదగిన అంశంగా అయినా గ్రహించగలం – ఉదాహరణకి ఇటీవలనే బ్రిటన్ దేశం, ఇ.యు (యూరోపియన్ యూనియన్)లో కొనసాగాలా? వద్దా? అన్న అంశంపై బ్రిటన్‌లో రిఫరెండం (ప్రత్యక్ష ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ) జరిగి ఇ.యు. నుండి బ్రిటన్ వైదొగాలని బ్రిటీష్ ప్రజలు మెజారిటీగా తీర్పునిచ్చారు. కానీ బ్రిటన్ దేశంలోనే వుండిన ఐరిష్ జాతీయులు, స్కాడిష్ జాతీయులు ప్రధానంగా వుండి ఐర్లాండ్, స్కాట్‌లాంట్‌లలో మెజారిటీ ప్రజానీకం, ఇ.యు.లోనే కొనసాగాలనే రిఫరెండ్‌లో ఓటువేశారు. అంటే మొత్తం బ్రిటీష్ దేశవాసులకు భిన్నంగా గతంలోనే తాము బ్రిటన్‌లో కలిసి వుండాలా?

విడిపోవాలా? అన్న సమస్యకు కలిసి వుండాలని మెజారిటీగా నిర్ణయించుకున్న ఈ నిర్ణయం ఇ.యులో కొనసాగే విషయంలో విభేదించారు. అది అంతటితోనే ఆగలేదు. బ్రిటన్ నుండి కూడా విడిపోయిన తాము స్కాట్‌లాండ్‌గా, ఐర్లాండుగా ప్రత్యేక దేశాలుగా ఏర్పడి అయినా సరే ఇ.యు.లో కొసాగాలన్నంత దూరం సమస్య సాగింది. ఇ.యు. నుండి బ్రిటన్ విడిపోతే తాము బ్రిటన్ నుండి విడిపోయేందుకు వారు సిద్ధమవుతున్నారు.

బ్రిటన్ ఇ.యు. నుండి విడిపోవాలనుకోవడానికి రెండు ప్రధాన కారణాలు వున్నాయి. ఒకటి మొన్న జరిగిన రిఫరెండంలో మెజారిటీ బ్రిటీష్ ప్రజలు ఇ.యు.లో కొనసాగడం వలన ఇతర దేశ శరణార్ధులను తమ యిష్టాయిష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా "ఇ.యు." నిబంధనావళి ప్రకారమే అనవసరంగా ఆదరించి వారికి కనీస సౌకర్యాలు, రక్షణ కల్పించాల్సిన క్రమంలో తమ దేశ పురోగమనం తమ దేశంలో ఉద్యోగ భద్రత కుంటుపడే ప్రమాదాన్ని దృష్టిలో వుంచుకున్నందువలన, అంతేకాదు రెండు అసలు ఈ ఇ.యు. ఏమిటి? ఏదో ఈ వ్యాపార, వాణిజ్య ప్రపంచంలో ఆర్ధికంగా బలమైన ఇ.యు.గా ఏర్పడాలని ఆలోచించడమేగాక, మన బ్రిటన్ ప్రత్యేకత మన ప్రత్యేక జాతీయ స్వాతంత్ర్యం పోగొట్టుకుంటున్నామన్న జాతీయ భావోద్వేగము బలంగా ఇ.యు. నుండి విడివడాలన్న నిర్ణయానికి దోహదం చేశాయన్నది మరో బలమైన కారణం!

రవి అస్తమించని బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యానికి ఇ.యు. సమస్యతో చివరికి స్కాట్‌లాండ్, ఐర్లాండులను కూడా కోల్పోయి మరింత కుంచించుకుపోవలసి వస్తున్నదన్నమాట! అంతేకాదు. మిగిలిన యూరప్‌దేశాలు ఫ్రాన్సు, స్పెయిన్ వంటి దేశాలలో సైతం ఇ.యు. నుండి వైదొలగాలన్న డిమాండ్లు తెరమీదకు రావడమేకాదు, అక్కడ ఆయా దేశాలలో సైతం అంతర్భాంగా వుండిన జాతుల నుండి కూడా, తమ జాతీయతా ప్రత్యేకత నిలుపుదలకై పోరాడదామన్న డిమాండ్లు వస్తున్నాయి. మరీ వింతగా అనిపించేదేమంటే కెనడా వంటి యిందుకు దూరంగా వున్న దేశాలలో కూడా ఇలాంటి డిమాండ్లే వస్తున్నట్లు వింటున్నాం. ఇది అంతిమంగా ప్రత్యేక జాతీయ రాజ్యాలుగా కొత్తగా రూపుదాలుస్తాయా, లేదా, ఎప్పుడు అన్న ప్రశ్నకు జవాబు యిప్పుడే చెప్పుకోలేకపోవచ్చు. కానీ జాతుల సమస్య సజీవంగా వున్నది అని గ్రహించేందుకే ఈ ప్రస్తావన!

ఇక మన దేశం ఉదాహరణ చెప్పుకోవాలన్నా – కాశ్మీర్ సమస్య దశాబ్దాల తరబడి రగులుతూనే వున్నది. ఏదో, అధికారం కోసం, అవకాశవాదంగా సాగుతున్న పరస్పర విరుద్ధ భావజాలంవున్న పార్టీలు ఎన్నికల ఎత్తులపొత్తులలో ప్రజాస్వామ్య

ప్రక్రియ ద్వారా అక్కడ ప్రభుత్వాలను ఏర్పాటుచేస్తున్నామని చెప్పుకుంటున్నాయి. కాశ్మీర్ ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిని కొనసాగించి మరింత పటిష్టపరచాలి అనే పి.డి.పి. అసలా కాశ్మీర్‌కు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తికి మూలమైన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 370ని తొలగించాలని, నిర్ద్వంద్వంగా కాశ్మీర్ భారత్‌లోని అంతర్భాగమేనని అనే భావజాలం గల, "అఖండ భారత్" ఆశయంగా గల బి.జె.పి. ఈ రెండింటి ఎన్నికల పొత్తు ఏమిటి? పాము-ముంగీస పొత్తు కాకుంటే. కాశ్మీర్ అభివృద్ధి కోసమే, వైరుధ్యం బలంగా వుండినా, ఈ ఎన్నికల పొత్తుతో కాశ్మీర్‌కు సుస్థిర పాలన అందించేందుకు కలిశామన్న ఈ రెండు పార్టీల యుగళ గీతాన్ని ఎవరైనా నమ్మగలరా? కాశ్మీర్ అభివృద్ధికాదు! తమ పదవీవ్యామోహ అవకాశవాద దాహాన్ని తీర్చుకుని, పదవిలో కొనసాగడానికి. కాశ్మీర్ అభివృద్ధి సరే! ఆ కాశ్మీర్‌ను భారతదేశంలో అంతర్భాగంగా వుంచడానికి, అంతర్భాగం అని చెప్పుకోవడానికి భారత ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా ఎంత భారాన్ని మోస్తున్నది. అక్కడ అమలు అవుతున్న ప్రత్యేక (శాంతిభద్రతలు, పోలీస్) చట్టం వలన, ఎంతటి నిరంకుశ పాలన కొనసాగవలసి ఇస్తున్నది. "పాకిస్థాన్‌లో వుండిన "ఆక్రమిత" కాశ్మీర్‌తో కలసి, పాకిస్థాన్‌లో అంతర్భాగంగా వుంటారా – భారతదేశంలో వుండటానికి యిష్టపడకపోతే అని సాధారణ కాశ్మీర్ పౌరుణ్ణి ఎవర్ని అడిగినా, "అత్యధిక జనాభా నిరంకుశ పాకిస్థాన్‌లో ఎందుకుంటాం? ఉంటే భారతదేశంలోనో లేదా పాకిస్థాన్‌లోనో వుండి తీరాల్నా? మొత్తం మా కాశ్మీర్ జాతికి ఒక రాజ్యం లేదా! బ్రిటీష్ పాలకుల నిష్క్రమణ అనంతరమో, అంతకు ముందువలెనే ఒక స్వతంత్ర దేశంగా వున్నవాళ్ళమేకదా! బ్రిటీష్ వారి ప్రాభల్యంతోనే అయినా సరే! ఇప్పుడు తిరిగి భారతదేశం పాకిస్థాన్‌ల వలే కాశ్మీర్ కూడా స్వతంత్ర రాజ్యంగా వుండాలన్నది మా వాంఛ! ఇండియా, పాకిస్థాన్ ఆ రెండు ప్రభుత్వాలు మా స్వతంత్ర రాజ్య ప్రతిపత్తికి అంగీకరించి సహకరించాలన్నది – ఆ రెండు దేశాలలో భూభాగంలో వున్న కాశ్మీర్ ప్రజలలో అత్యధికుల మనోభావం. అలాగే ఈశాన్యభారతం – నాగాలాండ్, మిజోరాం, మణిపూర్, ఇత్యాది ప్రాంతాలు దాదాపు ఈశాన్యభారతంలో మనసా, వాచా, కర్మణా త్రికరణసుద్ధిగా ఏనాడూ బ్రిటీష్ ఇండియాలోకానీ ఆ పిదప భారతదేశంలోగానీ అంతర్భాగం కాలేరు. ఎప్పుడూ ఆ ప్రాంతం (వాటిని ప్రస్తుతం భారతదేశంలో రాష్ట్రాలుగా వుంచుతున్నాం)తో ఇప్పటికి ఎన్నిసార్లు ఎన్ని సాయుధ దళాలు, తమ ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి స్థాపనకై పోరాడుతున్నాయో, వాటితో కాల్పుల విరమణ ఒప్పందాలు పదులసార్లు భారత ప్రభుత్వం చేసుకున్నది. ఆ ఒప్పందాలపై వున్న సిరా ఆరకముందే మళ్ళీ అశాంతియుత సాయుధ ఘర్షణలే! ప్రధానంగా ఆ రెండు ప్రాంతాల ప్రజానీకం తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రేమించినంతగా,

మరి దేన్నీ ప్రేమించరు. ఏదేశానికీ తలవంచరు. వారి గిరిజన ప్రభుత్వాలు వారికి కావాలి. ఎవరేమైనా మన భారతీయులు ఆ ప్రాంతానికి వెళ్తే “మీరు భారతీయులా (తాముకానట్లు) స్పష్టంగా అడుగుతారు. అస్సాం పరిస్థితి మళ్ళీ అందులో బోడోల్యాండ్ పరిస్థితీ దాదాపు అంతే! గూర్ఖాల్యాండ్ ఉద్యమాన్ని చూశాం.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అనంతరం కూడా - కొన్ని ప్రధాన భాషలు లేదా ఒక భాషలోనే వివిధ కారణాల వలన కొన్ని ప్రాంతాలుగా రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డాయి. ఆ క్రమంలో వివిధ గిరిజన అదివాసీ తెగలకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి యివ్వకుండా ఆయా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలలో భారత ప్రభుత్వం కలిపేసింది. ఏదో గిరిజన మండళ్లు లేదా గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థల పేర్లు పెట్టి, కొన్ని సందర్భాలలో వారి అటపాట, కట్టుబాట్లు వీటికే ప్రాధాన్యతనిచ్చి (అదే వారి ప్రత్యేకత నిలిపే ధోరణులన్నట్లు) వారిని విదేశీ, స్వదేశీ పర్యాటకుల ముందు దృశ్య విన్యాసాలు చేసే ప్రదర్శనాజీవులుగానే చూస్తున్నాం. వారి జీవనవిధానం అంటే ఆ పైపై ఆహార్యాలు వేరు. వారి సంస్కృతి, వారి స్వేచ్ఛా ప్రయత్నం, వారి పరస్పర విన్యాసం, ఒక జాతి జాతిగా వారిలో వుండే ఐక్యత పోరాట పటిమ వీటిని గౌరవించకుండా, వారిని అంగడి బొమ్మలుగా మాత్రమే చూడడం అమానుషం కాదా? భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలలో కూడా మళ్ళీ ఉప జాతులుగా ప్రాంతీయంగా విడిపోవడం చూశాం! ప్రత్యేక తెలంగాణా ఇందుకు ప్రస్తుతానికి నిన్న మొన్నటి ఉదాహరణ!

తెలుగు భాష ఒక్కటే తెలుగు జాతిని కట్టిపడి వుంచలేదు అన్న దానికి ఒక మచ్చుతునక తెలంగాణా! తెలంగాణా, నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ రెండూ కలిపి తెలుగుజాతి! కానీ ఈ దోపిడీవర్గ ఆర్థికవ్యవస్థ పాలనలో అసమానతలు పెరిగి ఆచిచ్చు పెరిగి మహాజ్వాలగా మారగలవు అన్నదానికి ఒక మంచి ఉదాహరణ! ఈ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ - ఒక శ్రమజీవి సృష్టించే అదనపు విలువను దోచుకోవడమేకాదు, ఒక ప్రాంతం మొత్తం సృష్టించిన అదనపు విలువను కూడా మరో అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతం దోచుకుని మరింత స్వీయ అభివృద్ధి సాధిస్తుంది! ఆవిధంగా అసమానతలు అధికం అవుతాయి. ఆర్థిక పైచేయి నిలుపుకునేందుకు సంస్కృతిని వాడుకుంటాయి. దోపిడీవర్గానికి ఉపయోగపడే పరస్పరాధారభూతాలైన ఆర్థిక, రాజకీయ సంస్కృతి (పునాది ఉపరితలము) రెండూ కూడా ఉపయోగపడతాయి. ఆ క్రమంలో వారి భౌతిక వనరులేకాదు, ఆత్మిక (ఉపరితలం) జీవనం కూడా అవమానాల పాలౌతుంది. అందుకు మన ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమమే మంచి ఉదాహరణ! ఈ పరిస్థితి ఒకే జాతిలో తీవ్ర వైషమ్యాలకు అవకాశం యిస్తాయి. నిజానికి తెలంగాణా సమీప భూతకాలం గమనించినా, అది సంపూర్తిగా

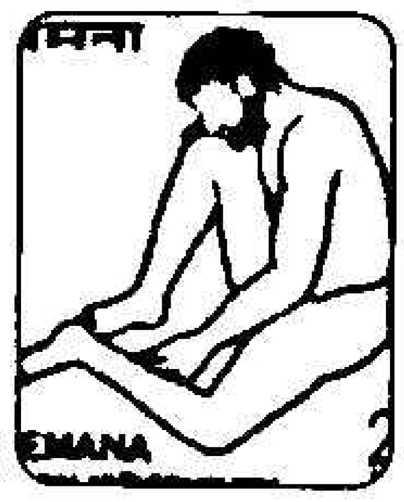

తెలుగుజాతి అనగలమా! అదొక ఉపజాతి అనవచ్చునా అనిపిస్తుంది. కోస్తాంధ్ర కోస్తా ప్రాంతం, మైదాన ప్రాంతం తెలంగాణా దక్కన్ పీఠభూమి! తీర ప్రాంతం కానేలేదు.

కోస్తాంధ్ర బ్రిటీష్ పెట్టుబడిదారుల సామ్రాజ్యవాద పాలనలో వుంది. కనుక దోపిడీ సాగుతుండినా, దీని రూపురేఖ విలాసాదులలో నాజూకుతనం ఏర్పడింది. వారి భాష తెలుగే అయినా వారి యాస, దాని "మర్యాదు" వేరు. ఒకసారి శాసనసభలో కర్నూలు రాజధాని వుండగా, ఏదో సందర్భంలో స్వయానా తన చెల్లెలి భర్త అయిన తరిమెల నాగిరెడ్డిగారిని గూర్చి, ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు – అలవాటుగా శాసనసభలోనే "వాడు" అన్నారట. (కించపరిచేందుకు కాదు సహజ అలవాటుగా) వెంటనే కమ్యూనిస్టులు లేచి తమ నేతను అలా "వాడు" అని అనవచ్చునా అని సంజీవరెడ్డి గారిని నిలదీశారట! దానికి సంజీవరెడ్డిగారు "అలా అనరాదు, నాది తప్పు, మన్నించండి! కాని కావాలని నేనలేదు. మీ గోదావరి జిల్లాల వారి మాదిరిగా "అత్తగారండీ, బిందెగారిని తీసుకుని, నీళ్ళగారి కోసం, కుళాయి గారి దగ్గరకు వెళ్ళారు" అని చెప్పడం మాకురాదు" అన్నారట! అలా నోటితో పొగుడుతూ నొసటితో వెక్కిరించే నాగరికత కోస్తాంధ్రవారిది. అది తెలంగాణా వారిది కాదు. "ఇంత మంచి తీర్థం యివ్వరైతిరి?" (కాసిని మంచినీళ్ళు యివ్వండి అనే బదులు) అని అడిగే తీరు తెలంగాణాది. తెలంగాణా తెలుగులో ఉర్దూ మిళితం ఎక్కువ. అక్కడ వారి పాలక భాష అది. నిజాం సంస్కృతీ విశేషాలు పక్కన ఆంగ్లేయుల నంగనాచి, దొంగచాటు, దోపిడీ భావజాల వ్యక్తీకరణ తీరు కోసాంధ్రలో ఎక్కువ. నగ్నమైన క్రూర భూస్వామ్య దోపిడీది వ్యాపార సంస్కృతితో నాజూకుగా కనిపించే పరిణాత్మకంగా మాత్రం ఎక్కువగా వుండే పెట్టుబడిదారీ దోపిడీతో ఇక్కడ కోసాంధ్రలో ఎక్కువ – ఇంత గీతగీసినట్లు కాకుండినా ఆ వ్యత్యాసం స్పష్టం! ఈ తెలుగు జాతి మొత్తంగా ఆర్థిక రాజకీయ వివక్షకు దోపిడీకి గురవుతున్నంతకాలం, ఈ అసమానతల వలన ప్రాంతీయ వైషమ్యాలు పెరిగి తెలుగుజాతి ఉనికే ఎప్పటికప్పుడు ప్రశ్నార్థకమౌతుంది కనుక ఈ రకమైన దోపిడీని, సాంస్కృతిక అణిచివేత అంతంకాకుండా తెలుగుజాతి ఒక్కటిగా కలకాలం మనజాలవు. అందుకే సుందరయ్యగారు "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" అని నినదించారు. విశాలాంధ్ర మాత్రమే ఆయన నినాదసారంకాదు. ఆ విశాలాంధ్ర ప్రజారాజ్యం కావాలి! ప్రజారాజ్యం లేనప్పుడు, ఏదో పాలనారీతిలో పైపై సాయం తప్ప ప్రత్యేక తెలంగాణా వుండినా, నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ అయినా ప్రజలకు గుణాత్మకంగా, దోపిడీ దౌర్జన్యం సామాజిక అణిచివేత మాత్రం కొనసాగుతూనే వుంటుంది. విశాలాంధ్ర అయినా ప్రజారాజ్యం రాకుంటే అంతే!

మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఒక ఉదాహరణ చూద్దాం! కృష్ణా, గోదావరి బెసిన్‌లలోని గ్యాస్ (సహజవాయువు ఉత్పాదన). ఆ గ్యాస్ మన రాష్ట్ర తీరంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నది. భూమి పొరల్లో, కొన్నివేల సంవత్సరాల పరిణామఫలితంగా సహజవాయువు ఏర్పడుతుంది. ఈ కాల సంవత్సరాల పరిణామ ఫలితంగా, సముద్రంలో కూడా వాయుగుండాలు, అల్పపీడనాలు, ఉప్పెనలు, సునామీల కష్టాలను ఆ తీర ప్రాంత ప్రజలు అనుభవిస్తున్నారు. కానీ అపరిమిత లాభాలు గుజరాత్‌కు చెందిన అంబానీ కంపెనీ అనుభవిస్తున్నది. ఆ భారీవాహనాలు తిరగడం వలన రోడ్లు తరచుగా అధ్వాన్నం అవడం అనుభవమే! సాధారణ ప్రజలు "ఆ రోడ్డు" కష్టాలు అనుభవిస్తున్నారు. అంతేనా, అప్పుడప్పుడు ఆ గ్యాస్ పైపులనుండి లీకవడం, వాటికోసం మన పంచాయతీలలో రోడ్లు తవ్వడం, ఈ గ్యాస్ పైపులు వల్ల ఒకొక్కసారి ప్రజల ప్రాణాలను గుప్పెట్లో పెట్టుకు బతకాల్సి వస్తుంది. నిజానికి ఇంకా తీవ్రమైన భోపాల్‌లాంటి దుర్ఘటన జరిగినా ఆశ్చర్యంలేదు. తమాషా ఏమంటే ఈ గ్యాస్‌లో ఒక్క కేజీ గ్యాస్‌పై మనకు అధికారంలేదు.

ఈ గ్యాస్ మనం వాడుకోగలిగితే, మన రాష్ట్రంలో వుండిన గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్ కేంద్రాల అవసరాలు తీరతాయి. రవాణా రంగంలో ఈ గ్యాస్‌ను వాడుకోగలిగితే ఇంధన కొరత వుండదు. మనం నిత్యజీవితంలో గ్యాస్ కొనడానికి అలవాటు పడినాము గనుక, నమ్మశక్యంగా వుండదుకానీ మన 14.5 కే.జీ.ల గ్యాస్‌బండధర 50 రూపాయలుగా ఇవ్వవచ్చు. ఇంతెందుకు అప్పట్లో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా వుండిన దివంగత ముఖ్యమంత్రి వై.యస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారు-

1. కె.జి. బేసిన్‌లో లభ్యమయ్యే గ్యాస్ వలన కేంద్రానికి వచ్చే లాభాలలో 50 శాతం మన రాష్ట్రానికి యివ్వాలి!
2. రిలయన్స్ కంపెనీ కె.జి. బేసిన్ నుండి తీసిన గ్యాస్‌ను ముందుగా రాష్ట్ర అవసరాలు తీరిన తర్వాతనే రాష్ట్ర సరిహద్దులు దాటాలి!
3. రాష్ట్రం నుండి వెళ్తున్న గ్యాస్ పైపు లైన్లపై లెవి వసూలు చేసుకునే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికే యివ్వాలి.

ఇలాంటి డిమాండ్లతో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పాతికసార్లకు పైగా ముఖ్యమంత్రి హోదాలో రాష్ట్రం తరుపున లేఖలు రాశారు. అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం స్పందించలేదు. తాను స్వయంగా వచ్చి వివరిస్తానన్నప్పటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వ మంత్రులు అవకాశం యివ్వకుండా, తామే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు 10శాతం రాయల్టీ పెంచుతామని సమాధానమిచ్చి వూరుకుంది.

కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ - రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ అధికారంలో వుంది. నిజానికి

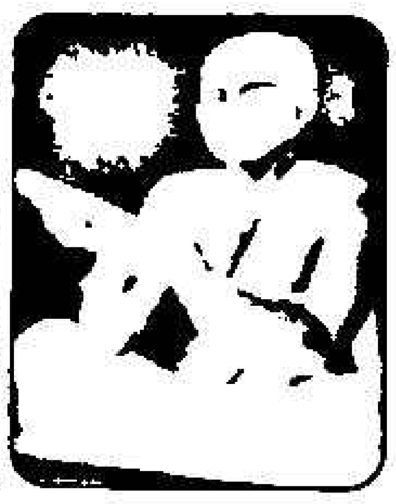

యు.పి.ఎ. అధికారంలోకి రావడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ఎన్నికైన లోక్‌సభ సభ్యుల సంఖ్యే దోహదపడింది. ఎక్కడైనా బావగానీ, వంగతోట వద్ద కాదు అన్నట్లు – అంతలోపు ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ తరుపున ముఖ్యమంత్రికి ప్రభుత్వానికి కేంద్రం యిచ్చిన గౌరవం అది! ఈ అంశంపై ఉద్యమాలు జరగలేదనికాదు. ఉదాహరణకు కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్ గ్యాస్ సాధన పోరాట కమిటీ డాక్టర్ కొల్లా రాజమోహన్ కన్వీనర్‌గా కొంత ఉద్యమం సాగించింది. నాటి ముఖ్యమంత్రి వై.యస్.ఆర్. ప్రతిపాదించిన డిమాండ్లతోపాటు, గృహ అవసరాలకు 14 కేజీల బండ 100 రూపాయలకే నిరంతరాయంగా యివ్వాలి అన్న మాటని కూడా జోడించి ఆ ఉద్యమం చేశారు. నిజానికి, ఇది తెలుగుజాతికి యెంతో మేలు చేసే చర్యగా "విశాఖ ఉక్కు ఆంధ్రుల హక్కు" అన్న రీతిగా సాగవలసిన ఉద్యమం. తెలుగు ప్రజల న్యాయమైన డిమాండ్‌పై తెలుగు జాతి మొత్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ గుత్తాధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా కదిలించవలసిన విషయం.

తాజా ఉదాహరణ "నవ్య" ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదా యిస్తామని మన ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన సందర్భంగా నాటి అధికార పార్టీ కాంగ్రెస్ తరుపున ఆనాటి ప్రధానే పార్లమెంటులో ప్రకటన చేశారు! పార్లమెంటు దేవాలయము దానికి వంగి నమస్కరించిన నేటి ప్రధాని మోడీ సైతం అదే వాగ్దానాన్ని ఎన్నికల ప్రచార సమయంలో బి.జె.పి. తరుపున పలుమార్లు వాగ్దానం చేశారు. 10 సంవత్సరాల ప్రత్యేక హోదా కాదు 15 సం॥ల పాటు కావాలనీ, సాధిస్తామనీ ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు సైతం ఘంట బజాయించి మరీ చెప్పారు. – అంతేకాదు చంద్రబాబుగారి తెలుగుదేశం కేంద్రంలో యన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వంలో భాగస్వామి! అలాగే బి.జె.పి. కూడా ఇక్కడ ప్రభుత్వంలో భాగస్వామి. కానీ ప్రత్యేక హోదా రాలేదు! రాదని కూడా కేంద్రం తేల్చి చెప్పింది.

కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి ప్రధాని కూడా అప్పటి ప్రణాళికా సంఘం రద్దు అయ్యింది ప్రత్యేక హోదా నిర్ణయించవలసింది అది. ఇప్పుడు ఆ స్థానంలో 'నీతిఅయోగ్' అనే మరో సంస్థను నెలకొల్పాము. దాని ద్వారా మొత్తం కేంద్ర ఆదాయంలో రాష్ట్రాల వాటా 30 శాతం నుండి 42 శాతానికి పెంచాము. తద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అదనంగా గతం కంటే 12 శాతం నిధులు వస్తాయి అని యేవేవో కథలు చెప్తున్నారు. ఇదే యన్.టి.ఆర్. వున్నట్లయితే, "కేంద్రమా! నువ్వెవరు మా రాష్ట్రాలకు వాటా నిర్ణయించేందుకు? నిజానికి మేం అన్ని రాష్ట్రాలవారం కలసి కేంద్రానికి ఇరవై శాతమో, పాతిక శాతమో కేంద్ర అవసరాలు యింతని నిర్ణయించి కేంద్రానికి యివ్వాలిగానీ ఈ కేంద్రం ఎక్కడ? దాని ప్రత్యేక పాలనా ప్రాంతం ఎక్కడ? దానికి ప్రత్యేక ప్రజానీకం ఎక్కడ? ఆ కేంద్ర ప్రత్యేక వనరులు ఎక్కడ?

కేంద్రం "మిథ్య"! అని మరోసారి వివిధ రాష్ట్రాల ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి, తెలుగు జాతి ఆత్మగౌరవం నిలిపే కృషి చేసేవారు - ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా అడిగే పరిస్థితి కూడా లేదు. అంతెందుకు రాజధాని ప్రారంభోత్సవానికి వచ్చినప్పుడు ప్రధాని మోడీ హాజరై దేశ సమైక్యతా చిహ్నం అంటూ "నీరు" తెచ్చి యిచ్చారు. ముక్కుమీద వేలు వేసుకోవడం మనవంతయింది. ఆ సందర్భంలో బహిరంగ సభలో మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు వేదికపై ప్రధానిని మా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదా యివ్వమని కూడా అడగలేదు. అదేమిటి? అలా అసలు మాట్లాడకపోవడం అంటే ప్రత్యేక హోదా అనబోయి, అనుకోకుండా మీరు యిచ్చిన హామీలు అని అన్నాను అని పత్రికలతో యిష్టాగోష్టిలో వివరణ యిచ్చారు.

తెలుగు జాతి ఆత్మగౌరవం, పోనీ మనకు వాగ్దానం చేయబడిన ప్రత్యేక హోదాకోసం అన్ని రాజకీయ పార్టీలను అఖిలపక్షంగా ఢిల్లీవెళ్ళి ప్రధానిని కలిసి, రాష్ట్ర ప్రజలందరి తరుపున డిమాండ్ చేసే యత్నం కూడా ఆయన చేయలేదు. ఆ మాటకొస్తే విపక్షాలు కూడా ఏవో కొన్ని ఉద్యమాలు విడివిడిగానూ, అప్పుడప్పుడు ఐక్య కార్యాచరణతో చేసినవి. కానీ "ప్రత్యేక హోదా ఆంధ్రుల హక్కు" అని కనీసం ఒక సమైక్య ప్రజా వుద్యమం, రాజకీయ పార్టీలకతీతంగా రాష్ట్రవ్యాపితంగా నిర్వహించలేకపోయాయి. అయినా ఇది విపక్షాలకు, ప్రభుత్వ పక్షాలకు సంబంధించిన సమస్యకాదు. మొత్తం దేశంలోని తెలుగు ప్రజలందరి భవిష్యత్తుతో ముడివడిన సమస్య! కాకుంటే ఆ పోరాట పటిమ ప్రభుత్వ నాయకత్వం ఎందుకో, ఏమిటో కేంద్రాన్ని నిలదీసే స్థితిలేదు. ఇదంతా చూస్తుంటే, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, కేంద్రం దయా ధర్మభిక్షంపై ఆధారపడే పరిస్థితి నానాటికీ పెరుగుతున్నది. పాలక కేంద్ర గుత్తాధిపత్యంగా నడవడం. అసలు వివిధ జాతులు, భాషలు, సంస్కృతి, నాగరిత, భౌగోళిక, రాజకీయ పరిస్థితులలో ఎంతో వైవిధ్యంతో కూడిన మనదేశంలో దానికి తగిన రీతిలో పాలనా వికేంద్రీకరణేకాదు అసలిది మన దేశ ఫెడరల్ వ్యవస్థకే గొడ్డలిపెట్టు!

ఇలాగే వివిధ రాష్ట్రాల(జాతుల) పాలన కూడా కేంద్ర నిరంకుశ పాలనా ధోరణికి గురవుతున్నాయి. కేంద్ర గుత్తాధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలని ఢిల్లీ, బీహార్, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కనీసం ప్రయత్నమైనా చేస్తున్నాయి. ఆ మేరకు అవి ఆహ్వానింపదగిన యత్నమే చేస్తున్నాయనికున్నా అది సరిపోదు. మన దేశ స్వాతంత్ర సాధనలో వివిధ జాతుల ప్రజల పోరాటం యిమిడివుంది. మన దేశ పురోగతిలో వివిధ జాతుల పురోగమనం యిమిడివుంది. దేశం అంటే దేశ ప్రజల - జాతి అంటే జాతి ప్రజ! మన జాతీయ ఉద్యమం అనడంకంటే మన

స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని - జాతి పదజాలంలో చెప్పాలంటే జాతుల ఉద్యమం అనడం సరైనది అని మనం చెప్పుకున్నాం! మన ప్రజల అభివృద్ధి అంటే కూడా వివిధ జాతుల ప్రజల అభివృద్ధి ! అందుకే ఏ జాతికాజాతి స్వచ్ఛందంగా, ఈ భారతదేశ సమాఖ్యలో ఒక దేశంగా వుండాలంటే, ఆయా జాతుల ప్రజల అభివృద్ధి అనే సహజమైన వాంఛ, ఆ జాతీయ భావన - అన్ని జాతులలో తిరిగి స్వాతంత్ర్యోద్యమం నాటి స్ఫూర్తితో జాతుల పురోగమనం కోసం, వివిధ జాతులు ఎక్కడిక్కడ మనదేశ సమాఖ్య భవిష్యత్తు కోసం పోరాడాలి!

ముందే చెప్పినట్లు ఈ జాతుల సమస్య దేశ పురోగమనానికి చాలా ప్రాధాన్యత గలది - ఈ జాతీయ ప్రజాభ్యుదయం లేకుండా దేశం అభ్యుదయం కాదు అన్న అంశాన్ని గుర్తింపుకు తేవడానికే ఈ చిన్న వివరణ. అంతేగాక జాతుల సమస్యలను, వివిధ జాతీయ నాయకులు గుర్తించి లేదా తమ ప్రాంత అభివృద్ధి అంశాలను ప్రత్యేక శ్రద్ధతో గుర్తించి వర్గ పోరాటానికి అతీతంగా, పార్టీలకతీతంగా సమీకరించవలసి వుంది. వర్గ పోరాటం అక్కరలేదనికాదు. మార్క్స్ చెప్పినట్లు ఆర్థిక పరిస్థితి అంతిమ నిర్ణయాత్మకమైనది. అంతిమ లక్ష్యాన్ని అంతిమ నిర్ణయాత్మకతను పదేపదే వల్లెవేస్తూ వుండడంవలన అంతగా ప్రయోజనం వుండదు. ఆ అంతిమ లక్ష్యం లేకపోతే, అసలు గమ్యమే అగమ్యమౌపోతోంది. జాతి అంతిమలక్ష్యం కూడా అంతిమ నిర్ణయాత్మకం - కానీ ఈలోపల వివిధ జాతుల, ఉపజాతుల, వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఒక ఉమ్మడి కార్యక్రమంపై సమరశీల మహత్తర ప్రజా ఉద్యమాలను రూపొందించాలి. ఉదా॥ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే అభివృద్ధి అంతా రెండు, మూడు జిల్లాలకు పరిమితమై మళ్ళీ ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హైదరాబాద్ మాదిరిగా, కేంద్రీకరణ జరుగుతున్నదనీ, ఈ భావన ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో సహజంగా అధికంగా వుంది - వారిలో న్యాయమైన ప్రజాగ్రహానికి ఆలవాలమిస్తున్నది. అది అలోచించవలసిన అంశం - మన కె.జి. బేసిన్ గ్యాస్ గుజరాత్‌కు, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమబెంగాల్ వారికి పనికిరాని ఆటంబాంబుల వంటి అణు విద్యుత్ కేంద్రాలు మన అంధ్రులకా - అన్న ఉద్యమానికి ఆ తెలుగు జాతీయతా స్వరూపం కల్పించగలగడంలో మన ఉద్యమ విజయం ఆధారపడి వుంటుంది. ఇలా ఆలోచిస్తూ పోతే ఒరిస్సా ఎందుకు ఒడిస్సా అయింది? మద్రాసు చెన్నయి ఎందుకయింది? బొంబాయి ముంబాయి ఎందుకయింది? నిన్న మొన్నటి మన రాజమండ్రి రాజమహేంద్రవరం ఎందుకయ్యింది. రేపు పశ్చిమ బెంగాల్ బంగా లేదా బాంగీ లేదా బంగ్లాగా ఎందుకు మారబోతున్నది. ఇవన్నీ - విపరీత ధోరణులుగా కన్పించవచ్చుగానీ, జాతీయతా భావ సహజ లక్షణం. ఇలా... ఇలా... చివరిగా "జాతి" సహజమైనది. దేశం కృత్రిమమైనది. వివిధ జాతుల స్వచ్ఛంద

స్వయం పాలిత ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాల సమాఖ్య స్వరూపంగానే భారతదేశ ఉనికి ఆధారపడి వుంటుంది. అందుకు ఎన్ని రోజులు పడతాయి అన్న ప్రశ్న కంటే అసలా ఆలోచనతో వ్యవహరించాలన్న ఆలోచన ప్రాధాన్యతను గుర్తు చేసుకునేందుకు ఈ ప్రస్తావన!

చివరిగా "విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం" స్ఫూర్తి ప్రతిజాతిలో వెల్లివిరియాలి! ఉన్న మాట చెప్పాలంటే వివిధ జాతుల స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్య, ప్రజాస్వామిక పాలనా వ్యవస్థ ఏర్పడి తీరడం దిశగానే మన సమాజ పరిణామక్రమం వుండాలి. బలవంతంగా భారత జాతి వంటి అవాస్తవమైన కృత్రిమ ధోరణి భౌతిక వాస్తవ పరిస్థితికి వ్యతిరేకం – అంతిమంగా, భారతదేశం వివిధ జాతుల స్వచ్ఛంద స్వతంత్ర, జాతీయ రాజ్యాల ప్రజాస్వామిక పాలన రూపమైన సమాఖ్య స్వరూప భారతదేశం – మనుగడ సాగించి పురోగమించడమే అనివార్యం!!

ఆలోచించండి – నేటి మన వ్యవస్థ పడుతున్న అవస్థను "జాతుల సమస్య" ఒక్కొక్కసారి ప్రత్యక్షంగా మరోసారి పరోక్షంగా, ప్రధాన కారణంగా గుర్తించగలం. మానవుడి సహజస్వభావం (ఇన్‌స్టింక్ట్) ఎలా వుంటుందో అలాగే జాతికి కూడా సహజస్వభావం వుంటుంది. మనిషి తన మనుగడకోసం ఎలా పోరాడతాడో, అలాగే జీవి కూడా తన ప్రత్యేక స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్య పురోగమనం కోసం పోరాడుతుంది.
గమనిక : ఈ వ్రాతప్రతిని డి.టి.పి.కి పంపబోయే ముందు, ఈ సమయానికి 27.7.2016 ఉదయం గం.7.30 ని.లకు పత్రికల్లో చూసినవార్త ! భారత ఓ.యన్.జి.సి. వారి అన్వేషణలో తేలిన నూతన అంశం ఏమంటే, రిలయన్స్ కంపెనీ వారి సహజవాయువు నిక్షేపంకంటే 10రెట్లు పెద్దదైన సహజవాయువు నిక్షేపం వుందని! దీని మొత్తం విలువ మూడు లక్షల కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే గ్యాస్ లభ్యమవుతుందట! ఒకవేళ – కె.జి. బేసిన్ గల ఆంధ్రప్రదేశ్ గనుక ప్రత్యేక దేశమయి వున్నట్లయితే – ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంత గొప్పగా వుండివుండేదో! అయితే ఆ సంపద, ప్రజలందరికోసం అయితే! మళ్ళీ దాన్ని స్వదేశీ విదేశీ వ్యాపార పారిశ్రామిక గుత్త సంస్థలకు కూడబెట్టకుండా వుంటే అన్న విషయం ప్రత్యేకించి చెప్పనవసరంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఏకపక్ష ధోరణి ఎలా వుందంటే, మన రాష్ట్రంలో లభ్యమవుతున్న ఈ గ్యాస్ నిక్షేపాలు ఇతర రాష్ట్రాలకు తరలిపోతుండగా, ఉదా॥ గుజరాత్ రాష్ట్రానికి చెందిన అంబానీ కంపెనీకి, ఇతర రాష్ట్రాలు తిరస్కరించిన ఆటంబాంబు అంతటి ప్రమాదకరమైన అణువిద్యుత్ కేంద్రాలను ఉదా॥ గుజరాత్ తిరస్కరించిన అణువిద్యుత్ కర్మాగారాన్ని మన రాష్ట్రంలో నిర్మించేందుకు నిర్ణయించింది. భూసేకరణకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజా వ్యతిరేకతను ఎదుర్కొంటున్నది.

మణిపూర్‌లో 16 సం॥లుగా కేంద్రం చేసిన సాయుధ దళాల ప్రత్యేక అధికార చట్టం రద్దుచేయాలని నిరాహార దీక్ష చేస్తూ పలుమార్లు ఆత్మహత్యా ప్రయత్నంపై కేసులను ఎదుర్కొంటూ, చివరకు ఆమెను వుంచిన వార్డునే రైలుగా ప్రభుత్వం మార్పు చేసినా తన పట్టుదల వీడని 44 సంవత్సరాలు వున్న మహిళ ఇడోమ్‌బాకు షర్మిల నిరాహారదీక్ష విరమించారు! గాంధీజీ నిరాహారదీక్షలు చేస్తే భారతదేశానికి ఆయన బ్రతికి వుండగానే నాటి పరిస్థితిలో స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించింది. కానీ ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పాటు మాత్రం, దానికి ఆమరణ నిరాహారదీక్ష చేస్తూ మహనీయుడు పొట్టి శ్రీరాములు చనిపోయిన తర్వాతగానీ, ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రం ప్రకటించలేదు. స్వతంత్ర భారత కేంద్ర ప్రభుత్వం, మందం చర్మం గల పాలకులకు ప్రజల భావ, మాన, ప్రాణాలతో పనేమిటి? ఇన్నేళ్ళ తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఎలాంటి సానుకూల స్పందన లేకపోవడంతో ఆ కేంద్రం ఏకశిలా సదృశ నియంతృత్వ రాజ్య రాజకీయ కుటిలత్వాన్ని అదే రాజకీయాలతో ఎదిరించాలిన షర్మిల ప్రత్యక్ష రాజకీయాలను ప్రస్తుతం తన పోరాట సాధనంగా ఎంచుకున్నది.

నిజానికి పై రెండు సమస్యలు – జాతుల సమస్యలో అంతర్భాగంగానే అంతిమంగా పరిష్కరించుకోవలసి వుంటుంది!

ఇలా – ఆలోచించగా, ఈ సమస్య మాకే తళుక్కున మెరిసిన ఆలోచన కాదన్నది వాస్తవం. ఇంతకుముందు, ఎంతోమంది రచయితలు, విద్యావంతులు, యింతకన్నా ఎంతో వివరంగా, సహేతుకంగా, ప్రామాణికంగా భారతదేశ చరిత్ర, స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర, వివిధ జాతుల చరిత్ర గ్రంధీకరించి వున్నారు. ఆ క్రమంలో ఆలోచన రేకెత్తించే విధంగా ఈ చిన్న పుస్తకం మీముందుంచుతున్నాం.

మరింత సమగ్రంగా, సశాస్త్రీయంగా అవగాహనను సంపద్వంతం చేసేందుకు ఇది దోహదపడాలి.

1951 ఫిబ్రవరి 9న కా॥ స్టాలిన్‌తో చర్చలు

కామ్రేడ్ స్టాలిన్ :

మీరడిగిన ప్రశ్నలందాయి. వాటికి సమాధానం చెప్పిన తర్వాత నా అవగాహన గురించి చెబుతాను. సాయంత్రం ఈ చర్చలు జరగటం కొంత బాగాలేదు. పగలంతా మేము పనిచేస్తూ వుండిపోయాం. సాయంత్రం ఆరింటికి మాత్రమే బయటపడగలిగాం. కనుక సుదీర్ఘంగా చర్చించటం అరుదేగానీ మన కర్తవ్యాన్ని పూర్చి చేయటానికి తప్పదు. మీకు సలహాలందజేసి సహాయపడేందుకు వ్యక్తిగతంగా మిమ్ములను కలిసేపని కేంద్ర కమిటీ మాకప్పగించింది. మీ పార్టీ, మీ ప్రజల గురించి మాకు కొద్దిగానే తెలుసు. ఈ పనిని మేము ముఖ్యమైనదిగా పరిగణిస్తున్నాము.

మా సలహా యిచ్చే పనిని చేపట్టినప్పుడు మీ పార్టీకి నైతిక బాధ్యతను మేము తీసుకున్నాము. తేలికగా తీసుకుని సలహాలివ్వలేము. సంబంధిత సమాచారమంతా పరిశీలించి, మీతో కలిసిన తర్వాతే సలహాయివ్వగలము. మీకు చాలా ప్రశ్నల పరంపర, (Interogation) వేయటం అసామాన్యంగా మీకు కన్పించవచ్చు. మేమున్న పరిస్థితిలో ఇలా చేయక తప్పటం లేదు. డాక్యుమెంట్లు పూర్తి చిత్రాన్ని యివ్వటంలేదు. కనుక యీ పద్ధతి నెంచుకోవాల్సి వచ్చింది. ఇదంత సంతోషకర పద్ధతి కాదు. అయినా తప్పలేదు. పరిస్థితులలా ఒత్తిడి చేశాయి. ఇక విషయానికి వద్దాం.

రాబోతున్న భారత విప్లవం గురించి మీ అంచనా ఏమిటని అడిగారు.

రష్యన్లమైన మేము దీనిని ప్రధానంగా వ్యవసాయ విప్లవంగా చూస్తున్నాము. అంటే ఫ్యూడలు ఆస్థిని రద్దుచేయటం, భూమిని రైతాంగానికి పంపకం చేయటం, ఆ భూమి వారి వ్యక్తిగత ఆస్థికావటం. దీనర్థం ఫ్యూడల్ ప్రైవేటు ఆస్థిని రద్దుచేసి రైతాంగ వ్యక్తిగత ఆస్థిని నెలకొల్పటం. గమనించినట్లయితే ఇదే సోషలిజం కాదు. సోషలిస్టు విప్లవదశలో భారతదేశం ఉందని మేము భావించటం లేదు. అభివృద్ధిలో వెనుకబడిన అన్ని దేశాలలో విప్లవం అంటే వ్యవసాయక విప్లవం. జాతీయ బూర్జువా వర్గపు ఆస్థిని స్వాధీనం చేసుకోవడం గాని జాతీయం చేయడం కాని చేయకుండా

భూస్వామ్య వ్యవస్థను రద్దు చేయడం. జాతీయ బూర్జువావర్గపు ఆస్థిని స్వాధీనం చేసుకోవటం కాని, జాతీయంచేయడం కాని చేయకుండా ఫ్యూడల్ వ్యతిరేక వ్యవసాయక విప్లవం. ఇది బూర్జువా ప్రజాస్వామిక విప్లవం లేదా జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవంలో మొదటి దశలున్నాయి. చైనాలోనూ, తూర్పుయూరోప్ దేశాలలో ప్రారంభమైన జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవంలో రెండు దశలుంటాయి. మొదటిదశ వ్యవసాయక విప్లవం లేదా మీరంటున్నట్లు వ్యవసాయ సంస్కరణ. యుద్ధం ముగిసిన ఏడాదికే తూర్పు యూరోపు దేశాల్లోని జనతా ప్రజాస్వామ్యం ఈ దశను దాటింది. చైనా ఇప్పుడీ మొదటి దశలో వుంది. భారత్ ఈ దశవైపుగా సాగుతోంది. తూర్పు యూరపులో జరిగినట్లుగా జనతా ప్రజాస్వామికపు రెండవ దశ వ్యవసాయ విప్లవం నుండి జాతీయ బూర్జువా వర్గపు ఆస్థులను జాతీయం చేయటంగా మరలుతుంది. ఇది సోషలిస్టు విప్లవ ఆరంభం. యూరపులోని జనతా ప్రజాస్వామిక దేశాలన్నింటిలోనూ పారిశ్రామిక కేంద్రాలను ఫ్యాక్టరీలనూ, బ్యాంకులనూ జాతీయం చేసి ప్రభుత్వానికప్పగించారు. చైనా ఈ దశకింకా దూరంగానే వుంది. ఈ దశకు భారత్ కూడా చాలా దూరంలో వుంది.

విప్లవాభివృద్ధికి చైనా పంథా గురించి కొమిన్‌ఫామ్ వార్తాపత్రికలోని సంపాదకీయాన్ని గురించి మీరు అడిగారు. సోషలిస్టు విప్లవ పంథాలో భారత్ నిలచి వుందన్న రణదివే ఉపన్యాసాలూ, వ్యాసాలకు సమాధానమే ఈ సంపాదకీయం! రష్యా కమ్యూనిస్టులమైన మేము సోషలిస్టు విప్లవ మార్గంలో వుందన్న రణదివే ధోరణిని ప్రమాదకర సిద్ధాంతంగా పరిగణించి, దీనికి వ్యతిరేకంగా బహిరంగంగా రావాలనీ, జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవపు మొదటి దశ, జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవం అంటే చైనా మార్గంలో భారత్ ఉందని సూచించాలనీ నిర్ణయించుకున్నాము. మొత్తం రైతాంగమూ, ధనిక రైతులూ (కులక్కులు) ఫ్యూడల్ భూస్వాములపై తిరుగుబాటు చేయటానికి విప్లవ ఐక్య సంఘటన నిర్మాణం చేయటంలోనూ, ఫ్యూడల్ భూస్వాములను ఏకాకులను చేసే మొత్తం రైతాంగ వెల్లువలోనూ ఇది మీకెంతో ప్రాధాన్యత గల అంశం.

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదం, దేశీయ బూర్జువాల కూటమిని ఏకాకాని చేయటానికి, దేశీయ బూర్జువా వర్గంలోని ప్రగతిశీల శ్రేణులతోసహా ప్రజలందరి తిరుగుబాటు అవసరం. ఒక్క దెబ్బతో అమెరికన్, బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదులందరినీ వెళ్ళగొట్టాలన్న వైఖరి మీ మధ్యన వుంది. అలాంటి సంఘటనను

నిర్మించటమసాధ్యం. మొత్తం జాతీయ సంఘటన శక్తిని బ్రిటీష సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ఎక్కుపెట్టాలి. అమెరికాతో సహా మిగిలిన సామ్రాజ్యవాదులందరినీ మీకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యపడేందుకు దోహదపడరాదు. వారిని మీరు పట్టించుకోరని వారిని భావించనివ్వండి. మీ చర్యలు సామ్రాజ్యవాదులందరినీ మీకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యపడేందుకు దోహదపడరాదు. ఇందుకు మీరు వారి మధ్య అసంతృప్తి బీజాలు వెయ్యాలి. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు కూడా పోరాడాలనుకుంటే, వారికీ వ్యతిరేకంగా భారత జాతీయ సంఘటన రంగంలోకి దిగాలి.

ఘోష్ : ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక శిబిరానికి అమెరికా సామ్రాజ్యవాదాన్ని నాయకుడిగా పరిగణిస్తున్నప్పుడు, ప్రపంచంలో దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగుతున్నప్పుడు బ్రిటీష సామ్రాజ్యవాదం ఒక్కదానికే వ్యతిరేకంగా పోరాడాలో నాకు స్పష్టం కాలేదు.

స్టాలిన్ : ఇది చాలా సులభగ్రాహ్యం. జాతీయ సంఘటన బ్రిటనుకు వ్యతిరేకం. ఎందుకంటే మీరు బ్రిటన్ నుండే జాతీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరుతున్నది. అమెరికా నుండి కాదు. ఇది మీ దేశ ప్రత్యేకత. భారత్ అర్ధ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందింది ఎవరి నుండి? బ్రిటన్ నుండి, అమెరికా నుండి కాదు. భారత్ బ్రిటన్‌తో కలిసి కామన్వెల్తులో వుంది. అమెరికాతో కాదు. మీ సైన్యంలోని నిపుణులూ, అధికారులూ బ్రిటీషువారే. అమెరికన్లు కాదు. ఇవి చారిత్రక వాస్తవాలు. ఇవేవీ లేదన్నట్లు అవిలేవన్నట్లు వ్యవహరించడం అసాధ్యం. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక కర్తవ్యాన్ని ఏకమొత్తంగా చేపట్టే ప్రపంచవ్యాపితంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట కర్తవ్యభారాన్ని పార్టీ తీసుకోరాదని నేననుకుంటున్నాను. ఒక కర్తవ్యాన్ని, బ్రిటీష సామ్రాజ్యవాదం నుండి స్వేచ్ఛ పొందటాన్ని చేపట్టడ మవసరం. భారత జాతీయ కర్తవ్యామిది. ఫ్యూడల్ వర్గాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ధనిక రైతులు కూడా శత్రువులే. ఫ్యూడ్ భూస్వాములకూ, ధనికరైతులకు వ్యతిరేకంగా ఒకేసారి పోరాడటం తెలివైన పనికాదు. ధనిక రైతులకూ, వ్యతిరేకంగా ఒకేసారి పోరాడటం తెలివైన పనికాదు. ధనిక రైతులకూ, ఫ్యూడలిజానికీ వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు రెంటినీ ఒకేసారే తీసుకోవటం హేతుబద్ధంగా ఉండదు. మన ఐక్యతను కాపాడుకుంటూ శత్రువును ఏకాకిని చేసే పద్ధతిలో సంఘటనను నిర్మించటమవసరం. కమ్యూనిస్టు పార్టీ పోరాటాలను ముందుకు తీసుకుపోయే ఎత్తుగడ యిది. తెలివైన వారెవరూ అన్ని భారాలను ఒకేసారి తలకెత్తుకోరు. ఫ్యూడలిజాన్ని రద్దు చెయ్యటం,

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదపు మిగిలివున్న అవశేషాలను తొలగించటం అన్న ఒక కర్తవ్యాన్నే చేపట్టటమవసరం. ఫ్యూడల్ భూస్వాములను ఏకాకులను చేయటానికీ, ఫ్యూడలిజాన్ని రద్దుచేయటానికీ, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదాన్ని దాని అవశేషాలను తొలగించటానికీ, ప్రస్తుతం ఇతర సామ్రాజ్యవాదాలను కెలకవద్దు. ఇలా వ్యవహరిస్తే భారం తగ్గుతుంది. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు వారంతటవారే కలిగించుకుంటే, అప్పుడు జాతీయ ఐక్యత సంఘటన వారిపై పోరాడాలి. దాడి చేసింది. నువ్వుకాదనీ, వాళ్లేననీ దాంతో ప్రజలకు తెలుస్తుంది.

ఘోష్ : ఇప్పుడు నాకు స్పష్టమైంది.

డాంగే : అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం, ఆందోళన కార్యకలాపాలకూ, వారిపై పోరాటానికే ఈ ధోరణి ఆటంకమవదా?

స్టాలిన్ : కాదు. వారు ప్రజాశతృవులు. వారిపై పోరాటం అవసరం.

డాంగే : అమెరికా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట కర్తవ్యంలో ఇది అవకాశవాదమని ఎవరు ముద్ర వేయకుండా వుండేందుకే ఈ ప్రశ్న అడిగాను.

స్టాలిన్ : తెలివితేటలతో శత్రువును ఏకాకిని చేయాలి. మీ విప్లవం అమెరికాకు వ్యతిరేకంగా కాదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ఒకవేళ అమెరికా కలుగచేసుకుంటే అది వేరే విషయం.

రావు : ధనిక రైతులలో కొద్దిమంది ఫ్యూడల్ దోపిడీ సాగిస్తున్నారు. వారు భూమిని కౌలుకిస్తారు. వడ్డీ వ్యాపారం సాగిస్తారు. వారు సాధారణంగా భూస్వాముల పక్కన నిలుస్తారు.

స్టాలిన్ : ఇది పెద్ద విషయం కాదు. ఫ్యూడలిజాన్ని రద్దు చెయ్యాలన్న ప్రధాన సాధారణ కర్తవ్యంతో పోల్చినప్పుడు, ఇది నిర్దిష్ట కర్తవ్యం. మీ ప్రచారంలో భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడాల్సిన అవసరముంటుంది. కానీ ధనిక రైతులకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడరాదు. ఫ్యూడల్ భూస్వాములతో చేతులు కలిపే విధంగా ధనిక రైతులను నెట్టే పని మనంతట మనం చెయ్యరాదు. భూస్వాములకు ఒక మిత్రుడిని మనమే అందింపనవసరం లేదు. గ్రామంలో కులక్కులకు ప్రభావం ఉంటుంది. స్వంత కష్టంతో పైకొచ్చిన వారీగా వారిని రైతులు పరిగణిస్తారు. రైతాంగం నుండి ధనిక రైతులు చీలిపోయే అవకాశాన్ని మనమివ్వరాదు. మీ ఫ్యూడల్ భూస్వాములు రాచకుటుంబీకులా?

రావు : అవును.

స్టాలిన్ : ఈ రాజులను రైతాంగం విశ్వసించరు. దీని ప్రాధాన్యతను గమనించాలి. భూస్వాములకు రైతాంగంలో మిత్రులు దొరకే అవకాశం ఫ్యూడల్ ప్రభువులకు యివ్వరాదు.

పున్నయ్య : జాతీయ బూర్జువా వర్గం సమస్యపై మా మధ్య గందరగోళముంది. జాతీయ బూర్జువా వర్గమంటే సరైనా అర్ధమేమిటి?

స్టాలిన్ : మరొక దేశాన్ని ఆక్రమించుకునే రాజకీయాలు సామ్రాజ్యవాదం. మీ దేశీయ బూర్జువా వర్గం ఇతర దేశాలను స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నదా? బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదం భారత్‌ను ఆక్రమించింది. మధ్య పెద్ద బూర్జువా వర్గానికి మీరు వ్యతిరేకం కాదనీ, విదేశీ శత్రువు – బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకమని మీరు చెప్పాలి. దేశీయ బూర్జువా వర్గంలో దేశీయ పెద్ద బూర్జువావర్గం ఇప్పటికే సామ్రాజ్యవాదంతో కలిసి వుంది. అయితే ఇది ఒక భాగం మాత్రమే. అంతేకాక అది అంత పెద్దదీ కాదు. భారతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కొరకు పోరాటంలో బూర్జువా వర్గం మౌలికంగా మీకు మద్ధతునిస్తుంది. ఫ్యూడలిజాన్ని రద్దు చేయటంలో కూడా దానికి ప్రయోజనాలున్నాయి. బూర్జువా వర్గానికి మార్కెట్టు కావాలి. మంచి మార్కెట్టు కావాలి. రైతాంగానికి భూమి అందితే, దేశీయ మార్కెట్టు ఏర్పడుతుంది. సరుకులు కొనుగోలు చేసే శక్తి గల ప్రజలుంటారు. పత్రికల్లో ఇదంతా మనం వివరించాలి. దేశీయ బూర్జువా వర్గం బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదం వైపు వెళ్ళకుండా వుంటే మీ కెంతో అనుకూలాంశంగా వుంటుంది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదం భారత దేశంలో కొత్త మిత్రులను పొందకుండా వుండే విధంగా మీరు వ్యవహరించాలి. బూర్జువాలందరి ఆస్థులను రద్దుచేసి ఎలాంటి చర్యలనూ చైనాలో తీసుకోలేదు. జపనీయుల ఆస్థినే జాతీయం చేశారు. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదాల ఆస్థులను కూడా జాతీయం చెయ్యలేదు. చైనా పద్ధతిలో మీ విప్లవం సాగాలంటే బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదం వైపుగా మీ బూర్జువా వర్గాన్ని నెట్టే చర్యలేవీ మీరు తీసుకోగూడదు. మీ సరసన నిలిచేవారు చాలామంది దొరుకుతారు. ఇక్కడ చైనా పంథా మీకూ వర్తిస్తుంది. చైనాలో జాతీయ బూర్జువా వర్గం దూరంగా వెళ్లలేదు. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ముందుకొచ్చారు. ఇప్పుడు చైనా ప్రజా ప్రభుత్వానికి సహాయపడుతున్నారు. ఇప్పుడు చైనాలో అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదం ఒంటరి అయింది. భారత విభజన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదులు చేసిన దగా. మీరొక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించేటప్పుడు భారత్, పాకిస్తాన్, సిలోన్‌ల మధ్య

ఆర్థిక, సైనిక కూటమి ఉండాలని పేర్కొనాలి. కృత్రిమంగా
విడదీయబడిన ఈ మూడు రాజ్యాలు అప్పుడు సన్నిహితమౌతాయి. ఇది ఆ రాజ్యాలు తర్వాత కలిసి ఉండేందుకు తోడ్పడుతుంది. ఇవి సన్నిహితమవాలన్న భావాన్ని మీరు ముందుకు తీసుకురావాలి. ప్రజలు దీనికి మద్దతునిస్తారు. పాకిస్తాను, సిలోన్‌లలోని ఉన్నత వర్గాలు దీనిని వ్యతిరేకిస్తారు. కానీ ప్రజలతో ఆ ప్రభుత్వాలపై ఒత్తిడి తీసుకురావాలి. ఈ కృత్రిమ విభజన బెంగాల్ విషయంలో స్పష్టమే. మొట్టమొదట బెంగాల్ ప్రాంతం పాకిస్తాన్ నుండి విడిపోతుంది.

డాంగే : జాతీయ బూర్జువా వర్గం గురించి మా మధ్య అవగాహన ఇలా వుంది. మధ్యతరగతి బూర్జువావర్గాన్నే జాతీయ బూర్జువావర్గమనాలి. భారతదేశంలో బడా బూర్జువా వర్గం బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదుల సరసన చేరింది.

స్టాలిన్ : పూర్తిగా బ్రిటీషు వారికి చెందిన బ్యాంకులు భారతదేశంలో వున్నాయా?

డాంగే : ఉన్నాయి. బ్రిటీషువారి బ్యాంకులూ, సంయుక్త బ్యాంకులూ ఉన్నాయి. బడా బూర్జువావర్గాన్ని, అంటే నిరంకుశాధికార పెట్టుబడిని జాతీయం చెయ్యాలన్న డిమాండు మా కార్యక్రమంలో వుంది.

స్టాలిన్ : అది నిరంకుశాధికార పెట్టుబడికాదు. పారిశ్రామిక – వాణిజ్య పెట్టుబడి. చైనాలో ప్రభుత్వం ద్వారా నిరంకుశాధికార పెట్టుబడి బలిసిపోయింది. అది ప్రభుత్వంతో సంబంధమున్న పెట్టుబడి. పరిశ్రమతో చాలా కొద్ది సంబంధమే వుంది. అమెరికా యిచ్చిన కాంట్రాక్టుల ద్వారా సన్, మరికొన్ని కుటుంబాలు ధనమార్జించాయి. చైనాలోని బడా బూర్జువాల, బడా వ్యాపరుల సంస్థలు అలాగే వున్నాయి. అమెరికా, బ్రిటీషు బ్యాంకులతో కలిసివున్నా, బడా పెట్టుబడిని జాతీయం చేయమని నేను మీకు సలహా యివ్వను. **శత్రువు వైపుకు చేరిపోయినవాళ్ళు ఆస్థి కోల్పోతారని చెప్పటం మేలు.** మీ విప్లవం పదునెక్కుతుంది. అప్పుడు బడా పెట్టుబడిదారుల్లో ఒకభాగం పారిపోతుంది. వారిని ద్రోహులుగా ప్రకటించి, వారి ఆస్థిని స్వాధీనం చేసుకోండి. **కానీ బ్రిటీషు పెట్టుబడితో కలిసివున్నందునే బడా బూర్జువాల ఆస్థుల స్వాధీనాన్ని నేను సూచించను. బడా బూర్జువాల ఆస్థులు స్వాధీనం చేసుకోవాలన్న డిమాండు మీ కార్యక్రమంలో వుంటే దానిని తొలగించటమవసరం.** మీరు కొత్త కార్యక్రమాన్ని తయారు చేసుకోవాలి. బడాపెట్టుబడిదార్లను తటస్థం చేయడం వారినుండి 90% జాతీయ పెట్టుబడిదారి

వర్గాన్ని దూరం చేయడం మీకు లాభదాయకం. మీ అంతట మీరే కొత్త శత్రువులను తయారుచేసుకోరాదు. ఇప్పటికే శత్రువులు చాలా మంది వున్నారు. బడా బూర్జువా వర్గపు వంతు వచ్చి తీరుతుంది. అప్పుడు వారితో ఘర్షణ పడాలి. **విప్లవపు సమస్యలు దశలు దిశలుగా పరిష్కారమౌతాయి. ఈ దశలను కలగాపులగం చేయకండి. దశలను నిర్ధారించుకోవడం, శత్రువును విడగొట్టి - ఈ రోజు ఒకరిని, రేపు మరొకరిని - దెబ్బ తీయటమవసరం. మీరు బలంపొందినప్పుడు అందరినీ దెబ్బతీయవచ్చు.** ప్రస్తుతం మీరు ఇంకా బలహీనంగానే వున్నారు. మీరు మా విప్లవాన్ని కాపీ కొడుతున్నారు. అవి విభిన్న దశల్లో వున్నాయి. సోదర పార్టీల అనుభవాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించి, భారత నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అన్వయించుకోవాలి. అతివాద కోణం నుండి మీ మీద విమర్శలు వస్తాయి. ఆందోళన చెందకండి. అతివాదం నుండి మావోను విమర్శించారు. కానీ మావో వైఖరి సరైనది. తన దేశ నిర్దిష్ట పరిస్థితికనుగుణంగా వ్యవహరించాడు. మీ స్వంత పంథాను అనుసరించండి. అతివాద విమర్శలను ఖాతరు చెయ్యకండి.

ఇక రెండవ ప్రశ్న. చైనా పంథా గురించి

రాజకీయ, సామాజిక రంగాలలో చైనా పంథా గురించి నేనిప్పటికే చెప్పాను. అది వ్యవసాయ విప్లవంగా ఉంటుంది. సాయుధ పోరాటం గురించి ఒక విషయం చెప్పాలి. **చైనావారు సాయుధ పోరాటం గురించి మాట్లాడలేదు. సాయుధ విప్లవం గురించి మాట్లాడారు. విముక్తి ప్రాంతాలూ, విముక్తి సైన్యమూ కలిగిన గెరిల్లా యుద్ధంగా దానిని వారు పరిగణించారు.** సాయుధ పోరాటం గురించి కాకుండా గెరిల్లా విప్లవం, పాక్షిక యుద్ధం గురించి మాట్లాడాలని దీనర్థం. "సాయుధ పోరాటం" అన్న వ్యక్తీకరణ మొదట కొమింగ్‌టాంగ్ పత్రికల్లో కనిపించింది. **సాయుధ పోరాటమంటే గెరిల్లా యుద్ధానికి మించినది. రైతాంగపు గెరిల్లా యుద్ధమూ, కార్మికుల సాధారణ సమ్మెలు, వెల్లువలు కలిసి వుంటాయి.** దాని విస్తృతిలో గెరిల్లా యుద్ధం సాయుధ పోరాటం కంటే తక్కువది. చైనాలో సాయుధ విప్లవమెలా ప్రారంభమైంది?

1926-27లో చైనా కామ్రేడ్లు కొమింగ్‌టాంగ్ నుండి విడివడ్డారు. కొమింగ్‌టాంగ్‌కు వ్యతిరేకంగా 40-50 వేల సైన్యంతో ప్రత్యేక శిబిరంగా గుర్తింపు పొందారు. గెరిల్లా యుద్ధానికి ఈ సైన్యమే పునాది. పట్టణాలకూ, రైల్వేలకూ

దూరంగా వారు అడవులలో దాక్కున్నారు. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ ఎక్కడుంటే అక్కడ మౌలిక కార్యకర్తలున్నారు. చైనా విముక్తి సైన్యం పట్టణాలలో వుండలేదు. దాన్ని చుట్టివేయటం తేలిక. ఈ చుట్టివేత ప్రమాదం లేకుండా వుండేందుకు, పట్టణాలకూ, రైల్వేలకూ దూరంగా ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా గెరిల్లా స్వేచ్ఛా ప్రాంతలను నిర్మించారు. వాటిని చుట్టివేస్తే, దాని నుండి బయటపడి, పాత విముక్తి ప్రాంతాలను వదలివేసి, కొత్తవాటిని నిర్మించారు. అక్కడ నుండి వారు యుద్ధానికి సన్నద్ధమవలేదు. వారీ విధంగా కొనసాగిన కొద్దీ, చైనా కమ్యూనిస్టులు కార్మికులకూ, పట్టణాలకూ దూరమయ్యారు. కార్మికులతో సంబంధాలక్కరలేదని మావో భావించలేదు. గెరిల్లా యుద్ధపంథా వారినక్కడికి చేర్చింది. పట్టణాలతో సంబంధాలు లేకుండా పోయాయి. ఇది తీవ్ర నష్టకరమైనా తప్పనిది. చివరికి వారు యెనాన్‌లో నిలదొక్కుకున్నారు. దీర్ఘకాలంపాటు రక్షించుకున్నారు. రైతాంగానికి ప్రత్యక్షంగా వ్యవసాయ విప్లవాన్ని నిర్వహించటమెలాగో నేర్చారు. తమ సైన్యాన్ని విస్తరించుకున్నారు. దానిని బలీయమైన శక్తిగా మార్చారు. అయినా గెరిల్లా యుద్ధంలో ఉండే డిజట్వాంటేజి లక్షణాల నుండి వారు తప్పుకోలేక పోయారు.

పాక్షిక విముక్తి ప్రాంతమంటే ఏమిటి? అది రాజ్యం మధ్యలో ఒక దీవి.

దానిని చుట్టివేసి దిగ్బంధనం చేయవచ్చు. దానికి ఆధారపడగల వెనుకతట్టు వుండదు. ఇదే జరిగింది. యేనాన్ దిగ్బంధనానికి గురైంది. చాలా నష్టాలతో చైనా కామ్రేడ్లు దానిని వదలి వెళ్ళారు. మంచూరియా వైపుకు వెళ్ళాలని చైనా కమ్యూనిస్టులు నిర్ణయించుకుని వుండకపోతే, ఇదే దీర్ఘకాలం కొనసాగేది. మంచూరియాకి వెళ్లటంతో వారు తమ స్థితిని వేగంగా మెరుగు పర్చుకున్నారు. మిత్రరాజ్యం రూపంలో వారికొక వెనకతట్టు దొరికింది. ఇప్పుడది ద్వీపం కాదు. ఒకవైపు సోవియట్ రష్యాతో కలిసివుండి ద్వీపకల్పంలా వుంది. దీనితో చైనా పాక్షిక పోరాట యోధులను చుట్టివేసే అవకాశాన్ని చియాంగ్‌కై షేక్ ప్రభుత్వం కోల్పోయింది. దీని తర్వాత మాత్రమే, చైనీయులు ఊపిరి పీల్చుకున్నందునే, ఉత్తరాన్నుండి దక్షిణానికి దాడిచేసే అవకాశం వారికి దొరికింది. ఇదీ చరిత్ర. దీని ప్రాధాన్యత ఏమిటి? **రైతాంగపు గెరిల్లా యుద్ధం చాలా గంభీరమైన విషయం. విప్లవానికి పెద్ద చేర్పు. ఈ ప్రాంతంలో, ప్రత్యేకించి వెనుకబడిన దేశాలలో విప్లవ కార్యాచరణను చైనీయులు సంపద్వంతం చేశారు. జనాభాలో 80-90 శాతం**

రైతాంగం వున్న దేశంలోని ప్రతి కమ్యూనిస్టూ తన పోరాటాల అమ్ములపొదిలో ఈ పద్ధతిని కూడా చేర్చుకోవాలి. ఇది వివాదరహితమైన అంశం. చైనా కామ్రేడ్ల అనుభవం నుండి విముక్తి ప్రాంతాలలో సాగే గెరిల్లా యుద్ధతంత్రానికి దాని ప్రతికూల అంశాలు దానికున్నాయని కూడా తెలుస్తుంది. గెరిల్లా యుద్ధ ప్రాంతాలు ద్వీపంలా వుండి చుట్టివేతకు గురౌతాయన్నదే ప్రతికూలాంశం. స్థిరమైన వెనుకతట్టును రూపొందించుకోవటం ద్వారా మాత్రమే ఈ దిగ్బంధనాన్ని బ్రద్ధలు చేసే అవకాశం వుంటుంది. మిత్రుడైన పొరుగు దేశంతో సంధానించుకుని దానిని స్థిరమైన వెనుకతట్టుగా మార్చుకోవాలి. చైనీయులు ఈ నిర్ణయంతోటే మంచూరియాకు వెళ్ళారు. వారిలా చేసి వుండకపోతే పరిస్థితులెలా పరిణమించేవో నేను చెప్పలేను. గెరిల్లా యుద్ధంలో విజయాన్ని సాధించేంత శక్తి వుండదు. మిత్రపూరిత పొరుగుదేశంపై ఆధారపడినప్పుడు మాత్రమే గెరిల్లా యద్ధం విజయం సాధిస్తుంది. మంచూరియాకు చేరే వరకూ చైనా కామ్రేడ్లు ఎదురుదాడికి పూనుకోదలచకపోవడం గమనార్హం. చుట్టివేతకు గురవుతామని తెలుసు. ఇక్కడికి చేరిన తర్వాత పురోగమనానికి పథకాలు వేశారు. చాంగైషేక్ సైన్యాలపై అనేక విజయాలు సాధించారు. గెరిల్లా యుద్ధంలో ఈ ప్రతికూలాంశాలను మనం పరిగణనలో వుంచుకోవాలి. భారతదేశంలో విప్లవంలో విజయం సాధించడానికి గెరిల్లా యుద్ధమే సరిపోతుందని అంటున్నారు. ఇది సరైందికాదు. భారత్ కంటే చైనాలో ఎక్కువ అనుకూల పరిస్థితులున్నాయి. వారికి ప్రజావిముక్తి సైన్యం అప్పటికే సిద్ధంగా వుంది. మీకు సిద్ధంగా లేదు. భారత్‌లో ఉన్నంత సాంద్రతతో చైనాలో రైల్వే వ్యవస్థ లేదు. విజయవంత పాక్షిక యుద్ధ అవకాశం చైనాలో కంటే మీకు తక్కువగా ఉంటుంది. పారిశ్రామికంగా చైనా కంటే భారత్ అభివృద్ధి చెంది వుంది. ప్రగతికోణం నుంచి ఇది మంచి అంశం. గెరిల్లా యుద్ధకోణం నుండి ఇది చెడ్డ అంశం. ఎన్ని దళాలూ, విముక్తి ప్రాంతాలూ ఏర్పరచినా అవన్నీ ద్వీపాలే. చైనా గెరిల్లా యోధులు సోవియటుపై ఆధారపడినట్లుగా మీకు ఆధారపడగల పొరుగు మిత్రరాజ్యం లేదు.

అప్ఘనిస్థాన్, ఇరాన్, టిబెట్ ఇక్కడికి ఇంకా చైనా కమ్యూనిస్టులు చేరుకోలేదు. బర్మా, పాకిస్థాన్ ఇవన్నీ భూ సరిహద్దులు. సోవియటు వంటి వెనుకతట్టులేదు. ఇక మిగిలేది సముద్రతీరమే. కనుక ఏదో ఒకదారి కనుగొనాలి.

మీకు గెరిల్లా యుద్ధ అవసరముందా? నిస్సందేహంగా వుంది.

విముక్తి ప్రాంతాలూ, విముక్తి సైన్యమూ మీకుంటాయా?

మీకలాంటి ప్రాంతాలుంటాయి. సైన్యం కూడా వుండవచ్చు. **అయితే విజయానికిది చాలదు. గెరిల్లా యుద్ధాన్ని కార్మికుల విప్లవకర కార్యకలాపాలతో జతచేయాలి. ఇది లేకుండా గెరిల్లా యుద్ధం మాత్రమే విజయం సాధించలేదు. రైల్వేలో జనరల్ సమ్మెను మీరు సీరియస్‌గా నిర్మిస్తే అది దేశం, ప్రభుత్వ జీవనాన్ని స్థంభింపచేస్తుంది.** గెరిల్లా యుద్ధానికి వారితో సహాయ పడుతుంది. రైతునే తీసుకోండి. ఈ గెరిల్లా యుద్ధం మీదే, ఇది మీరే చేయాలని అతనికి చెప్పామనుకోండి. రైతు వెంటనే అడుగుతాడు.

ఈ పోరాట భారమంతా నేనే ఎందుకు మోయాలి? కార్మికులేం చెయ్యబోతున్నారు? విప్లవ భారం మొత్తాన్ని తానే మోయటానికి అంగీకరించడు. అతనెంతో తెలివైనవాడు. తనపై భారం అంతా పన్నులు వగైరా రూపాలలో పట్టణాల్నుండే వస్తోందని అతనికి తెలుసు. ఆ పట్టణాల్లోనే తమ మిత్రుడుండాలని కోరుకుంటాడు.

పోరాట భారాన్ని కార్మికులతో మీరు పంచుకుంటారని అతనికి చెబితే అర్థం చేసుకుంటాడు. అంగీకరిస్తాడు. రష్యాలో మేమిలాగే చేశాం. మీరు రైతాంగం మధ్యన పనిచేయాలి. గెరిల్లా యుద్ధ దళాలను ఏర్పాటు చేయాలి. దీనితోపాటు కార్మిక వర్గంలో కూడా తీవ్రమైన కృషి చేయాలి. కార్మికుల విశ్వాసాన్ని పొందాలి. వారిలో అత్యధికులను మీవైపు తెచ్చుకోవాలి. కార్మికుల సాయుధ దళాలు మీకుండాలి. కార్మికుల, రైల్వే కార్మికుల సమ్మెలకు సన్నాహాలు చేయాలి. పట్టణాల్లో కార్మికుల దళాలుండాలి.

ఈ రెండు ప్రవాహాలూ జతకూడినప్పుడు విజయానికి ఢోకా వుండదని భావించవచ్చు. మీకు తెలుసు, 1905లో ప్రజల వత్తిడికి లొంగి జారు చక్రవర్తి డ్యూమాను (పార్లమెంటును) ఏర్పాటుచేశాడు. అనేక స్వేచ్ఛలను యిచ్చాడు. జారు వెనుకడుగు వెయ్యాల్సి వచ్చింది.

జారుకు ఇంత భయాన్ని ఎవరు కలిగించారు? రైల్వే కార్మికుల సమ్మెలు! మిగతా దేశం నుండి రాజధాని వేరుపడింది. కార్మికుల ప్రతినిధులను మాత్రమే రైల్వే కార్మికులు పీటర్సుబర్గు నగరంలోకి అనుమతించారు. సరుకులనూ, మరిదేనిని అనుమతించలేదు.

విప్లవంలో రైల్వే కార్మికుల సమ్మెకు ఎంతో ప్రాధాన్యత వుంది. అది

పాక్షిక యుద్ధ దళాలకు ఎంతో సహాయపడింది.

ఇక, సైనిక స్థావరాల్లో, సైనికులలో పని. 1917లో సైనికుల మధ్య ఎంత విస్తృతంగా ప్రచారం చేశామంటే మొత్తం సైనిక స్థావరాలన్నీ మా పక్షానే నిలిచాయి.

సైనికులను మావైపుకు తెచ్చిందేమిటి? భూమి సమస్య. ఇదెంత బలమైన ఆయుధమంటే జారు చక్రవర్తి అంగరక్షకదళమైన కొసాక్‌లు కూడా దీని ధాటికి తట్టుకోలేకపోయారు. సరైన రాజకీయాలనందించడానికి, ప్రజల్లో విప్లవ భావోద్వేగాన్ని రగల్చాలి. అభివృద్ధి నిరోధక వర్గాల మధ్య విబేధాలు రగల్చాలి.

చైనా పంథా చైనాకు మంచిది. కానీ అది భారత్‌కు చాలదు. ఇక్కడ నగరాల్లోని కార్మికుల పోరాటాలను రైతుల పోరాటాలలో జతకలపాల్సిన అవసరముంది. ఇలా జత కలపటానికి చైనా కామ్రేడ్లు వ్యతిరేకమని కొందరనుకుంటున్నారు. అది సరికాదు. నాన్‌కింగ్‌ను పట్టుకునేందుకు ప్రజా సైన్యం కదిలినప్పుడు షాంఘైలోని కార్మికుల సమ్మె చేస్తే కా॥ మావో కాదనేవాడా? ఆయుధ కర్మాగారాల్లోని కార్మికులు సమ్మెచేసి వుంటే కాదనేవాడా? లేదు అనేవాడు కాదు. కానీ మావోకు నగరాలతో సంబంధాలు తెగిపోయినందున అలా జరుగలేదు. ఛాంగ్‌కై షేక్‌కు ఆయుధాల సరఫరాను ఆటంకపరుస్తూ రైల్వే కార్మికులు సమ్మెచేసి వుంటే మావో ఎంతో ఆనందపడి వుండేవాడు. కాని కార్మికులతో సంబంధాలు లేవు. ఇది నష్టకరమైనా తప్పనిసరి పరిస్థితి. అయితే యిదే ఆదర్శప్రాయం కాదు. చైనా చెయ్యలేకపోయిన పనిని రైతాంగ యుద్ధాన్ని కార్మికవర్గ పోరాటాలతో ఐక్యపరచటం మీరు చేయటానికి కృషి చేయటమే ఆదర్శప్రాయం.

డాంగే : కార్మికవర్గ పాత్ర అవసరం లేని సిద్ధాంతంగా గెరిల్లా యుద్ధతంత్రంగా మేం మార్చాం.

స్టాలిన్ : మావోకిది తెలిసివుంటే మిమ్మల్ని శపించి ఉండేవాడు. (నవ్వులు) తర్వాత ప్రశ్నను తీసుకుందాం. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదపు కీలుబొమ్మ ఛాంగ్‌కై షేక్ కొమింగ్‌టాంగ్ ప్రభుత్వంలాగా, ఫ్రాన్సులోని ప్లెవెక్ ప్రభుత్వం అమెరికా సామ్రాజ్యవాదానికి కీలుబొమ్మలులాగా, నెహ్రూ ప్రభుత్వం కూడా బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదుల కీలుబొమ్మేనా?

నా అవగాహన ప్రకారం చైనాలో వున్నంత కాలం ఛాంగ్‌కై షేక్ కీలుబొమ్మ కాదు. ఫార్మోజా (నేటి తైవాన్ అను॥) కు వెళ్ళిన తర్వాత కీలుబొమ్మ అయ్యాడు.

నెహ్రూ ప్రభుత్వాన్ని కీలుబొమ్మగా నేను పరిగణించటం లేదు. ఆయన మూలాలు జనంలో వున్నాయి. బావోదాయ్ ప్రభుత్వంలాంటింది కాదిది. బావోదాయ్ నిజంగా కీలుబొమ్మ. కనుక భారతదేశంలో పాక్షిక యుద్ధ తంత్రాన్ని ప్రధాన పోరాట రూపంగా పరిగణించలేము. బహుశా వున్నత పోరాట రూపంగా చెప్పవచ్చు. ఉన్నత పోరాట రూపానికి దారితీసే విభిన్న పోరాట రూపాలుంటాయి. రైతాంగానికి సంబంధించి; భూస్వాముల బహిష్కరణ, వ్యవసాయ కూలీల సమ్మెలు, కౌలు రైతులు వెట్టి చాకిరీ చెయ్యకపోవటం, భూస్వాములతో ఘర్షణలు; భూస్వాముల భూముల స్వాధీనం, ఆ తర్వాత ఉన్నత పోరాట రూపంగా పాక్షిక యుద్ధం. కార్మికవర్గానికి సంబంధించి; స్థానిక సమ్మెలు; శాఖల సమ్మెలు; రాజకీయ సమ్మెలు; ఒక వెల్లువకు ముంగుటి సర్వజనీన రాజకీయ సమ్మెలు; తరువాత ఉన్నత పోరాట రూపంగా సాయుధతిరుగుబాటు. కనుక భారతదేశంలో పాక్షిక యుద్ధతంత్రం ప్రధాన పోరాట రూపమని చెప్పటమసాధ్యం. అలాగే దేశంలో అంతర్యుద్ధం పూర్తిస్థాయిలో సాగుతుందనటం నిజం కాదు. తెలంగాణాలో భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నాం. ఇది అంతర్యుద్ధానికి నిరూపణ కాదు. ఇదింకా పోరాటం సాగించటానికి ప్రారంభం మాత్రమే. ఇది ప్రధాన పోరాట రూపం కాదు. దీనికి దేశం ఇంకా దూరంగానే వుంది. కౌలురేటు తగ్గింపు, కౌలు పాలుచెల్లింపు తగ్గింపు మొదలగు సమస్యలపై రైతాంగం పోరాటాలను చేయటం నేర్చుకోవాల్సి వుంది. వెంటనే సాయుధ పోరాటం గురించి కంటే ఈ చిన్న సమస్యలపై కార్యకర్తలకు శిక్షణ గరపాల్సి వుంది. మీరు విశాలంగా సాయుధ పోరాటాన్ని ప్రారంభిస్తే, మీ పార్టీ బలహీనంగా వుంది గనుక మీ వైపు నుండి తీవ్ర కష్టాలెదురౌతాయి.

పార్టీ పటిష్టమవటం, అనవసరమైన దిశగా ప్రజాపోరాటాలను నడిపించటం, కొన్నిసార్లు ప్రజాబాహుళ్యాన్ని వెనక్కి తగ్గడం అవసరమవుతాయి. 1917లో మేమెలా ప్రారంభించాం?

సైన్యంలో మాకెంతో మంది సానుభూతిపరులున్నారు. మాస్కో లెనిన్‌గ్రాడ్ నగరాల్లో సోవియట్లున్నాయి. అయినప్పటికీ కార్మికుల తిరుగుబాటు ఉద్యమాన్ని కొంత అదుపులో ఉంచాం. మధ్యంతర ప్రభుత్వాన్ని నగరం నుండి తరిమివెయ్యాలన్న డిమాండును వారు ముందుకు తెచ్చారు. లెనిన్ గ్రాడ్‌లో సైనిక స్థావరం అప్పటికి మన ప్రభావంలోకి రాలేదు గనుక ఈ డిమాండు మా పథకంలో లేదు. 40-50 వేల మంది పనిచేసే పుటిలోవ్ కర్మాగారంలోని కార్మికులు జులైలో ప్రదర్శనలు

చేయటం మొదలు పెట్టారు. వారితో నావికులు, సైనికులు కలిసారు. మధ్యంతర ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయాలని వారు డిమాండు చేశారు. ఈ డిమాండ్లను తీసుకుని కేంద్ర కమిటీ భవనానికి వచ్చారు. మేము పూనుకున్న తిరుగుబాటుకు అన్ని సన్నాహాలు పూర్తిగా జరుగలేదు గనుక మేము వారిని ఆపాము. తిరుగుబాటుకు భౌతిక (ఆబ్జెక్టివ్) అంశం ఉనికిలో వుంది. ప్రజలు ముందుకు పోతున్నారు. స్వీయాత్మక అంశం లేదు పార్టీ ఇంకా సిద్ధం కాలేదు.

తిరుగుబాటు సమస్య ఒక నెలలోనే, సెప్టెంబరులో, అజెండాలోకి వచ్చింది. తిరుగుబాటును ఆర్గనైజ్‌చెయ్యాలని మేము నిర్ణయించాము. దానిని చాలా రహస్యంగా ఉంచాము. దాన్ని మేము బహిరంగపర్చలేదు. తిరుగుబాటును దుస్సాహసిక వాదంగా పేర్కొంటూ, దానికి వ్యతిరేకంగా పొలిట్‌బ్యూరో సభ్యులు జీనోవీన్, కామెనేవ్‌లు వ్రాసినప్పుడు లెనిన్ వారిని ద్రోహులన్నాడు. మన ప్రణాళికను శత్రువు కందజేశారన్నాడు. **కనుక తిరుగుబాటు గురించెప్పుడూ గొంతు చించుకోకండి.** తిరుగుబాటులో ఆకస్మికత అన్న అంశం తొలగిపోతుంది.

ప్రజల ముందుకొచ్చి, సాయుధ పోరాటం గురించి వారినడగండి అని కామ్రేడ్ రావు అన్నారు. ఇదెప్పుడూ చెయ్యరాదు. మీ ప్రణాళికల గురించి అరవకండి. వాళ్లు మిమ్మల్నందర్నీ అరెస్టు చేస్తారు. పోనీ మనకు తిరుగుబాటు అవసరమని రైతులు అన్నారనే అనుకుందాం. అయితే మనం ప్రజలను అనుసరించాలనీ, వారి వెనుకే వాళ్లాలనీ దీనర్థం కాదు. ప్రజలను తమతో నడిపించటంలో నాయకత్వ ప్రాధాన్యత వుంటుంది. తమ ప్రాంతంలోని వాస్తవాలు, ఘటనల నాధారం చేసుకుని ప్రజలు కొన్నిసార్లు తాము తిరుగుబాటుకు సిద్ధమని అంటారు. మొత్తం తిరుగుబాటు విజయావకాశాలూ, మొత్తం దేశం పరిస్థితినీ దృష్టిలో వుంచుకుని అనరు. కనుక ఈ సమస్యను కేంద్ర కమిటీనే పరిష్కరించాలి. ఇది స్పష్టమైతే తర్వాతి ప్రశ్నకు వెళదాం.

భారత కామ్రేడ్లు : స్పష్టమైంది.

స్టాలిన్ : ఒక పార్టీ సభ్యుడి అంకితభావం పట్ల అనుమానం కలిగినప్పుడు పార్టీ అతనికి మరణ శిక్ష విధించవచ్చునా అని అడిగారు. లేదు. అలా చెయ్యరాదు. పార్టీ నుండి బహిష్కరణే కేంద్ర కమిటి విధించగల ఉన్నత శిక్షారూపమని లెనిన్ బోధించారు. అయితే పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఒక పార్టీ సభ్యుడు

విప్లవ చట్టాలను ఉల్లంఘిస్తే అప్పుడు ప్రభుత్వం తన బాధ్యతగా విచారణ జరుపుతుంది. శత్రువుకు సంబంధించి వ్యక్తిగత టెర్రర్ వైపు మీ కార్యకర్తలు తరుచుగా అనుకూలంగా వుంటున్నారని మీ డాక్యుమెంట్లు కొన్నింటిలో కన్పించింది. మీరు మమ్ములను, రష్యా కామ్రేడ్లను దీని గురించి అడిగితే వ్యక్తిగత హింసా వాదానికి వ్యతిరేకంగా పార్టీకి ఎప్పుడూ శిక్షణ గరపబడిందనే చెబుతాము. మన ప్రజలు భూస్వాములపై పోరాడుతున్నప్పుడు, ఒక ఘర్షణలో భూస్వామిని చంపితే దానిలో ప్రజలు పాల్గొన్నంత వరకూ దానిని వ్యక్తిగత హింసగా మేము పరిగణించము. భూస్వామిని చంపడానికి పార్టీనే ఒక దళాన్ని ఏర్పాటుచేస్తే, ఇది ప్రజల భాగస్వామ్యంల లేకుండా జరిగితే, దీనిని ఎల్లప్పుడు వ్యతిరేకిస్తాము. ఇది వ్యక్తిగత హింసావాదమవుతుంది. ప్రజలు చురుకుగాలేని పరిస్థితుల్లో ఇలాంటి వ్యక్తిగత హింసావాద చర్యలు సాగితే, అవి ప్రజల స్వీయ కార్యకలాపాలను హత్య చేస్తాయి. ప్రజలను పట్టించుకోని తనానికి (పాసివ్‌నెస్) శిక్షణనిస్తాయి. ఇంతేకాక ప్రజలీవిధంగా నిర్ధారించుకుంటారు. మనం కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనలేము. మన తరుపున వీరులే పనిచేస్తారు. ఆ విధంగా ఒక వైపున హీరో వుంటాడు. రెండవవైపు పోరాటంలో పాల్గొనని ప్రజలుంటారు. ప్రజలను సమీకరించటం, శిక్షణనివ్వటం అన్న కోణం నుండి ఇది చాలా ప్రమాదకరమైనది. రష్యాలో అలాంటి పార్టీ వుండేది. ఎస్.ఆర్. పార్టీ ముఖ్యమైన మంత్రులను భయపెట్టడానికి ప్రత్యేక దళాలు దానికుండేవి. ఆ పార్టీ ప్రజల్లో ప్రతిష్టను కోల్పోయింది. హీరో తర్వాత ప్రజలు మరియు ప్రజల గుంపు అన్న సిద్ధాంతానికి మేము వ్యతిరేకం.

భారతదేశంలో భూమి జాతీయాకరణ అన్న సమస్యను ఎలా చూడాలి అని అడిగారు.

ఈ దశలో ఇలాంటి డిమాండును మీరు ముందుకు తీసుకురారాదు. ఒకవైపున భూస్వాముల భూములు పంపకం చెయ్యాలన్న డిమాండు పెడుతూ, రెండవ వైపున ఆ భూమిని ప్రభుత్వానికివ్వాలని ఎన్నడూ అనరాదు. జనతా ప్రజాస్వామిక దేశాలు వేటిలోను భూమిని జాతీయం చేస్తూ ప్రకటనలు చట్టాలూ చెయ్యలేదు. చైనాలో కూడా జనతా ప్రజాస్వామిక దేశాల్లో ఈ సమస్యనెలా చూసారు? వ్యవహరించారు? భూమి కొనుగోళ్లు, అమ్మకాలను నిషేధించారు. జాతీయకరణకు ఇదొక మార్గం. ప్రభుత్వం మాత్రమే భూమిని తీసుకోగలదు. వ్యక్తుల చేతిలో

భూమి కేంద్రీకరణ జరుగరాదు. భూమి జాతీయాకరణను మీరు ముందుకు తీసుకురారాదు.

భారతదేశంలో అంతర్యుద్ధం మొదలయిందని మీ కామ్రేడ్లు కొందరు భావిస్తున్నారు. ఇలా మాట్లాడటం చాలా తొందరపాటు. అంతర్యుద్ధానికి పరిస్థితులు యేర్పడతాయి. కానీ అవి ఇంకా యేర్పడలేదు.

ఇప్పుడు మీరేం చెయ్యాలి?

ఒక కార్యక్రమం లేదా కార్యాచరణ వేదిక మీరు కలిగివుండటమవసరం. మీ మధ్య భిన్నాభిప్రాయం వస్తుంది. మా మధ్య కూడా భిన్నాభిప్రాయం వుండేది. అయితే మేమిలా నిర్ణయించుకున్నాం. మెజారిటీ నిర్ణయించినదే సూత్రం. మెజారిటీ నిర్ణయంతో ఏకీభవించని కామ్రేడ్లు కూడా, పార్టీ ఐక్యంగా పనిచేసేందుకు ఆ నిర్ణయాలను నిజాయితీగా అమలు జరిపారు. **మీరందరూ చర్చను కోరుకుంటున్నారు. శాంతి సమయంలో దీనిని అనుమతించవచ్చును. కానీ మీ దేశంలో విప్లవ పరిస్థితి పెరుగుతుండగా మీరిలాంటి విలాసాన్ని పొందలేరు. ఇందుకనే మీ పార్టీలో తక్కువమంది వున్నారు. అంతులేని చర్చలు ప్రజలను అవగాహనా రాహిత్యానికి (డిస్ఓరియంటేషన్) నడుపుతున్నాయి.**

1903-12 కాలంలో బోల్షివిక్కులు జారిస్టు పరిస్థితులు అనుమతించిన మేరకు బహిరంగ చర్చలు జరిపాము. మెన్షివిక్కులను నెట్టివేయటమన్న లక్ష్యంతో అవి సాగాయి. **అప్పుడు మెన్షివిక్కుల నుండి విడివడాలన్న విధానంతో అలా బహిరంగ చర్చలు జరిపాము.** మా పార్టీలోనే శత్రువులున్న పరిస్థితిలేదు గనుక బహిరంగ చర్చ కుదరదు. 1912 మెన్షివిక్కులను తర్వాత నెట్టివేసి మా పార్టీని నిర్మించాము. మెన్షివిక్కులులేని ఏకరూప పార్టీ. భిన్నాభిప్రాయాలుండేవి. **చిన్న సర్కిల్సులో సమస్యను చర్చించి మెజారిటీ పార్టీ సభ్యుల నిర్ణయం** తీసుకునేవాళ్లం. అందరూ నిర్ణయాన్ని అమలుచేసేవారు. బోల్షివిక్కులు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత పార్టీ కోరుకోని చర్చను ట్రాట్స్కీ పార్టీపై రుద్దాడు. పార్టీ సత్యానికి భయపడుతున్నది గనుక చర్చను నిర్వహించటాన్ని కోరుకోవడం లేదని రెచ్చగొట్టే ప్రకటన చేశాడు. మేము చర్చను ప్రారంభించి ట్రాట్స్కీని ఓడించాం. ఈ చర్చకు వ్యతిరేకంగా పార్టీ అంతా నిలబడింది. పార్టీలో దాదాపుగా ఏకాభిప్రాయమూ, సైద్ధాంతిక ఐక్యత ఉన్నప్పుడు అలాంటి పార్టీకి చర్చ అవసరం లేదు. చర్చను చిన్న సర్కిల్సులో సాగించాలి. బహిరంగంగా వ్రాత పూర్వకంగా చర్చకూడదు. మెజారిటీగా

నిర్ణయించుకోవాలి. అదీ సూత్రం.

ఘోష్ : కా॥ స్టాలిన్ చెప్పింది సరైనది. మనకు బహిరంగ చర్చ అనుసరణీయం కాదు.

స్టాలిన్ : మీరు కమ్యూనిస్టు సానుభూతిపరులను తయారు చేస్తున్నారా?

రావు, డాంగే : లేరు. మాకు పార్టీ సభ్యులే ఉన్నారు.

స్టాలిన్ : మా పార్టీలో 56 లక్షల సభ్యులున్నారు. 8 లక్షల కాండిడేటు సభ్యులున్నారు. కాండిడేటు సభ్యత్వ ప్రాధాన్యత ఏమిటి? పార్టీలోకి చేర్చుకునే ముందు వారిని మేము పరిశీలించేవాళ్ళం. ఈ పరిశీలన నాలుగైదేళ్లు కూడా పట్టేది. వారికి శిక్షణ నిచ్చేవాళ్లం. పార్టీలో చేరాలని అనేక మంది కోరుకుంటారు. అయితే మొదట వారిని పరిశీలించాలి. శిక్షణ గరపాలి. ప్రాథమిక సోషలిస్టు విద్య గరపటమవసరం. తర్వాతే సభ్యత్వం. కనుక కేండిడేటు సభ్యత్వ పద్ధతి సరైనది. పార్టీ చుట్టూ విస్తృత సంఖ్యలో సానుభూతిపరులున్నారు. **కొత్త సభ్యులతో పార్టీని నింపకూడదు. తొందర తొందరగా పార్టీని విస్తరించరాదు. పార్టీ సభ్యుల సంఖ్య కాదు, వారి క్వాలిటి ముఖ్యం.**

ఏ పరిస్థితుల్లో గెరిల్లా యుద్ధం చేపట్టవచ్చునని అడిగారు. అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో గెరిల్లా యుద్ధానికి పెద్ద ప్రాముఖ్యత వుండదు. ఇక్కడ యోధుల్ని తొందరగానే పట్టివేస్తారు. మధ్యతరహా అభివృద్ధి చెందిన, వెనుకబడిన దేశాలలో దీనికి చాలా ప్రాధాన్యత వుంటుంది. ఉదా: అమెరికాలోగానీ, జర్మనీలోగానీ గెరిల్లా యుద్ధాన్ని ప్రారంభించటం చాలా కష్టం. ఇక్కడ పెద్ద పట్టణాలు ప్రధానంగా వుంటాయి. రైల్వేలు విస్తరించి వుంటాయి. పారిశ్రామిక ప్రాంతాలుంటాయి. యోధులను వెంటనే పట్టివేస్తారు. ప్రజలు తమను తామే వీరులుగా భావించుకునే విధంగా, ఆ వీరులు తమ నిశ్చయాన్ని అమలు జరిపే విధంగా గెరిల్లా యుద్ధం సాగాలి తప్ప ప్రజల కార్యాచరణనూ, పాత్రనూ చప్పబరిచేదిగా సాగరాదు. తెలంగాణాలో ప్రారంభమైన దానిని అన్ని విధాలా బలపరచాలి. అంతర్యుద్ధపు మొదటి మొలక ఇది. గెరిల్లా యుద్ధం ఒక్కదానిపైననే ఆధారపడనవసరం లేదు.

ప్రజలలోనూ, కార్మికుల్లోనూ, సైన్యంలోనూ, మేధావుల్లోనూ మరింత హెచ్చు స్థాయిలో కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి. కార్మికుల్లో సాయుధ దళాలను ఉనికిలోకి తేగలిగితే అంతా గందరగోళంగా ఉన్నప్పుడు సరైన అవకాశమొచ్చిన పరిస్థితిలో,

ప్రభుత్వ సంస్థలను స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. ఆ పాక్షిక యుద్ధానికే అది సహాయ పడుతుంది. అయితే సహాయం అవసరం. లెనిన్‌గ్రాడ్‌లో మాకు కార్మిక గార్డులుండేవారు. వారికి శిక్షణ నిచ్చాము. తిరుగుబాటు సమయంలో వారెంతో సహాయపడ్డారు. వింటర్ ప్యాలెస్‌ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. కార్మికుల నుండి రైతాంగానికి బాగా సహాయమందింది. అన్ని వర్గాల కంటే రైతాంగానికి కార్మికులపై విశ్వాసమెక్కువ. ఈ రెండు పోరాట రూపాలనూ–కార్మికుల, రైతాంగ పోరాటాలను; రైతుల తిరుగుబాటు, కార్మికుల వెల్లువ - జత చేయటమవసరం.

ఇండోనేషియాలో ఘటనలు మీకు గుర్తిండే ఉంటాయి. ఇండోనేషియాలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం మంచిది. అయితే అపరిపక్వ తిరుగుబాటుకు రెచ్చగొట్టబడ్డారు. వారు ఉన్నతులు, వీరుల కానీ రెచ్చగొట్టబడి కూలిపోయారు.

మీకు కార్యక్రమం లేదా కార్యాచరణ వేదిక ఉండటమవసరం. దీనిలో వ్యవసాయ విప్లవానికి కేంద్ర స్థానమివ్వండి. నెహ్రూ విదేశాంగ విధాన స్వభావాన్ని గురించి కూడా మీరు అడిగారు. ఇది ఒక ఆట, ఎత్తుగడ. తాను అమెరికా విధానాలకు వ్యతిరేకమని చూపెట్టుకోవడానికి ఉద్దేశించినది. ఆచరణలో నెహ్రూ ప్రభుత్వం ఇంగ్లాండు, అమెరికాలతోనే వుంటున్నది.

భారత కామ్రేడ్లు : చర్చలకు సమయమిచ్చినందుకు కా॥ స్టాలిన్‌కు ధన్యవాదాలు తెలిపారు. ఆయన ఇచ్చిన ఆదేశాల ఆధారంగా తమ కార్యకలాపాలను పునః పరిశీలిస్తామని, వాటికనుగుణంగా వ్యవహరిస్తామని చెప్పారు.

స్టాలిన్ : నేను మీకెలాంటి ఆదేశాలు యివ్వలేదు. ఇది సలహా మాత్రమే. దీనికి మీరు కట్టుబడి వుండనవసరంలేదు. దీనిని మీరు అన్వయించుకోవచ్చు లేదా నిరాకరించవచ్చు.

(ఈ సంభాషణ మూడు గంటలకు పైగా సాగింది)

ఈ సంభాషణ వి. గ్రిగిర్యాన్‌చే రికార్డు చేయబడినది

b

ఈ పుస్తకం కావలసినవారు
ఈ దిగువ ఫోన్ నెంబరును కాంటాక్టు చేయగలరు
డా॥ సిహెచ్.కె.వి. ప్రసాద్, 9848049889

విలువ : **అమూల్యం**

ఇందులో....
1946లో కా॥ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య రచించిన
"విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం"

"మా భావన"
జాతులు - రాజకీయ పరిస్థితులు
డా॥ ఎ.పి. విఠల్
డా॥ సి.హెచ్.కె.వి. ప్రసాదు

1951లో భారతదేశ రాజకీయ పరిస్థితుల గురించి
"స్టాలిన్‌తో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకుల చర్చలు"

BCJ

JTRIBOlB290 136

డా॥ **ఎ.పి.విఠల్,** ప్రధాన సంచాలకులు

1963 నుండి వామపక్ష ఉద్యమంలో పనిచేస్తూ..

వైద్యవృత్తిలో విశ్రాంతి..

73 ఏళ్ళ వయ్యస్సులో వారికి తెలిసిన విషయాలను

మీ ముందుకు తీసుకురావాలనే ప్రయత్నం.

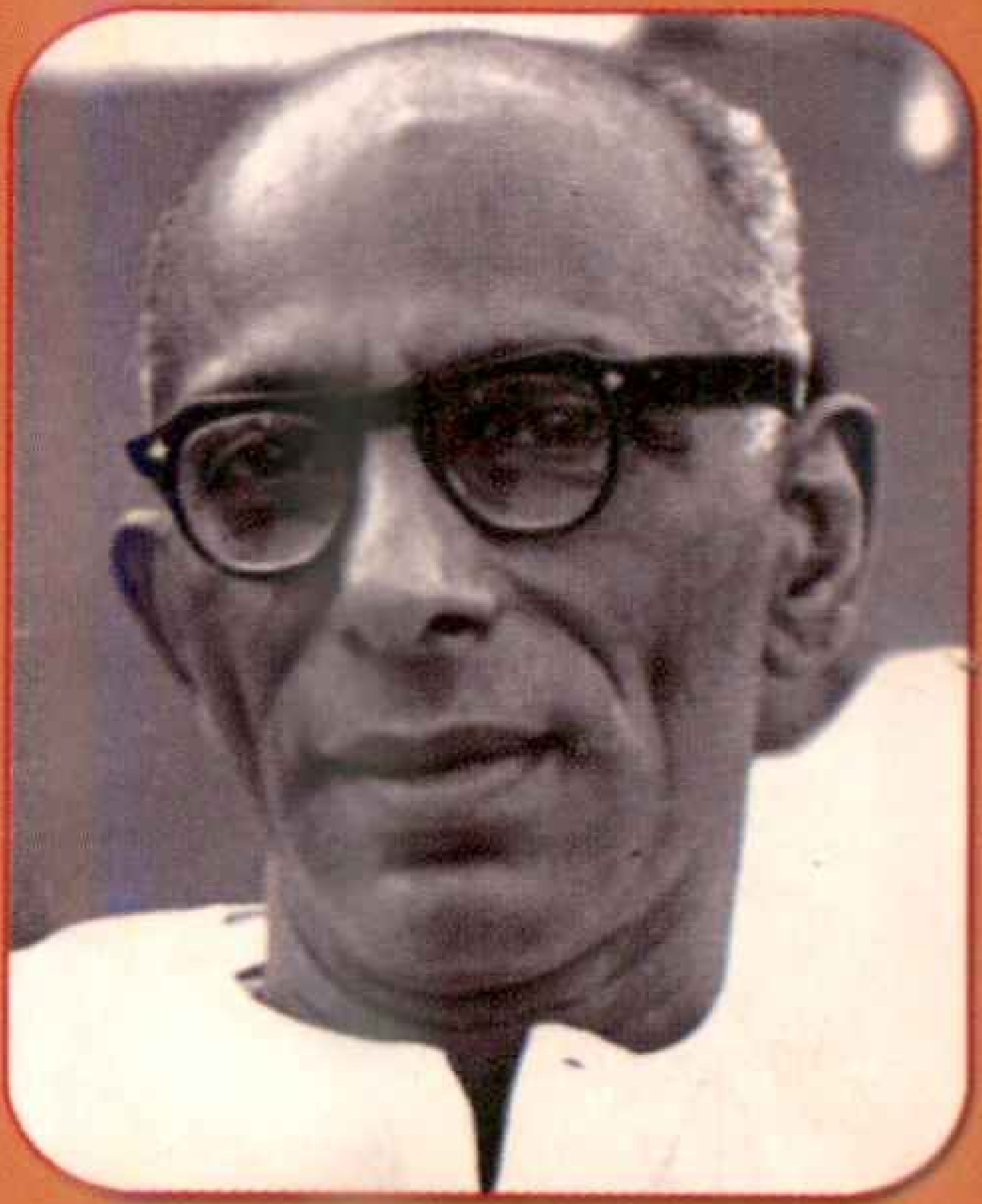

డా॥ ప్రసాద్, సహాయ సంచాలకులు

1963 నుండి వామపక్ష ఉద్యమంలో పనిచేస్తూ..

వైద్యవృత్తిలో విశ్రాంతి..

70 ఏళ్ళ వయ్యస్సులో వారికి తెలిసిన విషయాలను

మీ ముందుకు తీసుకురావాలనే ప్రయత్నం.

(వామపక్ష ఐక్య వేదిక తరుపున ప్రచురణ)

మనసు ఫౌండేషన్

పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	JTRB0113290
పుస్తకం పేరు	భారతదేశంలో [illegible]
తారీఖు	26-9-24
ముందు అట్ట	Yes
వెనుక అట్ట	Yes
మొత్తం పేజీలు	189
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	CJ, BCJ
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	SOWMYA
పేజీలు విడదీసినది	SOWMYA
స్కాన్ చేసినది	Triveni
పరీక్ష చేసినది	AKSHAYA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యనివి	
తప్పులు	
పరిస్థితి	